

Бекітілген
9.10.25

Тәрбие-білім беру үдерісінің циклограммасы

Білім беру ұйымының атауы: «№94 орта мектебі» коммуналдық мемлекеттік мекемесі

Мектепалды «А» сыныбы

Балалардың жастары: 5 жастағы

Жоспарлау күні: 09-10.01.2025 оқу жылы

Күн тәртібі	Дүйсенбі	Сейсенбі	Сәрсенбі	Бейсенбі 09.01	Жұма 10.01
Балаларды қабылдау.	Мұғалімнің балалармен қарым-қатынасы: отбасы дәстүрлері туралы жеке әңгімелесу, қарым-қатынас және көтеріңкі көңіл-күй орнатуға ойындар ұйымдастыру. Жағымды жағдай орнату Күй күмбірі: Сарыжайлау (күй) https://music.kz/mp3/ajbek-bekbosyn-saryzhajlau-kuj/23321 (Біртұтас тәрбие)				
Ата-аналармен әңгімелесу, кеңес беру	Ата-аналармен балалардың денсаулығы, ауа-райы бойынша киім-кешек, балалардың көңіл-күйі, демалыс күндері туралы әңгімелесу				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үстін ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер)				"Көктем, жаз, күз, қыс" (Табиғат тақырыбы) Мақсаты: Табиғаттың төрт мезгілі мен олардың ерекшеліктерін түсіндіру. Құралдар: Әртүрлі көктем, жаз, күз, қыс мезгілдеріне байланысты суреттер немесе карточкалар. Ережесі: Балалар суреттер бойынша әрбір мезгілдің	"Теңге алу" Мақсаты: Балалардың назарын, жылдамдықты және реакцияны дамыту. Құралдар: Теңге (немесе теңгені алмастыратын қандай да бір зат). Ережесі: Теңге бір жерге қойылады.

				ерекшеліктерін сипаттап, сәйкесінше мезгілді анықтайды. Мысалы, көктемде гүлдер гүлдейді, жазда күн ыстық, күзде жапырақтар түседі, қысқы мезгілде қар жауады. Түсіндіру: Бұл ойын балалардың табиғатқа деген қызығушылығын арттырып, олардың ойлау қабілеттерін дамытуға бағытталған. Экологиялық білім беру және экологиялық мәдениет	Балалар белгіленген уақыт ішінде теңгені алып, қайта оралу керек. Кім бірінші болып, барлық тапсырманы орындаса, сол жеңімпаз болады. Түсіндіру: Бұл ойын балалардың қырағылық пен жылдамдық дағдыларын қалыптастырады. Ұлттық құндылық Біртұтас тәрбие
Ұйымдастырылған іс-әрекеге дайындық	Біртұтас тәрбие: Қаңтар айы – «Заң және тәртіп» айы Апта дәйексөзі: «Талап бар жерде тәртіп бар»				
				«Қиял әлемін дамыту» Балалар өз қиялдарын пайдалана отырып, еркін тақырыпта жапсыру жұмыстарын орындай алады. Бұл шығармашылықты және	«Жануарлар мен өсімдіктерді мүсіндеу» Балалар жануарлар мен өсімдіктерді мүсіндеу арқылы табиғатқа деген қызығушылығын арттырады. Бұл оларды табиғаттағы әртүрлі

				балалардың өзін-өзі білдіруін қолдайды. Мысалы: «Менің қиялымдағы әлем»: Балалар өз қиялындағы әлемді, қалауынша кейіпкерлер мен заттарды жапсырып жасайды. Олар бұл тапсырма барысында жаңа идеяларды іске асырып, шығармашылықты дамытады. Жапсыру	тіршіліктер туралы көп мәлімет алуға ынталандырады. Мысалы: «Жануарлар әлемі»: Балалар пластилиннен немесе басқа да материалдардан жануарларды мүсіндеуге тырысады, содан соң олар туралы қысқаша әңгімелеп береді. Мүсіндеу
Кестеге сәйкес ұйымдастырылған іс-әрекет				1.Көркем әдебиет Міндеті: Шешендікке, сөз өнеріне баулу, санамақ, жаңылтпаш айту, жұмбақ шешу, айтыс өнеріне баулу. Ойынның құрылымы: 1. Кіріспе (2 минут) Ойынның мақсатын түсіндіріп, балаларға сөздің маңыздылығын, шешендік өнердің кереметтігін айтасыз.	1.Сөйлеуді дамыту Міндеті: Қазақ халқының салт-дәстүрлерімен таныстыруды жалғастыру, «асар», «сүйінші сұрау» дәстүрлерінің мәнін түсіндіру, балаларды бір-біріне көмек қолын созуға, бірлесіп ойнауға, тапсырманы орындауға, бір-бірінің қуанышына ортақтаса білуге, бір-

				Ойынға қатысу үшін ынталандыру, баланың өз ойларын ашық айтуына мүмкіндік беру. 2. Санамақ айту (5 минут) Балаларға санамақтар айтқызу. Санамақтар қазақ халқының балаларды тәрбиелеудегі маңызды әдісі, олар ойын мен тіл жаттығуларын біріктіреді. Мысалы: Бір, екі, үш, төрт, Бес, алты, жеті, сегіз... Бұл ойын балалардың тілінің дамуымен қатар, есте сақтау қабілетін арттырады. 3. Жаңылтпаш айту (5 минут) Балаларға жаңылтпаштар жаттатқызу. Жаңылтпаштар тілдің	біріне қамқор болуға баулу. Қажетті құралдар: Картондар, түрлі-түсті қағаздар (қажет болған жағдайда). Үлкен үстел немесе орындықтар. Түрлі заттар (балалардың бір-біріне көмектесуі үшін). Ойын тапсырмаларын жазылған карточкалар. Ойынның құрылымы: 1. Кіріспе (3 минут) Мұғалім балаларға қазақ халқының дәстүрлері мен салт-саналары туралы қысқаша әңгіме жүргізеді. «Бүгін біз қазақ халқының өте жақсы дәстүрлерімен танысатын боламыз. Оның ішінде ең ерекше, ең маңызды дәстүрлердің бірі – «асар» дәстүрі. Бұл
--	--	--	--	--	--

				анық әрі жылдам айтылуына, дыбыстарды дұрыс шығаруға көмектеседі. Мысалы: "Жаңғақтың жұқпасын жұқпасаң, жапқыштың жапқышын жаппа!" "Қысқышты қысқыштап, қақпақта қаққыш бар." 4. Жұмбақ шешу (6 минут) Балаларға жұмбақтар қойып, оларды шешуге тырысуға мүмкіндік беру. Мысалы: "Қанаты жоқ ұшады, аяғы жоқ жүреді, судан қорықпайды, отқа күймейді. Бұл не?" (Жауабы: Жаңбыр) "Үсті түзу, ішін тозаң басқан, сүңгісең суға,	дәстүр – бір-біріне көмек көрсету, бірлесіп жұмыс істеп, қуанышқа ортақтасу. «Асар» дегеніміз – бір-біріне қолдау көрсетіп, қиын жұмыстарды бірге атқару деген мағынаны білдіреді.» Мұғалім балаларға «асар» дәстүрі туралы айтып, оның маңызын түсіндіреді: «Қазақтар, әсіресе ауылдық жерлерде, үлкен шаруалар жасаған кезде бір-біріне көмек көрсететін болған. Мысалы, біреудің үй салу немесе егін жинау сияқты жұмыстары болғанда, олар бір-біріне қол ұшын беріп, бірге жұмыс істеген. Осылайша, барлығы бірге жұмыс істеп, қиындықтарды жеңген. Сонымен бірге, асар –
--	--	--	--	---	--

				шықсаң батпаққа, ол не?" (Жауабы: Қолшатыр) 5. Айтыс өнері (5 минут) Балаларға екі топқа бөліп, айтыс ұйымдастыру. Бұл кезеңде балалар сөздік қорларын пайдаланып, қарапайым айтыс элементтерін енгізуге тырысады. Мысалы, екі бала бір-біріне қарама-қарсы тұрып, бір тақырыпқа байланысты қысқа шумақтар айтады. Тақырыпты алдын ала беру: "Табиғат туралы", "Қыс пен жаз", "Мектеп" сияқты. Әр бала өз ойын ырғақты, қысқаша жеткізуі тиіс. 6. Қорытынды (2 минут) Балаларды мақтау, мадақтау: сөз өнерін жақсы меңгерген,	бұл тек жұмыс емес, ол қуанышқа да ортақтасу.» 2. Ойынның түсіндірілуі: «Асар» дәстүрін түсіндіру (5 минут) Мұғалім балаларға ойынның шарттарын түсіндіреді. Бұл кезеңде балалар «асар» дәстүріне сай тапсырманы бірге орындауға дайындалады. «Біз де бүгін бірге жұмыс істейміз, бір-бірімізге көмектесеміз. Әркім өз жұмысын жақсы орындаса, барлығы бір-біріне көмектесіп, міндетін атқарса, бәріміздің жұмысымыз жеңіл болады.» Балаларға топта жұмыс істеу туралы кеңес беріледі: «Бірлесіп жұмыс істесек, ешқашан қиындық болмайды, өйткені біз бір-бірімізге көмек
--	--	--	--	---	---

				дұрыс жауап берген балаларды мақтау. Барлық балаларға қатысқанын және жақсы нәтижелер көрсеткенін ескертіп, сыйлықтар немесе сертификаттар беру. Қажетті құралдар: Кітапшалар (санамақ, жұмбақ, жаңылтпаштар жазылған) Белгілеу құралдары (сыйлықтар немесе жүлделер) Бұл ойын түрі балаларға сөз өнерінің әртүрлі аспектілерін меңгеруге көмектеседі және оларды шығармашылық тұрғыда дамытады. 2.Сауат ашу негіздері Міндеті: Геометриялық фигуралардың, көгөністер, жеміс-жидектердің және т.б. дайын суреттерінің	көрсетеміз, қуанышымызды бөлісеміз.» 3. Ойын: «Асар» дәстүрін орындау (15 минут) Балалар «асар» дәстүрін ойын түрінде орындайды. Ойын бірнеше кезеңнен тұрады: Қадам 1: Топтар құру. Балалар бірнеше топқа бөлінеді (3-4 адамнан). Әр топта балалар өзара бірлесіп жұмыс істейтін болады. Қадам 2: Тапсырма беру. Әр топқа бірдей тапсырмалар беріледі, оларды орындау барысында бір-біріне көмектесу керек.
--	--	--	--	---	---

				сыртын контурдан шығармай бастыру, бояу. Қажетті құралдар: Геометриялық фигуралардың контурлары бар дайын суреттер (дөңгелек, үшбұрыш, шаршы, тікбұрыш, т.б.). Түрлі түсті қарындаштар, бояулар немесе маркерлер. Қағаз беттері немесе түрлі-түсті парақтар. Қылқаламдар (егер акварель немесе гуашь қолданылатын болса). Ойынның құрылымы: 1. Кіріспе (3 минут) Балалармен танысу және ойынның мақсатын түсіндіру: "Бүгін біз геометриялық фигуралардың суреттерін бояп, контурдан шығармай	Мысалы: Қолөнер жасау: Әр топқа түрлі-түсті қағаздар мен картондар беріледі. Олар қолдарынан келгенше, бір-біріне көмек көрсетіп, белгілі бір қолөнер бұйымын жасап шығарады (мысалы, үйдің шатыры, құс ұясы, немесе гүл шоқтарын жасау). Жұмысты бірге орындау: Балалар тапсырманы орындау барысында өзара келісіп, жұмыстарын бөліп алады. Бір топқа тапсырма ретінде бір затты жасау (қорапша, шағын әшекей), екінші топқа бөлшектерді бірлесіп орналастыру (мысалы, гүлді жапырақтарға жабыстыру). Қадам 3: Құрылыс немесе жоба жасау: Әр топ өз жобаларын
--	--	--	--	--	--

				жұмыс істейміз. Әр фигураның ерекше пішіні бар, және біз оны бояп, дұрыс пішінін сақтауға тырысамыз." Балаларға геометриялық фигураларды атау, олардың сыртқы пішіндерін таныстыру: "Дөңгелек, үшбұрыш, шаршы, тікбұрыш." Геометриялық фигуралардың ерекшеліктерін түсіндіру: "Дөңгелек – шеңбер пішінді, үшбұрыш – үш қабырғасы бар, шаршы – төрт қабырғасы тең." 2. Геометриялық фигураларды бояу (12 минут) Балаларға дайын геометриялық фигуралардың суреттері таратылып, олардың ішін бояу тапсырмасы беріледі.	аяқтап, жұмысты бір-біріне көрсете алады. Бұл кезеңде барлық балалар бір-біріне көмек көрсетіп, ынтымақтасып жұмыс істегендерін талқылайды. Қадам 4: Талқылау: Ойын соңында балалар жасаған жұмыстарын және өзара көмектесу процесін талқылайды: «Қалай көмектестіңдер?» «Қандай қиындықтар болды?» «Бір-біріңе қалай көмек көрсеттіңдер?» «Қуаныштарыңды қалай бөліссеңдер болады?» 4. Қорытынды (2 минут)
--	--	--	--	---	--

				Қадам 1: Балалар суреттерді таңдайды: әртүрлі фигуралар бар, мысалы, дөңгелек, үшбұрыш, шаршы, тікбұрыш және т.б. Қадам 2: Балалар контурдан шықпай, әр фигураның ішін бояу керек. Мысалы: Дөңгелекті қызыл түспен бояп көр. Шаршыны жасыл түспен боя. Үшбұрышты көк түспен бояу. Бұл кезеңде балаларға түстерді үйлестіріп, шығармашылық еркіндік беріледі. Мұғалім немесе тәрбиеші балаларға қажетті түстерді таңдауға көмек көрсетуі мүмкін, бірақ контурдан шықпауға ерекше назар аудару керек.	Мұғалім балаларға қысқаша қорытынды жасайды. «Бүгін біз бірлесіп жұмыс істеп, бір-бірімізге көмектесіп, қуанышымызды бөлістік. Әр адам өзін жауапты сезініп, жұмысқа ұқыптылықпен қарады. Осылайша біз асар дәстүрін өзіміз де ұстандық. Аса маңызды қасиеттердің бірі – бір-бірімізге көмектесу, бірлесіп жұмыс істеу, және қуанышымызды бөлісу.» 5. Марапаттау және ынталандыру (2 минут) Барлық балалардың белсенді қатысқаны үшін мадақтау сөздері айтылады. «Әрқайсыңыздың еңбектеріңіз өте құнды. Барлығыңыз да керемет жұмыс істедіңіздер. Бір-біріңізге көмектесіп,
--	--	--	--	--	--

				3. Шығармашылық кезең (5 минут) Балалар өздерінің боялған фигураларын толықтырып, шығармашылықтарын көрсетеді. Бұл кезеңде: Балалар өздері қалаған қосымша элементтерді (мысалы, геометриялық фигуралардың ішіне жарқын түстер қосу, суретке жаңа фигуралар қосу) қоса алады. Мысалы, дөңгелектің ішіне «күн» бейнесін салу немесе үшбұрышты түрлі-түсті сызбалармен толықтыру. 4. Қорытынды (5 минут) Балалардың аяқталған жұмыстарын көрсету және талқылау. Әр бала өзінің боялған суретін ұсынады. Балаларға жұмысының ерекшеліктері мен	асар дәстүрінің мәнін көрсете білдіңіздер!» «Ең бірлескен топ», «Ең көмектескен бала» деп марапаттау да жүргізіледі. Педагогикалық маңызы: Ынтымақтастық және жауапкершілік: Балалар бірлесіп жұмыс істеу, тапсырмаларды бөліп орындау арқылы ынтымақтастық пен жауапкершілікті үйренеді. Қамқорлық пен көмек: Әр бала бір-біріне көмек көрсетіп, бірге жұмыс істеу арқылы қамқорлық, достық, және өзара көмек көрсету қасиеттерін меңгереді. Қуаныш пен ортақтасу: Балалар қуаныш пен қиындықтарды бірге бөлісуді, бір-бірінің қуанышына ортақтасуды үйренеді.
--	--	--	--	---	---

				қолданған түстері жайлы қысқаша түсінік беру тапсырмасы беріледі. Мұғалім немесе тәрбиеші әрбір жұмысты мақтап, шығармашылық қабілеттерін жоғары бағалайды. 5. Марапаттау және ынталандыру (3 минут) Барлық балаларды ынталандырып, жақсы орындаған жұмыстары үшін мадақтау. Әр балаға суреттері үшін қол шапалақтау немесе «Ең шығармашыл суретші!» сияқты марапаттаулар ұсынылуы мүмкін. Ойынның педагогикалық маңызы: Геометриялық білім: Бұл ойын геометриялық фигураларды тануға және оларды дұрыс	Қазақ халқының мәдениеті мен дәстүрі: «Асар» дәстүрі арқылы балаларға қазақ халқының мәдениетін, дәстүрлерін, ұлттық ерекшеліктерін үйретуге мүмкіндік береді. Бұл ойын түріндегі іс-шара балаларды бір-біріне көмектесуге, ынтымақтастыққа және қазақ халқының дәстүрлерін құрметтеуге баулиды. 2.Сауат ашу негіздері Міндеттері: Геометриялық фигуралардың, көгөністер, жеміс-жидектердің және т.б. дайын суреттерінің сыртын контурдан шығармай бастыру, бояу. Қажетті құралдар: Геометриялық фигуралар арқылы бейнеленген
--	--	--	--	--	--

				ажыратуға мүмкіндік береді. Шығармашылық дамуы: Балалар өз қиялдарын іске асырып, түстерді үйлестіріп, шығармашылықтарын дамытуға мүмкіндік алады. Қол моторикасы: Балалар бояуды және сурет салуды пайдаланып, қол моторикасын жетілдіреді. Топта жұмыс жасау: Балалар өз жұмыстарын басқалармен салыстырып, пікір алмасуға мүмкіндік алады. Бұл ойын түрі балалар үшін қызықты әрі пайдалы болады, олар геометриялық фигураларды, түстерді және шығармашылық ойлауды үйреніп қана қоймай, өздерінің жеке	көкөністердің контурлары бар дайын суреттер (мысалы, сәбіз – үшбұрыш пішінінде, картоп – дөңгелек пішінінде, қияр – тікбұрыш пішінінде, помидор – дөңгелек пішінінде және т.б.). Түрлі түсті қарындаштар, бояулар, маркерлер. Қағаз парақтары. Қылқаламдар (егер акварель қолданылса). Ойынның құрылымы: 1. Кіріспе (3 минут) Балалармен танысу және ойынның мақсатын түсіндіру: "Бүгін біз геометриялық фигуралар арқылы көкөністердің суреттерін бояп, контурдан шықпай жұмыс істейміз. Әр фигураның пішіні бар, және біз оны дұрыс
--	--	--	--	---	---

				шығармашылық қабілеттерін дамыта алады. 3.Қоршаған ортамен танысу Міндеті: Қажетті құралдар: Қазақстанның картасы. Қазақстан қалалары мен ауылдарының суреттері немесе карточкалары. Ойынға арналған тапсырмалар мен сұрақтар. Әр түрлі түсті стикерлер, маркерлер. Кітапшалар немесе парақтар, оларда қалалар мен ауылдардың суреттері болуы мүмкін. Ойынның құрылымы: 1. Кіріспе (3 минут) Балалармен танысу және ойынның мақсатын түсіндіру: «Бүгін біз Қазақстанның астанасы – Астана қаласы, басқа қалалары мен ауылдары туралы қызықты ойын ойнаймыз. Біз елімізде орналасқан қалалар мен	баяп, пішінін сақтаймыз." Геометриялық фигуралар мен көкөністердің қандай байланысы бар екенін түсіндіру: Мысалы: «Сәбізді үшбұрыш түрінде бейнелеп, оның түсін сары немесе қызғылт түспен бояй аламыз», «Қиярды тікбұрыш ретінде көрсетуге болады». 2. Геометриялық фигураларды көкөністермен байланыстырып бояу (12 минут) Балаларға дайын суреттер таратылады. Әр суретте көкөніс геометриялық фигураның көмегімен бейнеленген. Қадам 1: Балалар өздеріне ұнаған көкөніс
--	--	--	--	--	---

				ауылдардың атауларын, олардың көрікті жерлерін білеміз және еліміздің мәдениеті мен тарихымен танысамыз.» 2. Ойынның бірінші кезеңі: Қазақстан картасы бойынша танысу (7 минут) Қадам 1: Балаларға Қазақстанның картасы көрсетіледі. Мұғалім Қазақстанның әрбір облысынан бір қаланы атап өтіп, сол қала туралы қысқаша ақпарат береді. Мысалы: Алматы – таулы қала, табиғаты әдемі, "Қалқаман-Алмата" таулы кешені мен Ботаникалық бақтары бар. Шымкент – үлкен қалалардың бірі, сондай-ақ Қазақстандағы ең ежелгі қалалардың бірі, маңайында көптеген тарихи ескерткіштер мен көрікті жерлер бар. Түркістан – көне қала, оның ішінде тарихи	суретін таңдайды. Мысалы, сәбіз, қияр, помидор, картоп, т.б. Әр суретте көкөніс геометриялық фигурамен бейнеленген: Сәбіз – үшбұрыш пішінінде. Қияр – тікбұрыш пішінінде. Картоп – дөңгелек пішінінде. Пияз – сопақ пішінінде. Қадам 2: Балалар суреттерді контурдан шықпай, ішін бояйды. Мысалы, сәбізді оранжевый түспен, қиярды жасыл түспен, помидорды қызыл түспен бояу. Түстердің арасындағы шекараларды бұзбай, контурды сақтау маңызды.
--	--	--	--	--	--

				киелі орындар мен мавзолейлер бар. Астана – жаңа астана, заманауи ғимараттар мен үлкен алаңдар. Қадам 2: Мұғалім балаларды сұрайды: «Алматы қаласының қандай көрікті жерлерін білесіздер?» «Түркістан қаласында қандай тарихи орындар бар?» Балалар өз ойларын айтып, белсенді қатысады. 3. Ойынның екінші кезеңі: «Қазақстан қалалары мен ауылдары» (7 минут) Балаларға қала мен ауылдың атаулары жазылған карточкалар таратылады. Әр карточкада қаланың немесе ауылдың аты және сол жердің ерекшеліктері жазылған. Мысалы: «Қарағанды – өнеркәсіптік қала, шахталарымен танымал.»	Мұғалім немесе тәрбиеші балаларға түстерді таңдау бойынша кеңес беріп, шығармашылықты дамытуға бағыттайды. Мысалы: «Сәбіздің түсі қандай болуы керек?», «Қиярды қандай түспен бояймыз?» деп сұрау. 3. Шығармашылық кезең (5 минут) Балалар өздерінің боялған көкөністерін толықтыра алады. Мысалы: Балалар көкөністің ішін немесе сыртқы бөлігін әшекейлеу үшін түрлі-түсті сызықтар, шеңберлер немесе басқа геометриялық элементтерді қосуы мүмкін. Жапырақтар немесе басқа қосымша элементтерді қосуға болады.
--	--	--	--	---	---

				Балаларға карточкаларды беру және оларды оқып, қай қала мен ауылды сипаттап отырғанын табуға шақыру. Қадам 1: Мұғалім карточкалар бойынша сұрақтар қояды: «Мысалы, Қарағанды қаласы қандай ерекшеліктермен танымал?» «Ең алғашқы астанамыз қай қала болды?» Қадам 2: Балалар карточкаларын тандап, қалалар мен ауылдар туралы қысқаша әңгімелер айтып береді. Әр бала өз ойын айта отырып, еліміздің түрлі аймақтарын, олардың ерекшеліктерін танытады. 4. Ойынның үшінші кезеңі: «Көрікті жерлерді тап!» (5 минут) Бұл кезеңде балалар Қазақстанның белгілі көрікті жерлерін тауып, олардың қандай қалада орналасқанын	Бұл кезеңде балалар өз қиялдарын іске асырып, көкөністердің суреттерін толықтыру үшін шығармашылық еркіндік алады. 4. Қорытынды (5 минут) Балалардың дайын жұмыстарын көрсету және талқылау. Әр бала өз жұмысын көрсетіп, қандай фигураларды қолданғанын айтып береді. Мұғалім әр жұмысты мақтап, шығармашылықты жоғары бағалайды. Мысалы, «Өте жақсы! Сәбіздің түсі керемет шықты», «Қиярды дұрыс жасыл түспен бояпсың!» деп балалардың еңбегін бағалау. Балаларға жұмыстарын көрсету және олардың жасалған суреттері
--	--	--	--	--	---

				анықтайды. Мұғалім суреттер мен жазбаларды пайдаланады. Сурет 1: Алматыдағы Медеу мұз айдыны. Сурет 2: Астана қаласындағы Бәйтерек. Сурет 3: Шымкенттегі Қазығұрт тауы. Қадам 1: Мұғалім әр суретті көрсетіп, балалардан сұрайды: «Бұл көрікті жер қай қалада орналасқан?» Балалар дұрыс жауап береді және суреттің қай қалаға тиесілі екенін айтып береді. 5. Қорытынды (3 минут) Балалар ойынға белсенді қатысқандары үшін мақтау. Қорытындылай келе, әр қаланың өзіндік ерекшелігі бар екенін, олардың тарихы мен мәдениетінің әртүрлі екенін айтып өту. Балаларға Қазақстанның картасын жиі қарап, әр қаланың ерекшеліктері	туралы сұрақтар қою арқылы іс-шараны қорытындылау. 5. Марапаттау және ынталандыру (3 минут) Балалардың шығармашылығын бағалап, жақсы нәтижелер үшін мадақтау. Әр балаға қатысқаны үшін алғыс айтып, мотивация беру. Мысалы, «Ең жақсы боялған көкөніс» немесе «Шығармашылық шеберлік» деген марапаттар беруге болады. Педагогикалық маңызы: Геометриялық білім: Балалар геометриялық фигураларды тануды әрі оларды көкөністермен байланыстырып, олардың пішіндерін анықтау дағдыларын дамытады.
--	--	--	--	---	--

				туралы білуге тырысуға кеңес беру. 6. Марапаттау және ынталандыру (2 минут) Ойынға белсенді қатысқан барлық балаларға мадақтау сөздері айтылады. Әр балаға қатысқаны үшін кішкентай сыйлық немесе сертификат берілуі мүмкін. Педагогикалық маңызы: География мен тарих: Балалар Қазақстанның қалалары мен ауылдарының атауларын, олардың тарихы мен мәдениетін танып біледі. Ойлау қабілетін дамыту: Бұл ойын балалардың есте сақтау қабілетін, зейінін және логикалық ойлауын дамытуға ықпал етеді. Қызығушылықты арттыру: Ойын түрінде өткізілген бұл іс-шара балаларға еліміздің географиясы мен мәдениетін танып, оны	Шығармашылық: Балалар өз қиялдарын іске асырып, түстерді үйлестіре отырып, шығармашылық қабілеттерін көрсетеді. Қол моторикасы: Бояу мен сурет салу арқылы балалардың қол моторикасы дамиды. Қабылдау мен назар: Балалар контурдан шықпай жұмыс істей отырып, назар мен ұқыптылықты үйренеді. Бұл ойын түрі балаларға геометриялық фигуралар мен көкөністердің пішіндерін тануға, түстерді дұрыс таңдау және шығармашылықтарын ашуға мүмкіндік береді. Сонымен қатар, балалардың көркемдік қабілеттері мен ұқыптылық дағдылары дамиды.
--	--	--	--	---	--

				зерттеуге қызығушылық тудырады. Тіл дамыту: Балалар өздерінің ойларын еркін жеткізіп, жаңа сөздер мен терминдерді меңгереді. Бұл ойын түрі балаларды еліміздің әртүрлі қалаларымен таныстырып, олардың мәдениеті мен тарихына қызығушылықтарын арттырады, сондай-ақ командалық жұмысты дамытуға ықпал етеді. 4.Дене тәрбиесі (29.10.2024 №319) Міндеті: Алға қарай еңкейіп, алақанды еденге тигізу; артқы жағынан қолды айқастырып көтеру; қолды жоғары көтеріп, жан-жаққа бұрылу. қажетті құралдар: егіс еден (немесе кілемшелер). түсті жолақтар немесе шеңберлер (балалардың бағытта жүруі үшін).	3.Дене тәрбиесі (29.10.2024 №319) Міндеті: Алға қарай еңкейіп, алақанды еденге тигізу; артқы жағынан қолды айқастырып көтеру; қолды жоғары көтеріп, жан-жаққа бұрылу. Қажетті құралдар: Кең, тегіс еден немесе ашық алаң. Музыка (қажет болса, балаларды ынталандыру үшін). Түрлі-түсті стикерлер немесе белгілер (балаларды бағыттау үшін). Ойынның құрылымы: 1. Кіріспе (3 минут) Балалармен танысу және ойынның мақсатын түсіндіру: «Бүгін біз дене
--	--	--	--	--	---

				ка (қажет болса, балаларды ынталандыру үшін). ның құрылымы: іспе (3 минут) армен танысу және ойынның мақсатын түсіндіру: біз дене тәрбиесін жасап, денемізді икемді етіп жаттығамыз. Алға еңкейіп, алақанымызды еденге тигіземіз. Бұл жаттығуды орындау арқылы біз дене бітімімізді нығайтып, икемділігімізді арттырамыз.» еңкейіп, алақанды еденге тигізудің дұрыс техникасын түсіндіру: рып, аяқты жамбастың енінше ашып, денені алға еңкейтіп, қолды еденге тигізуге тырысу.	тәрбиесін жасап, денемізді икемді етіп жаттығамыз. Артқы жағынан қолды айқастырып көтеру және қолды жоғары көтеріп, жан-жаққа бұрылу жаттығуларын үйренеміз.» Мұғалім жаттығуларды орындаудың дұрыс тәсілін түсіндіреді: Артқы жағынан қолды айқастырып көтеру: Тік тұрып, қолды арқадан айқастырып, жоғары көтеру. Қолды жоғары көтеріп, жан-жаққа бұрылу: Тік тұрып, қолды жоғары көтеріп, солға және оңға қарай бұрылу. 2. Жаттығуды орындау үлгісін көрсету (3 минут) Мұғалім немесе тәрбиеші балаларға жаттығуды дұрыс
--	--	--	--	--	---

				нғу кезінде арқа түзу болу керек, денені бүгуден гөрі икемділік маңызды. жаттығудың дұрыс орындалу үлгісін көрсету (3 минут) Мұғалім немесе тәрбиеші балаларға еңкейіп, алақанды еденге тигізудің дұрыс тәсілін көрсетеді. Балалар тұрып, аяқтарын ашып, денені алға қарай еңкейтіп, қолын еденге тигізеді. Балалар қарай еңкейіп кетпеуін, дененің тік тұрып, тек белден иілетінін балаларға көрсетеді. Балалар алақанды еденге тигізу жаттығуын орындау (10 минут) Балалар өз кезектерінде жаттығуды орындап көреді. Мұғалім немесе тәрбиешінің көрсетуі	орындау үлгісін көрсетеді: Артқы жағынан қолды айқастырып көтеру: Балалар тік тұрып, қолдарын арқадан айқастырып, жоғары көтеру керек екенін түсіндіреді. Қолды жоғары көтеріп, бірнеше секунд ұстап тұрады. Қолды жоғары көтеріп, жан-жаққа бұрылу: Балалар қолдарын жоғары көтеріп, бір-бірлеп оңға, солға қарай бұрылу керек екенін көрсетеді. 3. Жаттығуды орындау (7 минут) Балалар өз кезектерінде жаттығуды орындап көреді: Әр бала өз кезегінде жаттығуды орындайды, мұғалім немесе тәрбиеші балалардың жаттығуды дұрыс
--	--	--	--	--	---

				бойынша өз кезегінде жаттығуды жасап көреді. Мұғалім балалардың жаттығуды дұрыс орындауын бақылап, қателіктерін түзетеді. Балалар жаттығуды орындаған сайын олардың белімділігі мен дене қозғалысы жақсарып, нұсқаушы олардың дұрыс техникамен жаттығуды орындауына назар аударады. Ойын: «Алға еңкейіп, алақанды тигіз!» (7 минут) Кезеңде балалар ойын түрінде жаттығуды жалғастырады. Түр 1: Балалар бір-бірінен алшақ орналасып, алдынан ала белгіленген жолақтар немесе шеңберлермен жүріп, әрқайсысы бір уақытта алақанын еденге тигізіп, қайта тік тұрады.	орындауын бақылап, қателіктерін түзетеді. Бұл кезеңде балалар бірнеше рет жаттығуды қайталайды, олар дене үйлесімділігін сақтап, дұрыс техниканы меңгереді. Мұғалім балаларға дұрыс дене қалпын сақтап, жаттығуды орындауға кеңес береді: «Қолды қатты айқастырып көтермендер, дене тік болуы керек», «Жан-жаққа бұрылған кезде басыңды тік ұстап, көздеріңді алға бағыттаңыз.» 4. Ойын: «Қолды көтеріп, бұрылыстар!» (7 минут) Бұл кезеңде балалар ойын түрінде жаттығуларды орындауға шақырылады.
--	--	--	--	---	--

				2: Мұғалім немесе тәрбиеші музыка қосып, балаларға музыка тоқтағанша жаттығуды орындауға тапсырма береді. Музыка тоқтаған кезде балалардың бәрі бірден алақанын еденге тигізіп, тұрып үлгеруі керек. Бұл тапсырма балалардың қимылдарын жылдамдатып, қызықты етеді. 3: Жаттығу барысында әр түрлі қимылдар мен жаттығулар енгізіледі. Мысалы, бір қолмен, екі қолмен, әртүрлі бағытта еңкейіп алақанды тигізу. Қорытынды: Жаттығуларды бағалау (2 минут) Мұғалім немесе тәрбиеші балалардың жасаған жұмыстарын талқылап, оларға әр жаттығудағы қателіктерін түзеуге көмектеседі. Балалар өз тәжірибелерін бөлісіп, бір-бірінің	Қадам 1: Балалар бір-біріне қарама-қарсы тұрып, артқы жағынан қолды айқастырып көтереді. Әрбір бала бірінші жаттығуды орындаған соң, музыка қосылады, және музыка тоқтаған кезде барлық балалар дереу қолдарын жоғары көтеріп, жан-жаққа бұрылуы керек. Қадам 2: Балалар музыка ойнап тұрғанда жаттығуды орындап, музыка тоқтағанда бұрылу керек. Қадам 3: Ойын барысында мұғалім немесе тәрбиеші жаттығулардың күрделілігін арттыра алады: «Жаңа жаттығу – артқа қарай бұрылыңыз, қолды айқастырып көтеріп, екі жағымызда да айнаруды ұмытпаңыз.» 5. Қорытынды (3 минут)
--	--	--	--	---	---

				қимылын бақылап, көмек көрсетуі мүмкін. қ балаларға сәтті орындаған жаттығулар үшін мадақтау айтылады. марапаттау және ынталандыру (3 минут) ардың жаттығу кезінде белсенді қатысуы үшін әрқайсысына мақтау сөздері айтылады. кемді бала», «Жаттығуды жақсы орындаған бала» деген сияқты марапаттар беріледі. арға дене тәрбиесіне деген қызығушылығын арттыру үшін ынталандыру сөздері мен жақсы пікірлер айтылады. огикалық маңызы: тәрбиесін дамыту: Алға еңкейіп алақанды еденге тигізу жаттығуы балалардың дене бітімін, икемділігін және	Мұғалім балаларды бағалап, олардың жаттығуды қалай орындағанын талқылайды. «Барлығыңыз да өте жақсы жұмыс істедіндер! Келесіде бұрылу мен көтеру жаттығуларын дағдыларымызды дамытуға тырысамыз.» Жаттығу техникасын дұрыс орындаған балаларды мақтап, оларды ынталандыру. 6. Марапаттау және ынталандыру (2 минут) Барлық балаларға жаттығу барысында көрсеткен белсенділігі үшін мақтау сөздері айтылады. «Ең жақсы бұрылу» немесе «Ең үйлесімді қозғалыс» деп марапаттау сөздері беріледі.
--	--	--	--	--	---

				қозғалыс координациясын жетілдіруге ықпал етеді. тыс қабілеттері: Бұл жаттығу балалардың дене қозғалысын, икемділігін және жүйелі түрде әрекет етуін жақсартады. ардың қызығушылығын арттыру: Ойын түрінде өткізілген бұл іс-шара балаларға қызығушылық тудырып, дене тәрбиесіне ынталандырады. к пен назар: Балалар жаттығуды орындау барысында дене үйлесімділігін сақтап, өз назарын жоғалтпай жұмыс істей алады. йын түріндегі іс-шара балалардың физикалық дамуына оң әсер етіп, дене тәрбиесіне деген қызығушылықтарын арттырады, сонымен қатар топтық жұмыс	Балаларға дене тәрбиесіне деген қызығушылығын арттыру үшін жақсы пікірлер айтылады. Педагогикалық маңызы: Дене тәрбиесі: Бұл жаттығулар балалардың икемділігін, дене үйлесімділігін және қимыл қозғалысын жақсартады. Қозғалыс координациясы: Балалардың қозғалыс үйлесімділігін және бақылау қабілеттерін дамытуға ықпал етеді. Қимыл-қозғалыстың үйлесімділігі: Бұл жаттығулар балалардың дене қимылдарын үйлестіруге көмектеседі, дене мүшелерінің дұрыс жұмыс жасауына жағдай жасайды. Ынталандыру: Ойын түрінде өткізілген бұл
--	--	--	--	---	---

				және ынтымақтастық дағдыларын қалыптастыруға мүмкіндік береді.	іс-шара балалардың дене тәрбиесіне деген қызығушылықтарын арттырады. Бұл ойын түріндегі іс-шара балаларды дене жаттығуларына қызықтырады, оларды денсаулықтарын нығайтуға және қимылдарын үйлестіруге үйретеді. 4.Сурет салу Міндеті: Қажетті құралдар: Гуашь (күлгін, көк, қызғылт, қою жасыл түстері). Қағаз (ақ, тегіс бет). Су (гуашты сұйылту үшін). Қылқаламдар (әр түрлі көлемде). Палитралар немесе түрлі-түсті қақпақтар.
--	--	--	--	---	--

					Су құйылған ыдыс (кылқаламды жуу үшін). Ойынның құрылымы: 1. Кіріспе (3 минут) Балалармен танысу және ойынның мақсатын түсіндіру: «Бүгін біз түрлі-түсті сурет саламыз, бірақ біз тек белгілі бір түстермен ғана жұмыс істемейміз, біз жаңа түстер шығару үшін түстерді араластырамыз!» Мұғалім балаларға түстердің негізгі қасиеттері мен араластыру принципін түсіндіреді: «Мысалы, көк пен қызыл түстерін араластырсақ, біз күлгін түсті аламыз. Ал көк пен жасыл түстерін араластырып, қою жасыл түсті шығара аламыз. Бүгін біз осы
--	--	--	--	--	--

					түстерді араластырып, сурет саламыз.» 2. Түстерді араластыруды түсіндіру (5 минут) Мұғалім балаларға көрсетіп, түстердің қалай араласатынын түсіндіреді: Көк және қызғылт түстерін араластыру арқылы күлгін түсті шығару. Көк және қою жасыл түстерін араластыру арқылы жаңа көк-жасыл реңкті алу. Күлгін түсті түрлі реңктерге айналдыру. Мұғалім балаларға түстерді қалай араластыруды және олардың қандай өзгерістерге ұшырайтынын көрсетеді.
--	--	--	--	--	---

					3. Жаңа түстерді шығару және бояу (7 минут) Балаларға әр түрлі түстер (күлгін, көк, қызғылт, қою жасыл) мен қылқаламдар беріледі. Әр бала өз палитрасында түстерді араластырып, жаңа реңктерді шығарады. Түстерді араластыруды балалар өз беттерінше жасап, түрлі эксперименттер жүргізеді. Мұғалім балаларға әртүрлі түстер мен реңктерді араластыруды көрсету және көмектесу: «Қазір көк пен қызғылт түстерін араластырсақ, күлгін түсті аламыз!» «Егер қою жасыл мен көкті араластырсақ, көк-жасыл реңк шығады!»
--	--	--	--	--	--

					Балалар өздерінің араласқан түстерін түрлі бұрыштардан қарап, қандай нәтиже шыққанын талқылайды. 4. Шығармашылық жұмыс: «Түстердің әлемі» (7 минут) Балаларға өз қиялдары бойынша сурет салуға тапсырма беріледі. Сурет салуда олар араластырған жаңа түстерді қолдануы керек. Әр бала өзінің шығармашылық идеясына сүйене отырып, жаңа түстермен сурет салады. Мысалы: Күлгін түспен гүл немесе таңертеңгі аспан салу. Көк және қызғылт түстерін араластырып, фантастикалық пейзаж салу. Қою жасыл мен көк түстерін араластырып,
--	--	--	--	--	--

					орманның ағаштарын бейнелеу. Мұғалім балаларға түстерді тиімді пайдалануға және әрбір реңкті шығармашылықта қолдануға көмектеседі. 5. Шығармашылықты талқылау және бағалау (5 минут) Балалар өздерінің салған суреттерін топта көрсетеді және қандай түстерді, реңктерді қолданғандарын түсіндіреді. «Қандай түстерді араластырдыңыз? Қандай жаңа түстер шықты?» Балалар бір-бірінің суреттерін қарап, өздерінің алған түстері мен шығармашылықтарын бағалайды. Мұғалім балалардың шығармашылығын
--	--	--	--	--	--

					мақтап, олардың түстерді дұрыс таңдағандарын атап өтеді. 6. Қорытынды (3 минут) Мұғалім балалардың барлық жұмыстарын талқылап, қорытынды жасайды: «Бүгін біз қандай жаңа түстер мен реңктерді шығардық? Қандай түстерді араластырғанда қандай нәтижелер шықты?» Балаларға өз жұмыстарын мақтан етуге мүмкіндік беріледі. Балаларға түстерді араластыру мен шығармашылық жұмысты жақсы орындағандары үшін мадақтау айтылады. Педагогикалық маңызы: Шығармашылық дамуы: Бұл іс-шара балалардың
--	--	--	--	--	---

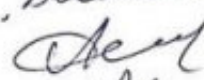
					шығармашылық қабілеттерін дамытуға ықпал етеді. Өздерінің ой-өрісін кеңейтіп, түстермен жұмыс істей отырып, балалар жаңа түстер мен реңктерді шығаруға үйренеді. Түстердің табиғаты туралы білім: Балалар түстерді араластыру арқылы олардың қандай заңдылықтармен өзгеретінін және жаңа түстерді қалай шығаруға болатынын үйренеді. Координация және көркемдік: Бұл іс-шара балалардың көркемдік дағдыларын және қол моторикасын дамытуға көмектеседі, себебі олар гуашпен сурет салу кезінде түстермен жұмыс істейді. Қиял мен шығармашылық: Балалардың қиялын дамыту, оларды өз
--	--	--	--	--	--

					идеяларын көркем түрде жеткізуге ынталандырады. Бұл ойын түріндегі іс-шара балалардың түстерді зерттеу арқылы шығармашылық қабілеттерін дамытуға, жаңа түстер мен реңктерді ала білуге мүмкіндік береді.
Серуенге дайындық	Киіну: жүйелілік, серуендеуге шығу. Серуендеуге деген қызығушылықты ынталандыру. (Өзіне-өзі қызмет) «Қысқы табиғат» тақырыбында жеке әңгімелер.				
Серуен				«Қармен сырғанау» Мақсаты: Балалардың тепе-теңдігін сақтай отырып, дене шынықтыру дағдыларын дамыту. Құралдар: Қарлы алаң, сырғанау аландары. Ережесі: Балалар сырғанау үшін арнайы алаңға шығып, қармен сырғанауды үйренеді.	«Қысқы жануарлар» Мақсаты: Қыс мезгілінде жануарлардың өмірін түсіндіру, балалардың экологиялық білімдерін жетілдіру. Құралдар: Қар, ағаш бұтақтары, мұз, табиғат суреттері. Ережесі: Балалар қыс мезгілінде жануарлардың қалай өмір сүретінін

				Әр бала өзін сынап, бір-бірімен жарысқа түседі. Ойын балалардың физикалық дамуымен қатар, қауіпсіздік ережелерін де үйретеді.	бақылап, олардың қимылдарын сипаттайды. Жануарлардың іздерін табуға тырысып, табиғаттың өзгерістерін талқылайды.
Серуенне оралу	Балалардың киімдерін жүйелі түрде шешу, өлеңдерді, әндерді үйрену, жұмбақтарды шешу, жаңылтпаштар, санау және т. б. (көркем, тәуелсіз ойын әрекеті) «Қысқы табағат көрінісі және қыстап қалатын құстарға қамқорлық» - табиғи ресурстарға ұқыпты қарауды қалыптастыру (Біртұтас тәрбие)				
Балалардың дербесәрекеті (баяуқимылды ойындар, үстелүсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер)				« Дыбыстарды тыңда!» Мақсаты: Дыбыстарды тану және әріптермен байланыстыру. Қалай өткізуге болады: Балаларға түрлі дыбыстар тыңдатылып, сол дыбысқа сәйкес келетін әріпті тапқызу. Мысалы, "с" дыбысы шыққан кезде балалар «С» әрпін табуы керек. Дидактикалық элемент: Дыбыстарды дұрыс анықтау, әріптермен танысу. Қазақ тілі	«Қиялдағы әлем» Мақсаты: Балалардың қиялын дамыту, дербес ойлауын ынталандыру. Құралдар: Түрлі-түсті қағаздар, қаламдар, қарындаштар, желім. Ережесі: Балалар өз қиялдары бойынша бір нәрсе құрастырып, оны қағазға сурет ретінде түсіреді. Әр бала өз идеясын айтып, басқа балаларға түсіндіреді. Дидактикалық мәні: Бұл ойын балалардың дербес шығармашылық қабілеттерін дамытады, олар өздерінің қиялдарынан бір нәрсе жасауды үйренеді. Шығармашылық іс-әрекет

Балалармен жеке жұмыс				Әлеуметтік дағдыларды дамыту Мақсаты: Баланың өзара қарым-қатынас жасау, басқа балалармен жұмыс істей білу дағдыларын қалыптастыру. Жүзеге асыру әдісі: Топтық жұмыстарда баланың қатысуын бақылау, жеке тапсырмаларды орындауға көмек көрсету. Әлеуметтік ойындар арқылы баланың дұрыс мінез-құлық көрсетуіне ықпал ету. Баланы топтық ойындарға қатыстыру арқылы өзін-өзі тануға және өзара әрекет ету дағдыларын дамыту. Мысал: Баланы басқа балалармен бірге «Құрылысшы» ойынына қатыстырып,	Ойлау және логикалық дағдыларды дамыту Мақсаты: Баланың зейінін, есте сақтау және ойлау қабілетін арттыру. Жүзеге асыру әдісі: Логикалық тапсырмалар мен жұмбақтар шешу. Баланы сурет бойынша әңгіме құрастыруға үйрету. Құрылымдық ойлауды дамыту үшін суреттерден әңгімелер құрастыру. Мысал: Баланың алдына бірнеше түрлі сурет қойып, «Бұл қандай жануар?» немесе «Бұл қайда орналасқан?» деген сұрақтар қою. Қорытынды: Баланың ойлау қабілетін дамыту үшін оны өз бетінше тапсырмалар орындауға ынталандыру.
-------------------------------------	--	--	--	--	---

				оларға бірлесіп жұмыс жасау тапсырмасын беру. Қорытынды: Баланың әлеуметтік дағдыларын қалыптастыру үшін әртүрлі ситуацияларда өзара әрекет ету мүмкіндіктерін дамыту.	
Балалардың үйге қайтуы	Өнегелі 15 минут» «Күлкі сыйла» Мақсаты: Балаларды қуаныш сыйлау мен жақсылық жасауға үйрету. Қалай өткізуге болады: Балаларға өз достарына қуаныш сыйлау, жақсы сөздер айту тапсырмасы беріледі. Мысалы, бір бала басқа бір баланың көңілін көтеру үшін оған комплимент айтып немесе оны мақтап көрсетуі керек. Бұл ойын балалардың өзара қарым-қатынасын жақсартады. Дидактикалық элемент: Бір-біріне қуаныш сыйлау, көңіл-күйін көтеру. (Біртұтас тәрбие.)				

Бекітілген

 13/01

Тәрбиелеу - білім беру үдерісінің циклограммасы

Балалардың жастары: 5 жастағы

Жоспарлау күні: 13.01-17.01.2024-2025 оқу жылы

Күн тәртібі	Дүйсенбі 13.01	Сейсенбі 14.01	Сәрсенбі 15.01	Бейсенбі 16.01	Жұма 17.01
Балаларды қабылдау.	Мұғалімнің балалармен қарым-қатынасы: отбасы дәстүрлері туралы жеке әңгімелесу, қарым-қатынас және көтеріңкі көңіл-күй орнатуға ойындар ұйымдастыру. Жағымды жағдай орнату Күй күмбірі: Сарыжайлау (күй) https://lmusic.kz/mp3/ajbek-bekbosyn-saryzhajlau-kuj/23321 (Біртұтас тәрбие)				
Ата-аналармен әңгімелесу, кеңес беру	Ата-аналармен балалардың денсаулығы, ауа-райы бойынша киім-кешек, балалардың көңіл-күйі, демалыс күндері туралы әңгімелесу				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үстін ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер)	ҚР мемлекеттік әнұраны	"Көкпар" Мақсаты: Баланың жылдамдық пен ептілігін дамыту. Құралдар: Көкпардың орнына үлкен доп немесе шар. Ережелер: Балаларға допты белгіленген жерге алып баруды тапсырыңыз. Балалар бір-бірімен жарыса отырып, допты тек өз тобын қолдап, қарсы жаққа жібермеуі	"Көрініс құру" Мақсаты: Баланың сөздік қорын дамыту, шығармашылық қабілетін арттыру. Құралдар: Суреттер, карточкалар. Ережелер: Балаларға әртүрлі суреттер немесе карточкалар беріледі (мысалы, жануарлар, табиғат, адамдардың әрекеттері).	"Қоқыс жинау" Мақсаты: Қоршаған ортаны тазарту, экологиялық жауапкершілік. Құралдар: Пластик қапшықтар немесе сөмкелер, түрлі түсті қағаздан жасалған қоқыс (қалдықтар). Ережелер: Балалар екі топқа бөлінеді. Әрбір топқа түрлі-түсті қағаздан жасалған "қоқыстар" таратылады. Балалар өздеріне берілген қоқыстарды	"Асық ату" Мақсаты: Баланың қол моторикасын, қырағылығын дамыту. Құралдар: Асықтар. Ережелер: Асықтарды жерге қойып, баланың алдына бір немесе бірнеше асықтарды түзу қойыңыз. Балаларға асықтарды белгілі бір нысанға немесе белгіленген

		керек. Ойынның жеңімпазы допты бірінші жеткізген топ болады. Ұлттық ойын-ұлт қазынасы Біртұтас тәрбие	Балалар осы суреттерді пайдаланып, бірнеше сөйлем құрау керек. Ойын барысында баланың сөйлеу қабілеті мен қиялын дамыту үшін сұрақтар қойылады: "Бұл не?", "Не болып жатыр?", "Не істеп тұр?" деген сияқты. Мысалы: "Бұл қоян орманда ойнап жүр" . Тілдік қарым-қатынас	дұрыс сепарациялау керек: пластикті, қағазды және органикалық қалдықтарды бөлу. Ойын барысында балаларға қоқыс тастамаудың, қайта өңдеудің маңыздылығы түсіндіріледі. Экологиялық білім беру және экологиялық мәдениет	жерге дәл атуды тапсырыңыз. Ойынның соңында кім көп асықты дәл түсіргенін есептеу. Ұлттық құндылық Біртұтас тәрбие
Ұйымдастырылған іс-әрекеге дайындық	Біртұтас тәрбие: Қаңтар айы – «Заң және тәртіп» айы Апта дәйексөзі: «Талап бар жерде тәртіп бар»				
	"Құпия жәшік" Мақсаты: Шығармашылық ойлау және тіл дамыту. Құралдар: Құпия жәшік (қорапша), әртүрлі заттар. Ережелер: Құпия жәшікке әртүрлі заттар салынған (кеңсе	"Геометриялық пішіндерді жинау" Мақсаты: Геометриялық пішіндермен таныстыру. Құралдар: Түрлі түсті геометриялық пішіндер (шеңбер, төртбұрыш, үшбұрыш, т.б.). Ережелер:	"Қандай дыбыс?" Мақсаты: Дыбыстарды тыңдай білу, сөздерді дұрыс айту. Құралдар: Әріптер жазылған карточкалар. Ережелер: Балаларға белгілі бір әріптің дыбысы беріліп,	"Керемет пейзаж" Мақсаты: Балаларды табиғаттың элементтерін салуға үйрету. Құралдар: Қағаз, түрлі түсті қарындаштар, бояулар. Ережелер:	"Ертегі кейіпкерлері" Мақсаты: Ертегі кейіпкерлерін тану, оларға қатысты сұрақтарға жауап беру. Құралдар: Ертегіден кейіпкерлердің суреттері немесе қуыршақтар. Ережелер:

	құралдары, ойыншықтар, жұмбақтар, т.б.). Балалар кезекпен жәшіктен бір затты алып, оны сипаттап, не екенін айту керек. Мысалы: «Бұл бір жұмсақ нәрсе, дөңгелек, мен оны жиі ұстаймын. Ол не болуы мүмкін?» (Жауап: доп). Ойын балалардың тілдік қабілеттерін және қиялын дамытады. Бұл ойындар балалардың шығармашылық қабілеттерін дамытуға, оларды өз ойларын еркін білдіруге, қиялдарын қолдана білуге және топта жұмыс істеуге үйретеді. Шығармашылық іс-әрекет	Балаларға әртүрлі геометриялық пішіндер беріледі. Олар осы пішіндерді таниды, олардың аттарын айтып, түсін анықтайды. Пішіндерді белгілі бір ереже бойынша топтастырады: «Барлық үшбұрыштарды жина», «Қызыл түсті пішіндерді жина», «Төртбұрыштарды қос» деген сияқты тапсырмалар беріледі. Математика негіздері	олар осы дыбысты қай сөздерде еститінін айтуы керек. Мысалы, "с" дыбысы үшін балалар "сабақ", "сүйік", "су" сөздерін айтып береді. Бұл ойын балаларға дыбыстарды дұрыс тануға және сөздерге дұрыс бөліктерді анықтауға көмектеседі. Сауат ашу негіздері	Балаларға табиғаттың кез келген бір элементі беріліп, оны өз қиялдарымен салып шығу ұсынылады. Мысалы, "Жазғы пейзаж" немесе "Қысқы көрініс". Балалар табиғаттың элементтерін – ағаштарды, гүлдерді, тауларды, өзендерді және аспанды салу арқылы пейзажды құрастырады. Ойын барысында балаларға түрлі түстер мен формалар қолдануға, өздері қалаған пейзажды толықтыруға мүмкіндік беріледі. Ойын баланың қиялын, кеңістікке бағдарлануын және табиғатқа деген қызығушылығын арттырады. Сурет салу	Балаларға белгілі бір ертегіден кейіпкерлердің суреттері немесе қуыршақтары көрсетіледі. Мұғалім немесе бала өзі оқыған ертегінің кейіпкерін атап, балалар сол кейіпкерді сипаттауы керек. Мысалы, "Қызыл телпек қандай киім киді?" немесе "Аюдың қандай ерекшеліктері бар?" Балалар әр кейіпкерді талқылай отырып, ертегілерді тереңірек түсінеді және олармен байланыс орнатады. Көркем әдебиет
Кестеге сәйкес	1.Математика негіздері	1.Математика негіздері	1.Математика негіздері	1.Көркем әдебиет	1.Сөйлеуді дамыту

Ұйымдастырылған іс-әрекет	Міндеті: Беттестіру, тұтастыру және жұппен салыстыру тәсілдерін қолдана отырып, заттарды салыстыру, заттар тобынан 2-3 белгілері бойынша сәйкес келмейтін затты бөліп алу. Құрылымы: 1. Кіріспе (3 минут) Мұғалім сабақтың мақсатын түсіндіреді: Беттестіру тәсілі – екі затты салыстырып, олардың ұқсастықтары мен айырмашылықтарын анықтау. Мұғалім қысқаша беттестіру тәсілімен таныстырып өтеді, оқушыларға екі затты бір-бірімен салыстырғанда қандай белгілер бойынша жұмыс жасау керек екенін түсіндіреді	Міндеті: Беттестіру, тұтастыру және жұппен салыстыру тәсілдерін қолдана отырып, заттарды салыстыру, заттар тобынан 2-3 белгілері бойынша сәйкес келмейтін затты бөліп алу. Құрылымы: 1. Кіріспе (3 минут) Мұғалім сабақтың мақсатын түсіндіріп, ойынның ережелерін жариялайды. Оқушыларға беттестіру, тұтастыру және жұппен салыстыру тәсілдері туралы қысқаша түсінік беріледі: Беттестіру: Заттарды бір-бірімен салыстырып, ұқсастықтары мен айырмашылықтарын анықтау. Тұтастыру: Заттардың ортақ қасиеттерін табу. Жұппен салыстыру: Екі затты нақты түрде салыстыру арқылы	Міндеті: Беттестіру, тұтастыру және жұппен салыстыру тәсілдерін қолдана отырып, заттарды салыстыру, заттар тобынан 2-3 белгілері бойынша сәйкес келмейтін затты бөліп алу. 1. Кіріспе (3 минут) Мұғалім сабақтың мақсатын түсіндіріп, бүгінгі тапсырманың тақырыбы мен мақсатын айтады: Заттарды салыстыру және олардың ішінен сәйкес келмейтін затты бөліп алу. Оқушыларға екі немесе үш затты салыстыруда қандай белгілерге назар аудару керектігін түсіндіреді (түсі, көлемі, пішіні, қолдану мақсаты және т.б.). Мұғалім қысқаша түсіндіреді: «Сәйкес келмейтін зат» дегеніміз — берілген заттар тобының ішінде	Міндеті: Сөз өнеріне баулу. 1. Ұйымдастыру кезеңі (3 минут) Оқушылармен амандасу, сабақтың тақырыбы мен мақсатын түсіндіру. Сабақтың ойын түрінде өтетінін хабарлау. Балаларға «Сөз өнері деген не?» деген сұрақ қойып, қысқаша түсінік беру: «Сөз өнері — бұл сөздермен әңгіме айтып, өз ойыңды әдемі, әсерлі жеткізу өнері. Бүгін біз сол өнерді үйренеміз.» 2. Таныстырылым және түсіндіру (5 минут) Сөз өнерінің маңызы: «Әдемі сөйлесу — бұл бір өнер. Егер біз сөздерді дұрыс қолдансақ, адамдар бізді жақсы тыңдайды, бізді	Міндеті: Қазақ халқының салт-дәстүрлерімен таныстыруды жалғастыру, «асар», «сүйінші сұрау» дәстүрлерінің мәнін түсіндіру, балаларды бір-біріне көмек қолын созуға, бірлесіп ойнауға, тапсырманы орындауға, бір-бірінің қуанышына ортақтаса білуге, бір-біріне қамқор болуға баулу. Ұйымдастыру кезеңі (3 минут) Балалармен амандасу, сабақты бастау. Сабақтың тақырыбы мен мақсатын түсіндіру: «Бүгін біз қазақ халқының жақсы дәстүрі — «асар» дәстүрін қайталаймыз. Бұл дәстүрдің маңызы қандай?»
----------------------------------	--	--	--	--	---

(мысалы, түсі, пішіні, көлемі, қасиеттері және т.б.). 2. Негізгі бөлім: Ойын кезеңі (18 минут) Ойын атауы: «Заттарды салыстыр!» Ойынның ережесі: Оқушылар екі топқа бөлінеді. Әр топқа салыстыруға арналған екі зат беріледі (мысалы, алма мен апельсин, кітап пен журнал, шанышқы мен қасық және т.б.). Әр топтың мақсаты – берілген екі заттың ұқсастықтары мен айырмашылықтарын тауып, беттестіру тәсілін қолдана отырып, оны талқылау. Әр топқа 5 минут беріледі, сол уақытта олар заттарды салыстырып, келесі	айырмашылықтарын анықтау. 2. Негізгі бөлім: Ойынның жүргізілуі (18 минут) Ойынның атауы: «Заттар әлемі» Топтарға тапсырма беру (5 минут): Мұғалім бірнеше заттардың немесе олардың суреттерін (мысалы, алма мен апельсин, кітап пен дәптер, ағаш пен металл және т.б.) көрсетеді. Әр топқа 3 жұп зат беріледі. Топтар келесі тапсырмаларды орындайды: Заттарды беттестіру тәсілімен салыстырады (ұқсастықтары мен айырмашылықтарын жазады). Тұтастыру тәсілімен салыстырып, екі заттың ортақ қасиеттерін табады. Жұппен салыстыру арқылы олардың нақты айырмашылықтарын анықтайды.	өз ерекшеліктері мен сипаттамалары бойынша басқа заттардан айтарлықтай өзгеше болып тұрған зат. 2. Негізгі бөлім: Ойын кезеңі (18 минут) Ойын атауы: «Қай зат дұрыс емес?» Ойынның ережесі: Оқушылар екі топқа бөлінеді. Әр топқа 3-4 жұп заттар (суреттер немесе нақты заттар) беріледі. Әр топтың мақсаты — берілген 3 немесе 4 заттың ішінде сәйкес келмейтін затты бөліп алу. Оқушылар 3-5 минут ішінде салыстыру жүргізіп, қай зат топтан ерекшеленетінін және қандай белгілер бойынша бөлінетінін түсіндіреді. Оқушылар салыстыруды жасай отырып, 2-3 негізгі белгіге назар аударып, сәйкес келмейтін затты	түсінеді. Әдемі, дұрыс сөйлескен адам көп адамдарды өзіне тартады.» Сөздер адамның көңіл-күйін, эмоциясын білдіреді. Сөздің дұрыс қолданысы адамға қуаныш, сенім сыйлайды. Сөз өнерінде маңызды ережелер: Айқын сөйлеу: Сөздерімізді анық және түсінікті айту. Қызықты болу: Әңгімелерімізді қызықты әрі жарқын етіп айту. Түсінікті болу: Әр сөзімізді ойланып, қысқа әрі түсінікті айтып беру керек. 3. Ойын түріндегі тапсырмалар (15 минут) Ойын 1: «Әдемі сөйлеу» (5 минут)	Балалардан сұрақтар қою: «Сендер «асар» дегенді естігендерің бар ма?» «Асар деген не?» Балалар өз ойларын айтып, мұғалім қосымша түсінік береді. 2. Таныстырылым және қайталау (5 минут) «Асар» дәстүрі туралы еске түсіру: «Асар» — бұл қазақ халқының бірлесіп жұмыс істеу дәстүрі. Бір адам жұмыс істей алмай жатса, оған ауылдастар көмектесіп, бірігіп жұмыс істейді. Мұғалім балаларға бірнеше нақты мысалдар келтіріп, оларды түсіндіреді: «Мысалы, бір адам үй салу керек болса, оған көршілері мен туыстары көмекке келеді.
---	---	---	--	---

сұрақтарға жауап беруі керек: Бұл заттар не үшін қолданылады? Олардың ұқсас қасиеттері қандай? Қандай айырмашылықтары бар? Бұл заттардың қандай ортақ сипаттамалары бар? Оқушылар салыстыру нәтижелерін жазып, 5 минуттан кейін өздерінің қорытындыларын басқа топтарға айтып береді. Тапсырмалар: Жұптарды таңдау: Мұғалім әр топқа 3 жұп зат (суреттер немесе нақты заттар) береді. Мысалы: Алма мен апельсин Кітап пен журнал	Әр топ салыстыру нәтижесін жазып, ойынның келесі кезеңінде ортаға салады. Талқылау (5 минут): Әр топ өздерінің салыстырулары туралы түсініктерін баяндайды. Мұғалім топтардың жұмысын тыңдап, қажет болса түзетулер мен толықтырулар енгізеді. Топтардың салыстыруларды қалай жүргізгенін және қандай ұқсастықтар мен айырмашылықтарды тапқанын талдайды. Қосымша тапсырма (5 минут): Мұғалім әр топқа тағы бір жұп зат береді, бірақ бұл жолы заттардың сипаттамасы немесе функциясы туралы сұрақтар қояды (мысалы, «Бұл заттар қалай қолданылып жүр?»). Оқушылар бұл сұрақтарды пайдаланып, салыстыруды жалғастырады. 3. Қорытынды (4 минут)	анықтап, түсіндіру қажет. Мысалдар: Жұп 1: алма, апельсин, банан (белгі: пішіні, түсі) Жұп 2: кітап, журнал, торт (белгі: қолданылуы, қасиеттері) Жұп 3: ағаш, металл, шөлмек (белгі: материалдары) Тапсырма мысалы: «Алма, апельсин және банан берілген заттар. Олардың ішінде сәйкес келмейтінін тап. Неліктен?» Жауап: Банан, себебі оның пішіні өзгеше, қалғандары дөңгелек пішінді. «Кітап, журнал және торт берілген. Неліктен торт сәйкес келмейді?» Жауап: Торт – тамақ өнімдері, қалғандары оқу құралдары. «Ағаш, металл және шөлмек арасында	Мұғалім әртүрлі сөздерді немесе қысқа сөйлемдерді айтады, балалар оларды айқын әрі әдемі айтуға тырысады. Мысалы: Мұғалім: «Қызыл гүлдер» Балалар: «Қызыл гүлдер!» Мұғалім: «Күн күліп тұр» Балалар: «Күн күліп тұр!» Мұғалім балалардан дауыс ырғағын көтеріп немесе түсіріп, сөздерді ерекше айтуын сұрайды. Ойын 2: «Көңіл күйін білдіру» (5 минут) Балаларға әртүрлі жағдайлар беріледі, олар	Осылайша олар көп жұмыс істеп, үйді тез салып бітіреді.» «Егін егу, мал бағу немесе үй шаруашылығымен айналысу кезінде де адамдар бір-біріне көмек көрсетеді.» Балалармен бірге «асар» дәстүрінің не үшін қажет екенін талқылау: «Неліктен адамдар бір-біріне көмектеседі?» «Бұл адамдардың бірлігі мен достығын көрсетеді.» 3. Ойын түріндегі тапсырмалар (15 минут) Ойын 1: «Асарды көрсету» (5 минут) Балаларды бірнеше топқа бөлу.
--	--	---	--	--

Шанышқы мен қасық Салыстыру: Әр топ беттестіру тәсілін қолдана отырып, осы заттарды салыстырып, ұқсастықтары мен айырмашылықтарын анықтайды. Оқушылар мысалы: «Алма мен апельсиннің пішіні ұқсас, бірақ түсі әртүрлі. Алма қышқыл емес, ал апельсин қышқылтау болады.» «Кітап пен журналды салыстырғанда, екеуі де оқуға арналған, бірақ кітап ұзақ мерзімге арналған, ал журнал қысқа уақыт ішінде оқылатын ақпаратты камтиды.» 3. Талқылау және қорытынды (4 минут) Әр топ өздерінің салыстырулары бойынша нәтижелерін баяндайды.	Мұғалім әр топтың жұмысын қорытындылап, салыстыру әдістерінің өмірде қаншалықты пайдалы екенін түсіндіреді. Оқушылар өздері тапқан қызықты ұқсастықтар мен айырмашылықтарды айтып, ойыннан алған әсерлерін бөліседі. Қажетті құралдар: Суреттер немесе нақты заттар (мысалы, алма мен апельсин, кітап пен журнал, ағаш пен металл және т.б.) Парақтар мен қаламдар Бағалау: Ойын барысында әр топтың жұмысын мұғалім бағалайды, бірақ басты назар топтардың салыстыру тәсілдерін қолданудағы дұрыстығына, логикалық байланысқа және шығармашылыққа аударылады.	қайсысы ерекшеленеді?» Жауап: Шөлмек, себебі ол өндірістік материалдан жасалған, ал ағаш пен металл табиғи материалдар. 3. Талқылау және қорытынды (4 минут) Әр топ өз шешімдерін баяндайды. Қай затты бөліп алғанын және оның ерекшелігін түсіндіреді. Мұғалім әр топтың жұмысына кері байланыс береді, салыстырудың дұрыстығын тексереді және қандай белгілерге назар аудару қажет екенін талқылайды. Оқушылар ойын барысында жаңа тәсілдерді үйренеді және заттарды салыстыруда тәжірибе жинақтайды. Қажетті құралдар: Суреттер немесе нақты заттар (мысалы, алма мен апельсин, кітап пен журнал, ағаш пен	сол жағдайға сәйкес сөздермен өз сезімдерін білдіруі керек. Мысалы: «Сен өте қуаныштымыз! Қалай айтар едің?» «Сенде жаңа ойыншық бар, қалай айтуға болады?» «Сен ренжіп тұрсың, не дейсің?» Балалар өз сезімдерін әдемі әрі түсінікті сөздермен білдіруге тырысады. (Мысалы: қуаныштымын: «Мен өте қуаныштымын!» немесе ренжігенде: «Мен ренжіп тұрмын!») Ойын 3: «Сөздермен әңгіме құрастыру» (5 минут) Мұғалім балаларға бірнеше сөздер береді,	Әр топқа нақты тапсырма беру: Бір топқа «үй салу» тапсырмасы беріледі. Екінші топқа «егін егу» тапсырмасы беріледі. Үшінші топқа «малшыларға көмек көрсету» тапсырмасы беріледі. Әр топ бірлесіп, өз тапсырмаларын орындап, ойын түрінде көрсете отырып, «асар» дәстүрін көрсетеді. Мұғалім балаларды бағыттап, оларды бір-біріне көмек көрсетуге ынталандырады. «Үй салу үшін көп адам көмектескенде, жұмыс тез аяқталады!» «Егін егуде адамдар бір-біріне көмек көрсету арқылы өнімді көп алады!»
---	---	--	--	---

Мұғалім әр топтың қорытындысын тыңдап, салыстыру тәсілінің дұрыстығын тексереді. Қорытынды кезеңде мұғалім салыстыру арқылы балалардың ұқсастықтар мен айырмашылықтарды қалай таба білгенін бағалап, ойынның нәтижелерін талқылайды. Қажетті құралдар: Суреттер немесе нақты заттар (мысалы, алма мен апельсин, кітап пен журнал, шанышқы мен қасық және т.б.) Парақтар мен қаламдар Бағалау: Топтардың салыстыру тапсырмаларын	2.Көркем әдебиет Міндеті: Шешендік өнеріне баулу. 1. Ұйымдастыру кезеңі (3 минут) Оқушылармен амандасу, сабақтың тақырыбы мен мақсатымен таныстыру. Сабақтың ойын түрінде өтетінін хабарлау. Балаларға «Шешендік өнер деген не?» деген сұрақ қойып, қысқаша түсінік беру: «Шешендік өнер — бұл өз ойыңды дұрыс, түсінікті және қызықты етіп жеткізу өнері. Бүгін біз қалай дұрыс сөйлеу керектігін үйренеміз.» 2. Таныстырылым және түсіндіру (5 минут) Шешендіктің негізгі ережелері:	металл, торт пен жемістер және т.б.) Парақтар мен қаламдар Бағалау: Топтардың шешімдерінде логикалық түсініктерінің дәлдігі мен дәлелділігі бағаланады. Оқушылардың шығармашылық және ұқыптылықпен тапсырманы орындау деңгейі ескеріледі. Қорытынды: Бұл ойын оқушылардың салыстыру қабілеттерін дамытып, олардың заттардың ұқсастықтары мен айырмашылықтарын анықтау дағдыларын жетілдіреді. Оқушылар логикалық ойлауды, топпен жұмыс жасауды және тапсырмаларды шешу қабілеттерін арттырады. 2.Сөйлеуді дамыту Міндеті:	балалар сол сөздермен қысқаша әңгіме құрауы керек. Мысалы: Сөздер: «күн», «гүл», «көгілдір». Балалар: «Күн көк аспанға көтеріліп, гүлдер бүршіктерін ашып жатыр.» Сөздер: «достар», «ойын», «құмырсқа». Балалар: «Менің достарыммен құмырсқалар туралы ойнау өте қызықты.» Мұғалім балалардың сөздерін тыңдай отырып, олардың әңгімесін әрі қызықты, әрі айқын етіп айтуға көмектеседі. 4. Сабақты қорытындылау (2 минут) Оқушыларға «Сіздер не үйрендіңіздер?» деген	Ойын 2: «Асар дәстүрі бойынша көмек көрсету» (5 минут) Балаларға бірнеше жағдай беріледі, олар әрбір жағдайда «асар» дәстүрі бойынша көмек көрсетуі қажет: «Сенің досың жаңа үй салуда көмек сұрады. Сен не істейсің?» «Біреу егінін егіп жатқанда көмек сұрады. Сен не істейсің?» Балалар кезекпен өз жауаптарын айтады: «Мен досыма көмек көрсету үшін үй салуға барамын!» «Мен егін егуге көмектесемін!» Мұғалім балаларға көмек көрсетудің маңыздылығын түсіндіріп, олардың өздерінің ынтымақтасып
--	---	--	--	--

орындаудағы логикасы мен дәлдігі бағаланады. Оқушылардың белсенділігі мен ойынға қатысуы ескеріледі. Қорытынды: Оқушылар беттестіру тәсілін қолданып, заттарды салыстыруды үйренеді. Ойын барысында олардың логикалық ойлау қабілеті мен байқампаздығы дамиды. 2.Қазақ тілі Міндеті : Сөздерді жіктеп, тәуелдеп, септеп қолдана білуді, интонациясы бойынша сөйлемдерді (хабарлы, сұраулы, лепті) ажыратып, сөйлегенде қолдана білуді жетілдіру. 1. Ұйымдастыру кезеңі (3 минут) Оқушылармен амандасу, сабақтың мақсатымен таныстыру.	Айқын сөйлеу: Сөздерімізді анық және дұрыс айту. Қызықты болу: Сөйлеу кезінде қызықты әрі жарқын болу. Қысқа және түсінікті болу: Әр сөзіміз нақты, қысқа әрі түсінікті болу керек. Шешендік өнерде маңызды аспектілер: Қарапайым сөздер қолдану: Күрделі сөздерден гөрі, қарапайым сөздер тыңдаушыға жақсы жетеді. Қолданылатын интонация: Дауыстың жоғары-төмен деңгейі, сөздің екпіні. 3. Ойын түріндегі тапсырмалар (15 минут) Ойын 1: «Жарқын сөйлеу» (5 минут) Мұғалім бірнеше сөздер немесе қысқаша	Қазақ халқының салт-дәстүрлерімен таныстыруды жалғастыру, «асар», «сүйінші сұрау» дәстүрлерінің мәнін түсіндіру, балаларды бір-біріне көмек қолын созуға, бірлесіп ойнауға, тапсырманы орындауға, бір-бірінің қуанышына ортақтаса білуге, бір-біріне қамқор болуға баулу. 1. Ұйымдастыру кезеңі (3 минут) Балалармен амандасу, сабақтың мақсатын түсіндіру. «Бүгін біз қазақ халқының салт-дәстүрлерімен танысатын боламыз, соның ішінде «асар» дәстүрі туралы әңгімелесеміз. Алдымен, сендер «асар» дегенді	сұрақ қойып, әр бала қысқаша жауап береді. Сабақтың қорытындысын шығару: «Бүгін біз сөздерімізді қалай әдемі, түсінікті және әсерлі айту керек екенін үйрендік.» Қорытынды: Сабақта балалар сөз өнері туралы түсінік алып, сөздерді әдемі және әсерлі қолдануды үйренді. Ойын түрінде ұйымдастырылған сабақ балалардың белсенділігін арттырып, олардың сөйлеу дағдыларын дамытуға көмектесті. 2.Сауат ашу негіздері Міндеті: Геометриялық фигуралардың, көгөністер, жеміс-	жұмыс істегендерін мақтайды. Ойын 3: «Асар дәстүрі арқылы жұмыс істеу» (5 минут) Балалар топта «асар» дәстүрін іс жүзінде көрсетеді. Бұл жолы балалар бірлесіп, үлкен қорапты тасып, басқа орынға қою керек. Әр бала өз кезегінде тапсырманы орындап, өз міндетін атқарып, жұмыс істейді. Мұғалім: «Көмек көрсету — бұл «асар» дәстүрінің негізгі мақсаты. Бірлесіп жұмыс істегенде, біз көп нәрсеге қол жеткізе аламыз!» Балалар тапсырманы аяқтап, бірге жұмыс істеу арқылы қуаныштарын бөліседі.
---	---	--	---	---

	Сабақтың қызықты әрі ойын түрінде өтетінін айту, оқушылардың назарын сабаққа аудару. 2. Таныстырылым және түсіндіру (5 минут) Сөздерді жіктеу: «Сөздер әр түрлі болады. Мысалы, біз 'жүремін', 'жүр' деп айтамыз. Бұл сөздер 'жүру' деген сөзден шығады, бірақ әртүрлі болып айтылады. Бұл — сөздің өзгеруі.» Сөйлемдер интонациясы: Хабарлы сөйлем: Оқушыларға жай сөйлемдер оқытып, оларды хабарлы сөйлем деп түсіндіру. Мысалы: «Мен ойын ойнаймын.» Сұраулы сөйлем: Сұрақ қою арқылы сөйлемдер құрастыру. Мысалы: «Сен ойын ойнағың келе ме?» Лепті сөйлем: Қуаныш немесе таңданыс	сөйлемдер айтады, балалар оларды жарқын дауыспен айтады. Мысалы: Мұғалім: «Мен қуаныштымын!» Балалар: «Мен қуаныштымын!» Мұғалім балалардан сөздерді бір-бірінен өзгеше интонациямен, көңілді немесе таңданыс білдіріп айтуын сұрайды. Ойын 2: «Өз ойынды білдір» (5 минут) Мұғалім балаларға әртүрлі сұрақтар қойып, оларға шешендік өнерді қолдана отырып, жауап беруді сұрайды. Мысалы: Мұғалім: «Сенің сүйікті ойыншығың қандай?» Балалар: «Менің сүйікті ойыншығым - қуыршақ.	естігендерің бар ма?» деп сұрау. Балаларға өз ойларын айтуға мүмкіндік беру. 2. Таныстырылым және түсіндіру (5 минут) «Асар» дәстүрі туралы түсінік: «Асар» — бұл қазақ халқының ұжымдық еңбекті ұйымдастыру дәстүрі. Егер бір адамға үй салу, егін егу, малшыларға көмек керек болса, ауылдастар бірлесіп, бір-біріне қол ұшын береді. Мысалы, бір адамның үй салуына немесе басқа жұмысына көмек көрсету үшін ауыл адамдары бірігіп, «асар» ұйымдастырып, көп адам жұмыс істейді. «Асардың» негізгі мақсаты — адамдардың бір-біріне көмек	жидектердің және т.б. дайын суреттерінің сыртын контурдан шығармай бастыру, бояу . йымдастыру кезеңі (3 минут) Балалармен амандасу, сабақты бастау. Сабақтың мақсатын түсіндіру: «Бүгін біз көкөністердің суреттерін контурынан шығарып бастыруды үйренеміз. Қандай көкөністерді білесіңдер?» Балалардан көкөністерді атауды сұрау: «Бүгін біз картоп, сәбіз, қияр, қызанақ сияқты көкөністермен жұмыс істейміз.» 2. Таныстырылым және түсіндіру (5 минут) Көкөністермен таныстыру: Мұғалім балаларға көкөністердің суреттерін көрсетеді: картоп, сәбіз,	4. Сабақты қорытындылау (2 минут) Оқушылардан сабақ туралы сұрақтар қою: «Бүгін біз қандай дәстүрмен таныстық?» ««Асар» дегенді қалай түсіндіңдер?» «Неліктен көмек көрсету маңызды?» Балалар өз ойларын айтып, сабақты қорытындылау: «Бір-бірімізге көмек көрсету керек, өйткені бірлесіп жұмыс істегенде бәрі жақсы болады!» Қорытынды: Сабақ барысында балалар «асар» дәстүрінің маңыздылығын түсініп, бірлесіп жұмыс істей отырып, ынтымақтастық
--	--	--	---	---	---

	білдіретін сөйлемдер. Мысалы: «Керемет! Сен жеңдің!» 3. Ойын түріндегі тапсырмалар (15 минут) Ойын 1: «Сөйлем құрастыру» (7 минут) Балаларға бірнеше сөз беріледі (мысалы: «құстар», «көтеріледі», «жоғары», «ұшады»). Оқушылар осы сөздермен хабарлы, сұраулы және лепті сөйлемдер құрастыруы керек. Мысалы: Хабарлы сөйлем: «Құстар жоғары ұшады.» Сұраулы сөйлем: «Құстар жоғары ұша ма?» Лепті сөйлем: «Құстар қандай керемет ұшады!» Әр бала өз сөйлемін айтады, қалғандары	Ол менімен күнде ойнайды!» Мұғалім: «Не үшін бізге кітап оқу қызықты?» Балалар: «Кітапта көптеген қызықты әңгімелер бар. Мен оларды оқығанда өте қызығамын!» Мұғалім балалардың жауаптарын тыңдап, шешендік өнердің негізгі ережелерін қолдану қажеттігін айтады: айқын, түсінікті және қызықты сөйлеу. Ойын 3: «Кім көп сөйлеу ойынын жасайды?» (5 минут) Балалар жұптарға бөлінеді. Әр бала кезекпен берілген тақырып бойынша бір минут бойы сөйлеп, өз ойын білдіреді. Мысалы: «Менің сүйікті ойыншықтарым»	көрсетуі, сол арқылы бірлік, ынтымақты күшейту. Асар дәстүрін балаларға түсіндіру: «Бір адам жұмыс істеп жатқанда, басқа адамдар оған көмекке келеді. Олар бірге жұмыс істеп, жұмысты тез бітіреді. Бұл — достықтың, көмек көрсету мен бірліктің белгісі.» 3. Ойын түріндегі тапсырмалар (15 минут) Ойын 1: «Асар ұйымдастыру» (5 минут) Балаларды бірнеше топқа бөлу. Әр топқа әртүрлі тапсырмалар беріледі: Бір топқа «Үй салу»,	қияр, қызанақ және басқалар. Әр көкөніс туралы қысқаша әңгімелеу: «Бұл — сәбіз. Ол қызғылт-сары түсті және ұзын болып келеді. Біз оны салаттарға, сорпаға қосамыз.» «Бұл — қияр. Ол жасыл түсті, ұзын әрі жұқа болады. Оны біз салатта қолданамыз.» «Бұл — картоп. Ол қоңыр түсті, дөңгелек болып келеді. Картопты пісіріп, қуырып жейміз.» «Бұл — қызанақ. Қызанақ қызыл түсті, дөңгелек және шырынды болады.» Контурдан бастыру: Мұғалім: «Балалар, біз бүгін көкөністердің суреттерінің контурын бастырамыз. Контур дегеніміз — фигураның	пен достықтың маңыздылығын тәжірибе арқылы көрді. Ойын түрінде ұйымдастырылған сабақ балалардың осы дәстүрге деген қызығушылықтарын арттырды. 2.Сауат ашу негіздері Міндеттері: Геометриялық фигуралардың, көгөністер, жеміс-жидектердің және т.б. дайын суреттерінің сыртын контурдан шығармай бастыру, бояу. Ұйымдастыру кезеңі (3 минут) Балалармен амандасу, сабақты бастау. Сабақтың мақсатын түсіндіру: «Бүгін біз жемістердің суреттерін контурынан шығарып бастыруды үйренеміз.
--	--	--	---	--	--

тыңдап, қандай сөйлем екенін анықтайды. Ойын 2: «Интонацияны ажырат» (8 минут) Мұғалім әртүрлі сөйлемдер оқиды, ал балалар оларды тыңдап, сөйлемнің түрін ажыратады. Мысалы: Мұғалім: «Мен алаңда ойнаймын.» (Хабарлы сөйлем) Мұғалім: «Сен алаңда ойнайсың ба?» (Сұраулы сөйлем) Мұғалім: «Керемет! Біз жеңдік!» (Лепті сөйлем) Балалар дауыс көтеріп немесе төмен түсіріп, әр сөйлемді тыңдап, қандай интонация екенін айтулары керек. Ойын 3: «Қуаныш немесе тандану» (5 минут)	«Менің отбасым» «Менің мектепке барғым келеді» Мұғалім әр бала сөйлеп болғаннан кейін, оның сөздерінің айқындығын, қызықтылығын және түсініктілігін бағалайды. Тақырып бойынша ойлау және сөйлеу қабілеті дамиды. 4. Сабақты қорытындылау (2 минут) Оқушылардан «Шешендік өнерді қолданғанда не маңызды?» деген сұрақ қойып, әр бала өз ойымен бөліседі. Сабақта алған білімдерін қорытындылау. «Бүгін біз шешендік өнердің не екенін, дұрыс сөйлеу дағдыларын қалай үйренгенімізді білдік» деп айту. Қорытынды:	Екінші топқа «Егін егу», Үшінші топқа «Малшыларға көмек көрсету» тапсырмалары беріледі. Әр топ «асар» дәстүрін орындап, жұмысты бірлесіп атқарады. Олар тапсырманы орындап жатқанда, бір-біріне көмек көрсету керек. Әр топ тапсырманы орындаған соң, нәтижесін баяндайды: «Біз үй салуға көмектестік, енді үй дайын!», «Біз егінді ектік, енді өнім күтеміз!». Ойын 2: «Асармен көмек көрсету» (5 минут) Балаларға әртүрлі жағдайлар беріледі, олар «асар» дәстүрі	сыртқы сызықтары. Біз сол сызықтардан шықпай жұмыс істейміз.» 3. Ойын түріндегі тапсырмалар (15 минут) Ойын 1: «Көкөністердің контурын бастыру» (7 минут) Балаларға көкөністердің дайын суреттері таратылады. Әр суретте көкөністің сыртқы контуры болады. Балалар мұқият контурды бастыруы керек, ешқайда шықпай, дәл сызықпен жүруі қажет. Мұғалім балаларға тапсырманы орындау кезінде көмек көрсетеді: «Бастырғанда қолыңды ақырын жүргіз, контурды дәл бастыруға тырыс!» Балалар контурды бастырып болған соң,	Қандай жемістерді білесіңдер?» Балалардан жемістерді атауды сұрау: «Бүгін біз алма, банан, апельсин, алмұрт сияқты жемістермен жұмыс істейміз.» 2. Таныстырылым және түсіндіру (5 минут) Жемістермен таныстыру: Мұғалім балаларға жемістердің суреттерін көрсетеді: алма, банан, апельсин, алмұрт. Әр жеміс туралы қысқаша әңгімелеу: «Бұл — алма. Ол дөңгелек, қызыл, жасыл немесе сары түсті болуы мүмкін.» «Бұл — банан. Ол сары түсті және ұзын болып келеді. Бананның қабығы жұқа.» «Бұл — апельсин. Ол дөңгелек, түсі — сары-
---	---	---	--	--

Балаларға қандай да бір жағдай немесе оқиға туралы айтылады. Олар сол жағдайға байланысты лепті сөйлемдерді дауыстап айтады. Мысалы: «Сенің жақсы сурет салғаныңды көріп тұрмын!» Балалар: «Керемет! Сен әдемі салдың!» Немесе: «Кішкентай мысық қуып келе жатыр!» Балалар: «Ой, мысық қандай шапшаң!» 4. Сабақты қорытындылау (2 минут) Оқушыларға «Бүгін біз не туралы сөйлестік?» деп сұрақ қойып, сабақты қорытындылау. Әр баладан «Сен қандай сөйлемдер құрастырдың?» деп сұрау. Сабақтың нәтижесі бойынша, балалардың сөздерді жіктеп қолдану және сөйлемдердің	Оқушылар ойын арқылы шешендік өнердің негізгі ережелерін үйренді, сөйлеу дағдыларын дамытуға көмектесті. Сабақтың ойын түрінде ұйымдастырылуы балалардың белсенділігін арттырды, олардың ойларын еркін білдіруіне мүмкіндік берді. 3.Қазақ тілі Міндеті:Сөздерді жіктеп, тәуелдеп, септеп қолдана білуді, интонациясы бойынша сөйлемдерді (хабарлы, сұраулы, лепті) ажыратып, сөйлегенде қолдана білуді жетілдіру 1. Ұйымдастыру кезеңі (3 минут) Оқушылармен амандасу, сабақтың мақсатымен таныстыру. Сабақтың қызықты әрі ойын түрінде өтетінін	арқылы бір-біріне көмек көрсетуі қажет: «Сенің досың үйін салу үшін көмек сұрады. Сен не істейсің?» «Біреу егінін егіп жатқанда көмек сұрады. Сен не істейсің?» Балалар кезекпен өз жауаптарын айтады. «Мен досыма көмек көрсетіп, жұмысқа кірісемін!» «Мен егін егуге көмектесемін!» Балалар осы тапсырмалар арқылы бір-біріне көмектесудің маңыздылығын түсінеді. Ойын 3: «Асар дәстүрін көрсету» (5 минут) Мұғалім балаларға «асар» дәстүрін көрсету үшін, барлық балалар	суреттерін көрсетіп, нәтижелерін бағалайды. Ойын 2: «Көкөніс жасыру» (5 минут) Мұғалім балаларға көкөністердің суреттерін көрсетеді және олардың әрқайсысын сипаттайды. Балалар көкөністің атауын тапқан соң, суретті жасырын түрде бастырады. Мысалы: «Бұл қызыл түсті, дөңгелек болып келеді, сонымен қатар оның сыртында жасыл жапырақтары болады. Бұл қандай көкөніс?» Балалар: «Қызанақ!» Содан кейін, балалар қызанақтың суретінің контурын бастырады. Ойын 3: «Көкөніс композициясы» (3 минут)	апельсин түсті және ішінде шырын көп болады.» «Бұл — алмұрт. Ол кішкентай, шыны тәріздес және жасыл немесе сары түсті болады.» Контурды бастыру туралы түсінік: Мұғалім балаларға: «Біз бүгін жемістердің контурын бастырамыз. Контур — бұл фигураның сыртқы сызықтары. Біз бұл сызықтардан шықпай жұмыс істейміз.» Балаларға контурды бастыруды демонстрациялау: мұғалім бір жемістің контурын бастырып көрсетеді. 3. Ойын түріндегі тапсырмалар (15 минут)
--	--	---	---	--

интонациясын ажырату дағдыларын тексеру. Қорытынды: Балалар ойын арқылы сөздерді дұрыс қолдануды және сөйлемдердің интонациясын ажыратуды үйренді. Сабақтың ойын түрінде өтетіндігі балалардың белсенділігін арттырып, сөйлеу дағдыларын дамытуға көмектесті. 3.Қоршаған ортамен танысу Міндеті: Қазақстанның әсем табиғаты, көрнекі жерлері мен тарихи орындарының, мәдени мұрасының маңыздылығын түсіну. 1. Ұйымдастыру кезеңі (3 минут) Оқушылармен амандасу, сабақтың тақырыбы мен мақсатын түсіндіру. Сабақтың ойын түрінде	айту, оқушылардың назарын сабаққа аудару. 2. Таныстырылым және түсіндіру (5 минут) Сөздерді жіктеу: «Сөздер әр түрлі болады. Мысалы, біз 'жүремін', 'жүр' деп айтамыз. Бұл сөздер 'жүру' деген сөзден шығады, бірақ әртүрлі болып айтылады. Бұл — сөздің өзгеруі.» Сөйлемдер интонациясы: Хабарлы сөйлем: Оқушыларға жай сөйлемдер оқытып, оларды хабарлы сөйлем деп түсіндіру. Мысалы: «Мен ойын ойнаймын.» Сұраулы сөйлем: Сұрақ қою арқылы сөйлемдер құрастыру. Мысалы: «Сен ойын ойнағың келе ме?» Лепті сөйлем: Қуаныш немесе таңданыс білдіретін сөйлемдер.	бірлесіп, бір жұмысты орындауға тырысады. Мысалы, балалар топ болып үлкен жастықты көтеріп, ортаға апарады. Бұл әрекет олардың бірлесіп жұмыс істеу дағдыларын көрсетеді. Балалар мұны «асар» дәстүрі ретінде орындайды, бір-біріне көмек көрсетіп, жұмыс нәтижесіне бірге қол жеткізеді. 4. Сабақты қорытындылау (2 минут) Оқушылардан «Бүгін біз не туралы білдік?» деген сұрақ қойып, әр бала өз ойын айтады. «Асар» дәстүрінің маңызы туралы пікірлерін тыңдап, қорытынды жасалады. «Асар дәстүрі — бұл көмек көрсету мен	Балалардан бірнеше көкөністің контурын бастыру тапсырылады: картоп, сәбіз, қияр. Әр бала үш көкөніс түрінің контурын бастырып, кейін оларды өз композицияларында бір-біріне орналастырады. Мұғалім: «Барлық көкөністерді бірге қойып, оларды бір суретке жинап, қызықты композиция жасаңыздар.» Балалар өз жұмыстарының нәтижесін көреді және бір-біріне көрсетеді. 4. Сабақты қорытындылау (2 минут) Сабақтың соңында балаларға сұрақтар қойып, бүгінгі тақырыпты қайталау:	Ойын 1: «Жемістердің контурын бастыру» (7 минут) Балаларға жемістердің дайын суреттері беріледі. Әр суретте жемістің сыртқы контуры болады. Балалар мұқият контурды бастыруы керек, ешқайда шықпай, дәл сызықпен жүруі қажет. Мұғалім балаларға тапсырманы орындау кезінде көмек көрсетеді: «Контурды ақырын бастырыңдар, ешқайда шықпай, сызықпен жүруге тырысыңдар!» Балалар контурды бастырып болған соң, нәтижелерін бағалайды және мұғалім әрбір баланың жұмысын мақтайды.
---	--	---	--	--

өтетінін хабарлау. Балаларға сұрақ қойып, олардың Қазақстан табиғаты туралы ойларын білу: «Сендер Қазақстанда қандай табиғат көріністерін көрдіңдер?» «Қандай тарихи орындар бар деп ойлайсындар?» 2. Таныстырылым және түсіндіру (5 минут) Қазақстанның әсем табиғаты мен көрнекі жерлері: «Қазақстан өте үлкен және әсем табиғатқа ие. Мұнда биік таулар, кең дала, таза өзендер мен көлдер бар. Қазақстанның табиғаты өте түрлі және әдемі.» Мысалдар: Алтай таулары – биік таулар, мұздықтар мен өзендер.	Мысалы: «Керемет! Сен жеңдің!» 3. Ойын түріндегі тапсырмалар (15 минут) Ойын 1: «Сөйлем құрастыру» (7 минут) Балаларға бірнеше сөз беріледі (мысалы: «құстар», «көтеріледі», «жоғары», «ұшады»). Оқушылар осы сөздермен хабарлы, сұраулы және лепті сөйлемдер құрастыруы керек. Мысалы: Хабарлы сөйлем: «Құстар жоғары ұшады.» Сұраулы сөйлем: «Құстар жоғары ұша ма?» Лепті сөйлем: «Құстар қандай керемет ұшады!» Әр бала өз сөйлемін айтады, қалғандары	бірліктің белгісі. Біз бір-бірімізге көмек көрсете отырып, көп жұмыс істей аламыз.» Қорытынды: Сабақ барысында балалар қазақ халқының «асар» дәстүрі туралы мағлұмат алды. Ойын түрінде ұйымдастырылған сабақ арқылы балалар бірлесіп жұмыс істей отырып, көмек көрсету мен ынтымақтастықтың маңыздылығын түсінді. 3.Сауат ашу негіздері Міндеті: Геометриялық фигуралардың, көгөністер, жеміс-жидектердің және т.б. дайын суреттерінің сыртын контурдан шығармай бастыру, бояу.	«Біз қандай көкөністердің контурын бастырдық?» «Контур дегеніміз не?» «Көкөністердің қандай түрлерін білеміз?» Балалардың жауаптарын тыңдап, сабақтың қорытындысын жасайды. Мұғалім балалардың жұмыстарын бағалап, ең жақсы нәтижелерін атап өтіп, олардың шығармашылық қабілеттерін мақтайды. Қорытынды: Сабақ барысында балалар көкөністердің контурларын мұқият бастыруды үйренді, олардың әртүрлі көкөністермен танысуы артты. Ойын түрінде ұйымдастырылған тапсырмалар балалардың	Ойын 2: «Жемісті тап!» (5 минут) Мұғалім балаларға түрлі жемістердің контурларын көрсетеді және олардан осы контурларға сәйкес жемісті табуды сұрайды. Мұғалім: «Бұл суретте қандай жемістің контуры бар?» Балалар жауап береді: «Бұл — апельсин!» Мұғалім: «Бұл — алмұрттың контуры!» Әр дұрыс жауапқа балаларды мақтап, оларды контурды дұрыс бастыруға ынталандырады. Ойын 3: «Жемістердің композициясын құру» (3 минут)
--	--	--	--	--

Бурабай – жасыл ормандар мен таза көлдер. Көкшетау – көкке ұқсайтын биік таулар. Медеу – Алматыдағы үлкен мұз айдыны. Тарихи орындар мен мәдени мұра: «Қазақстанның жерінде көптеген тарихи орындар бар. Олар біздің ата-бабаларымыздың мұрасы. Мысалы, Бекет Ата кесенесі немесе Тараз қаласы.» Мәдени мұраның маңызы: «Ол біздің тарихымызды сақтап, ұрпақтан ұрпаққа жеткізеді.» 3. Ойын түріндегі тапсырмалар (15 минут) Ойын 1: «Қазақстанды таны» (7 минут) Балаларға Қазақстанның табиғатынан, көрнекі	тыңдап, қандай сөйлем екенін анықтайды. Ойын 2: «Интонацияны ажырат» (8 минут) Мұғалім әртүрлі сөйлемдер оқиды, ал балалар оларды тыңдап, сөйлемнің түрін ажыратады. Мысалы: Мұғалім: «Мен алаңда ойнаймын.» (Хабарлы сөйлем) Мұғалім: «Сен алаңда ойнайсың ба?» (Сұраулы сөйлем) Мұғалім: «Керемет! Біз жеңдік!» (Лепті сөйлем) Балалар дауыс көтеріп немесе төмен түсіріп, әр сөйлемді тыңдап, қандай интонация екенін айтулары керек.	Сабақтың мақсатын түсіндіру: «Бүгін біз геометриялық фигураларды контурынан шығарып бастыруды үйренеміз. Осылайша, біз фигуралардың дұрыс бейнесін аламыз.» Балаларға сұрақ қою: «Сендер қандай геометриялық фигураларды білесіңдер?» Балалардың жауаптарын тыңдап, геометриялық фигураларды атайды: шеңбер, төртбұрыш, үшбұрыш, тікбұрыш, сопақ және т.б. 2. Таныстырылым және түсіндіру (5 минут) Геометриялық фигуралармен таныстыру: Мұғалім балаларға түрлі геометриялық	қызығушылығын арттырып, шығармашылық қабілеттерін дамытуға көмектесті. 3.Қоршаған ортамен танысу Міндеті: Қазақ халқының киіз үйінің маңыздылығын, оның құрылысы мен ішкі жабдықтарын білу. Ұйымдастыру кезеңі (3 минут) Балалармен амандасу, сабақты бастау. Сабақтың мақсатын түсіндіру: «Бүгін біз қазақ халқының киіз үйінің маңыздылығы мен құрылысын үйренеміз. Сондай-ақ, киіз үйдің ішкі жабдықтарын танысатын боламыз.» Балалардан сұрақ қою: «Киіз үйді көргендерің бар ма?»	Балаларға бірнеше жемістің контурларын бастыру тапсырмасы беріледі: алма, банан, апельсин. Әр бала үш жемістің контурын бастырып, кейін оларды бірлесіп өз композицияларында орналастырады. Балалар өздері жасаған композицияны көріп, оның әдемілігін бағалайды. 4. Сабақты қорытындылау (2 минут) Сабақтың соңында балаларға сұрақтар қойып, бүгінгі тақырыпты қайталау: «Біз қандай жемістердің контурын бастырдық?» «Контур дегеніміз не?» «Қандай жемістерді жақсы көресіңдер?»
--	--	---	---	--

жерлерінен және тарихи орындарынан суреттер көрсетіледі. Балалар осы суреттер бойынша өз ойларын айтады. Мысалы: Мұғалім: «Бұл суретте қандай табиғат көрінісі бейнеленген?» Балалар: «Бұл – Алтай таулары!» Мұғалім: «Бұл қандай көл, кім біледі?» Балалар: «Бұл Бурабай көлі!» Мұғалім балаларға табиғаттың әдемілігін және мәдени мұраның маңыздылығын түсіндіреді. Ойын 2: «Қайда орналасқан?» (5 минут) Балаларға түрлі тарихи орындар мен табиғи көрнекі жерлердің аттары беріледі (мысалы, Бурабай, Медеу,	Ойын 3: «Қуаныш немесе тандану» (5 минут) Балаларға қандай да бір жағдай немесе оқиға туралы айтылады. Олар сол жағдайға байланысты лепті сөйлемдерді дауыстап айтады. Мысалы: «Сенің жақсы сурет салғаныңды көріп тұрмын!» Балалар: «Керемет! Сен әдемі салдың!» Немесе: «Кішкентай мысық қуып келе жатыр!» Балалар: «Ой, мысық қандай шапшаң!» 4. Сабақты қорытындылау (2 минут) Оқушыларға «Бүгін біз не туралы сөйлестік?» деп сұрақ қойып, сабақты қорытындылау. Әр баладан «Сен қандай сөйлемдер құрастырдың?» деп сұрау.	фигуралардың суреттерін көрсетеді: шеңбер, төртбұрыш, үшбұрыш, тікбұрыш, сопақ, ромб, көпбұрыш. Фигуралардың қасиеттерін түсіндіру: Шеңбер — барлық нүктелері орталықтан бірдей қашықтықта орналасқан. Төртбұрыш — төрт бұрышы бар және төрт қабырғасы тең емес болуы мүмкін. Үшбұрыш — үш бұрышы бар, ал қабырғалары әртүрлі болуы мүмкін. Сопақ — екі фокус нүктесіне қатысты симметриялы. Фигуралардың контурын бастыру: Балаларға геометриялық фигуралардың	Балалардың жауаптарын тыңдай отырып, олардың қызығушылығын ояту. 2. Жаңа материалды түсіндіру (5 минут) Киіз үйдің маңыздылығы мен құрылысымен таныстыру: Мұғалім балаларға қазақ халқының киіз үйінің суретін көрсетеді. Мұғалім: «Киіз үй — бұл қазақ халқының дәстүрлі тұрғын үйі. Ол көшіп-қонуға өте ыңғайлы болған. Киіз үйдің құрылымы қарапайым, бірақ өте берік және ыңғайлы. Оның негізгі бөліктері: кереге, уық, шаңырақ, киіз және есік.» Кереге — киіз үйдің қабырғасын құрайтын ағаш бөлік. Ол ұя мен тіреуіш ретінде жұмыс істейді.	Балалар өз ойларын айтады: «Біз алма, апельсин, банан, алмұрттың контурын бастырдық!» «Контур — бұл фигураның сыртын шертетін сызықтар!» Сабақты қорытындылап, мұғалім балалардың жұмыстарын мақтап, олардың шығармашылық қабілеттерін бағалайды. Қорытынды: Сабақ барысында балалар жемістердің контурларын бастыруды үйренді, олардың әртүрлі жемістермен танысуы артты. Ойын түріндегі тапсырмалар арқылы балалардың қызығушылығы артты, шығармашылық қабілеттері дамыды.
--	--	---	--	---

Түркістан, Алтай таулары). Балалар осы орындардың қай жерде орналасқанын айтады немесе Қазақстанның қай бөлігінде екенін көрсетеді. Мысалы: «Медеу қай жерде орналасқан?» Балалар: «Алматыда!» «Алтай таулары қай жерде орналасқан?» Балалар: «Шығыс Қазақстанда!» Бұл ойында балалар Қазақстан картасын қолдануға да болады, сол арқылы олар географиялық орындардың орналасуын біледі. Ойын 3: «Табиғатта не бар?» (3 минут)	Сабақтың нәтижесі бойынша, балалардың сөздерді жіктеп қолдану және сөйлемдердің интонациясын ажырату дағдыларын тексеру. Қорытынды: Балалар ойын арқылы сөздерді дұрыс қолдануды және сөйлемдердің интонациясын ажыратуды үйренді. 4.Музыка Міндеті: Лирикалық, вальс ырғағындағы баяу әуендерді қабылдау, әннің (шығарманың) сипатына сәйкес би қимылдарын орындай білу, әннің қарқынының өзгеруін байқау, шығармаларды сипаттай білу. 1. Ұйымдастыру кезеңі (3 минут) Балалармен амандасу, сабақтың мақсатын түсіндіру.	контурлары бар дайын суреттерді көрсету. Мұғалім: «Біз бұл фигуралардың сыртын контурдан шығарып бастырамыз. Сіздер контурдан шықпай, мұқият бастыруларыңыз керек.» 3. Ойын түріндегі тапсырмалар (15 минут) Ойын 1: «Фигураларды танып, контурын бастыру» (5 минут) Балаларға дайын геометриялық фигуралардың суреттері беріледі. Әр бала өзінің алдына бір фигураны алады (шеңбер, төртбұрыш, үшбұрыш т.б.). Мұғалім: «Енді сендер фигураның сыртын	Уық — керегеге жалғанып, шаңыраққа дейін жететін ағаш сымдар. Шаңырақ — киіз үйдің орталық бөлігі, оның төбесі. Ол жарық түсіріп, ауа айналымын қамтамасыз етеді. Киіз — киіз үйдің сыртқы жабындысы, ол үйді жауын-шашыннан қорғайды. Есік — киіз үйге кіріп-шығатын есік, әдетте ағаштан жасалады. Киіз үйдің ішкі жабдықтарымен таныстыру: Мұғалім балаларға киіз үйдің ішін көрсетіп, оның қалай жабдықталғанын түсіндіреді. Кілемдер — киіз үйдің еденін жабатын, әртүрлі түсті кілемдер.	3.Дене тәрбиесі (29.10.2024 №319) Міндеті: Іштің бұлшық еттеріне арналған жаттығулар: екі бала жұптасып жасайды: бірінші бала қолын желкесіне қойып, шалқасынан жатып, денесін көтереді. 1. Ұйымдастыру кезеңі (3 минут) Балалармен амандасу, сабаққа дайындалуға көмек көрсету. Сабақтың мақсатын түсіндіру: «Бүгін біз қолдың күшін жетілдіретін жаттығулар жасаймыз. Жаттығуларды ойын түрінде орындаймыз, сондықтан көңілді боламыз!» Балалардан сұрақ қою: «Кім денесін жақсы сергіткісі келеді?»
---	--	--	---	---

	Мұғалім балаларға табиғаттың әртүрлі көріністері мен заттарын атайды, балалар сол туралы қысқаша айтып береді. Мысалы: Мұғалім: «Бурабайда қандай табиғат бар?» Балалар: «Жасыл орман мен таза көл!» Мұғалім: «Алтай тауларында не бар?» Балалар: «Биік таулар мен мұздықтар!» 4. Сабақты қорытындылау (2 минут) Оқушылардан «Бүгін біз не туралы білдік?» деген сұрақ қойып, сабақты қорытындылау. Әр бала Қазақстанның қандай табиғат көріністерін ұнататынын және қандай тарихи	Сабақтың ойын түрінде өтетінін айту. Балаларға сұрақ қою: «Сіздер қандай әуендермен таныссыздар?» Мұғалім: «Бүгін біз баяу әуендермен танысамыз, сонымен қатар, вальс ырғағында би қимылдарын орындаймыз.» 2. Таныстырылым және түсіндіру (5 минут) Лирикалық әуендер: Мұғалім балаларға баяу, жұмсақ әуендер мен әндердің сипатын түсіндіреді. Лирикалық әуендер адамның көңіл-күйін білдіреді, ол әрқашан жайлы және тыныштық береді. Мысалы, баяу әуендерді тыңдап, балалар олардың қалай әсер ететінін түсінеді: «Қалай ойлайсындар, бұл әуен	мүкият бастырындар. Қандай фигура екені анық көрінсін.» Балалар фигураларды контурдан шықпай бастырады, әр бала жұмысты аяқтаған соң, жұмысын көрмеге ілуге болады. Ойын 2: «Фигураны тап!» (5 минут) Мұғалім балаларға түрлі геометриялық фигуралардың контурын көрсетеді. Балалар осы фигуралардың не екенін табу керек. Мұғалім фигураның контурын көрсетіп, балалардан сұрайды: «Бұл қандай фигура?» Балалар дұрыс жауап береді: «Бұл — шеңбер!», «Бұл — төртбұрыш!»	Төсектер мен төсеніштер — киіз үйде жатқанда қолданылатын матрастар мен жастықтар. Сөрелер мен сандықтар — киіз үйдің ішіндегі заттарды сақтауға арналған жабдықтар. 3. Ойын түріндегі тапсырмалар (15 минут) Ойын 1: «Киіз үйдің бөліктерін дұрыс орналастыр!» (7 минут) Мақсаты: Балалар киіз үйдің құрылысын түсініп, бөліктерін дұрыс орналастыруды үйренеді. Мұғалім балаларға киіз үйдің бөліктері (кереге, уық, шаңырақ, киіз, есік) туралы айтып, оларды жеке-жеке сипаттап береді. Ойынның шарттары: Балаларға үлкен киіз үйдің бөліктерінің	Балалармен бірге көңілді әрі сергек болуға шақыру. 2. Жылыну кезеңі (5 минут) Жылыну жаттығулары: Балаларды жылыту үшін қарапайым жаттығулар жасату: Қолдарды жоғары көтеріп, тыныс алу жаттығулары. Қолдарды алға, артқа айналдыру. Аяқтарды тік қойып, денені оңға-солға бұру. Қолдарды жоғары көтеріп, аяқты алмастырып жүріп шығу. Бұл жаттығулар балаларды дене жаттығуларына дайындап, олардың сергектігін арттырады. 3. Негізгі бөлім (15
--	---	--	--	---	--

орындарды білетінін айтады. Қорытынды: Сабақ барысында балалар Қазақстанның табиғаты мен тарихи орындары туралы көптеген қызықты мәліметтер алды. Ойын түрінде өткен сабақ олардың қызығушылығын арттырып, еліміздің мәдени мұрасын бағалауға баулуға көмектесті. 4.Музыка Міндеті: Лирикалық, вальс ырғағындағы баяу әуендерді қабылдау, әннің (шығарманың) сипатына сәйкес би қимылдарын орындай білу, әннің қарқынының өзгеруін байқау, шығармаларды сипаттай білу. 1. Ұйымдастыру кезеңі (3 минут)	қандай сезімдер туғызады?» Әуеннің түріне сәйкес би қимылдарын көрсету. Вальс ырғағы: Вальс — үштік өлшемде орындалатын музыка, ол айналмалы, ырғақты би түрі. Вальс әуені әдетте ережеге сай баяу немесе орташа темпте болады. Балаларға вальс ырғағындағы әуенді тыңдату, оны тыңдап, қалай қозғалу керектігін түсіндіру. 3. Ойын түріндегі тапсырмалар (15 минут) Ойын 1: «Әуеннің ырғағын табу» (5 минут) Мұғалім балаларға екі түрлі әуен тыңдатады: Лирикалық әуен — баяу, тыныш.	Балалар әр фигураны атаған соң, оларды контурынан бастыруды жалғастырады. Ойын 3: «Тапсырмаларды орындау» (5 минут) Балалар топтарға бөлінеді, әр топқа геометриялық фигуралармен жасалған тапсырмалар беріледі. Тапсырмалар: Бірінші топқа шеңбердің ішіне бірнеше нүктелер мен сызықтар салу тапсырмасы беріледі. Екінші топқа төртбұрышты түрлі түстермен бояп, оның ішіне сурет салу тапсырылады. Үшінші топқа үшбұрыштардан түрлі	суреттері беріледі (немесе картоннан жасалған бөліктер). Балаларға тапсырма: киіз үйдің бөліктерін дұрыс орналастыру керек. Мұғалім балаларға көмек көрсетіп, олардың дұрыс жауап беруіне бағыт береді. Қорытынды: Әр топтың жұмысы бағаланып, дұрыс орындаған балаға мақтау сөздер айтылады. Ойын 2: «Киіз үйдің ішін жи!» (5 минут) Мақсаты: Балалар киіз үйдің ішкі жабдықтарын танып, әрбір заттың орнын дұрыс орналастыруды үйренеді. Мұғалім балаларға киіз үйдің ішкі жабдықтарының суреттерін немесе үлгілерін көрсетеді:	минут) 1. Жаттығу: «Қолмен жүру» (7 минут) Түсініктеме және көрсетілім: Мұғалім балаларға жаттығуды көрсету: «Балалар, біз бүгін 3-5 метр қашықтыққа екі қолымызды жерге қойып жүреміз. Жүру кезінде аяғымызды көтермейміз, тек қолдарымызды жерге қойып, әрі қарай қозғалуымыз керек.» Мұғалім: «Бұл жаттығу қолдың күшін арттырады және дене үйлесімділігін жақсартады.» Жаттығуды орындау: Балалар жұптасып, бір-бірінің аяқтарынан ұстап, 3-5 метр қашықтыққа екі
---	---	---	--	--

Балалармен амандасу, сабақтың мақсатын түсіндіру. Сабақтың ойын түрінде өтетінін айту. Балаларға сұрақ қою: «Сіздер қандай әуендермен таныссыздар?» Мұғалім: «Бүгін біз баяу әуендермен танысамыз, сонымен қатар, вальс ырғағында би қимылдарын орындаймыз.» 2. Таныстырылым және түсіндіру (5 минут) Лирикалық әуендер: Мұғалім балаларға баяу, жұмсақ әуендер мен әндердің сипатын түсіндіреді. Лирикалық әуендер адамның көңіл-күйін білдіреді, ол әрқашан жайлы және тыныштық береді. Мысалы, баяу әуендерді тыңдап, балалар олардың қалай әсер ететінін түсінеді: «Қалай ойлайсындар, бұл әуен қандай сезімдер туғызады?»	Вальс әуені — үштік ырғақта, айналмалы би қимылдары үшін. Әр әуеннің қайсысы баяу екенін және қайсысы вальс екенін балалардан сұрау. Балалар жауап береді: «Бұл әуен өте баяу, ал бұл әуен вальс сияқты!» Әуеннің сипатына сәйкес би қимылдарын орындау. Мысалы: Лирикалық әуенге — жай жүріс, баяу қозғалыстар. Вальс әуеніне — үш қадамдық айналым, қолдарды көтеру. Ойын 2: «Әуенге сәйкес би қимылдарын орындау» (5 минут) Лирикалық әуенге би қимылдарын орындау: Балаларға баяу әуен тыңдатылып, олар жай	пішіндер жасау тапсырмасы беріледі. Балалар бір-біріне көмектесіп, тапсырманы орындайды. 4. Сабақты қорытындылау (2 минут) Оқушылардан сабақ туралы сұрақтар қою: «Бүгін біз қандай фигуралармен таныстық?» «Геометриялық фигураларды контурынан шығарып бастыруды қалай орындадыңдар?» Балалар өз ойларын айтады: «Біз шеңбер, төртбұрыш, үшбұрыш сияқты фигуралармен таныстық!»	кілем, төсектер, сандықтар, сөрелер. Балаларға тапсырма: киіз үйдің ішін жинап, әр жабдықты дұрыс жерге қою. Балалар бір-бірден киіз үйдің ішіне жататын жабдықтарды жинап, дұрыс орналастырулары керек. Мұғалім балаларға көмектесіп, киіз үйдің ішіндегі заттарды дұрыс орналастыруға бағыт береді. Қорытынды: Ойыннан соң, мұғалім балалардың жұмыстарын бағалап, олардың шығармашылық қабілеттерін атап өтеді. 4. Сабақты қорытындылау (2 минут) Балаларға сұрақтар қою: «Киіз үйдің қандай бөліктерін білдіңдер?»	қолымен жерге тіреліп жүруі керек. Мұғалім балаларға көмек көрсетіп, олардың жаттығуды дұрыс орындауын қадағалайды. Әр бала 1-2 реттен орындап, келесі балаға көмек көрсетеді. Ойын түрінде жүргізу үшін, балаларды екі топқа бөліп, жарыс ұйымдастыруға болады. Жарыс шарттары: Қай топ бірінші аяқтаса, сол жеңімпаз болып саналады. 2. Ойын: «Қолды жерге қойып, серуендеу» (7 минут) Мақсаты: Жаттығу арқылы балалардың қолдарының күшін жетілдіріп, бұлшық еттерін нығайту.
---	--	---	---	---

Әуеннің түріне сәйкес би қимылдарын көрсету. Вальс ырғағы: Вальс — үштік өлшемде орындалатын музыка, ол айналмалы, ырғақты би түрі. Вальс әуені әдетте ережеге сай баяу немесе орташа темпте болады. Балаларға вальс ырғағындағы әуенді тыңдату, оны тыңдап, қалай қозғалу керектігін түсіндіру. 3. Ойын түріндегі тапсырмалар (15 минут) Ойын 1: «Әуеннің ырғағын табу» (5 минут) Мұғалім балаларға екі түрлі әуен тыңдатады: Лирикалық әуен — баяу, тыныш. Вальс әуені — үштік ырғақта, айналмалы би қимылдары үшін. Әр әуеннің қайсысы баяу екенін және қайсысы вальс екенін балалардан сұрау. Балалар жауап береді: «Бұл әуен өте баяу, ал бұл әуен вальс сияқты!»	қадамдармен жүріп, әуеннің ырғағына сәйкес жеңіл қимылдар жасайды. Мұғалім балаларға «Әуеннің ырғағымен бірге қадам жасаңыздар, денелеріңізді бос ұстаңыздар.» деп бағыт береді. Вальс әуеніне би қимылдарын орындау: Вальс әуеніне сәйкес, балалар үш қадамды орындайды, қолдарын жай көтеріп, айналмалы қимылдар жасайды. Мұғалім балаларға: «Үш қадам жасап, айналамыз, әрбір қадамда жеңіл қозғалыс жасаңыздар!» деп түсіндіреді. Ойын 3: «Әуеннің қарқынын байқау» (5 минут)	«Біз фигуралардың контурын дұрыс бастыруды үйрендік!» Сабақты қорытындылап, мұғалім балалардың жұмысын мақтап, олардың еңбегін бағалайды. Қорытынды: Сабақ барысында балалар геометриялық фигураларды танып, олардың контурларын шығарып бастыруды үйренді. Ойын түріндегі тапсырмалар арқылы балалардың шығармашылық қабілеттері дамып, олардың әртүрлі фигураларды тану мен салыстыру дағдылары қалыптасты. 4.Дене тәрбиесі (29.10.2024 №319)	«Киіз үйдің ішкі жабдықтары қандай?» «Киіз үй қандай мақсатта қолданылды?» Мұғалім балалардың жауаптарын тыңдай отырып, сабақтың маңыздылығын қорытындылайды: «Киіз үй — қазақ халқының мәдениеті мен тарихының маңызды бөлігі. Ол өте ыңғайлы және көшіп-қонуға өте ыңғайлы болды.» Сабақты аяқтай отырып, балаларды мадақтау. Қорытынды: Сабақ барысында балалар қазақ халқының киіз үйінің құрылымы мен ішкі жабдықтарын танып, оның маңыздылығын түсінді. Ойын түрінде ұйымдастырылған	Ойын шарттары: Балалар жұпқа бөлініп, бір-бірінің аяғынан ұстап тұрады. Бір бала жерге екі қолымен тұрып, алға қарай жүреді. Екінші бала оның аяғынан ұстап, көмектеседі. Бұл жаттығуды 3-5 метр қашықтыққа орындау керек. Балалар кезекпен орындап, ең көп жүрген бала жеңімпаз болады. Ойын кезінде балалар бір-біріне көмектесіп, оларды демеп отырады. 3. Ойын: «Қолмен жүру жарысы» (3 минут) Мақсаты: Балалар арасында жарыс өткізіп, олардың көңілін көтеру. Балалар екі топқа бөлінеді, әр топ өз
---	---	--	---	--

Әуеннің сипатына сәйкес би қимылдарын орындау. Мысалы: Лирикалық әуенге — жай жүріс, баяу қозғалыстар. Вальс әуеніне — үш қадамдық айналым, қолдарды көтеру. Ойын 2: «Әуенге сәйкес би қимылдарын орындау» (5 минут) Лирикалық әуенге би қимылдарын орындау: Балаларға баяу әуен тыңдатылып, олар жай қадамдармен жүріп, әуеннің ырғағына сәйкес жеңіл қимылдар жасайды. Мұғалім балаларға «Әуеннің ырғағымен бірге қадам жасаңыздар, денелеріңізді бос ұстаңыздар.» деп бағыт береді. Вальс әуеніне би қимылдарын орындау: Вальс әуеніне сәйкес, балалар үш қадамды орындайды, қолдарын жай көтеріп, айналмалы	Балаларға әртүрлі қарқында ойнайтын екі әуенді тыңдату: Бірінші әуен баяу (лирикалық), екіншісі жылдам (қарқынды). Мұғалім балаларға әр әуеннің қарқынын қалай қабылдағанын сұрайды. «Бұл әуеннің қарқыны қандай?» «Екінші әуенде қандай өзгерістер бар?» «Әуен баяу болғанда қалай қозғаламыз, ал жылдам болғанда ше?» Әуеннің қарқынына сәйкес қозғалып, балалар өздерінің сезімдерімен бөліседі. 4. Сабақты қорытындылау (2 минут) Балаларға бүгінгі сабақта не үйренгендері туралы сұрақ қойып, олардың жауабын тыңдау.	Міндеті: Отырып алға қарай еңкею, тізерлеп тұрып алға еңкею. 1. Ұйымдастыру кезеңі (3 минут) Балалармен амандасу, сабақты бастау. Сабақтың мақсатын түсіндіру: «Бүгін біз отыра отырып алға қарай еңкею және тізерлеп тұрып алға еңкею жаттығуларын жасаймыз. Бұл жаттығулар денемізді жақсы жетілдіреді.» Балалардан сұрақ қою: «Кім денесін жақсы сергіткісі келеді? Бүгінгі сабақта біз қандай жаттығулар жасаймыз?» Балалардың жауаптарын тыңдай отырып, сабақты бастау. 2. Жылыну кезеңі (5 минут)	тапсырмалар балалардың қызығушылығын арттырып, олардың ойлау қабілеттерін дамытты. 4. Дене тәрбиесі (29.10.2024 №319) Міндеті: Қолдың күшін жетілдіруге арналған жаттығулар. 3-5 метр қашықтықта екі қолын жерге қойып, жүру (бір бала екінші баланы аяғынан ұстайды). 1. Ұйымдастыру кезеңі (3 минут) Балалармен амандасу, сабаққа дайындалуға көмек көрсету. Сабақтың мақсатын түсіндіру: «Бүгін біз қолдың күшін жетілдіретін жаттығулар жасаймыз. Жаттығуларды ойын түрінде орындаймыз, сондықтан көңілді боламыз!»	кезегінде 3-5 метр қашықтыққа екі қолымен жүруі керек. Жарыс ережесі: Балалар қатар-қатар тұрады, және бірінші бала қолымен жерге тіреліп, қашықтыққа жүреді. Топтың барлық мүшелері өз кезегінде осы жаттығуды орындайды. Қай топ бірінші аяқтаса, сол жеңімпаз болады. Мұғалім балаларды қолдау сөздерімен көтермелеп, олардың жақсы нәтиже көрсетуіне ынталандырады. 4. Сабақты қорытындылау (2 минут) Балалармен бірге сабақты қорытындылау: «Бүгін біз қолымызды
---	--	---	--	---

кимылдар жасайды. Мұғалім балаларға: «Үш қадам жасап, айналамыз, әрбір қадамда жеңіл қозғалыс жасаңыздар!» деп түсіндіреді. Ойын 3: «Әуеннің қарқынын байқау» (5 минут) Балаларға әртүрлі қарқында ойнайтын екі әуенді тыңдату: Бірінші әуен баяу (лирикалық), екіншісі жылдам (қарқынды). Мұғалім балаларға әр әуеннің қарқынын қалай қабылдағанын сұрайды. «Бұл әуеннің қарқыны қандай?» «Екінші әуенде қандай өзгерістер бар?» «Әуен баяу болғанда қалай қозғаламыз, ал жылдам болғанда ше?» Әуеннің қарқынына сәйкес қозғалып, балалар өздерінің сезімдерімен бөліседі. 4. Сабақты қорытындылау (2 минут) Балаларға бүгінгі сабақта	«Бүгін біз қандай әуендер тыңдадық?» «Әуендерге сәйкес қандай би қимылдарын орындадық?» Сабақты қорытындылап, балалардың музыкалық қабылдауын дамытуға көмектескенін айтып, олардың тыңдап, дұрыс қимылдар жасағанына көңіл бөлу. Қорытынды: Балалар лирикалық және вальс ырғағындағы баяу әуендерді қабылдады және олардың сипатына сәйкес би қимылдарын орындады. Ойын түрінде ұйымдастырылған сабақ балалардың музыкалық сезімін дамытып, қарқын мен ырғақтың өзгеруіне жауап беру дағдыларын қалыптастырды.	Балаларды жылыту үшін бірнеше қарапайым жаттығулар жасату: Қолды жоғары көтеріп, тыныс алу жаттығулары. Қолдарды алға, артқа айналдыру. Бойды созу, оңға-солға бұрылу. Орында тұрған кезде аяқты бір-біріне айқастыра отырып, денені оңға және солға бұру. Мақсат: Балаларды физикалық жаттығуларға дайындап, бұлшықеттерін жұмсарту. 3. Негізгі бөлім (15 минут) 1. Отырып алға қарай еңкею (7 минут) Түсініктеме және көрсетілім:	Балалардан сұрақ қою: «Кім денесін жақсы сергіткісі келеді?» Балалармен бірге көңілді әрі сергек болуға шақыру. 2. Жылыну кезеңі (5 минут) Жылыну жаттығулары: Балаларды жылыту үшін қарапайым жаттығулар жасату: Қолдарды жоғары көтеріп, тыныс алу жаттығулары. Қолдарды алға, артқа айналдыру. Аяқтарды тік қойып, денені оңға-солға бұру. Қолдарды жоғары көтеріп, аяқты алмастырып жүріп шығу. Бұл жаттығулар балаларды дене жаттығуларына дайындап, олардың сергектігін арттырады. 3. Негізгі бөлім (15 минут) 1. Жаттығу: «Қолмен жүру» (7 минут)	күшейтетін жаттығулар жасадық. Қолды жерге қойып жүру өте қызықты болды. Қолымыз күшті болып, денеміз сергек болуға көмектесті.» Балаларға сұрақтар қою: «Бүгін қандай жаттығулар жасадық?» «Қолмен жүру қандай әсер қалдырды?» «Қолымызды күшейту үшін тағы қандай жаттығулар жасай аламыз?» Балаларды мадақтап, олардың жақсы нәтижелерін атап өту. Қорытынды: Сабақ барысында балалар қолдарын күшейтетін жаттығуларды орындады, ойын арқылы олар дене қуатын
---	---	--	--	--

не үйренгендері туралы сұрақ қойып, олардың жауабын тыңдау. «Бүгін біз қандай әуендер тыңдадық?» «Әуендерге сәйкес қандай би қимылдарын орындадық?» Сабақты қорытындылап, балалардың музыкалық қабылдауын дамытуға көмектескенін айтып, олардың тыңдап, дұрыс қимылдар жасағанына көңіл бөлу. Қорытынды: Балалар лирикалық және вальс ырғағындағы баяу әуендерді қабылдады және олардың сипатына сәйкес би қимылдарын орындады. Ойын түрінде ұйымдастырылған сабақ балалардың музыкалық сезімін дамытып, қарқын мен ырғақтың өзгеруіне жауап беру дағдыларын қалыптастырды. 5.Қауіпсіздік сабағы ЛИФТИ (ЖЕДЕЛ САТЫ) МЕН			Мұғалім балаларға отыру позасын көрсетеді: екі аяқты тік ұстау, қолдарды алдыға созу, арқа мен аяқтың түзу болуын қадағалау. «Енді біз отырамыз да, қолымызды алға созып, төменге қарай еңкейміз. Біздің мақсатымыз – қолымызды еденге тигізу. Бірақ тізе бүгілмей, денемізді тік ұстау керек.» Мұғалім балаларға жаттығуды көрсетіп, дұрыс орындалуын қадағалайды. Жаттығу: Балаларға осы жаттығуды бірнеше рет жасау тапсырмасы беріледі. Әр бала отыра отырып алға еңкейді. Мұғалім балалардың денелерінің тік болуын және тізелерінің	Түсініктеме және көрсетілім: Мұғалім балаларға жаттығуды көрсету: «Балалар, біз бүгін 3-5 метр қашықтыққа екі қолымызды жерге қойып жүреміз. Жүру кезінде аяғымызды көтермейміз, тек қолдарымызды жерге қойып, әрі қарай қозғалуымыз керек.» Мұғалім: «Бұл жаттығу қолдың күшін арттырады және дене үйлесімділігін жақсартады.» Жаттығуды орындау: Балалар жұптасып, бір-бірінің аяқтарынан ұстап, 3-5 метр қашықтыққа екі қолымен жерге тіреліп жүруі керек. Мұғалім балаларға көмек көрсетіп, олардың жаттығуды дұрыс орындауын қадағалайды.	арттырды. Ойын түрінде өткізілген жаттығулар балалардың қызығушылығын оятып, физикалық белсенділікті арттыруға ықпал етті. Вы сказали: Іштің бұлшық еттеріне арналған жаттығулар: екі бала жұптасып жасайды: бірінші бала қолын желкесіне қойып, шалқасынан жатып, денесін көтереді. Ойын түрінде ұйымдастырылған іс-әрекет сабақ. 25 минут 5 жас. ChatGPT сказал: ChatGPT Тақырып: Іштің бұлшық еттеріне арналған жаттығулар (5 жас)
---	--	--	---	--	--

	КІРЕБЕРІСТЕГІ (ПОДЪЕЗД) МІНЕЗ- ҚҰЛЫҚ ЕРЕЖЕЛЕРІ»		бүгілмегенін қадағалайды. Балалар жаттығуды орындаған соң, оларды марапаттап, әрқайсысының дұрыс орындаған әрекеттерін атап өтеді. 2. Тізерлеп тұрып алға еңкею (7 минут) Түсініктеме және көрсетілім: Мұғалім балаларға тізерлеп тұрып алға еңкею позасын көрсетеді: тізелерді жерге қойып, екі қолды алға созып, денені еңкейтеді. «Енді біз тізерлеп тұрып, денемізді алға еңкейміз. Алға еңкейгенде қолымызды жерге тигізуге тырысамыз, бірақ арқа мен тізе түзу болуға тиіс.» Мұғалім жаттығуды балаларға бірнеше рет	Әр бала 1-2 реттен орындап, келесі балаға көмек көрсетеді. Ойын түрінде жүргізу үшін, балаларды екі топқа бөліп, жарыс ұйымдастыруға болады. Жарыс шарттары: Қай топ бірінші аяқтаса, сол жеңімпаз болып саналады. 2. Ойын: «Қолды жерге қойып, серуендеу» (7 минут) Мақсаты: Жаттығу арқылы балалардың қолдарының күшін жетілдіріп, бұлшық еттерін нығайту. Ойын шарттары: Балалар жұпқа бөлініп, бір-бірінің аяғынан ұстап тұрады. Бір бала жерге екі қолымен тұрып, алға қарай жүреді. Екінші бала оның аяғынан ұстап, көмектеседі.	Мақсаты: Балалардың іштің бұлшық еттерін нығайту. Жаттығулар арқылы балалардың дене үйлесімділігін және күшін дамыту. Ойын түрінде жаттығулар арқылы баланың қызығушылығын арттыру. Балаларды дұрыс жаттығу орындауға ынталандыру және оларды дене шынықтыруға қызықтыру. Сабактың құрылымы: 1. Ұйымдастыру кезеңі (3 минут) Балалармен амандасу,
--	--	--	---	---	---

			көрсетіп, әрбір балаға жеке назар аударады. Жаттығу: Балалар тізерлеп тұрып алға еңкей отырып, жаттығуды орындайды. Әр баланың дұрыс орындағанын тексеріп, қажет болса түзетулер енгізеді. 3. Ойын: «Керемет дене жаттығулары!» (3 минут) Мұғалім балаларға ойын түрінде тапсырма береді. Балалар екі топқа бөлінеді. Тапсырма: әр топқа кезекпен отыра отырып алға еңкею және тізерлеп тұрып алға еңкею жаттығуларын орындау. Әр бала бір реттен орындайды, сосын келесі бала орындалады.	Бұл жаттығуды 3-5 метр қашықтыққа орындау керек. Балалар кезекпен орындап, ең көп жүрген бала жеңімпаз болады. Ойын кезінде балалар бір-біріне көмектесіп, оларды демеп отырады. 3. Ойын: «Қолмен жүру жарысы» (3 минут) Мақсаты: Балалар арасында жарыс өткізіп, олардың көңілін көтеру. Балалар екі топқа бөлінеді, әр топ өз кезегінде 3-5 метр қашықтыққа екі қолымен жүруі керек. Жарыс ережесі: Балалар қатар-қатар тұрады, және бірінші бала қолымен жерге тіреліп, қашықтыққа жүреді. Топтың барлық мүшелері өз кезегінде осы жаттығуды орындайды. Қай топ бірінші аяқтаса, сол жеңімпаз болады.	сабақты бастау. Сабақтың мақсатын түсіндіру: «Бүгін біз іштің бұлшық еттерін жаттықтырамыз. Ол үшін жаттығу жасаймыз. Барлығымыз бір-бірімізге көмектесіп, көңілді әрі белсенді боламыз!» Балалардан сұрақ қою: «Ішімізді күшейту үшін қандай жаттығулар жасап көрген едіңдер?» Балалардың жауаптарын тыңдай отырып, олардың қызығушылығын арттыру. 2. Жылыну кезеңі (5 минут) Жылыну жаттығулары: Балаларды жылыту үшін жалпы дене жаттығуларын жасаймыз: Қолды жоғары көтеріп,
--	--	--	---	---	--

			Қай топ бірінші аяқтаса, сол жеңімпаз болып саналады. Ойын арқылы балалардың қызығушылығын арттырып, жаттығуларды дұрыс орындауға ынталандыру. 4. Сабақты қорытындылау (2 минут) Балалардан сұрақтар қою: «Бүгін біз қандай жаттығулар жасадық?» «Отырып алға еңкею және тізерлеп тұрып алға еңкею жаттығуларын орындағанда қандай сезімдер болдыңыздар?» Мұғалім балалардың жауаптарын тыңдай отырып, сабақтың маңыздылығын айтады: «Бұл жаттығулар біздің денемізді жақсы дамытады, икемділік пен күшімізді арттырады.	Мұғалім балаларды қолдау сөздерімен көтермелеп, олардың жақсы нәтиже көрсетуіне ынталандырады. 4. Сабақты қорытындылау (2 минут) Балалармен бірге сабақты қорытындылау: «Бүгін біз қолымызды күшейтетін жаттығулар жасадық. Қолды жерге қойып жүру өте қызықты болды. Қолымыз күшті болып, денеміз сергек болуға көмектесті.» Балаларға сұрақтар қою: «Бүгін қандай жаттығулар жасадық?» «Қолмен жүру қандай әсер қалдырды?» «Қолымызды күшейту үшін тағы қандай жаттығулар жасай аламыз?» Балаларды мадақтап, олардың жақсы нәтижелерін атап өту.	тыныс алу жаттығуларын жасау. Қолдарды алға, артқа айналдыру. Оңға және солға денені бұру. Аяқтарды бір-бірінен айырып, оңға-солға қисайту. Бойды созып, дене мүшелерін жұмсарту. 3. Негізгі бөлім (15 минут) 1. Жаттығу: «Шалқадан көтеріл!» (7 минут) Түсініктеме және көрсетілім: Мұғалім балаларға жаттығуды көрсетеді: «Алдымен шалқадан жатып, қолымызды желкеге қойып, ішімізді тартып, денемізді көтереміз. Іштің
--	--	--	---	--	---

			Жаттығуларды жиі жасап тұрыңыздар!» Балаларды мадақтап, олардың жақсы нәтижелерін атап өту. Қорытынды: Сабақ барысында балалар отыра отырып алға еңкею және тізерлеп тұрып алға еңкею жаттығуларын дұрыс орындауды үйренді. Ойын арқылы балалардың қызығушылығы артты, ал дене жаттығулары арқылы олардың физикалық денсаулығы нығайтылды.	Қорытынды: Сабақ барысында балалар қолдарын күшейтетін жаттығуларды орындады, ойын арқылы олар дене қуатын арттырды. Ойын түрінде өткізілген жаттығулар балалардың қызығушылығын оятып, физикалық белсенділікті арттыруға ықпал етті.	бұлшық еттері жұмыс істей бастайды. Бұл жаттығу біздің ішімізді күшейтеді.» Мұғалім балаларға жаттығуды 2-3 рет көрсету арқылы дұрыс орындауды түсіндіреді. «Қолымызды желкеге қойып, аяғымызды тік ұстаймыз. Сосын денемізді көтеріп, қайта жатып кетеміз. Бұл жаттығуды тыныс ала отырып жасау керек. Жаттығу кезінде денемізді тік ұстаймыз!» Жаттығуды орындау: Балалар жұптасып, бір-біріне көмектесіп жаттығуды орындайды. Бірінші бала шалқасынан жатып, денесін көтереді, екінші бала оның аяқтарын ұстап тұрады. Әр бала 5-6 реттен
--	--	--	---	--	---

					орындайды, содан кейін кезек ауысып, екінші бала жаттығуды орындайды. Мұғалім балалардың жаттығуды дұрыс орындауына назар аударып, қажет болған жағдайда түзетулер енгізеді. 2. Ойын: «Іштің күші» (5 минут) Мақсаты: Іштің бұлшық еттерін күшейту және жаттығу барысында балалардың көңілін көтеру. Ойынның шарттары: Балалар жұптасып, шалқасынан жатып, бірінші жаттығуды орындап, денелерін көтереді. Әр жұпқа 10 секунд уақыт беріледі. Осы уақытта бірінші бала
--	--	--	--	--	--

					денесін көтеріп тұрғанда, екінші бала оның аяқтарын ұстап тұрады. Тапсырма: 10 секунд ішінде денесін көтеріп тұрған бала денесін түзу ұстауы керек. Қай жұп ұзақ тұра алса, сол жеңімпаз болады. Ойын қызықты болу үшін балаларға жеңімпаздарды мадақтап, әрдайым көңілді болуға шақыру. 3. Ойын: «Достық көмек» (3 минут) Мақсаты: Жаттығулар кезінде бір-біріне көмек көрсету арқылы топтық жұмыс дағдыларын дамыту. Ойынның шарттары: Балалар жұптасып тұрады. Бірінші бала шалқасынан жатып,
--	--	--	--	--	---

					қолдарын желкесіне қойып, денесін көтеріп, екінші бала оның аяқтарын ұстап тұрады. Балалар жаттығуды кезек-кезек орындайды. Кім көбірек қайталауға дайын болса, сол жақсы нәтиже көрсетеді. Ойын балалардың бірге жұмыс істеуін және бір-біріне қолдау көрсетуін дамытуға көмектеседі. 4. Сабақты қорытындылау (2 минут) Балалармен бірге сабақты қорытындылау: «Бүгін біз іштің бұлшық еттерін күшейтетін жаттығулар жасадық. Бұл жаттығулар бізге ішімізді қатайтуға және дене үйлесімділігін дамытуға көмектеседі.» Балалардан сұрақтар қою:
--	--	--	--	--	--

					«Ішімізді күшейту үшін қандай жаттығулар жасадық?» «Жаттығуды орындау қаншалықты қызықты болды?» Мұғалім балаларды мақтап, олардың жақсы нәтижелерін атап өту. Қорытынды: Сабақ барысында балалар іштің бұлшық еттерін күшейтетін жаттығуларды орындады, жаттығуларды ойын түрінде орындай отырып, дене күшін арттыруды үйренді. Жаттығулардың барысында балалар бір-біріне көмектесіп, ынтымақты жұмыс істеді, бұл олардың өзара ынтымақтастығын нығайтты.
--	--	--	--	--	---

					4.Жапсыру Міндеті: Сюжеттік композициялар жасау, оларды сәнді бөлшектермен толықтыру, жеке және топпен бірлесіп жасау, онда міндеттерді келісіп атқару. Ұйымдастыру кезеңі (3 минут) Балалармен амандасу, сабаққа дайындықты тексеру. Сабақтың мақсатын түсіндіру: «Бүгін біз сюжеттік композициялар жасаймыз. Әрқайсымыз өз шығармашылығымызды қосып, сәнді бөлшектермен толықтырамыз. Біз жеке де, топпен де жұмыс істейміз!» Балаларға сұрақ қою: «Кім сурет салғанды ұнатады? Біз бүгін
--	--	--	--	--	--

					қандай композиция жасаймыз деп ойлайсыңдар?» Балалардың жауаптарын тыңдай отырып, сабақтың қызықтылығын арттыру. 2. Жаңа материалды түсіндіру (5 минут) Сюжеттік композиция туралы түсінік: Мұғалім балаларға композицияны, оның маңыздылығын түсіндіреді: «Сюжеттік композиция — бұл бір-бірімен байланысқан элементтерден тұратын сурет немесе бейне. Мысалы, табиғаттың көрінісі немесе ертегі кейіпкерлері бар сурет жасаймыз. Біз әр элементті ойлап тауып, оны үйлесімді орналастырамыз.»
--	--	--	--	--	--

					Сәнді бөлшектер туралы түсінік: Мұғалім балаларға сәнді бөлшектерді көрсету: «Әр композицияны әдемі ету үшін, біз сәнді бөлшектерді қолданамыз. Олар түрлі түстер мен формалардағы жапсырмалар, қиылған қағаздар, түрлі маталар, немесе жіптер болуы мүмкін. Осы бөлшектерді пайдаланып, біз композициямызды әшекейлей аламыз.» Мұғалім балаларға түрлі сәнді бөлшектердің мысалдарын көрсетеді. 3. Негізгі бөлім (15 минут) 1. Ойын: «Композиция құрастыру» (8 минут) Мақсаты: Балалар жеке немесе жұпта сюжеттік
--	--	--	--	--	--

					композиция жасауға үйренеді. Шарттары: Мұғалім балаларды екі топқа бөліп, әр топқа сюжеттік композиция жасау тапсырмасын береді. Топтар таңдау бойынша бір тақырыпты алады (мысалы, табиғат көрінісі, ертегі кейіпкерлері, отбасы, мектеп, т.б.). Әр топ өздері таңдаған тақырып бойынша композиция жасайды, оған сәнді бөлшектерді қосады. Топтар өзара келісіп, композициядағы элементтерді бөлісіп орындау керек. Мұғалім әр топқа түрлі түсті қағаздар, жапсырмалар,
--	--	--	--	--	---

					маркерлер, бояулар мен сәнді бөлшектер береді. Қорытынды: Әр топ дайын композицияларын көрсетеді, ал мұғалім олардың жұмыстарын мадақтап, дұрыс орындағандықтарын атап өтеді. 2. Ойын: «Сәнді бөлшектермен толықтыру» (5 минут) Мақсаты: Балалар сәнді бөлшектермен өз композицияларын толықтырып, көркемдеп жасайды. Шарттары: Балалар өз композицияларына сәнді бөлшектерді қосады. Олар қағаз қиындығын, жапсырмаларды, жылтыр тастарды, түсті жіптерді қолдана алады.
--	--	--	--	--	--

					Балалар шығармашылық тұрғыдан ойлап, әр бөлшекті дәл әрі үйлесімді орналастыруға тырысады. Мұғалім балалардың жұмыстарын бақылап, әрқайсысына көмектеседі, бірақ көп араласпай, баланың шығармашылығын көрсетуге мүмкіндік береді. 3. Ойын: «Қиял әлемі» (2 минут) Мақсаты: Балаларды ойлануға және шығармашылық қиялды қолдануға ынталандыру. Шарттары: Мұғалім балаларға сұрақ қойып, олардың қиялын дамыту: «Егер сендер ертегі кейіпкері болсайтын болсаңдар, қалай көрінер едіңдер?
--	--	--	--	--	--

					Қандай киімдер киер едіңдер?» Балалар өз қиялдарынан ертегі кейіпкерін ойлап тауып, оны өзінің композициясына қосады. Мұғалім балаларға өз қиялдарын білдіруге мүмкіндік береді. 4. Сабақты қорытындылау (2 минут) Балалармен бірге сабақты қорытындылау: «Бүгін біз сюжеттік композициялар жасадық. Әрқайсыңыз өз жұмыстарыңызға сәнді бөлшектер қосып, әдемі, қызықты композициялар құрдыңыздар.» Балалардан сұрақтар қою: «Бүгін қандай композиция жасадық?» «Сәнді бөлшектерді қалай қолдандық?»
--	--	--	--	--	--

					«Шығармашылық жұмыстың қандай бөлігі саған қызықты болды?»» Мұғалім балаларды мадақтап, олардың жұмыстарының әдемілігін және тапқырлығын атап өтеді. Қорытынды: Сабақ барысында балалар өз шығармашылықтарын көрсетті, сюжеттік композицияны құрастырып, оны сәнді бөлшектермен толықтырды. Ойын түрінде ұйымдастырылған іс-әрекет балалардың шығармашылық қабілеттерін дамытып, қолөнерге деген қызығушылығын арттырды.
--	--	--	--	--	---

Серуенге дайындық	Киіну: жүйелілік, серуендеуге шығу. Серуендеуге деген қызығушылықты ынталандыру. (Өзіне-өзі қызмет) «Қысқы табиғат» тақырыбында жеке әңгімелер.				
Серуен	Табиғаттың қыстық ерекшеліктері мен бақылау Мақсаты: Қыстың ерекшеліктерін байқау, табиғаттың өзгерістерін түсіну. Ойын: «Қар ізін бақылау» Балалар қармен жабылған жерлерде із қалдырып, түрлі жануарлардың іздерін іздейді (қоян, түлкі, құстар, т.б.). Әр іздің ерекшеліктерін байқап, қай жануарға тиесілі екенін болжау. Сұрақтар: «Қарға неше түрлі іздер қалғанын көрдіңдер?» «Қар қандай? Соғылған немесе жұмсақ па?»	Қысқы ойындар Мақсаты: Балаларды дене шынықтыруға және қыстық ойындармен таныстыру. Ойын: «Қармен ойнау» Балалар таза қарды жинап, түрлі пішіндер (шар, мүсін) жасау үшін қолдарын пайдаланады. Қармен жарыс ұйымдастыру: «Қарды кім бірінші жинап болады?» Ойын: «Қарлы қақпа» Әр баланың алдында қардан «қақпа» жасалады. Бала допты қардың ішінен өткізетін етіп допты тебуге тырысады.	Қысқы жануарлар мен құстарды бақылау Мақсаты: Балаларға қыста жануарлар мен құстардың өмірін түсіндіру. Ойын: «Қыстағы құстар» Балалар қыстағы құстарды бақылап, олардың қалай өмір сүретінін талқылайды. Құстардың тамақ іздегенін, ұясында қалай сақталып тұрғанын көру. Сұрақтар: «Қандай құстарды көрдіңдер? Олар қайда ұшады?» «Қыста құстарға қандай көмектесуге болады?»	Қысқы ауа-райы туралы зерттеу Мақсаты: Қыстың ауа-райының ерекшеліктерін танып-білу. Ойын: «Ауа-райын болжау» Балалар қыста ауа-райын бақылап, оның өзгерісін болжауға тырысады. Көкжиектегі бұлттарды, желдің бағытын, ауа температурасының өзгерісін байқайды. Сұрақтар: «Бүгінгі ауа-райы қандай?» «Қысқы күнде қандай киімдер кию керек?».	Қысқы табиғаттағы тыныштықты тыңдау Мақсаты: Қыстың тыныштық атмосферасын тыңдап, сезіну. Ойын: «Қысқы тыныштықты тыңдау» Балалар сыртта тыныштықты тыңдайды, ауадағы дыбыстарды байқайды. Қардың астында жүрген кішкентай жануарлардың дыбыстары, желдің қалай үргенін тыңдайды. Сұрақтар: «Қандай дыбыстарды естідіңдер?» «Қыс кезінде табиғат тыныш па?»
Серуенне оралу	Балалардың киімдерін жүйелі түрде шешу, өлеңдерді, әндерді үйрену, жұмбақтарды шешу, жаңылтпаштар, санау және т. б. (көркем, тәуелсіз ойын әрекеті) «Табиғатты қорғайық» - табиғи ресурстарға ұқыпты қарауды қалыптастыру (Біртұтас тәрбие)				
Балалардың дербес әрекеті	Баяу қимылды ойындар Мақсаты: Балалардың қимыл-қозғалыс дағдыларын дамыту, денсаулығын жақсарту.	Үстел үсті ойындары Мақсаты: Балалардың логикалық ойлауын дамыту, зейін мен қиялын жетілдіру.	Бейнелеу әрекеті Мақсаты: Балалардың шығармашылық қабілеттерін дамыту, өз	Жеке шығармашылық әрекеттер Мақсаты: Балалардың дербес шешімдер қабылдауына ықпал ету,	Өзіндік ізденіс әрекеттері Мақсаты: Балалардың дербес шығармашылық ізденісін дамыту.

(баяуқимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер)	Ойын: «Қысқы серуен» Балалар бөлмеде орындықтар мен басқа да заттарды қойып, қыстың көрінісін жасауға тырысады (жолдар, ағаштар, қар). Олар жай ғана бір-біріне кедергі келтірмей, баяу жүріп өтеді. Ойын арқылы балалардың үйлесімді қозғалыс дағдылары дамиды. Ойын: «Қарды жинау» Балалар үстел үстінде кішкентай ақ қағаздан қиылған қарды жинайды. Қағаздың әр бөлігін бір-бірден жинау керек, қозғалыс барысында балалардың зейінін арттыруға көмектеседі.	Ойын: «Лото» Балалар суреттер мен цифрлардан тұратын лото ойынын ойнайды. Әр бала карточкасын алып, сол карточкадағы суретке немесе цифрға сәйкес келетін бейнені іздейді. Ойын барысында балалар түстерді, пішіндер мен санды танып, оларды есте сақтауға үйренеді. Ойын: «Құрастырма пазл» Балалар пазл құрастыру арқылы кеңістіктік ойлау дағдыларын дамытады. Қысқы табиғат, жануарлар немесе ертегі кейіпкерлері бейнеленген пазлдар таңдалады.	ойын көркем түрде жеткізу. Ойын: «Қар суретін салу» Балалар қағазға қардың суретін салып, оны түрлі түстермен әшекейлейді. Бұл әрекет арқылы балалар қыстың түсін, табиғатты, қардың ерекшеліктерін өз көзқарастары бойынша бейнелейді. Ойын: «Қысқы пейзаж» Балалар түрлі материалдарды пайдалана отырып, қысқы пейзаждарды жасайды (мақта, қағаз, түсті стикерлер). Суреттің негізінде табиғаттың қыстық көрінісі болуы керек: ағаштар, мұз, қар, балалар мен жануарлар.	шығармашылық белсенділігін арттыру. Ойын: «Қысқы аппликация» Балалар қағаздан қар, ағаш, жануарлар, қысқы элементтерді қиып, аппликация жасайды. Осылайша олар жапсырмалар мен қиынды материалдар арқылы өз шығармашылықтарын іске асырады. Ойын: «Қарлы адам жасау» Балалар түрлі материалдарды (материалдар, түсті қағаз, түймелер, жіптер) пайдаланып, қысқы адамды (қарлы адам) жасайды. Ойын арқылы олар пішіндерді танып, қол моторикасын дамытады.	Ойын: «Табиғаттан қандай нәрселерді табуға болады?» Балалар қыстың табиғатынан жапырақтар, мұз қабыршақтары, қардың түрлерін жинап, оларды зерттейді. Бұл әрекет балалардың қоршаған ортаға деген қызығушылығын арттырады.
--	---	--	---	--	---

Балалармен жеке жұмыс	Эмоционалды даму мен өзін-өзі бағалау Мақсаты: Баланың эмоциялық жағдайын бақылау, өзін-өзі бағалау қабілетін дамыту. Жүзеге асыру әдісі: Баланың эмоцияларын тану және оларды сөзбен білдіруіне көмектесу. Эмоционалдық тұрақтылықты дамыту үшін тыныштандыратын жаттығулар мен ойындар ұйымдастыру. Баланың өзін-өзі бағалау деңгейін арттыру үшін оның жетістіктерін мадақтап, қолдау көрсету. Мысал: Балаларға түрлі эмоционалдық күйді бейнелейтін суреттер көрсетіп, сол жағдайлардағы эмоцияларды сипаттап беру.	Қол моторикасы мен жазуға дайындық Мақсаты: Баланың қол моторикасын дамыту, жазуға дайындау. Жүзеге асыру әдісі: Жазу үшін қажетті жаттығулар: түзу және қисық сызықтарды салу, әріптер мен сандарды жазу. Қолдың ұсақ моторикасын дамыту үшін түрлі материалдармен жұмыс жасау (қаламсаппен жазу, құмда жазу). Мысал: Балаларға әріптер мен сандарды дұрыс жазу бойынша тапсырмалар беру. Қорытынды: Жазуға дайындық үшін балаға әртүрлі жазу жаттығуларын беру,	Қиял мен шығармашылықты дамыту Мақсаты: Баланың шығармашылық қабілеттерін дамыту, қиялын жетілдіру. Жүзеге асыру әдісі: Баланың қиялын дамытатын шығармашылық ойындар мен тапсырмалар ұсыну. Бейнелеу өнері, колөнер және шығармашылық жұмыс арқылы өзін-өзі білдіруге мүмкіндік беру. Балаларға ертегілер мен әңгімелер құрастыруға тапсырма беру. Мысал: Балаларға бейнелеу құралдарын беріп, олардан қиялдарын пайдаланып сурет салуды сұрау	Әлеуметтік дағдыларды дамыту Мақсаты: Баланың өзара қарым-қатынас жасау, басқа балалармен жұмыс істей білу дағдыларын қалыптастыру. Жүзеге асыру әдісі: Топтық жұмыстарда баланың қатысуын бақылау, жеке тапсырмаларды орындауға көмек көрсету. Әлеуметтік ойындар арқылы баланың дұрыс мінез-құлық көрсетуіне ықпал ету. Баланы топтық ойындарға қатыстыру арқылы өзін-өзі тануға және өзара әрекет ету дағдыларын дамыту. Мысал: Баланы басқа балалармен бірге «Құрылысшы» ойынына қатыстырып,	Ойлау және логикалық дағдыларды дамыту Мақсаты: Баланың зейінін, есте сақтау және ойлау қабілетін арттыру. Жүзеге асыру әдісі: Логикалық тапсырмалар мен жұмбақтар шешу. Баланы сурет бойынша әңгіме құрастыруға үйрету. Құрылымдық ойлауды дамыту үшін суреттерден әңгімелер құрастыру. Мысал: Баланың алдына бірнеше түрлі сурет қойып, «Бұл қандай жануар?» немесе «Бұл қайда орналасқан?» деген сұрақтар қою. Қорытынды: Баланың ойлау қабілетін дамыту үшін оны өз бетінше тапсырмалар орындауға ынталандыру.
-------------------------------------	---	---	---	--	---

	Қорытынды: Баланың эмоционалдық интеллектін дамыту үшін оның сезімдерін танып, дұрыс бағалай білу дағдыларын қалыптастыру.	қол моторикасын дамыту.	(мысалы, «Менің армандарым»).	оларға бірлесіп жұмыс жасау тапсырмасын беру.	
			Қорытынды: Баланың шығармашылық қабілеттерін дамыту үшін оған жаңа идеялар мен шығармашылық жұмыстар орындауға мүмкіндік беру.	Қорытынды: Баланың әлеуметтік дағдыларын қалыптастыру үшін әртүрлі ситуацияларда өзара әрекет ету мүмкіндіктерін дамыту.	
Балалардың үйге қайтуы	Өнегелі 15 минут» «Өнегелі қадамдар» ойыны: Балаларды шеңберге жинап, әрбір баланың қолында қызыл, жасыл немесе көк карточка болатындай етіп, оларды үш топқа бөліңіз. Ойыншының алдында бір ситуация болады (мысалы, «Сен біреуге көмек көрсетіп жатырсың», «Сен досыңа қолдау көрсетпей, оны ренжітіп жатырсың», «Сен басқа балалармен бөлісіп отырсың»). Балалар ситуацияны тыңдап, өздерінің жауаптарын карточкалармен көрсетеді. Мысалы: Егер ситуация жақсы мінез-құлықты білдірсе, балалар жасыл карточка көрсетеді. Егер ситуация жаман мінез-құлықты көрсетсе, қызыл карточка көрсетіледі. Егер ситуация не жақсы, не жаман екені анық емес болса, көк карточка көрсетіледі. Әр ситуациядан кейін балаларға түсіндірулер жасалып, дұрыс мінез-құлықты ұстану маңыздылығын айтып өтіңіз. (Біртұтас тәрбие.)				

Басқарманың
Әкімі
2024

Тәрбиелеу - білім беру үдерісінің циклограммасы

Балалардың жастары: 5 жастағы

Жоспарлау күні: 20.01 - 24.01.2024-2025 оқу жылы

Күн тәртібі	Дүйсенбі 20.01	Сейсенбі 21.01	Сәрсенбі 22.01	Бейсенбі 23.01	Жұма 24.01
Балаларды қабылдау.	Мұғалімнің балалармен қарым-қатынасы: отбасы дәстүрлері туралы жеке әңгімелесу, қарым-қатынас және көтеріңкі көңіл-күй орнатуға ойындар ұйымдастыру. Жағымды жағдай орнату Күй күмбірі: Ақжелең (күй) https://music.kz/mp3/asylbek-ensepov-akzhelen/149846 (Біртұтас тәрбие)				
Ата-аналармен әңгімелесу, кеңес беру	Ата-аналармен балалардың денсаулығы, ауа-райы бойынша киім-кешек, балалардың көңіл-күйі, демалыс күндері туралы әңгімелесу				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер)	ҚР мемлекеттік әнұраны	"Көкпар" "Тоғызқұмалақ" Мақсаты: Балалардың есептеу қабілетін дамыту, логикалық ойлауды жетілдіру. Ойынның тәртібі: Бұл ойын сандықпен ойнауға негізделген, оның ішінде 81 ұяшық пен бірнеше құмалақ бар. Ойыншылар кезекпен құмалақтарды санап, қарсыласын ұтып алуға тырысады.	"Ұйқас тап" Мақсаты: Баланың сөздік қорын молайту, қазақ тілінің дыбыстық ерекшеліктерін түсіндіру. Ойынның тәртібі: Балаларға бір сөз беріледі, олар осы сөзге ұйқас сөздер табуға тырысады. Бұл ойын топпен немесе жұппен ойналуы мүмкін. Дидактикалық маңызы:	«Табиғаттағы өзгерістер» ойыны Мақсаты: Балалардың табиғаттағы өзгерістерді бақылау және түсіну қабілетін дамыту. Ойын жетекшісі табиғаттағы жыл мезгілдерінің өзгерістерін, табиғаттағы көріністерді сипаттайды. Балалар сол өзгерістерді картадағы суреттер арқылы табуы керек. Мысалы, көктемде гүлдер гүлдейді, күзде ағаштардың жапырақтары түспек сияқты. Ойын соңында балалар	"Сакина тастау" Мақсаты: Балалардың қол қозғалысын дамыту, ойынның мәнін түсіну. Ойынның тәртібі: Ойыншылар сакинаны немесе басқа да ұсақ затты таңдалған нысанға дәл тастауға тырысады. Бұл ойынға балалар бірнеше топқа бөлініп қатысады. Әр бала кезекпен сакинаны жәшікке немесе басқа да орынға түсіруге

		Дидактикалық маңызы: Бұл ойын математикалық қабілеттерді, логиканы, стратегияларды ойлауды дамытады. Ұлттық ойын-ұлт қазынасы Біртұтас тәрбие	Ойын баланың тілдік қоры мен дыбыстық танымын жақсартады. Тілдік қарым-қатынас	табиғаттың әр мезгіліндегі ерекшеліктерін талқылайды.. Экологиялық білім беру және экологиялық мәдениет	тырысады. Дидактикалық маңызы: Балалар қолдың нәзік қимылдарын үйреніп, сенімділік пен төзімділікті дамытады. Ұлттық құндылық Біртұтас тәрбие
Ұйымдастырылған іс-әрекеге дайындық	Біртұтас тәрбие: Қаңтар айы – «Заң және тәртіп» айы Апта дәйексөзі: «Әділ заң - аспан тірегі»				
	«Табиғат қорғаушысы» ойыны Мақсаты: Экологиялық таза өмір салтын қалыптастыру. Ойыншыларға экологиялық таза өмір сүрудің түрлі аспектілері бойынша сұрақтар беріледі. Әрбір дұрыс жауап үшін ұпай беріледі. Мысалы: «Су үнемдеудің қандай тәсілдерін білесіз?», «Қалай тұрмыстық	«Тіл — тапқырлар» ойыны Мақсаты: Балалардың сөздік қорын молайту және сөздермен жұмыс істей білу қабілетін дамыту. Ойын жетекшісі балаларға бірнеше сурет көрсетеді, және оларды сәйкестендіру керек. Мысалы, суреттердің арасында «сәбіз», «үй», «апта» сөздері бар болса,	«Уақытты таны» ойыны Мақсаты: Уақытты түсіну, сағатты оқу дағдыларын дамыту. Жүрісі: Балаларға уақытты көрсететін карталар немесе сағаттардың суреттері беріледі. Ойын жетекшісі балаларға белгілі бір уақытты сұрайды,	«Қалай болады?» ойыны Мақсаты: Оқиғаларды болжау және шығармашылық ойлауды дамыту. Ойын жетекшісі белгілі бір шығарма немесе ертегіден үзінді оқиды және оқиғалардың жалғасын болжауды сұрайды. Мысалы, «... және ақылды қасқыр орманда адасып кетті, енді не болады?»	«Қандай дыбыс?» ойыны Мақсаты: Балалардың дыбыстарды дұрыс есту және ажырату дағдыларын дамыту. Ойын жетекшісі балаларға белгілі бір дыбыстарды немесе сөздерді айтады. Балалар сол дыбысты немесе дыбыс тобын дұрыс тануы керек. Мысалы, «С» дыбысын тыңдап, балалар оған сәйкес сөздер табады (сабақ, сүт, сәби). Ойын балалардың

	қалдықтарды азайтуға болады?» деген сұрақтар қойылады. Ойын соңында әрбір ойыншы өздерінің экологиялық мәдениетін арттыру үшін нені өзгерту керек екендігін талқылайды. Қоршаған ортамен танысу	балалар осы сөздермен сөйлем құрауы тиіс. Балалар әр сөзді дұрыс қолдана отырып, өз сөйлемдерін құрап, дыбыстар мен әріптердің қатысын меңгереді. Сөйлеуді дамыту	мысалы, «10 сағат 30 минут». Балалар сағатты қарап, көрсетілген уақытты айтады немесе көрсетеді. Бұл ойын балалардың уақыт ұғымын, сағатпен жұмыс істеу дағдыларын дамытуға көмектеседі. Математика негіздері	Балалар өз болжамдарын айтады, әртүрлі нұсқаларды ұсынады. Бұл ойын балалардың қиялдау қабілеттерін дамытып, әдеби шығармалардың құрылымын түсінуге көмектеседі. Көркем әдебиет	дыбыстық сауаттылығын арттырады. Сауат ашу негіздері
Кестеге сәйкес Ұйымдастырылған іс-әрекет	1.Математика негіздері Міндеті: Шеңбермен және тіктөртбұрышпен салыстыру арқылы сопақша пішінмен таныстыру. 1. Ұйымдастыру кезеңі (3 минут) Балаларды топқа жинап, сабақтың тақырыбы мен мақсатын таныстыру. Оқушыларға ойын түрінде өтетін сабақ	1.Математика негіздері Міндеті:Шеңбермен және тіктөртбұрышпен салыстыру арқылы сопақша пішінмен таныстыру. 1. Ұйымдастыру кезеңі (3 минут) Балаларды топқа жинап, сабақтың мақсаты мен тақырыбын таныстыру. Сабақ ойын түрінде өтетінін айтып, қажетті құралдармен таныстыру.	1.Математика негіздері Міндеті: Шеңбермен және тіктөртбұрышпен салыстыру арқылы сопақша пішінмен таныстыру. Құрал-жабдықтар: Шеңбер, тіктөртбұрыш және сопақша пішіндерінің картоннан жасалған үлгілері. Геометриялық пішіндер бейнеленген карточкалар. Түрлі түсті қағаздар, қарындаштар, фломастерлер. Суреттер, пішіндермен жасалған түрлі заттар	1.Көркем әдебиет Міндеті: Сөз өнеріне баулу. Құрал-жабдықтар: Сөздер жазылған карточкалар, мақал-мәтелдер. Қызықты өлеңдер, жұмбақтар, тапсырмалар. Түрлі түсті қағаздар, фломастерлер.	1.Сөйлеуді дамыту Міндеті: Қазақ халқының салт-дәстүрлерімен таныстыруды жалғастыру, «асар», «сүйінші сұрау» дәстүрлерінің мәнін түсіндіру, балаларды бір-біріне көмек қолын созуға, бірлесіп ойнауға, тапсырманы орындауға, бір-бірінің қуанышына ортақтаса білуге, бір-біріне қамқор болуға баулу.

екендігі айтылып, сабаққа қатысты қажетті құралдар дайындалады. 2. Шеңбер және тіктөртбұрыш туралы түсінік беру (5 минут) Ойын жетекшісі балаларға шеңбер мен тіктөртбұрыштың негізгі қасиеттерін түсіндіреді. Шеңбер: Барлық нүктелері орталық нүктеден тең қашықтықта орналасқан, бұрыштары жоқ. Тіктөртбұрыш: Төрт бұрышы 90 градус, қарама-қарсы жақтары параллель және тең. Мысал ретінде шеңбер мен тіктөртбұрыштың	2. Шеңбер және сопақша туралы түсінік беру (5 минут) Ойын жетекшісі балаларға шеңбер мен сопақшаның негізгі қасиеттерін түсіндіреді: Шеңбер: Барлық нүктелері орталық нүктеден тең қашықтықта орналасады, ешқандай бұрыштары жоқ. Сопақша: Үшінші осі бойынша симметриялы, екі фокус нүктесі бар, бірақ бұрыштары жоқ. Оқушыларға шеңбер мен сопақшаны күнделікті өмірден мысалдар арқылы түсіндіру: шеңбер — сағат, кружка, сопақша — футбол добы, көзілдірік линзалары. 3. «Пішіндер тап!» ойыны (7 минут) Балалар екі топқа бөлінеді.	(мысалы, футбол добы, көзілдірік, терезе). Сандар мен пішіндер жазылған карточкалар. Сабақтың құрылымы: 1. Ұйымдастыру кезеңі (3 минут) Балаларды сабаққа дайындап, топқа жинау. Сабақтың тақырыбын және мақсатын түсіндіру. Оқушыларға сабақ ойын түрінде өтетіні айтылып, құралдар дайындалады. 2. Шеңбер және тіктөртбұрыш туралы түсінік беру (5 минут) Шеңбер: Барлық нүктелері орталықтан тең қашықтықта орналасқан пішін. Тіктөртбұрыш: Төрт бұрышы 90 градус, қарама-қарсы жақтары тең және параллель. Оқушыларға осы пішіндердің ерекшеліктерін түсіндіріп, мысалдар келтіру:	Карточкалар мен түрлі ойын тапсырмалары. Картиналар, сөздер мен сөйлемдер жазылған карточкалар. Сабақтың құрылымы: 1. Ұйымдастыру кезеңі (3 минут) Сабақтың тақырыбы мен мақсатын түсіндіру: «Бүгін біз сөз өнеріне байланысты алған білімдерімізді қайталап, сөздерді дұрыс қолдануды үйренеміз». Оқушыларды сабаққа белсенді қатысуға шақыру. Балаларға сұрақ қою: «Сөз өнері дегенде не түсінесіздер?» 2. Сөз өнері туралы қысқаша түсінік (3 минут) Ойын жетекшісі сөз өнерінің маңызы мен түрлері туралы қысқаша түсіндіреді.	Ұйымдастыру кезеңі (3 минут) Балалармен амандасу, сабақты бастау. Сабақтың тақырыбы мен мақсатын түсіндіру: «Бүгін біз қазақ халқының жақсы дәстүрі — «асар» дәстүрін қайталаймыз. Бұл дәстүрдің маңызы қандай?» Балалардан сұрақтар қою: «Сендер «асар» дегенді естігендерің бар ма?» «Асар деген не?» Балалар өз ойларын айтып, мұғалім қосымша түсінік береді. 2. Таныстырылым және қайталау (5 минут) «Асар» дәстүрі туралы еске түсіру: «Асар» — бұл қазақ халқының бірлесіп
---	---	---	---	---

күнделікті өмірдегі қолданылуын көрсету: сағат, пішіндер, үйдің терезесі, кітап. 3. «Пішіндер іздеушілер» ойыны (7 минут) Балалар екі топқа бөлінеді. Әр топқа шеңбер мен тіктөртбұрыштың суреттері бар карточкалар беріледі. Тапсырма: Ойын жетекшісі түрлі пішіндер туралы сұрақтар қояды (мысалы, «Бұл пішін қандай?», «Ол неге ұқсайды?»), ал балалар карточкаларын қарап, дұрыс пішінді табуы керек. Мысал сұрақтар: «Бұл пішін қанша бұрыштан тұрады?»,	Ойын жетекшісі түрлі пішіндерден (шеңбер мен сопақша) карточкаларды көрсетеді. Тапсырма: Оқушылар осы карточкаларды қарап, дұрыс пішінді таңдап, оның ерекшеліктерін айту керек. Мысалы: «Бұл пішіннің барлық нүктелері орталықтан тең қашықтықта орналасқан. Ол не?» деген сұраққа шеңбер деп жауап беру. «Бұл пішіннің екі фокусы бар және симметриялы. Ол не?» деген сұраққа сопақша деп жауап беру. Әр дұрыс жауапқа ұпай беріледі. Ойынның соңында ұпайлар есептеліп, жеңімпаз топ анықталады. 4. «Шеңбер мен сопақша салыстыру» ойыны (8 минут)	Шеңбер — сағат, дөңгелек үстел. Тіктөртбұрыш — кітаптың беті, терезе. Оқушылар шеңбер мен тіктөртбұрыштың арасындағы ұқсастықтар мен айырмашылықтарды анықтайды. 3. «Пішіндер салыстыру» ойыны (7 минут) Балаларды екі топқа бөліп, шеңбер мен тіктөртбұрышты салыстыруды ұсыну. Ойынның шарты: Әр топқа шеңбер мен тіктөртбұрыштың кескіндері беріледі. Оқушылар осы пішіндерге сипаттама береді: Шеңбердің барлық нүктелері орталықтан тең қашықтықта орналасқан, бұрыштары жоқ. Тіктөртбұрышта төрт бұрыш 90 градус, қарама-қарсы жақтары параллель және тең.	Сөз өнері – бұл сөздің күші мен мағынасын түсіну, оны дұрыс қолдана білу өнері. Мақал-мәтелдер – халқымыздың өмір тәжірибесі, даналығы. Өлеңдер – адам сезімін, ойларын, табиғат пен қоғамды суреттеуде қолданылатын көркем сөздер. Жұмбақтар мен жаңылтпаштар – сөздерді терең түсінуге, олардың мағынасын табуға көмектеседі. 3. «Қандай сөздер?» ойыны (5 минут) Оқушыларды екі топқа бөлу. Әр топқа карточкалар беріледі, әр карточкада бір сөз жазылған. Ойынды бастамас бұрын сөздердің мағынасын қысқаша түсіндіру:	жұмыс істеу дәстүрі. Бір адам жұмыс істей алмай жатса, оған ауылдастар көмектесіп, бірігіп жұмыс істейді. Мұғалім балаларға бірнеше нақты мысалдар келтіріп, оларды түсіндіреді: «Мысалы, бір адам үй салу керек болса, оған көршілері мен туыстары көмекке келеді. Осылайша олар көп жұмыс істеп, үйді тез салып бітіреді.» «Егін егу, мал бағу немесе үй шаруашылығымен айналысу кезінде де адамдар бір-біріне көмек көрсетеді.» Балалармен бірге «асар» дәстүрінің не үшін қажет екенін талқылау: «Неліктен адамдар бір-біріне көмектеседі?»
---	---	---	--	---

«Бұл пішінде қанша тең жақ бар?» Балалар дұрыс жауап берсе, әр топ ұпай алады. 4. «Шеңбер мен тіктөртбұрышты салыстыр» ойыны (8 минут) Ойын жетекшісі балаларға екі түрлі пішіннен (шеңбер және тіктөртбұрыш) түрлі-түсті қағаздар мен пішіндер береді. Балаларға тапсырма беріледі: олар берілген пішіндерді салыстырып, әр пішіннің ерекшеліктерін табуы керек. Мысалы: Шеңбер: «Оның барлық жақтары бірдей қашықтықта»,	Балаларға шеңбер мен сопақшаның үлгілері беріледі. Тапсырма: Балалар шеңбер мен сопақшаның ерекшеліктерін салыстырады: Шеңбердің барлық бөліктері бірдей қашықтықта, ал сопақша екі түрлі оське ие. Шеңберде бұрыштар жоқ, ал сопақшада әртүрлі ұзындықтағы осьтер болады. Ойын жетекшісі балалардың салыстыруын бақылап, қосымша сұрақтар қойып, талқылауды бағыттады. «Шеңбер мен сопақша қайсысы кеңірек?», «Қай пішін ұзын әрі тар?» 5. «Шеңбер мен сопақша қию» ойыны (5 минут)	Әр топтың ұпайларын санау, дұрыс жауап берген топқа ұпай беріледі. 4. «Сопақшамен танысу» ойыны (8 минут) Ойын жетекшісі балаларға жаңа пішін — сопақша туралы түсінік береді. Сопақша: Ол екі фокус нүктесіне ие, ұзын және қысқа осьтері бар, бұрыштары жоқ пішін. Оқушыларға сопақша пішінінің өмірде қолданылатыны туралы түсіндіру: Мысалы, футбол добы, көзілдірік линзалары, жұмыртқа. Шеңбер мен тіктөртбұрыштың ерекшеліктері мен сопақшаның ерекшеліктерін салыстырып, ұқсастықтарын және айырмашылықтарын талқылау:	Мысалы, «жақсы», «сұлу», «ақылды», «көңілді» сөздері. Ойынның шарты: топтар берілген сөздерді дұрыс анықтап, олардың мағынасына қарай топтастыру қажет. Топтар сөздерді: жағымды, жағымсыз, эмоционалды және басқа категорияларға бөледі. Әр топ өз жауаптарын дәлелдейді. Дұрыс жауапқа ұпай беріледі. Ойын соңында ұпай саны есептеледі. 4. «Мақал-мәтелдер жарысы» ойыны (5 минут) Әр оқушыға мақал-мәтелдер жазылған карточкалар таратылады. Ойын шарттары: Оқушы мақал немесе мәтелді айтып, оның мағынасын түсіндіреді.	«Бұл адамдардың бірлігі мен достығын көрсетеді.» 3. Ойын түріндегі тапсырмалар (15 минут) Ойын 1: «Асарды көрсету» (5 минут) Балаларды бірнеше топқа бөлу. Әр топқа нақты тапсырма беру: Бір топқа «үй салу» тапсырмасы беріледі. Екінші топқа «егін егу» тапсырмасы беріледі. Үшінші топқа «малшыларға көмек көрсету» тапсырмасы беріледі. Әр топ бірлесіп, өз тапсырмаларын орындап, ойын түрінде көрсете отырып, «асар» дәстүрін көрсетеді.
---	---	--	--	---

«Оның бұрыштары жоқ». Тіктөртбұрыш: «Оның төрт бұрышы 90 градус», «Қарама-қарсы жақтары тең және параллель». Ойын барысында балалар пішіндермен жұмыс істеп, салыстыруды және ойлау қабілетін дамытуға мүмкіндік алады. 5. «Пішіндер лабиринті» ойыны (5 минут) Ойын жетекшісі балаларға шеңбер және тіктөртбұрыштан жасалған лабиринт суреттерін көрсетеді. Тапсырма: Балалар осы пішіндерден жол тауып, лабиринттен өтеді.	Балаларға түрлі-түсті қағаздар мен қарындаштар беріледі. Олар шеңбер мен сопақша пішіндерін қағаздан қиып, әртүрлі бейнелер жасауға тырысады. Мысалы, шеңберден күннің суретін, сопақшадан мұздатқыштың қақпағын жасау сияқты. Бұл ойын балалардың шығармашылық қабілетін арттырып, пішіндердің қолданыс аясын түсінуге көмектеседі. 6. «Сәйкестендір» ойыны (4 минут) Ойын жетекшісі балаларға шеңбер мен сопақша пішіндерін салыстырып, олардың дұрыс сәйкестіктерін табуды ұсынады. Мысалы, «Шеңберді сағатқа, сопақшаны футбол добына	Шеңберде тек бір ось бар, ал сопақшада екі ось бар. Тіктөртбұрыштың барлық бұрыштары 90 градус болса, сопақшада бұрыштар болмайды. Балалар сопақшаның ерекшеліктерін анықтайды және оның қандай заттармен байланысты екенін айтады. 5. «Пішіндер іздеушілер» ойыны (5 минут) Балаларға әртүрлі пішіндер бейнеленген карточкалар беріледі. Тапсырма: Балалар осы пішіндерден шеңбер, тіктөртбұрыш және сопақшаны табу керек. Ойын жетекшісі әр карточкада қандай пішін бар екенін сұрайды, балалар карточкаларды дұрыс сәйкестендіруі керек. Әр дұрыс жауапқа ұпай беріледі.	Оқушы дұрыс түсіндірсе, ол ұпай алады. Мысал: «Еңбек — ер атандырады» — еңбекқор адам абыройлы болады. «Ұядан не көрсең, ұшқанда соны ілерсің» — бала ата-анасынан үйренеді. Балалар мақалдардың мағынасын түсініп, оларды өмірде қолдану жолдарын талқылайды. 5. «Өлең құра!» шығармашылық ойыны (5 минут) Оқушыларға бір тақырып бойынша (табиғат, достық, туған жер, т.б.) өлең құрастыру тапсырмасы беріледі. Оқушылар өлеңнің алғашқы жолын айтып, қалған бөлігін өздері толықтырады. Мысалы:	Мұғалім балаларды бағыттап, оларды бір-біріне көмек көрсетуге ынталандырады. «Үй салу үшін көп адам көмектескенде, жұмыс тез аяқталады!» «Егін егуде адамдар бір-біріне көмек көрсету арқылы өнімді көп алады!» Ойын 2: «Асар дәстүрі бойынша көмек көрсету» (5 минут) Балаларға бірнеше жағдай беріледі, олар әрбір жағдайда «асар» дәстүрі бойынша көмек көрсетуі қажет: «Сенің досың жаңа үй салуда көмек сұрады. Сен не істейсің?» «Біреу егінін егіп жатқанда көмек сұрады. Сен не істейсің?»
--	--	---	---	---

Лабиринттің басында шеңбер, ал соңында тіктөртбұрыш орналасқан. Балалар шеңберден бастау алып, тіктөртбұрышқа жетуі керек. Бұл ойын балалардың логикалық ойлауын және салыстыру дағдыларын жетілдіреді. 6. Қорытынды және рефлексия (2 минут) Сабақ соңында балалардың пішіндер туралы білімдерін сұрау: «Шеңбер мен тіктөртбұрышты қалай салыстыруға болады?» «Бұл пішіндердің қайсысы қарапайым?»	сәйкестендір» немесе «Шеңберді торттың бетіне, сопақшаны жұмыртқаға сәйкестендір». Бұл ойын балалардың пішіндер арасындағы ұқсастықтар мен айырмашылықтарды жақсы түсінуіне көмектеседі. 7. Қорытынды және рефлексия (3 минут) Сабақ соңында балаларға шеңбер мен сопақша туралы сұрақтар қойылады: «Шеңбер мен сопақша қандай ұқсастықтары мен айырмашылықтары бар?» «Қай пішін көп пайдаланылады?» Балалар өз жауаптарын айтып, сабақтың соңында не үйренгендері туралы қорытынды жасалады. Бағалау:	6. «Шеңбер, тіктөртбұрыш және сопақшаны салыстыру» шығармашылық тапсырмасы (5 минут) Балаларға түрлі түсті қағаздар мен қарындаштар беріледі. Тапсырма: Балалар шеңбер, тіктөртбұрыш және сопақшаны пайдаланып, бір бейнені жасау керек. Мысалы, шеңберден күннің суретін, сопақшадан жұмыртқа, тіктөртбұрыштан үйдің терезесін жасау. Балалар шығармашылық қабілеттерін қолдана отырып, осы пішіндерден бейнелер жасайды. 7. Қорытынды және рефлексия (2 минут) Сабақ соңында балаларға шеңбер, тіктөртбұрыш және сопақша туралы сұрақтар қойылады: «Шеңбер мен сопақша қандай ұқсастықтары	«Көктем келді, гүлдер ашты, Күн шуақтап, шуағы жарты...» Балалар өлеңдерін айтып, бір-біріне пікір береді. Бұл ойын арқылы оқушылар өз ойларын сөзбен бейнелеп, сөзді дұрыс қолдануға үйренеді. 6. «Жұмбақ шеш!» ойыны (4 минут) Оқушыларға бірнеше жұмбақ беріледі. Оларды шешіп, дұрыс жауабын табу керек. Мысалы: Жұмбақ: «Өзі таяктай, өзі ақ» (Жауабы: қар). Жұмбақ: «Қара тастан жасалған, әдемі безендірілген, үлкен үйдің ішінде тұр» (Жауабы: кітап). Оқушылар жұмбақтардың шешімін тауып, олардың мағынасын түсіндіреді.	Балалар кезекпен өз жауаптарын айтады: «Мен досыма көмек көрсету үшін үй салуға барамын!» «Мен егін егуге көмектесемін!» Мұғалім балаларға көмек көрсетудің маңыздылығын түсіндіріп, олардың өздерінің ынтымақтасып жұмыс істегендерін мақтайды. Ойын 3: «Асар дәстүрі арқылы жұмыс істеу» (5 минут) Балалар топта «асар» дәстүрін іс жүзінде көрсетеді. Бұл жолы балалар бірлесіп, үлкен қорапты тасып, басқа орынға қою керек. Әр бала өз кезегінде тапсырманы орындап, өз
---	--	--	---	---

	Балалар өз жауаптарын беріп, сабақтың соңында қандай пішінді жақсы меңгергенін айтады. Ойын жүргізуші әр топқа жақсы нәтижелер көрсеткені үшін алғыс айтып, тапсырмалардың қалай орындалғанын қорытындылайды. Бағалау: Ойын барысында әр тапсырма бойынша ұпайлар қойылады. Балалар дұрыс жауап берген сайын ұпай қосылады, әрі соңында жеңімпаз топ анықталады. 2.Қазақ тілі Міндеті : Сөздерді жіктеп, тәуелдеп, септеп қолдана	Сабақ барысында әр тапсырма бойынша ұпайлар қойылады. Оқушылардың белсенділігін ескере отырып, әр тапсырмаға деген көзқарастарын бағалауға болады. 2.Көркем әдебиет Міндеті: Сөз өнеріне баулу. Құрал-жабдықтар: Карточкалар, сөздер жазылған қағаздар. Қызықты мақал-мәтелдер, өлеңдер. Түрлі-түсті қағаздар, қарындаштар. Картиналар (суреттер), әртүрлі тақырыптар бойынша сөздер жазылған карточкалар. Сабақтың құрылымы:	мен айырмашылықтары бар?» «Қай пішін көп кездеседі, не үшін?» Балалар өз жауаптарын айтып, сабақтың соңында не үйренгендері туралы қорытынды жасалады. Бағалау: Сабақ барысында балалардың белсенділігін ескере отырып, ұпай жүйесімен бағалау жүргізіледі. Сабақ соңында ең белсенді және дұрыс жауап берген оқушылар марапатталады. Бұл сабақ арқылы балалар шеңбер, тіктөртбұрыш және сопақша пішіндерін салыстырып, олардың арасындағы ұқсастықтар мен айырмашылықтарды түсінеді. Ойын арқылы білімдерін пысықтап,	Бұл ойын арқылы оқушылардың ойлау қабілеттері дамиды, сөздердің терең мағынасына көз жеткізеді. 7. «Сөйлем құра!» ойыны (4 минут) Оқушыларға бірнеше сөздер жазылған карточкалар беріледі. Әр оқушы сол сөздерден сөйлем құрауы керек. Мысалы: «қызыл, гүл, әдемі, бақша» сөздерінен сөйлем құрау: «Әдемі қызыл гүлдер бақшада өсіп тұр». Оқушылар сөйлемдер құрастырып, дұрыс айтылған сөйлемдерді түсіндіреді. Ойын арқылы оқушылар сөздерді сөйлемде дұрыс қолдануды үйренеді. 8. Қорытынды және рефлексия (1 минут) Сабақ соңында балаларға сұрақтар қойылады:	міндетін атқарып, жұмыс істейді. Мұғалім: «Көмек көрсету — бұл «асар» дәстүрінің негізгі мақсаты. Бірлесіп жұмыс істегенде, біз көп нәрсеге қол жеткізе аламыз!» Балалар тапсырманы аяқтап, бірге жұмыс істеу арқылы қуаныштарын бөліседі. 4. Сабақты қорытындылау (2 минут) Оқушылардан сабақ туралы сұрақтар қою: «Бүгін біз қандай дәстүрмен таныстық?» ««Асар» дегенді қалай түсіндіңдер?» «Неліктен көмек көрсету маңызды?» Балалар өз ойларын айтып, сабақты қорытындылау:
--	---	--	---	---	---

білуді, интонациясы бойынша сөйлемдерді (хабарлы, сұраулы, лепті) ажыратып, сөйлегенде қолдана білуді жетілдіру. 1. Ұйымдастыру кезеңі (3 минут) Оқушылармен амандасу, сабақтың мақсатымен таныстыру. Сабақтың қызықты әрі ойын түрінде өтетінін айту, оқушылардың назарын сабаққа аудару. 2. Таныстырылым және түсіндіру (5 минут) Сөздерді жіктеу: «Сөздер әр түрлі болады. Мысалы, біз 'жүремін', 'жүр' деп айтамыз. Бұл сөздер 'жүру' деген сөзден шығады, бірақ	1. Ұйымдастыру кезеңі (3 минут) Сабаққа дайындық: балаларды жинау, тәртіпті сақтау. Сабақтың тақырыбы мен мақсатын түсіндіру: «Бүгін біз сөз өнерімен танысамыз және ойын арқылы сөздерді дұрыс қолдануды үйренеміз». Балаларға сұрақ қою: «Сіздер сөз өнері дегенде не түсінесіздер?» 2. Сөз өнері туралы түсінік беру (5 минут) Ойын жетекшісі сөз өнері дегеніміз не екенін түсіндіреді: «Сөз өнері — бұл сөздің қуатын, оның терең мағынасын, мәнін сезіну және дұрыс қолдану өнері. Бұл адамның жүрегінен шыққан сөздер арқылы	шығармашылық қабілеттерін дамытады. 2.Сөйлеуді дамыту Міндеті: Қазақ халқының салт-дәстүрлерімен таныстыруды жалғастыру, «асар», «сүйінші сұрау» дәстүрлерінің мәнін түсіндіру, балаларды бір-біріне көмек қолын созуға, бірлесіп ойнауға, тапсырманы орындауға, бір-бірінің қуанышына ортақтаса білуге, бір-біріне қамқор болуға баулу. 1. Ұйымдастыру кезеңі (3 минут) Балалармен амандасу, сабақтың мақсатын түсіндіру. «Бүгін біз қазақ халқының салт-дәстүрлерімен танысатын боламыз, соның ішінде «асар» дәстүрі туралы	«Сіздер сөз өнері туралы қандай жаңа нәрсе білдіңіздер?» «Қандай ойындар ұнады?» «Сөз өнері мен әдеби тілдің біз үшін маңызы қандай?» Оқушылар өз ойларын ортаға салып, сабақтан алған әсерлерін айтады. Бағалау: Сабақ барысында балалардың белсенділігі, шығармашылық тапсырмаларды орындауы және мақал-мәтелдерді дұрыс түсінулері бағаланады. 2.Сауат ашу негіздері Міндеті: Өртүрлі бағыттағы тігінен, көлденең, қысқа, ұзын, толқынды, ирек сызықтарды, нүктелерді, тамшы тәрізді пішіндерді олардың арасындағы арақашықтықты	«Бір-бірімізге көмек көрсету керек, өйткені бірлесіп жұмыс істегенде бәрі жақсы болады!» Қорытынды: Сабақ барысында балалар «асар» дәстүрінің маңыздылығын түсініп, бірлесіп жұмыс істей отырып, ынтымақтастық пен достықтың маңыздылығын тәжірибе арқылы көрді. Ойын түрінде ұйымдастырылған сабақ балалардың осы дәстүрге деген қызығушылықтарын арттырды. 2.Сауат ашу негіздері Міндеттері: Өртүрлі бағыттағы тігінен, көлденең, қысқа, ұзын, толқынды, ирек сызықтарды, нүктелерді, тамшы тәрізді пішіндерді
--	---	---	---	---

	әртүрлі болып айтылады. Бұл — сөздің өзгеруі.» Сөйлемдер интонациясы: Хабарлы сөйлем: Оқушыларға жай сөйлемдер оқытып, оларды хабарлы сөйлем деп түсіндіру. Мысалы: «Мен ойын ойнаймын.» Сұраулы сөйлем: Сұрақ қою арқылы сөйлемдер құрастыру. Мысалы: «Сен ойын ойнағың келе ме?» Лепті сөйлем: Қуаныш немесе таңданыс білдіретін сөйлемдер. Мысалы: «Керемет! Сен жеңдің!» 3. Ойын түріндегі тапсырмалар (15 минут)	басқа адамға әсер ету, ой бөлісу, түсіндіру өнері». Қазақ әдебиетіндегі маңызды сөз өнерінің түрлері туралы түсіндіру: Мақал-мәтелдер. Жаңа сөздер мен терминдер. Өлеңдер мен көркем сөйлеу. Оқушыларға сөз өнерінің адамдар арасындағы байланысқа қалай әсер ететіні туралы қысқаша айтып өту. 3. «Қандай сөздер?» ойыны (5 минут) Оқушыларды екі топқа бөлу. Әр топқа карточкалар беріледі. Карточкаларда бірнеше сөздер жазылған (мысалы, жақсы, көңілді, керемет, тамаша, қуаныш, қиын, т.б.).	әңгімелесеміз. Алдымен, сендер «асар» дегенді естігендерің бар ма?» деп сұрау. Балаларға өз ойларын айтуға мүмкіндік беру. 2. Таныстырылым және түсіндіру (5 минут) «Асар» дәстүрі туралы түсінік: «Асар» — бұл қазақ халқының ұжымдық еңбекті ұйымдастыру дәстүрі. Егер бір адамға үй салу, егін егу, малшыларға көмек керек болса, ауылдастар бірлесіп, бір-біріне қол ұшын береді. Мысалы, бір адамның үй салуына немесе басқа жұмысына көмек көрсету үшін ауыл адамдары бірігіп, «асар» ұйымдастырып,	сақтап, алдымен үлгі бойынша және кейіннен өзбетінше жазуға мүмкіндік беру. Құрал-жабдықтар: Түрлі түсті қарындаштар, фломастерлер. Үлгі бойынша сызықтар мен қашықтық көрсетілген карточкалар. Бос парақтар. Мектеп тақтасы және маркерлер. Сабақтың құрылымы: 1. Ұйымдастыру кезеңі (3 минут) Оқушыларды сабаққа жинап, көңіл күйін көтеру. Сабақтың тақырыбы мен мақсатын түсіндіру: «Бүгін біз қысқа және ұзын сызықтар арасындағы арақашықтықты сақтай отырып, оларды дұрыс жазуды үйренеміз. Ойындар	олардың арасындағы арақашықтықты сақтап, алдымен үлгі бойынша және кейіннен өзбетінше жазуға мүмкіндік беру. Құрал-жабдықтар: Түрлі түсті қарындаштар, фломастерлер. Үлгі бойынша сызықтар мен арақашықтықтар көрсетілген карточкалар. Бос қағаздар, дәптерлер. Мектеп тақтасы және маркерлер. Сабақтың құрылымы: 1. Ұйымдастыру кезеңі (3 минут) Оқушыларды сабаққа жинап, көңіл-күйлерін көтеру. Сабақтың тақырыбы мен мақсатын түсіндіру: «Бүгін біз қысқа, ұзын сызықтарды жазып,
--	---	---	---	---	--

	Ойын 1: «Сөйлем құрастыру» (7 минут) Балаларға бірнеше сөз беріледі (мысалы: «кұстар», «көтеріледі», «жоғары», «ұшады»). Оқушылар осы сөздермен хабарлы, сұраулы және лепті сөйлемдер құрастыруы керек. Мысалы: Хабарлы сөйлем: «Кұстар жоғары ұшады.» Сұраулы сөйлем: «Кұстар жоғары ұша ма?» Лепті сөйлем: «Кұстар қандай керемет ұшады!» Әр бала өз сөйлемін айтады, қалғандары тыңдап, қандай сөйлем екенін анықтайды.	Ойын шарттары: Топтар берілген сөздерді топтастырып, олардың мағынасы бойынша бірнеше категорияға бөлу керек: жағымды сөздер, жағымсыз сөздер, эмоционалды сөздер, т.б. Әр топ өз жауабын ұсынады және неге сол сөздерді сол категорияға жатқызғанын түсіндіреді. Ойын соңында дұрыс жауаптар тексеріліп, әр топ ұпай алады. 4. «Мақал-мәтелдер жарысы» ойыны (7 минут) Бұл ойын мақалы бар карточкалармен өткізіледі. Ойын шарттары: Оқушыларға бір мақал немесе мәтел жазылған карточкалар беріледі. Әр оқушы мақалдың немесе мәтелдің толық	көп адам жұмыс істейді. «Асардың» негізгі мақсаты — адамдардың бір-біріне көмек көрсетуі, сол арқылы бірлік, ынтымақты күшейту. Асар дәстүрін балаларға түсіндіру: «Бір адам жұмыс істеп жатқанда, басқа адамдар оған көмекке келеді. Олар бірге жұмыс істеп, жұмысты тез бітіреді. Бұл — достықтың, көмек көрсету мен бірліктің белгісі.» 3. Ойын түріндегі тапсырмалар (15 минут) Ойын 1: «Асар ұйымдастыру» (5 минут)	арқылы бұл дағдыны жақсартамыз». Сабактың міндеті: қысқа және ұзын сызықтар арасындағы арақашықтықты сақтап, дұрыс жазу дағдысын дамыту. 2. Қысқа және ұзын сызықтармен таныстыру (5 минут) Қысқа сызықтар: Жаңа сызық түрлерін таныстыру. Тақтада қысқа сызықтың үлгісін салу. Ұзын сызықтар: Ұзын сызықтарды жазу тәсілін көрсету. Ұзын сызықтың үлгісін салу. Әр сызықтың ұзындығы мен қысқалығын түсіндіру. Оқушыларға қысқа және ұзын сызықтарды жазуды үйрету, олардың арасындағы айырмашылықтарды түсіндіру. Қысқа және ұзын сызықтар жазылған үлгіні тақтада	олардың арасындағы арақашықтықты сақтауды үйренеміз. Әртүрлі бағытта сызықтарды жазамыз және ойындар арқылы бұл дағдыларымызды жақсартамыз». Балаларға сұрақ қою: «Қандай сызықтарды білесіздер?» (Тігінен, көлденең, қысқа, ұзын және диагональды сызықтар). 2. Сызықтармен танысу және жазу үлгілері (5 минут) Ойын жетекшісі оқушыларға сызықтардың түрлерін таныстырады: Тігінен сызық (вертикалды) – жоғарыдан төменге немесе төменнен жоғарыға қарай жазылады.
--	---	---	--	--	---

	Ойын 2: «Интонацияны ажырат» (8 минут) Мұғалім әртүрлі сөйлемдер оқиды, ал балалар оларды тыңдап, сөйлемнің түрін ажыратады. Мысалы: Мұғалім: «Мен алаңда ойнаймын.» (Хабарлы сөйлем) Мұғалім: «Сен алаңда ойнайсың ба?» (Сұраулы сөйлем) Мұғалім: «Керемет! Біз жеңдік!» (Лепті сөйлем) Балалар дауыс көтеріп немесе төмен түсіріп, әр сөйлемді тыңдап, қандай интонация екенін айтулары керек.	мазмұнын айтып, оның мағынасын түсіндіреді. Мысалы: «Еңбек — ер атандырады», «Қызға қырық үйден тыю» деген мақалдардың мағыналарын талқылайды. Ойын барысында балалар мақалдар мен мәтелдер арқылы сөздің мағынасын қалай терең түсіну керектігін үйренеді. Әр дұрыс жауапқа ұпай беріледі. 5. «Өлең айт!» шығармашылық ойыны (5 минут) Оқушыларға белгілі бір тақырып бойынша (табиғат, достық, еңбек, т.б.) өлең құрастыру тапсырмасы беріледі. Тапсырма шарты: оқушылар өз шығармаларын қысқаша	Балаларды бірнеше топқа бөлу. Әр топқа әртүрлі тапсырмалар беріледі: Бір топқа «Үй салу», Екінші топқа «Егін егу», Үшінші топқа «Малшыларға көмек көрсету» тапсырмалары беріледі. Әр топ «асар» дәстүрін орындап, жұмысты бірлесіп атқарады. Олар тапсырманы орындап жатқанда, бір-біріне көмек көрсету керек. Әр топ тапсырманы орындаған соң, нәтижесін баяндайды: «Біз үй салуға көмектестік, енді үй дайын!», «Біз егінді ектік, енді өнім күтеміз!».	көрсету және балаларға сол үлгіні жазуды ұсыну. 3. «Сызықтар арасындағы арақашықтықты сақтап жаз!» ойыны (7 минут) Тапсырма 1: Оқушыларға қысқа және ұзын сызықтар жазылған үлгілер беріледі. Оқушылар алдымен үлгі бойынша сызықтарды жазып, әр сызықтың арасындағы арақашықтықты сақтауға тырысады. Тапсырманың мақсаты – арақашықтықты сақтап, сызықтарды дұрыс орналастыру. Мысалы, қысқа сызықтар мен ұзын сызықтар арасындағы арақашықтық 2 см болуы керек. Тапсырма 2: Сызықтарды жазу кезінде олардың біркелкі арақашықтықта орналасқанын тексеру. Әр оқушыға жеке жұмыс ретінде қысқа және ұзын	Көлденең сызық (горизонталды) – солдан оңға немесе оңнан солға қарай жазылады. Қысқа сызықтар – кіші көлемдегі сызықтар. Ұзын сызықтар – үлкен көлемдегі сызықтар. Әр сызықтың түрін тақтада көрсету және олардың арақашықтығын сақтау жолдарын түсіндіру. Оқушыларға үлгі бойынша сызықтарды салу ұсынылады. Мысалы, көлденең және тігінен сызықтардың арақашықтығын 2 см етіп салып көру. Балаларға дұрыс жазу үлгілерін көрсетіп, олардың арасындағы арақашықтықты сақтап, сызықтарды біркелкі орналастыруды сұрау.
--	--	---	---	--	--

	Ойын 3: «Қуаныш немесе тандану» (5 минут) Балаларға қандай да бір жағдай немесе оқиға туралы айтылады. Олар сол жағдайға байланысты лепті сөйлемдерді дауыстап айтады. Мысалы: «Сенің жақсы сурет салғаныңды көріп тұрмын!» Балалар: «Керемет! Сен әдемі салдың!» Немесе: «Кішкентай мысық қуып келе жатыр!» Балалар: «Ой, мысық қандай шапшаң!» 4. Сабақты қорытындылау (2 минут) Оқушыларға «Бүгін біз не туралы сөйлестік?» деп сұрақ қойып, сабақты қорытындылау.	өлең түрінде айтып беруі керек. Мысалы: «Көктем келді, гүлдер ашты, Күн шуақтап, шуағы жарты». Балалар өз өлеңдерін айтқаннан кейін, басқа балалар оған жауап қайтарады. Оқушылардың шығармашылық қабілеттерін бағалау маңызды. Әр оқушының өлеңі тыңдалып, оқушылар бір-біріне пікірлерін айтады. 6. «Сөзді тап!» ойыны (4 минут) Оқушыларға сөздер жазылған карточкалар беріледі. Олардың ішінен бір сөзді таңдап, сол сөзге қатысты бірнеше сөйлем құрастыру керек. Мысалы, «Күн» сөзіне қатысты сөйлемдер: «Күн шығып, табиғат оянды».	Ойын 2: «Асармен көмек көрсету» (5 минут) Балаларға әртүрлі жағдайлар беріледі, олар «асар» дәстүрі арқылы бір-біріне көмек көрсетуі қажет: «Сенің досың үйін салу үшін көмек сұрады. Сен не істейсің?» «Біреу егінін егіп жатқанда көмек сұрады. Сен не істейсің?» Балалар кезекпен өз жауаптарын айтады. «Мен досыма көмек көрсетіп, жұмысқа кірісемін!» «Мен егін егуге көмектесемін!» Балалар осы тапсырмалар арқылы бір-біріне көмектесудің	сызықтарды жазу ұсынылады. Тапсырманы орындап болған соң, балалар өз жұмыстарын тексеріп, арақашықтықты сақтауда қандай қиындықтар болғанын талқылайды. 4. «Сызықтардың арақашықтығын сақтай отырып жаз!» ойыны (5 минут) Оқушыларға бос парақтар мен қарындаштар беріледі. Тапсырма: Әр оқушы өздігінен қысқа және ұзын сызықтарды жазып, арақашықтықты сақтай отырып, оларды ретімен орналастырады. Оқушылар бір-біріне сызықтарды жазып, арақашықтықты тексеру тапсырмасын орындайды. Мысалы, қысқа сызықтардың арасын 1 см, ұзын сызықтардың арасын 2 см етіп сызу керек.	3. «Сызықтарды арақашықтықпен жазу» ойыны (7 минут) Оқушыларды екі топқа бөлу. Әр топқа екі түрлі тапсырма беріледі: Тапсырма 1: Тігінен және көлденең сызықтарды 1 см арақашықтықпен жазу. Тапсырма 2: Қысқа және ұзын сызықтарды арақашықтықты сақтап, жазу. Тапсырманы орындау кезінде топтар сызықтардың ұзындығы мен арақашықтығын сақтап жазуға тырысады. Әр топтың жұмысын тексеру үшін үлгі ретінде жазылған сызықтар тақтаға ілінеді, балалар өз жұмыстарын сол үлгімен салыстырады.
--	--	--	--	--	--

Әр баладан «Сен қандай сөйлемдер құрастырдың?» деп сұрау. Сабақтың нәтижесі бойынша, балалардың сөздерді жіктеп қолдану және сөйлемдердің интонациясын ажырату дағдыларын тексеру. Қорытынды: Балалар ойын арқылы сөздерді дұрыс қолдануды және сөйлемдердің интонациясын ажыратуды үйренді. Сабақтың ойын түрінде өтетіндігі балалардың белсенділігін арттырып, сөйлеу дағдыларын дамытуға көмектесті. 3.Қоршаған ортамен танысу Міндеті:Қазақ халқының салт-дәстүрлерін білу және	«Күннің сәулесі бізге қуаныш әкеледі». Оқушылар сөздермен жұмыс істеуді және әрбір сөзді мән-мағынасына қарай қолдануды үйренеді. 7. Қорытынды және рефлексия (1 минут) Сабақ соңында балаларға сұрақтар қойылады: «Сіздер бүгін қандай сөздермен таныстыңыздар?» «Қандай мақал-мәтелдер сіздерге ұнады?» «Сөз өнерінің біз үшін қандай маңызы бар?» Оқушылар сабақтан алған әсерлерін айтады. Сабақтың қорытындысы: сөз өнерін үйрену арқылы біз өзімізді дұрыс жеткізе білеміз, өз ойларымызды түсінікті етіп айта аламыз. Бағалау:	маңыздылығын түсінеді. Ойын 3: «Асар дәстүрін көрсету» (5 минут) Мұғалім балаларға «асар» дәстүрін көрсету үшін, барлық балалар бірлесіп, бір жұмысты орындауға тырысады. Мысалы, балалар топ болып үлкен жастықты көтеріп, ортаға апарады. Бұл әрекет олардың бірлесіп жұмыс істеу дағдыларын көрсетеді. Балалар мұны «асар» дәстүрі ретінде орындайды, бір-біріне көмек көрсетіп, жұмыс нәтижесіне бірге қол жеткізеді. 4. Сабақты қорытындылау (2 минут) Оқушылардан «Бүгін біз не туралы білдік?»	Осы сызықтар арасындағы арақашықтықты сақтап жазу оқушылардың жазу дағдыларын жақсартады. 5. «Керекті сызықтарды тап!» ойыны (5 минут) Оқушыларға сызықтар арасындағы дұрыс арақашықтықты сақтауға қатысты тапсырмалар беріледі. Әр оқушы тақтада көрсетілген сызықтардың түрлері бойынша қысқа және ұзын сызықтардың арақашықтықты сақтай отырып орындалуы керек. Тапсырма: «Қысқа сызықтарды 1 см арақашықтықпен орналастырып жаз, ұзын сызықтарды 2 см арақашықтықпен орналастырып жаз». Балалар өз жұмыстарын орындап болған соң, мұғалім оларды тексеріп, дұрыс	Дұрыс орындалған әр тапсырма үшін топқа ұпай беріледі. 4. «Сызықтарды салып, арақашықтықты сақта!» ойыны (5 минут) Оқушыларға әртүрлі бағыттағы сызықтар мен арақашықтықтар көрсетілген карточкалар беріледі. Оқушылар алдымен сызықтарды үлгі бойынша салып, олардың арасындағы арақашықтықты сақтап жазуы керек. Мысалы: көлденең сызықтардың арасын 2 см, тігінен сызықтардың арасын 1 см етіп сызу. Оқушылар өздеріне берілген үлгіге қарап жұмыс істеп, арақашықтықты сақтау үшін қайта тексеру жүргізеді.
--	---	---	--	---

кұрметтеу. Сабақ жоспары: Қазақ халқының салт-дәстүрлерін білу және құрметтеу (Ойын түрінде ұйымдастырылған іс-әрекет) Мақсаты: Балаларға қазақ халқының салт-дәстүрлерін таныстыру, оларды құрметтеуге тәрбиелеу. Ойын арқылы салт-дәстүрлер туралы білімдерін пысықтау. Ұлттық құндылықтарды қадірлеуге, ойлау және шығармашылық қабілеттерін дамыту.	Сабақ барысында балалардың белсенділігі мен шығармашылық қабілеттері бағаланады. 3.Қазақ тілі Міндеті:Сөздерді жіктеп, тәуелдеп, септеп қолдана білуді, интонациясы бойынша сөйлемдерді (хабарлы, сұраулы, лепті) ажыратып, сөйлегенде қолдана білуді жетілдіру 1. Ұйымдастыру кезеңі (3 минут) Оқушылармен амандасу, сабақтың мақсатымен таныстыру. Сабақтың қызықты әрі ойын түрінде өтетінін айту, оқушылардың назарын сабаққа аудару. 2. Таныстырылым және түсіндіру (5 минут) Сөздерді жіктеу: «Сөздер әр түрлі болады. Мысалы, біз 'жүремін', 'жүр' деп айтамыз. Бұл сөздер 'жүру'	деген сұрақ қойып, әр бала өз ойын айтады. «Асар» дәстүрінің маңызы туралы пікірлерін тыңдап, қорытынды жасалады. «Асар дәстүрі — бұл көмек көрсету мен бірліктің белгісі. Біз бір-бірімізге көмек көрсете отырып, көп жұмыс істей аламыз.» Қорытынды: Сабақ барысында балалар қазақ халқының «асар» дәстүрі туралы мағлұмат алды. Ойын түрінде ұйымдастырылған сабақ арқылы балалар бірлесіп жұмыс істей отырып, көмек көрсету мен ынтымақтастықтың маңыздылығын түсінді. 3.Сауат ашу негіздері	жазылған сызықтар мен қателіктерді талқылайды. 6. «Сызықтарды біріктірі!» ойыны (4 минут) Оқушыларға бірнеше түрлі сызықтар мен арақашықтықтары бар карточкалар беріледі. Тапсырма: Оқушылар берілген сызықтардың арасында арақашықтықты сақтап, сызықтарды бір-бірімен байланыстыруы керек. Мысалы, 1-ші сызықтың соңынан 2 см қашықтықпен екінші сызық қойылуы тиіс. Балалар ойын барысында арақашықтықты сақтауға және сызықтардың үйлесімділігін қамтамасыз етуге үйренеді. 7. Қорытынды және рефлексия (1 минут) Сабақ соңында балаларға сұрақтар қойылады:	Мұғалім оқушылардың жұмыстарын тексеріп, дұрыс жазу ережелерін түсіндіреді. 5. «Көркем сызық» ойыны (5 минут) Оқушыларға бос парақтар мен түрлі түсті қарындаштар беріледі. Тапсырма: Оқушылар өздері қысқа және ұзын сызықтардан сурет салу үшін арақашықтықты сақтап сызықтар салады. Мысалы, «Көше», «Үй» немесе «Қар ұшқындары» сияқты қарапайым суреттер салуға болады. Суреттерді салып жатқанда сызықтардың арасында 1 см немесе 2 см қашықтықты сақтау керек. Әр оқушының суретін тексеріп, арақашықтықты
---	---	---	--	--

Құрал-жабдықтар: Ұлттық киімдер мен бұйымдардың суреттері. Салт-дәстүрлер туралы жазылған карточкалар. Түрлі түсті қағаздар, қарындаштар, фломастерлер. Ұлттық музыка немесе күйлер. Сабақтың құрылымы: 1. Ұйымдастыру кезеңі (3 минут) Балаларды топқа жинау және сабақтың мақсатын түсіндіру. Сабақтың ойын түрінде өтетінін айта отырып, әрбір	деген сөзден шығады, бірақ әртүрлі болып айтылады. Бұл — сөздің өзгеруі.» Сөйлемдер интонациясы: Хабарлы сөйлем: Оқушыларға жай сөйлемдер оқытып, оларды хабарлы сөйлем деп түсіндіру. Мысалы: «Мен ойын ойнаймын.» Сұраулы сөйлем: Сұрақ қою арқылы сөйлемдер құрастыру. Мысалы: «Сен ойын ойнағың келе ме?» Лепті сөйлем: Қуаныш немесе таңданыс білдіретін сөйлемдер. Мысалы: «Керемет! Сен жеңдің!» 3. Ойын түріндегі тапсырмалар (15 минут) Ойын 1: «Сөйлем құрастыру» (7 минут) Балаларға бірнеше сөз беріледі (мысалы:	Міндеті: Әртүрлі бағыттағы тігінен, көлденең, қысқа, ұзын, толқынды, ирек сызықтарды, нүктелерді, тамшы тәрізді пішіндерді олардың арасындағы арақашықтықты сақтап, алдымен үлгі бойынша және кейіннен өзбетінше жазуға мүмкіндік беру. Құрал-жабдықтар: Түрлі түсті қарындаштар, фломастерлер. Үлгі бойынша жазылған карталар. Бос қағаздар. Мектеп тақтасы, бор немесе маркер. Сызықтар жазылған карточкалар.	«Бүгін қандай сызықтарды жазуды үйрендіңдер?» «Қысқа және ұзын сызықтардың арасындағы арақашықтықты сақтау қаншалықты қиын болды?» «Сіздер сызықтарды дұрыс орналастыруда қандай қиындықтармен кездестіңіздер?» Оқушылар өз ойларын ортаға салып, сабақтан алған әсерлерін айтады. Бағалау: Сабақ барысында балалардың белсенділігі мен шығармашылық қабілеттері бағаланады. 3.Қоршаған ортамен танысу Міндеті:Тірі және өлі табиғат құбылыстары туралы білімдерін кеңейту. Құрал-жабдықтар:	сақтау дағдыларын жетілдіру. 6. «Сызықтардың қашықтығын сақтай отырып түзету» ойыны (3 минут) Оқушыларға сызықтардың арақашықтығын бұзған бірнеше үлгі беріледі. Тапсырма: Оқушылар арақашықтықты сақтай отырып, үлгілерді түзетуі керек. Мысалы, көлденең сызықтар тым жақын орналасқан болса, оларды арақашықтықты сақтап дұрыс орналастыру қажет. Бұл ойын арқылы оқушылар қателіктерін түзетіп, дұрыс орындауға үйренеді. 7. Қорытынды және рефлексия (2 минут)
--	---	--	--	--

баланың сабаққа белсенді қатысуын сұрау. 2. Қазақ халқының салт-дәстүрлеріне жалпы шолу (5 минут) Ойын жетекшісі қазақ халқының салт-дәстүрлері туралы қысқаша түсінік береді: Мысалы, құда түсу, той жасау, құрмет көрсету, қонақ қабылдау, наурыз мейрамы, төрге отырғызу секілді дәстүрлер. Қазақ халқының салт-дәстүрлері адамның өміріне, тәртібіне, мәдениетіне әсер ететін маңызды элементтер екенін түсіндіру. Балаларға қазақ	«құстар», «көтеріледі», «жоғары», «ұшады»). Оқушылар осы сөздермен хабарлы, сұраулы және лепті сөйлемдер құрастыруы керек. Мысалы: Хабарлы сөйлем: «Құстар жоғары ұшады.» Сұраулы сөйлем: «Құстар жоғары ұша ма?» Лепті сөйлем: «Құстар қандай керемет ұшады!» Әр бала өз сөйлемін айтады, қалғандары тыңдап, қандай сөйлем екенін анықтайды. Ойын 2: «Интонацияны ажырат» (8 минут) Мұғалім әртүрлі сөйлемдер оқиды, ал балалар оларды тыңдап, сөйлемнің түрін ажыратады.	Сабақтың құрылымы: 1. Ұйымдастыру кезеңі (3 минут) Оқушыларды сабаққа жинау, назарын аудару. Сабақтың мақсатын түсіндіру: «Бүгін біз әртүрлі бағыттағы сызықтарды жазып, олардың арасындағы арақашықтықты сақтап, дұрыс орналастыруды үйренеміз. Сонымен қатар, сызықтарды үлгі бойынша және өзбетінше жазуға тырысамыз». Балаларға сұрақ қою: «Сіздер қандай сызықтарды білесіздер?» 2. Әртүрлі бағыттағы сызықтармен таныстыру (5 минут) Ойын жетекшісі балаларға сызықтардың	Тірі және өлі табиғаттың суреттері (жануарлар, өсімдіктер, тау жыныстары, су, ауа). Суреттер мен карточкалар (тірі және өлі табиғат құбылыстары). Түрлі түсті қағаздар, фломастерлер. «Тірі» және «өлі» табиғат жазылған карточкалар. Табиғат туралы бейнемазмұн немесе дыбыстар (құс әні, жаңбыр дыбысы, желдің дыбысы). Сабақтың құрылымы: 1. Ұйымдастыру кезеңі (3 минут) Балаларды топқа жинау және сабақтың мақсатын түсіндіру. Сабақтың ойын түрінде өтетінін айтып, балалардың белсенді қатысуын сұрау.	Сабақ соңында балаларға сұрақтар қойылады: «Бүгін сызықтардың арасындағы арақашықтықты сақтауды қаншалықты меңгердіңіздер?» «Қысқа және ұзын сызықтар арасындағы арақашықтықты сақтау қаншалықты қиын болды?» «Сызықтарды сызу кезінде қандай қиындықтар кездесті?» Оқушылар өз ойларын айтып, сабақтан алған әсерлерін ортаға салады. Бағалау: Сабақ барысында оқушылардың белсенділігі мен сызықтарды дұрыс жазу дағдылары бағаланады. 3.Дене тәрбиесі
--	---	--	---	---

халқының салт-дәстүрлеріне деген құрметті және оларды күнделікті өмірде қалай қолдануға болатынын айта отырып, ұлттық құндылықтарды кадрлеуге үйрету. 3. «Дәстүрлерді тану» ойыны (7 минут) Балалар екі топқа бөлінеді. Әр топқа түрлі салт-дәстүрлер жазылған карточкалар беріледі. Мысалы: Құда түсу — екі жақтың келісімі мен ерікті түрде байланыстың бекітілуі. Құрмет көрсету — үлкендерге құрметпен қарау, әдептілік.	Мысалы: Мұғалім: «Мен алаңда ойнаймын.» (Хабарлы сөйлем) Мұғалім: «Сен алаңда ойнайсың ба?» (Сұраулы сөйлем) Мұғалім: «Керемет! Біз жеңдік!» (Лепті сөйлем) Балалар дауыс көтеріп немесе төмен түсіріп, әр сөйлемді тыңдап, қандай интонация екенін айтулары керек. Ойын 3: «Қуаныш немесе таңдану» (5 минут) Балаларға қандай да бір жағдай немесе оқиға туралы айтылады. Олар сол жағдайға байланысты лепті сөйлемдерді дауыстап айтады. Мысалы: «Сенің жақсы сурет салғаныңды көріп тұрмын!»	әртүрлі түрлерін таныстырады: Тігінен сызық (вертикалды): Бұл сызық жоғарыдан төменге немесе төменнен жоғарыға қарай жазылады. Көлденең сызық (горизонталды): Бұл сызық солдан оңға немесе оңнан солға қарай жазылады. Диагональды сызық: Бұл сызық жоғарыдан төменге немесе төменнен жоғарыға қиғаш бағытта орналасады. Әр сызықты тақтаға жазып, олардың арақашықтығын сақтай отырып, дұрыс жазуды көрсетеді. Оқушыларға сызықтарды дұрыс жазуға арналған бір-екі мысал көрсетіледі.	«Тірі және өлі табиғат» тақырыбына қызығушылық тудыру үшін сұрақ қою: «Табиғатта қандай құбылыстар тірі және өлі деп бөлінеді?» 2. Тірі және өлі табиғат туралы түсінік беру (5 минут) Ойын жетекшісі балаларға тірі және өлі табиғат құбылыстарының айырмашылықтарын түсіндіреді. Тірі табиғат: Бұл табиғаттағы барлық тірі ағзалар (жануарлар, өсімдіктер, адамдар, микроорганизмдер). Олар өседі, көбейеді, қоректенеді, тыныс алады, қозғалады. Өлі табиғат: Бұл табиғаттағы тіршілік жоқ заттар мен құбылыстар (тау жыныстары, су, ауа, күн сәулесі, тастар, минералдар). Балаларға мысалдар келтіріп, әрбір құбылыстың	(29.10.2024 №319) Міндеті: Арқаға арналған жаттығулар: отырып алға, артқа еңкею (5–6 рет), стретчинг элементтері бар жаттығуларды орындау, қолдың көмегімен етпетінен жатып еңбектеу (3 метр). 4.Құрастыру Міндеті: Табиғи және қалдық материалдармен жұмыс жасау кезінде өзінің әрекетін жоспарлау дағдыларын жетілдіру, дербестік пен шығармашылық танытып, мақсатты түрде жұмыс жасай білу. Құрал-жабдықтар: Табиғи материалдар: жапырақтар, ағаш бұтақтары, тас, құм, топырақ және т.б.
--	---	--	---	--

Наурыз мейрамы — көктем мерекесі, табиғаттың жаңаруы. Той жасау — қуанышты жағдайларда, мысалы, үйлену тойында той жасау. Топтар кезекпен бір карточканы таңдап, сол салт-дәстүрдің мәнін түсіндіріп, мысал келтіреді. Дұрыс жауап берген топ ұпай алады. 4. «Қонақ күтуші» ойыны (7 минут) Ойынның мақсаты — қазақ халқының қонақжайлылығын көрсету. Ойын жетекшісі балаларға «Қонақжайлылық» тақырыбы бойынша сұрақтар қойып, оларды талқылайды: «Қазақ халқында	Балалар: «Керемет! Сен әдемі салдың!» Немесе: «Кішкентай мысық қуып келе жатыр!» Балалар: «Ой, мысық қандай шапшаң!» 4. Сабақты қорытындылау (2 минут) Оқушыларға «Бүгін біз не туралы сөйлестік?» деп сұрақ қойып, сабақты қорытындылау. Әр баладан «Сен қандай сөйлемдер құрастырдың?» деп сұрау. Сабақтың нәтижесі бойынша, балалардың сөздерді жіктеп қолдану және сөйлемдердің интонациясын ажырату дағдыларын тексеру. Қорытынды: Балалар ойын арқылы сөздерді дұрыс қолдануды және сөйлемдердің	3. «Сызықтармен жұмыс» ойыны (7 минут) Оқушыларды екі топқа бөлу. Әр топқа түрлі түсті қарындаштар мен карталар беріледі. Карточкаларда әртүрлі бағытта жазылған сызықтардың үлгілері болады (тігінен, көлденең). Тапсырма шарты: Әр топқа берілген үлгілер бойынша сызықтарды дұрыс жазу керек. Үлгідегі сызықтар арасындағы арақашықтықты сақтап, сызықтарды бірқалыпты салу керек. Әр дұрыс сызық үшін ұпай беріледі. Ойынның соңында ұпай санын есептеп,	тірі немесе өлі екенін анықтау ұсынылады. Мысалы: «Ағаш» — тірі, «Тас» — өлі, «Құс» — тірі, «Жаңбыр» — өлі. 3. «Тірі немесе өлі?» ойыны (7 минут) Балалар екі топқа бөлінеді. Әр топқа тірі және өлі табиғат құбылыстарының суреттері мен карточкалары беріледі. Ойын шарты: Балалар берілген суреттер мен карточкаларды қарап, оларды «тірі» немесе «өлі» табиғат деп бөлулері керек. Тапсырма: «Қандай сурет тірі табиғатқа жатады?» «Қандай сурет өлі табиғатқа жатады?» Әр дұрыс жауап үшін топ ұпай жинайды.	Қалдық материалдар: қағаз, пластик, капрон жіптер, картон, бөтелкелер, стартап қорапшалар. Қайшы, желім, бояулар, түрлі түсті қарындаштар. Бос парақтар, картон, контейнерлер. Сабақтың құрылымы: 1. Ұйымдастыру кезеңі (3 минут) Оқушыларды сабаққа жинап, көңіл-күйлерін көтеру. Сабақтың мақсатын түсіндіру: «Бүгін біз табиғи және қалдық материалдарды пайдаланып шығармашылықпен жұмыс жасаймыз. Әрқайсымыз өзіміздің әрекетімізді жоспарлап, мақсатты түрде жұмыс істейміз. Бұл сабақта біз сіздермен экологиялық
--	---	---	---	---

қонаққа қандай құрмет көрсетіледі?» «Қонақ келгенде қалай қарсы алады?» «Қонаққа қандай тағамдар ұсыну керек?» Балалар сұрақтарға жауап бере отырып, қонаққа көрсетілетін құрмет туралы ойын ойнайды. Мысалы, қонақ келгенде оны төрге отырғызу, жақсы астан дәм татқызу, жақсы сөздер айту сияқты дәстүрлерді көрсетеді. 5. «Той жасаушы» ойыны (5 минут) Балаларға «той жасау» салт-дәстүріне байланысты тапсырма беріледі. Балалар өздерінің елестеткен тойларын	интонациясын ажыратуды үйренді. 4.Музыка Міндеті: Қазақ халқының әндері мен би әуендерінің үздік үлгілерін тыңдауға баулу. Құрал-жабдықтар: Қазақ би әуендерінің үзінділері (мысалы, «Қара жорға», «Талдуырген», «Шашу»). Музыкалық құралдар (теледидар, магнитофон, смартфон немесе басқа құрылғылар). Қазақ ұлттық киімдері мен би қимылдарының суреттері. Би әуендеріне арналған арнайы бейнемазмұн (кез келген қазақ биінің бейнемазмұнды үзінділері).	жеңімпаз топты анықтау. 4. «Сызықтың арақашықтығын сақта!» ойыны (5 минут) Оқушыларға тиісті арақашықтықты сақтай отырып сызықтарды жазуға тапсырма беріледі. Тақтада және қағазда бірнеше үлгі сызықтар жазылған. Оқушылар осы сызықтарды үлгіге қарап, арақашықтықты сақтай отырып салуы керек. Мысалы: тігінен екі сызық арасындағы арақашықтықты сақтап, көлденең сызықтарды сол арақашықтықта сызу. Оқушылар жеке жұмыс істеп, жұмыстарын аяқтағаннан кейін	4. «Табиғаттағы өзгерістер» ойыны (5 минут) Ойын жетекшісі балаларға табиғаттағы өзгерістер туралы сұрақтар қояды: «Желдің соғуы тірі немесе өлі табиғатқа жатады?» «Өсімдік өсіп жатса, ол тірі табиғатқа жата ма?» «Қар жауған кезде бұл өлі табиғатқа жатады ма?» Балалар жауап беріп, табиғаттағы өзгерістер мен құбылыстарды талқылайды. Балалар жауаптарының дұрыстығын тексеріп, тірі және өлі табиғат құбылыстары арасындағы айырмашылықты айқындайды. 5. «Табиғат құбылыстарын сәйкестендіру» ойыны (5 минут) Балаларға екі түрлі картоннан жасалған көп түсті карточкалар беріледі. Бір карточкада тірі табиғат,	таза материалдарды қолдануға үйренеміз». Оқушыларға сұрақ қою: «Қандай табиғи материалдарды білесіздер? Қалдық материалдармен жұмыс істегенде не білуіміз керек?» 2. Материалдармен таныстыру (5 минут) Мұғалім табиғи және қалдық материалдарды көрсетіп, олардың ерекшеліктері туралы түсіндіреді: Табиғи материалдар: жапырақтар, ағаш бұтақтары, тас, құм, топырақ. Қалдық материалдар: картон, пластик, қағаз, бөтелкелер, капрон жіптер. Оқушыларға осы материалдардың экологиялық тұрғыдан маңыздылығын
--	--	--	---	---

ұйымдастыруы керек. Олар: Қандай тағамдар дайындалады? Қандай киімдер киіледі? Қандай ұлттық ойындар ойналады? Ойын балаларға той жасаудың мәдени аспектілерін, ұлттық құндылықтарды ұғындыруға көмектеседі. Бұл ойында балалар ұлттық әдет-ғұрыптарды құрметтеуді, тойдың маңыздылығын, ерекше жағдайларды түсінеді. 6. «Дәстүрлі музыка және би» ойыны (3 минут) Қазақ халқының салт-дәстүрлерін одан әрі көрсету	Түрлі түсті қағаздар, қарындаштар, фломастерлер. Сабақтың құрылымы: 1. Ұйымдастыру кезеңі (3 минут) Балаларды сабағына жинап, сабақтың мақсатын түсіндіру. Сабақтың ойын түрінде өтетінін айтып, балаларды би әуендеріне қызығушылық танытуға шақыру. Сұрақ қою: «Қазақ халқының қандай би әуендері туралы білесіздер?» 2. Қазақ халқының би әуендері туралы қысқаша түсінік (5 минут) Ойын жетекшісі балаларға қазақ халқының би мәдениетінің маңызы мен ерекшеліктері туралы түсінік береді.	нәтижелерін салыстырады. Балалар арақашықтықты сақтаудағы қиындықтар мен қателіктерді талқылайды. 5. «Тігінен және көлденең сызықтар» ойыны (5 минут) Оқушыларға екі түрлі сызық түрінің арасында арақашықтықты дұрыс сақтау керек болатын тапсырма беріледі. Ойын шарттары: Әр оқушыға тігінен және көлденең сызықтар жазылған үлгілер беріледі. Оқушылар осы үлгіге қарап, әр сызықтың арасындағы арақашықтықты сақтай отырып, сызықтарды дұрыс орналастыруы керек.	екінші карточкада өлі табиғат құбылыстарының бейнелері бар. Тапсырма: Балалар бір карточкадағы бейнені дұрыс сәйкестендіріп, оны тірі немесе өлі табиғат деп табуы керек. Мысалы: «Жаңбыр» — өлі табиғат, «Құстар» — тірі табиғат. Бұл ойында балалар табиғат құбылыстарын дұрыс ажыратуға дағдыланады. 6. «Табиғат туралы әңгіме құрастыру» (4 минут) Балаларға табиғат туралы қысқаша әңгіме құрастыру тапсырмасы беріледі. Әңгімеде тірі және өлі табиғат элементтері қолданылуы керек. Мысалы, балалар: «Орманда бір құс ұшып жүр. Ол ағаштың жанында ұя салған. Ағаш өскен, бірақ ол да өлі табиғатқа жатады, өйткені	түсіндіреді және оларды қайта өңдеудің пайдасы туралы айтады. Әр материалды көрсету, балалардың қызығушылығын арттыру мақсатында оларға сұрақтар қою: «Бұл материалды қалай пайдалануға болады?» «Қайсысы табиғи материалдар болып табылады?» «Қалдықтарды қайта өңдеудің қандай артықшылықтары бар?» 3. Шығармашылық тапсырма: «Өз қолыңмен жаса!» (10 минут) Оқушыларға әртүрлі табиғи және қалдық материалдар беріледі. Тапсырма: «Сіздер осы материалдарды пайдаланып, шығармашылық жұмыс жасаңыздар. Мақсат – өз
---	--	--	---	---

үшін ұлттық музыка тыңдату. Ұлттық музыка немесе күй тыңдатылып, балаларға қандай салт-дәстүрлерге сәйкес келетінін сұрау: Мысалы, «Қазақтың қоңыр күйі қандай жағдайларда орындалды?» немесе «Бұл күй не туралы болуы мүмкін?» Балалар жауаптарын беріп, ұлттық музыканың мәнін түсінеді. 7. Қорытынды және рефлексия (2 минут) Сабақ соңында балалардан сұрақтар қойылады: «Қазақ халқының қандай салт-дәстүрлері сіздерге	Қазақ би әуендерінің қандай түрлері бар екенін айтып өтеді: «Қара жорға» – қазақтың ең танымал би әуендерінің бірі, жігіттер мен қыздар арасында орындалады. «Талдуырген» – әдетте жастар арасында ойналатын би, жылдам әуен мен қимылдарға негізделген. «Шашу» – қуаныш, бақытты сәттерді бейнелейтін би әуені. Әр би әуенінің ерекшеліктері мен қазақ мәдениетіндегі орны туралы балаларға қысқаша түсіндіру. 3. «Би әуендерін тыңда» ойыны (7 минут) Балалар екі топқа бөлінеді. Әр топқа қазақтың белгілі би әуендерінің үзінділері тыңдатылады (мысалы,	Мысалы, әр сызықтың арақашықтығын 2 см немесе 3 см болатындай етіп сызу керек. Ойын барысында оқушылар дұрыс орындаған тапсырмалары үшін ұпай жинайды. 6. «Өзбетінше сызықтар салу» ойыны (5 минут) Оқушыларға бос парақтар және түрлі түсті қарындаштар беріледі. Тапсырма: оқушылар өздері бір-біріне түрлі сызықтарды салуға тапсырма береді. Бірі тігінен сызық салады, екіншісі көлденең сызық салады. Әр оқушы өз сызықтарының арақашықтығын сақтап,	оның тамырлары бар, бірақ ол қозғала алмайды». Әңгіме арқылы балалар тірі және өлі табиғат арасындағы айырмашылықтарды жақсы түсінеді. 7. Қорытынды және рефлексия (1 минут) Сабақ соңында балалардан сұрақтар қойылады: «Сіздер бүгін тірі және өлі табиғат құбылыстары туралы не білдіңіз?» «Қандай табиғат құбылыстарын тірі немесе өлі деп анықтауға болады?» Балалар өздерінің жауаптарын айтып, сабақтан алған білімдерін қорытындылайды. Бағалау: Сабақ барысында балалардың белсенді қатысуы және дұрыс жауаптары үшін ұпай беріледі.	әрекеттеріңізді жоспарлап, шығармашылықты іске асырып, өз туындыңызды жасау. Бұл туынды табиғи немесе қалдық материалдардан болуы мүмкін». Мысалы, картон мен қағаздан үй макетін жасау, жапырақтар мен ағаш бұтақтарынан композиция құрастыру. Оқушылардың өз жұмыстарына жоспар құруын сұраңыз: Алдымен қандай материалдармен жұмыс істейтіндерін шешу. Қандай нысанды жасау керектігін ойлап табу (мысалы, гүл, ағаш, үй, жануар). Олардың жұмыстарын орындау барысында дербес шешім қабылдауға мүмкіндік беру.
---	--	---	--	--

ұнады?» «Сіздер қай салт-дәстүрді болашақта қолдануды қалайсыздар?» Балалар өз пікірлерін білдіріп, сабақта үйренгендеріне рефлексия жасайды. Бағалау: Ойындар барысында балалардың белсенділігі мен жауапкершілігін бағалау. Сабақ соңында ұпайлар есептеліп, ең белсенді қатысушылар марапатталады. Бұл сабақ арқылы балалар қазақ халқының салт-дәстүрлерін таниды, ұлттық құндылықтарды құрметтеуге үйренеді және ойын арқылы	«Қара жорға», «Талдуырген», «Шашу»). Ойын шарты: Топтарға белгілі бір би әуенінен үзінді ойналады. Әр топтың міндеті: айналған әуеннің атауын дұрыс табу және оның қандай би түріне жататынын айту. Әр дұрыс жауапқа ұпай беріледі. Ойын соңында жеңімпаз топ анықталады. 4. «Қазақ биінің қимылдары» ойыны (5 минут) Оқушыларға қазақ биінің қимылдары мен қозғалыстары туралы түсінік беріледі. Балаларға белгілі бір би әуенінің әуенін тыңдату арқылы оларды би қимылдарын орындауға шақыру.	өз бетінше сызықтар салады. Оқушылар өз жұмыстарының дұрыстығын тексеріп, қателіктер болса, қайта түзетеді. Әр оқушының жұмысын тақтада көрсету. 7. Қорытынды және рефлексия (2 минут) Сабақ соңында балалардан сұрақтар қойылады: «Бүгінгі сабақта қандай сызықтарды үйрендіңдер?» «Сызықтарды дұрыс жазу үшін қандай ережелерді есте сақтау керек?» «Сіздер сызықтарды жазуда қандай қиындықтармен кездестіңіздер?»	Оқушылардың өзара жұмыстары бағаланады, ең белсенді қатысушылар марапатталады. 4.Дене тәрбиесі (29.10.2024 №319) Міндеті: Арқаға арналған жаттығулар: отырып алға, артқа еңкею (5–6 рет), стретчинг элементтері бар жаттығуларды орындау, қолдың көмегімен етпетінен жатып еңбектеу (3 метр). Құрал-жабдықтар: Спорттық кілемдер. Таймер немесе сағат. Қауіпсіздік үшін жұмсақ алаң. Сабақтың құрылымы: 1. Ұйымдастыру кезеңі (3 минут) Оқушыларды жинап, сабақты бастау үшін дайындық жасайды. Сабақтың мақсатын түсіндіру: «Бүгін біз арқа бұлшықеттерін дамытуға арналған жаттығуларды орындаймыз.	Оқушылар жұмыстарын аяқтаған соң, олар өз жұмыстарының мақсатын және қолданған материалдарын түсіндіреді. 4. «Қалдықтарды қайта өңдеу» ойыны (5 минут) Оқушыларды екі топқа бөлу. Әр топқа қалдық материалдар беріледі (каarton, қағаз, пластик бөтелкелер және т.б.). Тапсырма: «Бұл қалдық материалдарды қайта өңдеуден жаңа нәрсе жасаңыздар. Бұл іс-әрекетке жоспар құрыңыздар:» Алдымен қандай материалдарды пайдаланып, қандай өнер туындысын жасауды жоспарлаңыздар.
--	---	---	---	---

өз білімдерін тереңдетеді. 4.Музыка Міндеті:Қазақ халқының әндері мен би әуендерінің үздік үлгілерін тыңдауға баулу. Құрал-жабдықтар: Қазақтың халық әндерінен үзінділер (оның ішінде халық әндері, айтыс, күй). Музыкалық құрылғылар (теледидар, магнитофон немесе смартфон). Суреттер мен карточкалар (қазақ халқының музыкасын орындаушы өнерпаздар, аспаптар). Түрлі түсті қағаздар, қарындаштар, фломастерлер. Қазақтың ұлттық аспаптары туралы қысқаша ақпарат (домбыра, қобыз,	Мысалы, «Қара жорға» биінің әуені тыңдатылып, балаларға аяқ қимылдарын көрсету тапсырмасы беріледі. «Талдуырген» әуені тыңдатылады, балалар қозғалыстарды орындап, би қимылдарын көрсету керек. Би қимылдарын орындап, би әуендерін сезінуге көмектесетін ойын жүргізіледі. Бұл тапсырма балалардың би қимылдарын үйренуіне және қазақ биінің ерекшеліктерін түсінуге ықпал етеді. 5. «Би әуендерін сәйкестендіру» ойыны (5 минут) Балаларға қазақ биіне қатысты бірнеше би қимылдарының суреттері беріледі (мысалы, «Қара жорға» биінің қимылдары, «Талдуырген», «Шашу»).	Оқушылар өз ойларын айтып, сабақтан алған әсерлерін ортаға салады. Сабақтың қорытындысы: сызықтарды дұрыс жазу дағдысын қалыптастыруға бағытталған жұмыстардың маңыздылығы туралы айтылады. Бағалау: Сабақ барысында оқушылардың белсенділігі, сызықтарды дұрыс жазу дағдысы және тапсырмаларды орындау сапасы бағаланады. 4.Дене тәрбиесі (29.10.2024 №319) Міндеті: гимнастикалық қабырғада қолдарымен	Жаттығу барысында дене икемділігі мен күш-қуатты арттырамыз». Қауіпсіздік ережелерімен таныстыру: «Жаттығуларды орындаған кезде бір-бірімізге көмектесіп, дұрыс техникамен жұмыс істейміз. Қатты ауыртпалықтардан аулақ болу үшін дұрыс дем алу қажет». 2. Жалпы дене даярлығы (5 минут) Оқушыларды қыздыру үшін жалпы дене даярлығын өткізу: Жүгіру: Оқушыларды орнында немесе айнала жүгіруге шақыру (1 минут). Қол мен аяқ жаттығулары: Қолды жоғары көтеріп, айналдыру, аяқтарды жоғары көтеріп, кезекпен қозғалу. Икемділік жаттығулары: Оқушылардың денесін жұмсарту үшін бірнеше жеңіл иілу жаттығуларын жасау. 3. Арқаға арналған жаттығулар (10 минут)	Содан соң оны қалай іске асыратынын нақты белгілеңіздер. Әр топ өз жұмысын орындап, нәтижесін көрсету үшін 2-3 минут уақыт алады. 5. Шығармашылық жұмыс нәтижелерін көрсету және талқылау (5 минут) Оқушылар жасаған жұмыстарын таныстырады. Мұғалім әр оқушының жұмысын мақтап, олардың шығармашылық ойлау қабілеттері мен экологиялық тұрғыдан маңызды іс-әрекеттерін атап өтеді. Оқушылар өз жұмыстарын көрсеткеннен кейін, оларды талқылау:
--	--	--	---	---

сыбызғы). Сабақтың құрылымы: 1. Ұйымдастыру кезеңі (3 минут) Балаларды сабағына жинап, сабақтың мақсатын түсіндіру. Сабақтың ойын түрінде өтетінін айтып, балаларға қызығушылық тудыру. Оқушыларды ұлттық музыка әлеміне «саяхат» жасауға шақыру. Сұрақ қою: «Қазақ халқының қандай әндері мен әуендері туралы білесіздер?» 2. Қазақ халқының әндері мен әуендері туралы қысқаша түсінік (5 минут) Ойын жетекшісі қазақтың ұлттық музыкалық мұрасының маңыздылығын түсіндіреді. Қазақ халқының	Ойынның шарты: Балалар берілген суреттерден әр би әуеніне сәйкес келетін қимылды тауып, сәйкестендіреді. Әр топтан бір бала шығып, би қимылдарын дәл көрсетіп, оны дұрыс сәйкестендіруге тырысады. Әр дұрыс жауапқа ұпай беріледі. 6. «Би әуені бойынша шығармашылық тапсырма» ойыны (4 минут) Балаларға қазақтың белгілі би әуендері туралы қысқаша бейнемазмұн немесе видеоны көрсету. Содан соң, балалар өздерінің таңдаған әуендеріне сәйкес бейнелер жасайды: әр бала не домбыраның, не қобыздың дыбысын тыңдай отырып, би	тартылып тұрып, аяқтарын көтеру бастау. Құрал-жабдықтар: Гимнастикалық қабырға. Спорттық кілемдер (құлау үшін қауіпсіздік). Дене тәрбиесі үшін арналған киімдер. Таймер, сағат (уақытты бақылау үшін). Сабақтың құрылымы: 1. Ұйымдастыру кезеңі (3 минут) Оқушыларды жинап, тыныс алу жаттығуларын жасап, сабақты бастауға дайындау. Сабақтың мақсатымен таныстыру: «Бүгін біз гимнастикалық қабырғада қолдарымен тартылып тұрып, аяқтарымызды көтеруді үйренеміз. Бұл жаттығу	Отырып алға және артқа еңкею (5–6 рет): Оқушыларды отыруға шақыру. Аяқтарын алға созып, қолдарын тізесіне қойып, бірден алға еңкейту. Бұл жаттығу арқа бұлшықеттерін созуға және икемділікті дамытуға көмектеседі. Содан соң, қайтадан тік отырып, артқа еңкейіп, осы жаттығуды орындау (бұлшықетке түскен қысымды сезіну үшін мұқият орындау керек). Оқушыларға әр қимылды асықпай орындауды айту. Стретчинг элементтері (4–5 минут): Жамбасты созу: Оқушыларды жамбас және арқа бұлшықеттерін созуға шақыру. Оқушылар қолдарын аяқтарына қойып, алдымен оң жаққа, кейін сол жаққа созылып жаттығулар орындайды.	«Не үшін осы материалдарды таңдадыңыз?» «Жұмысты орындау кезінде қандай қиындықтар болды?» «Осы материалды не үшін қайта өңдедіңіз?» «Осы материалдарды қайта пайдаланудың қандай пайдасы бар?» 6. Қорытынды және рефлексия (2 минут) Сабақтың соңында оқушылардан сұрақтар қойылады: «Бүгінгі сабақта қандай материалдармен жұмыс істедік?» «Жұмыс барысында қандай дағдыларды дамыттық?» «Табиғи және қалдық материалдарды пайдаланудың экологиялық
--	---	--	---	--

әндері мен әуендерінің ерекшеліктерін атап өту: Халық әндері — халықтың өмірі мен тұрмысын, салт-дәстүрлерін бейнелейтін әндер. Қазақтың ұлттық аспаптары (домбыра, қобыз, сыбызғы) арқылы орындалатын әуендер. Қазақ халқының белгілі әншілері мен күйшілері (мысалы, Біржан сал, Ақан сері, Құрманғазы). Оқушыларға қазақтың ұлттық әндерінің маңыздылығын түсіндіру. 3. «Әнді таны!» ойыны (7 минут) Сабақтың негізгі ойыны. Оқушыларды екі топқа бөлу. Ойын жетекшісі қазақ халқының	әуеніне сай қимылдар жасайды. Әр топқа қысқаша шығармашылық тапсырма беріледі: Мысалы: «Қара жорға» әуенін тыңдап, оның қимылдарын топпен көрсетіңіздер. Ойынның соңында шығармашылық жұмыс орындалады, балалар би әуенінің сүйемелдеуімен қимылдарын үйлестіре отырып би көрсетеді. 7. Қорытынды және рефлексия (1 минут) Сабақтың соңында балалардан сұрақтар қойылады: «Қандай би әуендері сізге ұнады?» «Қазақ биінің қимылдарын орындау қиын болды ма?»	денемізді нығайтып, күш-қуатымызды арттырады». Жаттығу барысында қауіпсіздік ережелерін түсіндіру. «Гимнастикалық қабырғаға шығуға, тартылуға тек мұғалімнің бақылауымен рұқсат етіледі». «Жаттығуды орындаған кезде бір-бірімізге көмектесіп, кезек-кезек жасаймыз». 2. Жалпы дене даярлығы (5 минут) Оқушыларға жалпы дене даярлығын өткізу: Жүгіру: 2 минут бойы орнында жүгіру, аяқтың әртүрлі жаттығулары (аяқтармен жоғары көтеру, бүйірге шығару). Қол және аяқ жаттығулары: Қолды және аяқтарды жоғары көтеріп, айналдыру.	Қолды алға созу: Оқушылардың қолдарын алға созып, еденге жеткізуге тырысуы керек. Бұл жаттығу арқа мен қолдың бұлшықеттерін созуға көмектеседі. 4. «Етпетінен жатып еңбектеу» ойыны (5 минут) Етпетінен жатып еңбектеу (3 метр): Оқушыларды етпетінен жатқызып, қолдарын алға созып, өз қолдарының көмегімен еңбектей отырып 3 метр қашықтыққа дейін баруды ұсыну. Оқушыларға осы жаттығуды орындау барысында арқа мен қол бұлшықеттерінің жұмысына назар аудару керектігін айту. Мұғалім: «Бұл жаттығуды орындағанда арқаныңыздың түзу болуына назар аударыңыз, басыңызды асықпай жоғары көтеріңіз, қолдармен алға жылжуыңыз керек». Оқушылар бір-бірінің көмегімен немесе жеке	артықшылықтары қандай?» Оқушылардың шығармашылық жұмыстарын мақтап, олардың дербестік пен жоспарлау дағдыларын дамыту маңызды екенін айтып, сабақтың қорытындысын жасайды. Бағалау: Сабақ барысында оқушылардың жұмыстарының нәтижелігін, шығармашылық және экологиялық тұрғыдан дұрыс шешімдер қабылдау дағдыларын бағалау.
---	--	--	---	--

	бірнеше танымал әндерінен (мысалы, «Азаматтық жыр», «Қарағым-ай», «Баянауыл») қысқаша үзінділер ойнайды. Әндерден үзінді тыңдалғаннан кейін, әр топ әннің атын және оның мазмұны туралы қысқаша түсінік беруі қажет. Мысалы: «Бұл ән қазақтың табиғатын, сүйіспеншілігін немесе батырлығын сипаттайды. Ал бұл әнде...» деп жауап беру керек. Әр дұрыс жауапқа ұпай беріледі. Қате жауаптар үшін түсіндірме беріледі. 4. «Әншіні таб!» ойыны (5 минут) Балаларға қазақтың ұлттық әндерін орындаушы белгілі өнерпаздардың суреттері мен аттары беріледі (мысалы, Біржан сал, Ақан	Балалар өз ойларын айтып, сабақтан алған әсерлерін ортаға салады. Сабақтың қорытындысында қазақ би өнеріне деген қызығушылықтарын арттыруға бағытталған іс-шаралар жоспарланады. Бағалау: Сабақ барысында балалардың белсенділігі, би әуендерін дұрыс ажырата білуі және би қимылдарын орындауы бағаланады.	Итеру: Оқушылар еденге жатып, қолдарымен денесін көтеріп, итеруді жасайды. Мұндай жаттығулар барлық бұлшықет топтарын қозғауға көмектеседі, гимнастикалық қабырғада жұмыс жасауға дайындық ретінде өте пайдалы. 3. Гимнастикалық қабырғаға танысу және дұрыс техника (5 минут) Гимнастикалық қабырғаға шығу мен оған тартылу техникасымен таныстыру. Гимнастикалық қабырғаға шығу: Оқушылар қабырғаға екі қолымен ұстап, аяқтарын бір-бірден тіреп, шығуды үйренеді. Тартылу: Гимнастикалық қабырғаға екі қолмен ұстап, аяқтарды көтеріп,	орындап, қабырғаға дейін еңбектеп жетеді. Ойын барысында балалардың қолдары мен арқа бұлшықеттерін тиімді жұмыс істетуге көмектеседі. 5. «Кедергілер жолы» ойыны (5 минут) Оқушыларды екі топқа бөлу және «кедергілер жолы» ойыны ұйымдастыру. Жаттығуды орындау кезінде балалар белгілі бір арақашықтыққа еңбектеп жетіп, кедергілерден өтуі керек. Алдымен оқушылар арқа жаттығуларын орындап, артқа және алға еңкейтін болады. Содан кейін 3 метрге дейін етпетінен еңбектейді. Ойын аяқталған соң мұғалім әр оқушының әрекеттеріне баға береді. 6. Қорытынды және рефлексия (2 минут)	
--	--	---	---	---	--

	сері, Кенен Әзірбаев). Ойын шарттары: Әннің үзіндісі тыңдалады (мысалы, Біржан салдың «Жанбота» әні). Оқушылар әнді тыңдап, оның авторын немесе орындаушыны табу керек. Әр дұрыс жауапқа ұпай беріледі. Оқушылар өз жауаптарын түсіндіріп, ән мен өнерпаздардың маңыздылығын айтады. 5. «Қазақтың ұлттық аспаптары» ойыны (5 минут) Оқушыларға қазақтың ұлттық музыкалық аспаптарының суреттері беріледі (домбыра, қобыз, сыбызғы, т.б.). Әр аспаптың үні мен қайсы әндерде пайдаланылатыны		денені барынша түзу ұстау керек. Оқушыларға дем алуды дұрыс ұйымдастыруды көрсету. Әр оқушыға дұрыс техниканы көрсету, жаттығудың орындалуы туралы кеңестер беру. «Гимнастикалық қабырғаға екі қолмен ұстаңыз, денеңізді жоғары көтеріп, аяқтарды біртіндеп көтеруге тырысыңыз». «Аяқтарыңызды бірте-бірте көтергенде, денеңіздің теңгерімін сақтаңыз». 4. «Тартылу және аяқ көтеру» жаттығуы (7 минут) Оқушыларды кезек-кезек гимнастикалық қабырғаға тартылуға шақыру. Әр оқушы қабырғаға шығып, қолдарымен тартылып тұрып,	Сабақтың соңында оқушылардан сұрақтар қойылады: «Қандай жаттығуларды орындадық?» «Бұл жаттығулар арқа мен денемізге қалай әсер етеді?» «Бүгінгі жаттығуларды орындау барысында қандай қиындықтар болды?» Мұғалім әр оқушыға жақсы орындаған жаттығулар үшін мақтау айтып, сабақтың қорытындысын шығарады: «Арқа бұлшықеттерін нығайту және дене икемділігін арттыру үшін осы жаттығуларды үйде де орындауға болады». Бағалау: Сабақ барысында оқушылардың белсенділігі мен жаттығуларды орындау техникасы бағаланады.	
--	--	--	---	---	--

	туралы ақпарат беріледі. Оқушыларға қазақ халқының әндерінде қолданылатын аспаптардың дыбысы тыңдатылады (мысалы, домбыраның үні). Оқушылар жауап береді, қай аспап қолданылатынын, оның қалай дыбыстайтынын анықтайды. Бұл ойын арқылы балалар қазақтың ұлттық музыкалық аспаптарын танып-біледі. 6. «Әнді бейнеле!» шығармашылық ойыны (4 минут) Балаларға белгілі қазақ әндерінің бір үзіндісі тыңдатылып, оны өз көзқарастарымен бейнелеу тапсырмасы беріледі. Мысалы, «Қарағым-ай» әнінің әуенін тыңдағаннан кейін,		аяқтарын көтеруге тырысады. Әр жаттығу үшін оқушыларға 20-30 секунд уақыт беріледі. Жаттығуды орындап болған соң, мұғалім оқушыларға түзету жұмыстарын жүргізеді: «Қолдарыңды дұрыс ұстап тұрсыңдар ма? Аяқтарды жоғары көтеру кезінде денені дұрыс ұстауға тырысыңдар ма?» деген сұрақтар қойылады. Оқушылардың әрқайсысының жұмысы бақылауға алынып, жаттығудың дұрыс орындалуына назар аударылады. 5. «Гимнастикалық қабырғада кіші жарыс» ойыны (5 минут) Бұл ойын түрінде оқушылар екі топқа бөлінеді.		
--	---	--	---	--	--

	балалар әннің мазмұнына байланысты сурет салады немесе сол әннің тақырыбына сәйкес әңгіме құрастырады. Бұл ойын балалардың шығармашылық қабілеттерін дамытуға және әннің мән-мағынасын терең түсінуге көмектеседі. 7. Қорытынды және рефлексия (1 минут) Сабақ соңында балаларға сұрақтар қойылады: «Қазақтың қандай әндері сізге ұнады? Неліктен?» «Қандай аспаптарды тыңдадыңыздар? Оның үні қандай болды?» Балалар сабақ барысында не үйренгендерін айтып, өз ойларын ортаға салады. Бағалау:		Әр топтың мүшелері гимнастикалық қабырғаға шығып, қолдарымен тартылып тұрып, аяқтарын ең биік деңгейге көтеруге тырысады. Тапсырма: 30 секунд ішінде кім ең жоғары деңгейде аяқтарын көтере алады, сол жеңімпаз болады. Ойын барысында мұғалім оқушылардың жаттығу техникасын қадағалайды, қауіпсіздік ережелерін сақтауға көмектеседі. Әр топтан үздік атанған оқушылар марапатталады. 6. «Теңгерім мен күш» ойыны (4 минут) Оқушыларға бір уақытта гимнастикалық қабырғада қолдарымен тартылып тұрып, аяқтарын ұстап тұрған		
--	--	--	---	--	--

	Сабақ барысында балалардың белсенділігі мен дұрыс жауаптарын бағалау. Әр ойын тапсырмасы бойынша ұпай беріліп, ең белсенді және дұрыс жауап берген оқушылар марапатталады. 5.Қауіпсіздік сабағы ЛИФТІ (ЖЕДЕЛ САТЫ) МЕН КІРЕБЕРІСТЕГІ (ПОДЪЕЗД) МІНЕЗ-ҚҰЛЫҚ ЕРЕЖЕЛЕРІ»		кезге дейін жарыс ұйымдастыру. Оқушылардың мақсаты – мүмкіндігінше ұзақ уақыт бойы денелерін бір деңгейде ұстап тұру. Мұғалім оқушыларға уақытты бақылап, жаттығуды қалай дұрыс орындау керек екендігі туралы кеңес береді. «Қолдарыңды тұрақты ұстаңдар, денеңізді жоғары қарай көтеріңдер, аяқтарыңды тұрақты түрде көтеріп ұстауға тырысыңдар». 7. Қорытынды және рефлексия (1 минут) Сабақ соңында оқушылардан сұрақтар қойылады: «Бүгінгі сабақта қандай жаттығулар жасадық?» «Гимнастикалық қабырғаға шығу және		
--	--	--	---	--	--

			тартылу кезінде қандай қиындықтар кездесті?» «Бұл жаттығуларды қай кезде қолдануға болады деп ойлайсыңдар?» Мұғалім сабақтың қорытындысын шығарады: «Жаттығулар өте жақсы болды, бірақ кейбіреулеріңіз өз теңгерімдеріңізді жақсартуларыңыз керек». Бағалау: Сабақтың барысында оқушылардың белсенділігі мен орындау техникасы бағаланады.		
Серуенге дайындық	Киіну: жүйелілік, серуендеуге шығу. Серуендеуге деген қызығушылықты ынталандыру. (Өзіне-өзі қызмет) «Қысқы табиғат» тақырыбында жеке әңгімелер.				
Серуен	Табиғаттың қыстық ерекшеліктері мен бақылау Мақсаты: Қыстың ерекшеліктерін байқау, табиғаттың өзгерістерін түсіну. Ойын: «Қар ізін бақылау»	Қысқы ойындар Мақсаты: Балаларды дене шынықтыруға және қыстық ойындармен таныстыру. Ойын: «Қармен ойнау»	Қысқы жануарлар мен құстарды бақылау Мақсаты: Балаларға қыста жануарлар мен құстардың өмірін түсіндіру. Ойын: «Қыстағы құстар»	Қысқы ауа-райы туралы зерттеу Мақсаты: Қыстың ауа-райының ерекшеліктерін танып-білу. Ойын: «Ауа-райын болжау»	Қысқы табиғаттағы тыныштықты тыңдау Мақсаты: Қыстың тыныштық атмосферасын тыңдап, сезіну. Ойын: «Қысқы тыныштықты тыңдау»

	Балалар қармен жабылған жерлерде із қалдырып, түрлі жануарлардың іздерін іздейді (қоян, түлкі, құстар, т.б.). Әр іздің ерекшеліктерін байқап, қай жануарға тиесілі екенін болжау. Сұрақтар: «Қарға неше түрлі іздер қалғанын көрдіңдер?» «Қар қандай? Соғылған немесе жұмсақ па?»	Балалар таза қарды жинап, түрлі пішіндер (шар, мүсін) жасау үшін қолдарын пайдаланады. Қармен жарыс ұйымдастыру: «Қарды кім бірінші жинап болады?» Ойын: «Қарлы қақпа» Әр баланың алдында қардан «қақпа» жасалады. Бала допты қардың ішінен өткізетін етіп допты тебуге тырысады.	Балалар қыстағы құстарды бақылап, олардың қалай өмір сүретінін талқылайды. Құстардың тамақ іздегенін, ұясында қалай сақталып тұрғанын көру. Сұрақтар: «Қандай құстарды көрдіңдер? Олар қайда ұшады?» «Қыста құстарға қандай көмектесуге болады?»	Балалар қыста ауа-райын бақылап, оның өзгерісін болжауға тырысады. Көкжиектегі бұлттарды, желдің бағытын, ауа температурасының өзгерісін байқайды. Сұрақтар: «Бүгінгі ауа-райы қандай?» «Қысқы күнде қандай киімдер кию керек?».	Балалар сыртта тыныштықты тыңдайды, ауадағы дыбыстарды байқайды. Қардың астында жүрген кішкентай жануарлардың дыбыстары, желдің қалай үргенін тыңдайды. Сұрақтар: «Қандай дыбыстарды естідіңдер?» «Қыс кезінде табиғат тыныш па?»
Серуенне оралу	Балалардың киімдерін жүйелі түрде шешу, өлеңдерді, әндерді үйрену, жұмбақтарды шешу, жаңылтпаштар, санау және т. б. (көркем, тәуелсіз ойын әрекеті) «Табиғатты қорғайық» - табиғи ресурстарға ұқыпты қарауды қалыптастыру (Біртұтас тәрбие)				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар)	Баяу қимылды ойындар Мақсаты: Балалардың қимыл-қозғалыс дағдыларын дамыту, денсаулығын жақсарту. Ойын: «Қысқы серуен» Балалар бөлмеде орындықтар мен басқа да заттарды қойып, қыстың көрінісін жасауға тырысады (жолдар, ағаштар,	Үстел үсті ойындары Мақсаты: Балалардың логикалық ойлауын дамыту, зейін мен қиялын жетілдіру. Ойын: «Лото» Балалар суреттер мен цифрлардан тұратын лото ойынын ойнайды. Әр бала карточкасын алып, сол карточкадағы суретке немесе цифрға	Бейнелеу әрекеті Мақсаты: Балалардың шығармашылық қабілеттерін дамыту, өз ойын көркем түрде жеткізу. Ойын: «Қар суретін салу» Балалар қағазға қардың суретін салып, оны түрлі түстермен әшекейлейді.	Жеке шығармашылық әрекеттер Мақсаты: Балалардың дербес шешімдер қабылдауына ықпал ету, шығармашылық белсенділігін арттыру. Ойын: «Қысқы аппликация» Балалар қағаздан қар, ағаш, жануарлар, қысқы элементтерді қиып, аппликация жасайды.	Өзіндік ізденіс әрекеттері Мақсаты: Балалардың дербес шығармашылық ізденісін дамыту. Ойын: «Табиғаттан қандай нәрселерді табуға болады?» Балалар қыстың табиғатынан жапырақтар, мұз қабыршақтары, қардың түрлерін жинап, оларды зерттейді. Бұл әрекет балалардың қоршаған ортаға деген

қараужәнетағ ыбасқа әрекеттер)	қар). Олар жай ғана бір-біріне кедергі келтірмей, баяу жүріп өтеді. Ойын арқылы балалардың үйлесімді қозғалыс дағдылары дамиды. Ойын: «Қарды жинау» Балалар үстел үстінде кішкентай ақ қағаздан қиылған қарды жинайды. Қағаздың әр бөлігін бір-бірден жинау керек, қозғалыс барысында балалардың зейінін арттыруға көмектеседі.	сәйкес келетін бейнені іздейді. Ойын барысында балалар түстерді, пішіндер мен санды танып, оларды есте сақтауға үйренеді. Ойын: «Құрастырма пазл» Балалар пазл құрастыру арқылы кеңістіктік ойлау дағдыларын дамытады. Қысқы табиғат, жануарлар немесе ертегі кейіпкерлері бейнеленген пазлдар таңдалады.	Бұл әрекет арқылы балалар қыстың түсін, табиғатты, қардың ерекшеліктерін өз көзқарастары бойынша бейнелейді. Ойын: «Қысқы пейзаж» Балалар түрлі материалдарды пайдалана отырып, қысқы пейзаждарды жасайды (мақта, қағаз, түсті стикерлер). Суреттің негізінде табиғаттың қыстық көрінісі болуы керек: ағаштар, мұз, қар, балалар мен жануарлар.	Осылайша олар жапсырмалар мен қиынды материалдар арқылы өз шығармашылықтарын іске асырады. Ойын: «Қарлы адам жасау» Балалар түрлі материалдарды (материалдар, түсті қағаз, түймелер, жіптер) пайдаланып, қысқы адамды (қарлы адам) жасайды. Ойын арқылы олар пішіндерді танып, қол моторикасын дамытады.	қызығушылығын арттырады.
Балалармен жеке жұмыс	Эмоционалды даму мен өзін-өзі бағалау Мақсаты: Баланың эмоциялық жағдайын бақылау, өзін-өзі бағалау қабілетін дамыту. Жүзеге асыру әдісі: Баланың эмоцияларын тану және оларды сөзбен білдіруіне көмектесу.	Қол моторикасы мен жазуға дайындық Мақсаты: Баланың қол моторикасын дамыту, жазуға дайындау. Жүзеге асыру әдісі: Жазу үшін қажетті жаттығулар: түзу және қисық сызықтарды	Қиял мен шығармашылықты дамыту Мақсаты: Баланың шығармашылық қабілеттерін дамыту, қиялын жетілдіру. Жүзеге асыру әдісі: Баланың қиялын дамытатын шығармашылық	Әлеуметтік дағдыларды дамыту Мақсаты: Баланың өзара қарым-қатынас жасау, басқа балалармен жұмыс істей білу дағдыларын қалыптастыру. Жүзеге асыру әдісі: Топтық жұмыстарда баланың қатысуын	Ойлау және логикалық дағдыларды дамыту Мақсаты: Баланың зейінін, есте сақтау және ойлау қабілетін арттыру. Жүзеге асыру әдісі: Логикалық тапсырмалар мен жұмбақтар шешу.

	Эмоционалдық тұрақтылықты дамыту үшін тыныштандыратын жаттығулар мен ойындар ұйымдастыру. Баланың өзін-өзі бағалау деңгейін арттыру үшін оның жетістіктерін мадақтап, қолдау көрсету. Мысал: Балаларға түрлі эмоционалдық күйді бейнелейтін суреттер көрсетіп, сол жағдайлардағы эмоцияларды сипаттап беру. Қорытынды: Баланың эмоционалдық интеллектін дамыту үшін оның сезімдерін танып, дұрыс бағалай білу дағдыларын қалыптастыру.	салу, әріптер мен сандарды жазу. Қолдың ұсақ моторикасын дамыту үшін түрлі материалдармен жұмыс жасау (қаламсаппен жазу, құмда жазу). Мысал: Балаларға әріптер мен сандарды дұрыс жазу бойынша тапсырмалар беру. Қорытынды: Жазуға дайындық үшін балаға әртүрлі жазу жаттығуларын беру, қол моторикасын дамыту.	ойындар мен тапсырмалар ұсыну. Бейнелеу өнері, қолөнер және шығармашылық жұмыс арқылы өзін-өзі білдіруге мүмкіндік беру. Балаларға ертегілер мен әңгімелер құрастыруға тапсырма беру. Мысал: Балаларға бейнелеу құралдарын беріп, олардан қиялдарын пайдаланып сурет салуды сұрау (мысалы, «Менің армандарым»). Қорытынды: Баланың шығармашылық қабілеттерін дамыту үшін оған жаңа идеялар мен шығармашылық жұмыстар орындауға мүмкіндік беру.	бақылау, жеке тапсырмаларды орындауға көмек көрсету. Әлеуметтік ойындар арқылы баланың дұрыс мінез-құлық көрсетуіне ықпал ету. Баланы топтық ойындарға қатыстыру арқылы өзін-өзі тануға және өзара әрекет ету дағдыларын дамыту. Мысал: Баланы басқа балалармен бірге «Құрылысшы» ойынына қатыстырып, оларға бірлесіп жұмыс жасау тапсырмасын беру. Қорытынды: Баланың әлеуметтік дағдыларын қалыптастыру үшін әртүрлі ситуацияларда өзара әрекет ету мүмкіндіктерін дамыту.	Баланы сурет бойынша әңгіме құрастыруға үйрету. Құрылымдық ойлауды дамыту үшін суреттерден әңгімелер құрастыру. Мысал: Баланың алдына бірнеше түрлі сурет қойып, «Бұл қандай жануар?» немесе «Бұл қайда орналасқан?» деген сұрақтар қою. Қорытынды: Баланың ойлау қабілетін дамыту үшін оны өз бетінше тапсырмалар орындауға ынталандыру.
--	--	---	---	---	---

Балалардың үйге қайтуы	Өнегелі 15 минут» «Өнегелі қадамдар» ойыны: Балаларды шеңберге жинап, әрбір баланың қолында қызыл, жасыл немесе көк карточка болатындай етіп, оларды үш топқа бөліңіз. Ойыншының алдында бір ситуация болады (мысалы, «Сен біреуге көмек көрсетіп жатырсың», «Сен досыңа қолдау көрсетпей, оны ренжітіп жатырсың», «Сен басқа балалармен бөлісіп отырсың»). Балалар ситуацияны тыңдап, өздерінің жауаптарын карточкалармен көрсетеді. Мысалы: Егер ситуация жақсы мінез-құлықты білдірсе, балалар жасыл карточка көрсетеді. Егер ситуация жаман мінез-құлықты көрсетсе, қызыл карточка көрсетіледі. Егер ситуация не жақсы, не жаман екені анық емес болса, көк карточка көрсетіледі. Әр ситуациядан кейін балаларға түсіндірулер жасалып, дұрыс мінез-құлықты ұстану маңыздылығын айтып өтіңіз. (Біртұтас тәрбие.)
--------------------------------------	---

Бекітемін

Тәрбиелеу - білім беру үдерісінің циклограммасы

Балалардың жастары: 5 жастағы

Жоспарлау күні: 27.01 - 31.01.2024-2025 оқу жылы

Күн тәртібі	Дүйсенбі 27.01	Сейсенбі 28.01	Сәрсенбі 29.01	Бейсенбі 30.01	Жұма 31.01
Балаларды қабылдау.	Мұғалімнің балалармен қарым-қатынасы: отбасы дәстүрлері туралы жеке әңгімелесу, қарым-қатынас және көтеріңкі көңіл-күй орнатуға ойындар ұйымдастыру. Жағымды жағдай орнату Күй күмбірі: Акжелең (күй) https://lmusic.kz/mp3/asylbek-ensepov-akzhelen/149846 (Біртұтас тәрбие)				
Ата-аналармен әңгімелесу, кеңес беру	Ата-аналармен балалардың денсаулығы, ауа-райы бойынша киім-кешек, балалардың көңіл-күйі, демалыс күндері туралы әңгімелесу				
Балалардың ербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер)	ҚР мемлекеттік әнұраны	"Көкпар" "Тоғыз құмалақ" Мақсаты: Балалардың есептеу қабілетін дамыту, логикалық ойлауды жетілдіру. Ойынның тәртібі: Бұл ойын сандықпен ойнауға негізделген, оның ішінде 81 ұяшық пен бірнеше құмалақ бар. Ойыншылар кезекпен құмалақтарды санап, қарсыласын ұтып	"Ұйқас тап" Мақсаты: Баланың сөздік қорын молайту, қазақ тілінің дыбыстық ерекшеліктерін түсіндіру. Ойынның тәртібі: Балаларға бір сөз беріледі, олар осы сөзге ұйқас сөздер табуға тырысады. Бұл ойын топпен немесе жұппен ойналуы мүмкін.	«Табиғаттағы өзгерістер» ойыны Мақсаты: Балалардың табиғаттағы өзгерістерді бақылау және түсіну қабілетін дамыту. Ойын жетекшісі табиғаттағы жыл мезгілдерінің өзгерістерін, табиғаттағы көріністерді сипаттайды. Балалар сол өзгерістерді картадағы суреттер арқылы табуы керек. Мысалы, көктемде гүлдер гүлдейді, күзде ағаштардың жапырақтары түспек сияқты.	"Сақина тастау" Мақсаты: Балалардың қол қозғалысын дамыту, ойынның мәнін түсіну. Ойынның тәртібі: Ойыншылар сақинаны немесе басқа да ұсақ затты таңдалған нысанға дәл тастауға тырысады. Бұл ойынға балалар бірнеше топқа бөлініп қатысады. Әр бала кезекпен сақинаны

		алуға тырысады. Дидактикалық маңызы: Бұл ойын математикалық қабілеттерді, логиканы, стратегияларды ойлауды дамытады. Ұлттық ойын-ұлт қазынасы Біртұтас тәрбие	Дидактикалық маңызы: Ойын баланың тілдік қоры мен дыбыстық танымын жақсартады. Тілдік қарым-қатынас	Ойын соңында балалар табиғаттың әр мезгіліндегі ерекшеліктерін талқылайды.. Экологиялық білім беру және экологиялық мәдениет	жәшікке немесе басқа да орынға түсіруге тырысады. Дидактикалық маңызы: Балалар қолдың нәзік қимылдарын үйреніп, сенімділік пен төзімділікті дамытады. Ұлттық құндылық Біртұтас тәрбие
Ұйымдастырылған іс-әрекеге дайындық	Біртұтас тәрбие: Қаңтар айы – «Заң және тәртіп» айы Апта дәйексөзі: «Тәртіпсіз ел болмайды.»				
	«Табиғат қорғаушысы» ойыны Мақсаты: Экологиялық таза өмір салтын қалыптастыру. Ойыншыларға экологиялық таза өмір сүрудің түрлі аспектілері бойынша сұрақтар беріледі. Әрбір дұрыс жауап үшін ұпай беріледі. Мысалы: «Су	«Тіл — тапқырлар» ойыны Мақсаты: Балалардың сөздік қорын молайту және сөздермен жұмыс істей білу қабілетін дамыту. Ойын жетекшісі балаларға бірнеше сурет көрсетеді, және оларды сәйкестендіру керек.	«Уақытты таны» ойыны Мақсаты: Уақытты түсіну, сағатты оқу дағдыларын дамыту. Жүрісі: Балаларға уақытты көрсететін карталар немесе сағаттардың суреттері беріледі.	«Қалай болады?» ойыны Мақсаты: Оқиғаларды болжау және шығармашылық ойлауды дамыту. Ойын жетекшісі белгілі бір шығарма немесе ертегіден үзінді оқиды және оқиғалардың жалғасын болжауды сұрайды.	«Қандай дыбыс?» ойыны Мақсаты: Балалардың дыбыстарды дұрыс есту және ажырату дағдыларын дамыту. Ойын жетекшісі балаларға белгілі бір дыбыстарды немесе сөздерді айтады. Балалар сол дыбысты немесе дыбыс тобын дұрыс тануы керек. Мысалы, «С» дыбысын тыңдап, балалар оған

	үнемдеудің қандай тәсілдерін білесіз?», «Қалай тұрмыстық қалдықтарды азайтуға болады?» деген сұрақтар қойылады. Ойын соңында әрбір ойыншы өздерінің экологиялық мәдениетін арттыру үшін нені өзгерту керек екендігін талқылайды. Қоршаған ортамен танысу	Мысалы, суреттердің арасында «сәбіз», «үй», «апта» сөздері бар болса, балалар осы сөздермен сөйлем құрауы тиіс. Балалар әр сөзді дұрыс қолдана отырып, өз сөйлемдерін құрап, дыбыстар мен әріптердің қатысын меңгереді. Сөйлеуді дамыту	Ойын жетекшісі балаларға белгілі бір уақытты сұрайды, мысалы, «10 сағат 30 минут». Балалар сағатты қарап, көрсетілген уақытты айтады немесе көрсетеді. Бұл ойын балалардың уақыт ұғымын, сағатпен жұмыс істеу дағдыларын дамытуға көмектеседі. Математика негіздері	Мысалы, «... және ақылды қасқыр орманда адасып кетті, енді не болады?» Балалар өз болжамдарын айтады, әртүрлі нұсқаларды ұсынады. Бұл ойын балалардың қиялдау қабілеттерін дамытып, әдеби шығармалардың құрылымын түсінуге көмектеседі. Көркем әдебиет	сәйкес сөздер табады (сабақ, сүт, сәби). Ойын балалардың дыбыстық сауаттылығын арттырады. Сауат ашу негіздері
Кестеге сәйкес Ұйымдастырылған іс-әрекет	1.Математика негіздері Міндеті: Геометриялық фигуралар (дөңгелек, сопақша, үшбұрыш, шаршы, тіктөртбұрыш) мен денелерді (шар, текше, цилиндр) дұрыс атап, оларды ажырата білуге жаттықтыру.	1.Математика негіздері Міндеті: Геометриялық фигуралар (дөңгелек, сопақша, үшбұрыш, шаршы, тіктөртбұрыш) мен денелерді (шар, текше, цилиндр) дұрыс атап, оларды ажырата білуге жаттықтыру. 1. Ұйымдастыру кезеңі (3 минут) Балаларды қарсы алып, сабақтың мақсатын түсіндіру.	1.Математика негіздері Міндеті: Геометриялық фигуралар (дөңгелек, сопақша, үшбұрыш, шаршы, тіктөртбұрыш) мен денелерді (шар, текше, цилиндр) дұрыс атап, оларды ажырата білуге жаттықтыру. 1. Ұйымдастыру кезеңі (3 минут)	1.Көркем әдебиет Міндеті: Жұмбақ шешу өнеріне баулу. 1. Ұйымдастыру кезеңі (3 минут) Балаларды жылы қарсы алып, көңіл-күйлерін сұрау. Сабақтың мақсатын түсіндіру: «Бүгін біз жұмбақтарды шешіп, тапқыр болуды үйренеміз!» деп айту.	1.Сөйлеуді дамыту Міндеті: Қазақ халқының салт-дәстүрлерімен таныстыруды жалғастыру, «асар», «сүйінші сұрау» дәстүрлерінің мәнін түсіндіру, балаларды бір-біріне көмек қолын созуға, бірлесіп ойнауға, тапсырманы орындауға, бір-бірінің қуанышына ортақтаса білуге, бір-

1. Ұйымдастыру кезеңі (3 минут) Балаларды қарсы алып, бүгінгі сабақты түсіндіру. Әр балаға сәлемдесіп, көңіл-күйлерін сұрау. 2. Жаңа материалды түсіндіру (5 минут) Геометриялық фигуралар туралы қысқаша әңгімелесу. Дөңгелек: Барлық жағынан тең арақашықтықта болатынын түсіндіру. Сопакша: Ұзын және қысқа жағы бар фигура екенін көрсету. Үшбұрыш: Үш қабырға мен үш бұрышы бар екенін айтып, мысалдар келтіру.	Оқушыларға көңіл-күйін сұрап, топқа бөлу (мысалы, «шар», «цилиндр», «текше» деп үш топқа бөлу). 2. Жаңа материалды түсіндіру (5 минут) Шар: Қарапайым шары бар ойыншықтарды немесе фигураларды көрсетіп, шардың барлық жағынан тең екенін және дөңгелек екенін айтып түсіндіру. Текше: Текше пішіні бар ойыншық немесе денені көрсету (мысалы, кубиктер) және оның төртбұрышты беттері бар екенін айтып, түсіндіру. Цилиндр: Цилиндр пішіні бар денені көрсету (мысалы, банка, шайқалғыш стакан), оның екі дөңгелек беті және бір түзу беті бар екенін түсіндіру.	Балаларды қарсы алып, сабақтың тақырыбымен таныстыру. Балалармен көңіл-күйді сұрау, сабаққа дайын екендерін анықтау. Балаларға қызығушылық туғызу үшін геометриялық фигуралар мен денелердің бейнелерімен немесе ойыншықтармен таныстыру. 2. Жаңа материалды түсіндіру (5 минут) Геометриялық фигуралар: Дөңгелек: Барлық жағынан бірдей қашықтықта болатынын түсіндіру. Сопакша: Ұзын және қысқа жағынан ерекшеленетінін көрсету.	Сабақтың басында жұмбақ шешудің қызықты екенін балаларға жеткізу. 2. «Жұмбақтарды тыңда!» ойыны (7 минут) Тәрбиеші балаларға жұмбақтарды оқиды, ал балалар жауапты тауып, шешуге тырысады. Жұмбақ 1: «Алты аю бір ауыз сөзбен Ән айтады, ол не?» (Жауабы: «Тауық») Жұмбақ 2: «Ақ күміс шығып тұр, Әр жерде бір ойнап тұр.» (Жауабы: «Қар») Жұмбақ 3: «Әрі тәтті, әрі қышқыл,	біріне қамқор болуға баулу. Ұйымдастыру кезеңі (3 минут) Балалармен амандасу, сабақты бастау. Сабақтың тақырыбы мен мақсатын түсіндіру: «Бүгін біз қазақ халқының жақсы дәстүрі — «асар» дәстүрін қайталаймыз. Бұл дәстүрдің маңызы қандай?» Балалардан сұрақтар қою: «Сендер «асар» дегенді естігендерің бар ма?» «Асар деген не?» Балалар өз ойларын айтып, мұғалім қосымша түсінік береді. 2. Таныстырылым және қайталау (5 минут)
--	--	---	---	--

	Шаршы: Төрт қабырғасы тең болатын төртбұрыш екенін түсіндіру. Тіктөртбұрыш: Екі жұп қабырғасы тең болатынын айтып көрсету. 3. Ойын "Қандай фигура?" (10 минут) Балаларға әртүрлі геометриялық фигуралардан жасалған карточкалар немесе ойыншықтар көрсету. Тәрбиеші фигураның атын атаған кезде балалар сол фигураны дұрыс көрсете білуі керек. Мысалы: Тәрбиеші: "Бұл — үшбұрыш. Ал, енді мен дөңгелек көрсетемін!"	3. "Денені тап!" ойыны (7 минут) Балаларға әртүрлі денелердің суреттері немесе ойыншықтары беріледі. Тәрбиеші белгілі бір денені сипаттап, балалар сол денені дұрыс табуға тырысады. Мысалы: Тәрбиеші: «Бұл дене екі дөңгелек бетке ие және түзу бүйірі бар» деп цилиндрді сипаттайды. Тәрбиеші: «Бұл дене төртбұрышты беттерден тұрады және оның барлық беті бірдей» деп текшені сипаттайды. Тәрбиеші: «Бұл дене барлық жағынан дөңгелек және ұшы жоқ» деп шарды сипаттайды. 4. "Геометриялық денелерді құрастыр!" ойыны (8 минут)	Үшбұрыш: Үш бұрышы және үш қабырғасы бар екенін айту. Шаршы: Төрт қабырғасы тең болатын фигура. Тіктөртбұрыш: Екі жұп қабырғалары тең болатын төртбұрыш. Геометриялық денелер: Шар: Барлық жағынан бірдей болатынын түсіндіру (мысалы, допты көрсету). Текше: Төртбұрышты беттерден тұратынын айту (мысалы, кубикті көрсету). Цилиндр: Екі дөңгелек беті мен түзу беті бар екенін көрсету (мысалы, банка, құтыны көрсету).	Алма, жеп көр, не қылар?» (Жауабы: «Алма») Әр жұмбақты шешкен соң балаларды мадақтап, олардың жауаптарын түсіндіріп, дұрыс жауапты қалай тапқанын сұрау. 3. «Жұмбақтың қақпағын аш!» ойыны (7 минут) Бұл ойынның мақсаты – жұмбақтың шешімін тез табуға жаттықтыру. Тәрбиеші жұмбақтың басын айтады, ал балалар оның шешімін табуға тырысады. Жұмбақтың басы: «Түсі қызыл, қабығы қалың...»	«Асар» дәстүрі туралы еске түсіру: «Асар» — бұл қазақ халқының бірлесіп жұмыс істеу дәстүрі. Бір адам жұмыс істей алмай жатса, оған ауылдастар көмектесіп, бірігіп жұмыс істейді. Мұғалім балаларға бірнеше нақты мысалдар келтіріп, оларды түсіндіреді: «Мысалы, бір адам үй салу керек болса, оған көршілері мен туыстары көмекке келеді. Осылайша олар көп жұмыс істеп, үйді тез салып бітіреді.» «Егін егу, мал бағу немесе үй шаруашылығымен айналысу кезінде де адамдар бір-біріне көмек көрсетеді.»
--	--	--	---	--	---

	Балалар фигураны табу үшін уақыт алады, содан соң тәрбиеші тексеріп, дұрыс жауапты құптайды. 4. "Фигураларды тап!" ойыны (7 минут) Балаларға бөлмеде немесе аулада түрлі геометриялық фигуралар орналасқан суреттер таратып, оларды табуды сұрау. Әр бала өзіне берілген фигураларды тауып, қайсысы дөңгелек, қайсысы шаршы екенін айтып көрсетеді. Бұл ойын балалардың фигураларды ажыратып, тануын	Балаларға әртүрлі денелерді көрсету үшін оларды қағаздан немесе басқа материалдардан (мысалы, пластилиннен, ағаштан) құрастыруға мүмкіндік беру. Балалар тапсырма бойынша шар, текше және цилиндрден денелер құрады. Осы арқылы олар денелердің сипаттамаларын жақсырақ түсінеді. 5. Қорытынды (5 минут) Балаларды орындарына шақырып, соңғы рет әр денені бірге атап шығу. «Қай дене қандай пішінде?» деген сұрақтар қойып, жауаптарын тыңдау. Мысалы: «Шардың қандай пішіні бар?» деп сұрау. «Цилиндрде қандай беттер бар?» деп сұрау.	3. Ойын "Фигураны тап!" (7 минут) Балаларға түрлі геометриялық фигуралар мен денелердің суреттерін көрсету немесе үлгілерін қолдарына беру. Тәрбиеші фигураның немесе дененің сипаттамасын айтқанда балалар оны табуға тырысады. Мысалы: Тәрбиеші: «Бұл фигураның үш бұрышы бар және үш қабырғасы бар» — балалар үшбұрышты табады. Тәрбиеші: «Бұл дене екі дөңгелек беті мен бір түзу беті бар» — балалар цилиндрді табады.	Балалар жауап беру үшін жұмбақтың соңын күтеді. Жауап: «Қауын». Жұмбақтың басы: «Ұшып жүр, суға сүңгіп, топырақта да жүреді...» Жауабы: «Құтан». Бұл кезеңде балалар дұрыс жауап беру үшін зейін қойып тыңдап, жұмбақтың мағынасын түсінуге тырысады. 4. «Жұмбақ ойла!» ойыны (5 минут) Балаларды екі топқа бөлу. Әр топқа жұмбақ ойлап табу тапсырмасы беріледі. Топтар өздері жасаған жұмбақты басқа топқа ұсынады. Қай топ дұрыс жауап тапса, сол топ ұтқан болады.	Балалармен бірге «асар» дәстүрінің не үшін қажет екенін талқылау: «Неліктен адамдар бір-біріне көмектеседі?» «Бұл адамдардың бірлігі мен достығын көрсетеді.» 3. Ойын түріндегі тапсырмалар (15 минут) Ойын 1: «Асарды көрсету» (5 минут) Балаларды бірнеше топқа бөлу. Әр топқа нақты тапсырма беру: Бір топқа «үй салу» тапсырмасы беріледі. Екінші топқа «егін егу» тапсырмасы беріледі. Үшінші топқа «малшыларға көмек көрсету» тапсырмасы беріледі.
--	---	---	---	---	--

дамытуға көмектеседі. 5. Қорытынды (5 минут) Балаларды алған білімдерін сұрау: "Қай фигураның бұрышы бар?", "Шаршының қандай қасиеті бар?" деген сұрақтар қою. Балалардың геометриялық фигураларды қайталауға көмектесу үшін әр фигураны бірге атайды. 2.Қазақ тілі Міндеті : Сөздерді жіктеп, тәуелдеп, септеп қолдана білуді, интонациясы бойынша сөйлемдерді (хабарлы, сұраулы, лепті) ажыратып, сөйлегенде қолдана білуді жетілдіру.	Сабақтың соңында балаларды мадақтап, оларды тағы да осы денелерді дұрыс атай білуге ынталандыру. 2.Көркем әдебиет Міндеті: Жаңылтпаш айту өнеріне баулу. 1. Ұйымдастыру кезеңі (3 минут) Балаларды жылы қарсы алу, сабақтың мақсатын түсіндіру. Балалардың көңіл-күйін сұрап, «Бүгін біз жаңылтпаш айтып үйренеміз!» деп сабақтың тақырыбын таныстыру. Балаларға жаңылтпаштың не екенін түсіндіру: «Жаңылтпаш дегеніміз – сөздердің жылдам айтылуы қиын, бірақ көңілді әрі қызықты болып келетін өлеңдер». 2. Жаңылтпаштармен таныстыру (5 минут)	4. "Фигураларды салыстыру" ойыны (7 минут) Балалар екі фигураны немесе денені салыстырады және олардың айырмашылықтары мен ұқсастықтарын анықтайды. Мысалы, шар мен текшені салыстыру: «Шардың беті дөңгелек, текшеде төртбұрышты беттер бар» деген сияқты. Сопақша мен тіктөртбұрышты салыстыру: «Сопақшаның бір жағы ұзын, тіктөртбұрыштың екі жұп қабырғасы тең» деп айтуларын сұрау. 5. Қолданбалы ойын "Геометриялық денелер мен фигураларды жинау" (5 минут)	Топтар бір-біріне жұмбақ ұсынып, оларға жауап іздеуге мүмкіндік береді. 5. «Жұмбақ шешуші тапқыр» ойыны (5 минут) Балаларға жұмбақтың шешімдерін тез табуға арналған ойын. Тәрбиеші әртүрлі жұмбақтар оқиды, ал балалар бірден жауап береді. Мысалы: «Бірде-бір, екі емес, үш бұрыш бар...» Жауабы: «Үшбұрыш». «Құс, бірақ құс емес...» Жауабы: «Ұшақ». Балаларға уақыт шектеуі беріледі, сол арқылы жылдамдықты дамытуға көмектеседі. 6. Қорытынды (3 минут) Сабақтың соңында балалармен жұмбақтардың қандай түрлері туралы қысқаша талқылау жүргізу.	Әр топ бірлесіп, өз тапсырмаларын орындап, ойын түрінде көрсете отырып, «асар» дәстүрін көрсетеді. Мұғалім балаларды бағыттап, оларды бір-біріне көмек көрсетуге ынталандырады. «Үй салу үшін көп адам көмектескенде, жұмыс тез аяқталады!» «Егін егуде адамдар бір-біріне көмек көрсету арқылы өнімді көп алады!» Ойын 2: «Асар дәстүрі бойынша көмек көрсету» (5 минут) Балаларға бірнеше жағдай беріледі, олар әрбір жағдайда «асар» дәстүрі бойынша көмек көрсетуі қажет:
---	--	---	---	---

	1. Ұйымдастыру кезеңі (3 минут) Оқушылармен амандасу, сабақтың мақсатымен таныстыру. Сабақтың қызықты әрі ойын түрінде өтетінін айту, оқушылардың назарын сабаққа аудару. 2. Таныстырылым және түсіндіру (5 минут) Сөздерді жіктеу: «Сөздер әр түрлі болады. Мысалы, біз 'жүремін', 'жүр' деп айтамыз. Бұл сөздер 'жүру' деген сөзден шығады, бірақ әртүрлі болып айтылады. Бұл — сөздің өзгеруі.» Сөйлемдер интонациясы: Хабарлы сөйлем: Оқушыларға жай сөйлемдер оқытып,	Балаларға бірнеше қарапайым жаңылтпаштарды оқып, олардың мағынасы мен айтылуы туралы түсіндіріп беру. Мысалы: «Алтыншы қабаттағы алтыншы қазанға алтыншы айда алтыншы бұрышқа алтыншы ағашты орнатайық!» «Табақта тұрған тамақта таңдайды тақтайдан тауып алған таңқурай тұра алмай тұр!» Әр жаңылтпаштың бір-екі рет айтылуына мүмкіндік беру, балаларға тыңдату. 3. Ойын "Жаңылтпаш айт!" (7 минут) Балаларды бірнеше топқа бөліп, әр топқа жаңылтпаштың бір бөлігін беру. Әр топ сол бөлікті толықтырып,	Балалар бөлмеде немесе жұмыс үстелінде геометриялық фигуралар мен денелерді жаттығу арқылы жинайды. Мысалы, текшелерден үй құрау, цилиндрді қосып машинаны жасау, үшбұрыштан шатыр жасау. Бұл ойын арқылы балалар фигуралардың қасиеттерін және олардың нақты өмірдегі қолданыстарын көріп, үйренеді. 6. Қорытынды (3 минут) Балаларды тағы да геометриялық фигуралар мен денелерді атай отырып, қай фигураның қай денеге сәйкес келетінін сұрау.	«Бүгін қандай жұмбақтарды шештік?» деп сұрау. Балаларды жақсы жұмыс істегені үшін мадақтап, сабақты аяқтау. 2.Сауат ашу негіздері Міндеті: Әртүрлі бағыттағы тігінен, көлденең, қысқа, ұзын, толқынды, ирек сызықтарды, нүктелерді, тамшы тәрізді пішіндерді олардың арасындағы арақашықтықты сақтап, алдымен үлгі бойынша және кейіннен өзбетінше жазуға мүмкіндік беру. 1. Кіріспе (5 минут) Мақсаты: Балаларға сабақтың тақырыбын таныстыру және қызығушылықтарын арттыру. Ұйымдастыру кезеңі:	«Сенің досың жаңа үй салуда көмек сұрады. Сен не істейсің?» «Біреу егінін егіп жатқанда көмек сұрады. Сен не істейсің?» Балалар кезекпен өз жауаптарын айтады: «Мен досыма көмек көрсету үшін үй салуға барамын!» «Мен егін егуге көмектесемін!» Мұғалім балаларға көмек көрсетудің маңыздылығын түсіндіріп, олардың өздерінің ынтымақтасып жұмыс істегендерін мақтайды. Ойын 3: «Асар дәстүрі арқылы жұмыс істеу» (5 минут) Балалар топта «асар» дәстүрін іс жүзінде көрсетеді. Бұл жолы
--	---	---	--	--	---

	оларды хабарлы сөйлем деп түсіндіру. Мысалы: «Мен ойын ойнаймын.» Сұраулы сөйлем: Сұрақ қою арқылы сөйлемдер құрастыру. Мысалы: «Сен ойын ойнағың келе ме?» Лепті сөйлем: Қуаныш немесе таңданыс білдіретін сөйлемдер. Мысалы: «Керемет! Сен жеңдің!» 3. Ойын түріндегі тапсырмалар (15 минут) Ойын 1: «Сөйлем құрастыру» (7 минут) Балаларға бірнеше сөз беріледі (мысалы: «кұстар», «көтеріледі», «жоғары», «ұшады»).	жаңылтпашты дұрыс әрі тез айтып беру керек. Мысалы, бір топқа жаңылтпаштың бірінші бөлігі беріледі: «Алтыншы қабаттағы...», екінші топқа: «Табақта тұрған...». Жаңылтпаштарды көңілді, жылдам айтуға тырысу, балалар бір-біріне күле отырып көмектеседі. 4. "Жаңылтпаш жарысы" ойыны (7 минут) Балаларды кезекпен шақырып, белгілі бір жаңылтпашты айтуға тапсырма беру. Әр бала жаңылтпашты жылдам әрі анық айтып, мағынасын дұрыс түсініп айтуы керек. Мысалы: «Қарлығаш қарды қарша атып, қарбықтап кетті!»	Сабақта қандай жаңа ақпарат алғандарын сұрау: «Шардың қандай ерекшелігі бар?», «Текше мен цилиндрдің айырмашылығы неде?» деген сұрақтар қою. 2.Сөйлеуді дамыту Міндеті: Қазақ халқының салт-дәстүрлерімен таныстыруды жалғастыру, «асар», «сүйінші сұрау» дәстүрлерінің мәнін түсіндіру, балаларды бір-біріне көмек қолын созуға, бірлесіп ойнауға, тапсырманы орындауға, бір-бірінің қуанышына ортақтаса білуге, бір-біріне қамқор болуға баулу. 1. Ұйымдастыру кезеңі (3 минут) Балалармен амандасу, сабақтың мақсатын түсіндіру.	Балалармен амандасу, оларды сабаққа дайындау. Балаларға сұрақ қою: "Кімдеріміз тамшының пішінін білесіздер?" деген сияқты жеңіл сұрақтар қойып, оларды тақырыпқа тарту. Тақтаға немесе үлкен қағаз бетіне үлкен «тамшы» пішінін салып, оның қалай көрінетінін көрсету. Түсіндіру: "Бүгін біз тамшы тәрізді пішіндермен жұмыс істейміз. Біз оларды бір-бірінен бірдей арақашықтықпен орналастырамыз. Әуелі үлгі бойынша жасаймыз, кейін өзіміз өз ойымызбен орналастырамыз." 2. Негізгі бөлім (15 минут) Мақсаты: Балаларға арақашықтықты сақтап пішіндермен жұмыс істеуді үйрету.	балалар бірлесіп, үлкен қорапты тасып, басқа орынға қою керек. Әр бала өз кезегінде тапсырманы орындап, өз міндетін атқарып, жұмыс істейді. Мұғалім: «Көмек көрсету — бұл «асар» дәстүрінің негізгі мақсаты. Бірлесіп жұмыс істегенде, біз көп нәрсеге қол жеткізе аламыз!» Балалар тапсырманы аяқтап, бірге жұмыс істеу арқылы қуаныштарын бөліседі. 4. Сабақты қорытындылау (2 минут) Оқушылардан сабақ туралы сұрақтар қою: «Бүгін біз қандай дәстүрмен таныстық?» ««Асар» дегенді қалай түсіндіңдер?»
--	---	--	--	--	---

Оқушылар осы сөздермен хабарлы, сұраулы және лепті сөйлемдер құрастыруы керек. Мысалы: Хабарлы сөйлем: «Құстар жоғары ұшады.» Сұраулы сөйлем: «Құстар жоғары ұша ма?» Лепті сөйлем: «Құстар қандай керемет ұшады!» Әр бала өз сөйлемін айтады, қалғандары тыңдап, қандай сөйлем екенін анықтайды. Ойын 2: «Интонацияны ажырат» (8 минут) Мұғалім әртүрлі сөйлемдер оқиды, ал балалар оларды тыңдап, сөйлемнің түрін ажыратады. Мысалы:	«Көк тауық көкшіл көкке ұшып кетті» деп жаңылтпаш айту. Әр бала жаңылтпашты орындап болған соң, басқа балалар да жаңылтпашты қайталайды. Бұл жаттығулар тілдің жылдамдығын арттырады. 5. "Жаңылтпашты көрсет!" ойыны (5 минут) Балаларға бірнеше жаңылтпашты оқып көрсеткеннен кейін, оларды сол жаңылтпашты дене қимылдары арқылы көрсетуді сұрау. Мысалы, балалар жаңылтпашты айтып жатып, қимылмен көрсетеді: біреуі қолдарын көтеріп, біреуі орындыққа отырып, тағы біреуі қол шапалақтап жаңылтпашты көрсетеді. Бұл ойында балалар жаңылтпаштың сөздері мен мағынасын дене	«Бүгін біз қазақ халқының салт-дәстүрлерімен танысатын боламыз, соның ішінде «асар» дәстүрі туралы әңгімелесеміз. Алдымен, сендер «асар» дегенді естігендерің бар ма?» деп сұрау. Балаларға өз ойларын айтуға мүмкіндік беру. 2. Таныстырылым және түсіндіру (5 минут) «Асар» дәстүрі туралы түсінік: «Асар» — бұл қазақ халқының ұжымдық еңбекті ұйымдастыру дәстүрі. Егер бір адамға үй салу, егін егу, малшыларға көмек керек болса, ауылдастар бірлесіп, бір-біріне қол ұшын береді. Мысалы, бір адамның үй салуына немесе басқа	Үлгі бойынша жұмыс (7 минут): Балаларға үлгі көрсетіледі: бірнеше тамшы пішіндері бір қатарда және олардың арасында бірдей арақашықтық бар. Мұғалім үлгі бойынша пішіндерді орналастырып, арақашықтықты көрсетеді: "Міне, осы пішіндер бірдей арақашықтықта тұр. Біз де осылай жасаймыз!" Балалармен бірге үлгі бойынша бірнеше тамшы пішіндерін салу. Мұғалім әр пішіннің арақашықтығын түсіндіріп, балаларды байқампаздыққа шақырады. Өз бетінше жұмыс (8 минут): Балаларға өз бетінше жұмыс істеуге мүмкіндік беріледі. Олар қағаз бетіне бірнеше тамшы пішіндерін салып, арақашықтықты сақтап, орналастыруы керек. Мұғалім әр балаға жеке көмек көрсетіп, олардың	«Неліктен көмек көрсету маңызды?» Балалар өз ойларын айтып, сабақты қорытындылау: «Бір-бірімізге көмек көрсету керек, өйткені бірлесіп жұмыс істегенде бәрі жақсы болады!» Қорытынды: Сабақ барысында балалар «асар» дәстүрінің маңыздылығын түсініп, бірлесіп жұмыс істей отырып, ынтымақтастық пен достықтың маңыздылығын тәжірибе арқылы көрді. Ойын түрінде ұйымдастырылған сабақ балалардың осы дәстүрге деген қызығушылықтарын арттырды. 2.Сауат ашу негіздері
---	---	---	--	--

Мұғалім: «Мен алаңда ойнаймын.» (Хабарлы сөйлем) Мұғалім: «Сен алаңда ойнайсың ба?» (Сұраулы сөйлем) Мұғалім: «Керемет! Біз жеңдік!» (Лепті сөйлем) Балалар дауыс көтеріп немесе төмен түсіріп, әр сөйлемді тыңдап, қандай интонация екенін айтулары керек. Ойын 3: «Қуаныш немесе таңдану» (5 минут) Балаларға қандай да бір жағдай немесе оқиға туралы айтылады. Олар сол жағдайға байланысты лепті сөйлемдерді дауыстап айтады. Мысалы: «Сенің жақсы сурет	кимылдары арқылы есте сақтайды. 6. Қорытынды (3 минут) Сабақтың соңында балаларға сұрақтар қою: «Қандай жаңылтпаштар ұнады?» немесе «Қандай жаңылтпашты тез айттыңыз?» деген сұрақтар қойып, балалардың жаңылтпаштарды қайталауға деген ынтасын арттыру. Балаларды мадақтап, олардың жаңылтпаш айтудағы жетістіктерін атап өту. 3.Қазақ тілі Міндеті:Сөздерді жіктеп, тәуелдеп, септеп қолдана білуді, интонациясы бойынша сөйлемдерді (хабарлы, сұраулы, лепті) ажыратып, сөйлегенде қолдана білуді жетілдіру	жұмысына көмек көрсету үшін ауыл адамдары бірігіп, «асар» ұйымдастырып, көп адам жұмыс істейді. «Асардың» негізгі мақсаты — адамдардың бір-біріне көмек көрсетуі, сол арқылы бірлік, ынтымақты күшейту. Асар дәстүрін балаларға түсіндіру: «Бір адам жұмыс істеп жатқанда, басқа адамдар оған көмекке келеді. Олар бірге жұмыс істеп, жұмысты тез бітіреді. Бұл — достықтың, көмек көрсету мен бірліктің белгісі.» 3. Ойын түріндегі тапсырмалар (15 минут)	пішіндерді дұрыс орналастыруына көмектеседі. Осы кезеңде балалар өз қиялдары мен шығармашылығын қолдана отырып, пішіндермен түрлі комбинацияларды жасап көреді. 3. Қорытынды бөлім (5 минут) Мақсаты: Балалардың жұмыстарын бағалау, сабақты қорытындылау. Балалардың жұмыстарын талқылау: Мұғалім балалардың жасалған жұмыстарын қарап, әр балаға жеке тоқталып өтеді: "Міне, бұл бала тамшы пішіндерін өте жақсы орналастырған, арақашықтықты сақтап отыр!".	Міндеттері: Әртүрлі бағыттағы тігінен, көлденең, қысқа, ұзын, толқынды, ирек сызықтарды, нүктелерді, тамшы тәрізді пішіндерді олардың арасындағы арақашықтықты сақтап, алдымен үлгі бойынша және кейіннен өзбетінше жазуға мүмкіндік беру. 1. Кіріспе (5 минут) Мақсаты: Балаларды сабаққа қызықтырып, сызықтар мен пішіндердің түрлерін түсіндіру. Ұйымдастыру кезеңі: Балалармен амандасып, сабаққа дайындықты бастау. Балаларға: "Бүгін біз әртүрлі сызықтар мен пішіндермен жұмыс істейміз. Сызықтар мен
--	---	--	--	--

	салғаныңды көріп тұрмын!» Балалар: «Керемет! Сен әдемі салдың!» Немесе: «Кішкентай мысық қуып келе жатыр!» Балалар: «Ой, мысық қандай шапшаң!» 4. Сабақты қорытындылау (2 минут) Оқушыларға «Бүгін біз не туралы сөйлестік?» деп сұрақ қойып, сабақты қорытындылау. Әр баладан «Сен қандай сөйлемдер құрастырдың?» деп сұрау. Сабақтың нәтижесі бойынша, балалардың сөздерді жіктеп қолдану және сөйлемдердің интонациясын ажырату дағдыларын тексеру. Қорытынды:	1. Ұйымдастыру кезеңі (3 минут) Оқушылармен амандасу, сабақтың мақсатымен таныстыру. Сабақтың қызықты әрі ойын түрінде өтетінін айту, оқушылардың назарын сабаққа аудару. 2. Таныстырылым және түсіндіру (5 минут) Сөздерді жіктеу: «Сөздер әр түрлі болады. Мысалы, біз 'жүремін', 'жүр' деп айтамыз. Бұл сөздер 'жүру' деген сөзден шығады, бірақ әртүрлі болып айтылады. Бұл — сөздің өзгеруі.» Сөйлемдер интонациясы: Хабарлы сөйлем: Оқушыларға жай сөйлемдер оқытып, оларды хабарлы сөйлем деп түсіндіру. Мысалы: «Мен ойын ойнаймын.»	Ойын 1: «Асар ұйымдастыру» (5 минут) Балаларды бірнеше топқа бөлу. Әр топқа әртүрлі тапсырмалар беріледі: Бір топқа «Үй салу», Екінші топқа «Егін егу», Үшінші топқа «Малшыларға көмек көрсету» тапсырмалары беріледі. Әр топ «асар» дәстүрін орындап, жұмысты бірлесіп атқарады. Олар тапсырманы орындап жатқанда, бір-біріне көмек көрсету керек. Әр топ тапсырманы орындаған соң, нәтижесін баяндайды: «Біз үй салуға көмектестік, енді үй	Балалар бір-бірінің жұмыстарын көреді, пікірлер айтады. Сабақтың қорытындысы: Сабақта не үйренгені туралы қысқаша әңгіме. Балалардан сұрақтар қойылады: "Бүгін біз не үйрендік?", "Тамшы пішіндерін орналастыру қаншалықты қиын болды?". Сабақтың соңында балаларды ынталандырып, оң пікірлер айту. Қажетті материалдар: Қағаз беті немесе тақта Түсті қарындаштар немесе маркерлер Үлгі ретінде дайындалған тамшы пішіндері (бастапқыда қағаз бетіне салынған немесе дайын жапсырмалар) 3.Қоршаған ортамен танысу Міндеті:«Өлі табиғат» ұғымымен таныстыру (су, ауа,	пішіндер неше түрлі болады деп ойлайсыңдар?" деп сұрақ қою арқылы сабақтың тақырыбын ашу. Түсіндіру: Мұғалім тақтада әртүрлі сызықтар мен пішіндерді (тігінен, көлденең, қысқа, ұзын, толқынды, ирек сызықтар, нүктелер мен тамшы тәрізді пішіндер) көрсетіп, олардың әрқайсысының қалай көрінетінін түсіндіреді. Мысалы: Тігінен сызық: "Бұл сызық жоғарыдан төменге қарай тартылады." Көлденең сызық: "Бұл сызық солдан оңға қарай созылады." Толқынды сызық: "Бұл сызық теңіз толқындары сияқты."
--	---	---	--	--	--

Балалар ойын арқылы сөздерді дұрыс қолдануды және сөйлемдердің интонациясын ажыратуды үйренді. Сабақтың ойын түрінде өтетіндігі балалардың белсенділігін арттырып, сөйлеу дағдыларын дамытуға көмектесті. 3.Қоршаған ортамен танысу Міндеті: Қазақ халқының салт-дәстүрлерін білу және құрметтеу. 1. Ұйымдастыру кезеңі (3 минут) Балаларды жылы қарсы алып, сабақты таныстыру. Балалардың көңіл-күйін сұрау, сабақтың тақырыбымен таныстыру.	Сұраулы сөйлем: Сұрақ қою арқылы сөйлемдер құрастыру. Мысалы: «Сен ойын ойнағың келе ме?» Лепті сөйлем: Қуаныш немесе таңданыс білдіретін сөйлемдер. Мысалы: «Керемет! Сен жеңдің!» 3. Ойын түріндегі тапсырмалар (15 минут) Ойын 1: «Сөйлем құрастыру» (7 минут) Балаларға бірнеше сөз беріледі (мысалы: «құстар», «көтеріледі», «жоғары», «ұшады»). Оқушылар осы сөздермен хабарлы, сұраулы және лепті сөйлемдер құрастыруы керек. Мысалы: Хабарлы сөйлем: «Құстар жоғары ұшады.»	дайын!», «Біз егінді ектік, енді өнім күтеміз!». Ойын 2: «Асармен көмек көрсету» (5 минут) Балаларға әртүрлі жағдайлар беріледі, олар «асар» дәстүрі арқылы бір-біріне көмек көрсетуі қажет: «Сенің досың үйін салу үшін көмек сұрады. Сен не істейсің?» «Біреу егінін егіп жатқанда көмек сұрады. Сен не істейсің?» Балалар кезекпен өз жауаптарын айтады. «Мен досыма көмек көрсетіп, жұмысқа кірісемін!» «Мен егін еуге көмектесемін!»	мұз сүңгілері, күн, бұлт, қар, тастар, жел, жаңбыр); өлі табиғат заттарын адамның қолымен жасалған заттардан ажырата білу. 1. Ұйымдастыру кезеңі (3 минут) Балаларды жылы қарсы алып, көңіл-күйлерін сұрау. Сабақтың тақырыбын хабарлау: «Бүгін біз табиғаттағы өлі заттармен танысамыз. Олар қандай ажыратуға болады?» Балалармен әңгіме жүргізу: «Өлі табиғат деп не айтамыз? Оған қандай заттар жатады?» деп сұрап, балалардың жауаптарын тыңдау. 2. «Өлі табиғат заттарын топтастыру» ойыны (7 минут) Балаларға әртүрлі заттар (судың суреті, мұз сүңгілері, күн, бұлт, қар, тастар, желдің суреті, жаңбырдың суреті,	Ирек сызық: "Бұл сызық кішкентай жұлдыздар сияқты бұралып кетеді." 2. Негізгі бөлім (15 минут) Мақсаты: Балаларға үлгі бойынша сызықтарды жазу және пішіндерді орналастыруды үйрету. Үлгі бойынша жұмыс (7 минут): Мұғалім тақтаға әртүрлі сызықтар мен пішіндердің үлгілерін салады: Тігінен және көлденең сызықтар. Қысқа және ұзын сызықтар. Толқынды және ирек сызықтар. Нүктелер мен тамшы тәрізді пішіндер.
--	---	---	--	--

Балаларға қазақ халқының салт-дәстүрлерінің маңызды екенін түсіндіру. 2. Жаңа материалды түсіндіру (7 минут) Балаларға қазақ халқының маңызды салт-дәстүрлерінің кейбірін түсіндіру. Түсіндірген кезде әрбір дәстүрге байланысты қысқаша әңгіме айту: Құда түсу: Құда түсу қазақ халқында үлкен салт, бұл екі отбасының бір-бірімен қарым-қатынасын нығайту үшін жасалады. Той жасау: Қазақ халқы тойды ерекше маңызды күн деп санайды. Той жасау — қуаныш пен	Сұраулы сөйлем: «Құстар жоғары ұша ма?» Лепті сөйлем: «Құстар қандай керемет ұшады!» Әр бала өз сөйлемін айтады, қалғандары тыңдап, қандай сөйлем екенін анықтайды. Ойын 2: «Интонацияны ажырат» (8 минут) Мұғалім әртүрлі сөйлемдер оқиды, ал балалар оларды тыңдап, сөйлемнің түрін ажыратады. Мысалы: Мұғалім: «Мен алаңда ойнаймын.» (Хабарлы сөйлем) Мұғалім: «Сен алаңда ойнайсың ба?» (Сұраулы сөйлем) Мұғалім: «Керемет! Біз жеңдік!» (Лепті сөйлем)	Балалар осы тапсырмалар арқылы бір-біріне көмектесудің маңыздылығын түсінеді. Ойын 3: «Асар дәстүрін көрсету» (5 минут) Мұғалім балаларға «асар» дәстүрін көрсету үшін, барлық балалар бірлесіп, бір жұмысты орындауға тырысады. Мысалы, балалар топ болып үлкен жастықты көтеріп, ортаға апарады. Бұл әрекет олардың бірлесіп жұмыс істеу дағдыларын көрсетеді. Балалар мұны «асар» дәстүрі ретінде орындайды, бір-біріне көмек көрсетіп, жұмыс нәтижесіне бірге қол жеткізеді.	адамның қолымен жасалған заттар – ойыншық, үстел, кітап, т.б.) көрсетіледі. Тәрбиеші балаларға осы заттарды екі топқа бөлу керек екенін түсіндіреді: Өлі табиғат заттары (су, ауа, мұз, күн, бұлт, қар, тастар, жаңбыр, жел). Адамның қолымен жасалған заттар (ойыншықтар, жиһаздар, көлік, т.б.). Балалар осы заттарды топтап, оларды дұрыс категорияларға орналастыруы керек. Әр топтың қандай заттардан тұратынын айтып, талқылау жүргізу. 3. «Өлі табиғаттан не көріп отырмыз?» ойыны (8 минут) Балаларға сыртқы ортаға қарай отырып, өлі табиғаттың элементтерін табу тапсырмасын беру. Мысалы, балаларға сұрақ қою: «Күн көлеңке жасап тұр	Балаларға әртүрлі сызықтардың үлгілерін көру, оларды түсіну және қайталай алу үшін бірнеше минут беріледі. Мұғалім әр сызықтың немесе пішіннің қалай жасалатынын көрсетіп, арақашықтықты сақтау қажеттігін түсіндіреді. Балалар үлгілерді мұқият көшіріп жазып шығады. Бұл кезеңде мұғалім балаларға көмек көрсетеді, дұрыс жазылуы үшін бағыт береді. Өз бетінше жұмыс (8 минут): Балаларға өз бетінше жұмыс істеуге мүмкіндік беріледі. Олар қағаз бетіне төмендегі тапсырмаларды орындауы тиіс: Әртүрлі бағыттағы сызықтарды (тігінен,
---	---	--	--	--

бақытты бөлісу деген сөз. Бата беру: Қазақтарда үлкендердің жастарға бата беруі өте маңызды. Бата адамға берекет, молшылық әкеледі деп сенген. Қонақжайлылық: Қазақ халқы қонақтарды өте жақсы қарсы алады. Қонаққа арналған сыйлықтар, дастарқан жайылуы — бұл қонақжайлылықтың белгісі. Ұлыстың ұлы күні — Наурыз: Наурыз — қазақ халқының ең басты мерекелерінің бірі. Бұл күні халық жаңару мен жаңа жылды қарсы алады. 3. Ойын "Салт-дәстүрлерді тап!" (7	Балалар дауыс көтеріп немесе төмен түсіріп, әр сөйлемді тыңдап, қандай интонация екенін айтулары керек. Ойын 3: «Қуаныш немесе таңдану» (5 минут) Балаларға қандай да бір жағдай немесе оқиға туралы айтылады. Олар сол жағдайға байланысты лепті сөйлемдерді дауыстап айтады. Мысалы: «Сенің жақсы сурет салғаныңды көріп тұрмын!» Балалар: «Керемет! Сен әдемі салдың!» Немесе: «Кішкентай мысық қуып келе жатыр!» Балалар: «Ой, мысық қандай шапшаң!» 4. Сабақты қорытындылау (2 минут) Оқушыларға «Бүгін біз не туралы сөйлестік?» деп	4. Сабақты қорытындылау (2 минут) Оқушылардан «Бүгін біз не туралы білдік?» деген сұрақ қойып, әр бала өз ойын айтады. «Асар» дәстүрінің маңызы туралы пікірлерін тыңдап, қорытынды жасалады. «Асар дәстүрі — бұл көмек көрсету мен бірліктің белгісі. Біз бір-бірімізге көмек көрсете отырып, көп жұмыс істей аламыз.» Қорытынды: Сабақ барысында балалар қазақ халқының «асар» дәстүрі туралы мағлұмат алды. Ойын түрінде ұйымдастырылған сабақ арқылы балалар	ма?» немесе «Бұлттар аспанда көрінеді ме?» деп, олардың айналасындағы табиғат көріністерін сипаттауды сұрау. Әр бала өз көргенін сипаттап, өлі табиғаттың элементтерін атап береді. Тәрбиеші балалардың жауабын толықтырып, дұрыс түсінік қалыптастырады. 4. «Табиғаттың құпиясы» ойыны (5 минут) Балаларға өлі табиғат элементтері туралы қысқаша бейнемазмұн немесе сурет көрсетіледі (су, ауа, мұз, күн, т.б.). Тәрбиеші әр элемент туралы сұрақтар қойып, балаларға олардың қандай қасиеттері бар екенін анықтауға көмектеседі: «Су қандай?» (сұйық, салқын, ағатын, т.б.) «Күн не істейді?» (жарық береді, жылытады, т.б.)	көлденең, қысқа, ұзын, толқынды, ирек) жазу. Тамшы тәрізді пішіндерді арақашықтықты сақтап салу. Нүктелер мен сызықтарды әртүрлі комбинациямен орналастырып, өздігінен композиция жасау. Балалар өз қиялдары мен шығармашылықтарын пайдаланып, сызықтар мен пішіндермен түрлі комбинацияларды жасап көреді. Мұғалім әр балаға жеке көмек көрсетіп, олардың жұмыстарын бағалайды. 3. Қорытынды бөлім (5 минут) Мақсаты: Сабақты қорытындылап, балалардың жұмыстарын бағалау.
---	---	---	---	--

минут) Тәрбиеші балаларға қазақ халқының салт-дәстүрлеріне қатысты сұрақтар қойып, оларды дұрыс жауап беруге шақырады. Мысал: Тәрбиеші: "Бұл салт бойынша жастарға үлкендер жақсы тілектер айтады. Бұл не?" Балалар: "Бата беру!" Тәрбиеші: "Қазақта қонақ келгенде не істейміз?" Балалар: "Қонақжайлылық танытамыз!" Бұл ойын арқылы балалар қазақ халқының дәстүрлерін тез әрі қызықты түрде есте сақтайды.	сұрақ қойып, сабақты қорытындылау. Әр баладан «Сен қандай сөйлемдер құрастырдың?» деп сұрау. Сабақтың нәтижесі бойынша, балалардың сөздерді жіктеп қолдану және сөйлемдердің интонациясын ажырату дағдыларын тексеру. Қорытынды: Балалар ойын арқылы сөздерді дұрыс қолдануды және сөйлемдердің интонациясын ажыратуды үйренді. 4.Музыка Міндеті: Қазақ халқының әндері мен би әуендерінің үздік үлгілерін тыңдауға баулу. 1. Ұйымдастыру кезеңі (3 минут)	бірлесіп жұмыс істей отырып, көмек көрсету мен ынтымақтастықтың маңыздылығын түсінді. 3.Сауат ашу негіздері Міндеті: Әртүрлі бағыттағы тігінен, көлденең, қысқа, ұзын, толқынды, ирек сызықтарды, нүктелерді, тамшы тәрізді пішіндерді олардың арасындағы арақашықтықты сақтап, алдымен үлгі бойынша және кейіннен өзбетінше жазуға мүмкіндік беру. 1. Ұйымдастыру кезеңі (3 минут) Балаларды жылы қарсы алу, сабақтың мақсатын түсіндіру. «Бүгін біз нүктелерден пішіндер құрастырып, өзіміз жаңа пішіндер жазамыз!» деп	«Желдің қандай қасиеттері бар?» (ұшатын, жылжытатын, т.б.) 5. «Кім жылдам?» ойыны (5 минут) Балалар екі топқа бөлініп, әр топқа өлі табиғат пен адам жасаған заттарды атайтын карточкалар беріледі. Тәрбиеші «өлі табиғат» деген сөз айтқан кезде балалар тек өлі табиғат заттарын атайды. Ал «адам жасаған» деген кезде тек адамның жасаған заттарын атайды. Ойынның мақсаты – балалардың белсенділігін арттырып, олардың дұрыс жауап беруін қадағалау. 6. Қорытынды (2 минут) Сабақтың соңында балаларға «Бүгін біз не үйрендік?» деген сұрақ қойып, сабақта өткен негізгі ұғымдарды қайталау.	Балалардың жұмыстарының талқылануы: Мұғалім әр баланың жұмысын қарап, бірнеше баланың жұмыстарын тақтаға шығарып көрсетеді. "Бұл бала өте жақсы тігінен сызықтарды жазды, ал бұл бала толқынды сызықтарды тамаша жасады!" деген сияқты оң пікірлер айтылып, балалар ынталандырылады. Сабақтың қорытындысы: Мұғалім балалардан сұрайды: "Бүгін біз қандай сызықтарды жасадық?", "Неліктен сызықтарды арақашықтықты сақтап жазу маңызды?". Сабақ туралы қысқаша әңгіме жүргізіліп, балалардың алған білімдері бекітіледі.
---	--	--	---	---

4. "Қонаққа бару" ойыны (8 минут) Балаларды екі топқа бөлу. Бір топ — қонақтар, екінші топ — үй иелері. Қонақтар үйге келіп, үй иелерінен түрлі қазақ салт-дәстүрлері бойынша сыйлық алады. Мысалы: Қонақтар келгенде үй иелері оларды жақсы қарсы алады. Үй иелері қонақтарға бата береді. Қонақтар дастарқаннан дәм татып, жақсы тілектер айтып қайтады. Балалар бұл ойын арқылы қазақтың қонақжайлылық дәстүрін үйренеді. 5. "Бата беру" ойыны (5 минут)	Балаларды жылы қарсы алу, сабақтың тақырыбын таныстыру. Қазақ халқының би әуендері туралы қысқаша айтып, олардың өнердегі маңызын түсіндіру. «Қазақтың би әуендерін тыңдайық, олар қандай әдемі!» деп сабақтың мақсатын атап өту. 2. Қазақ би әуендерімен таныстыру (7 минут) Балаларға қазақ халқының би әуендеріне қатысты қысқаша түсінік беру: "Қара жорға" биінің әуені: бұл қазақтың ең танымал биінің бірі, оның әуені қатты ырғақты, қуанышты. "Шашу" биінің әуені: бұл әуен қуаныш пен мереке сәттерінде орындалады, көңілді әуені бар. "Тарихи би әуендері": қазақтың батырлық	сабақтың тақырыбын таныстыру. Балалармен бірге нүктелерді дұрыс орналастыруды үйренудің қызықты әрі маңызды екенін айту. 2. Нүктелермен таныстыру (5 минут) Балаларға нүктелердің маңыздылығын түсіндіру. Мысалы: «Нүктелер – бұл пішіндерді құратын кішкентай элементтер. Біз оларды бір-біріне дұрыс орналастырып, әдемі пішіндер жасаймыз». Балаларға үлгі ретінде қарапайым пішіндер көрсетіп, оларды нүктелер арқылы қалай құруға болатынын көрсету: Шаршы: төрт бұрышты пішін, төрт нүкте қолданып, олардың	«Өлі табиғат қандай заттардан тұрады?» деп сұрау арқылы балалардың сабақтан алған білімдерін тексеру. Балаларды жақсы жұмыс істегені үшін мадақтау.4.Дене тәрбиесі (29.10.2024 №319) Міндеті: Арқаға арналған жаттығулар: отырып алға, артқа еңкею (5–6 рет), стретчинг элементтері бар жаттығуларды орындау, қолдың көмегімен етпетінен жатып еңбектеу (3 метр). 1. Ұйымдастыру кезеңі (3 минут) Балаларды жылы қарсы алып, олардың көңіл-күйін сұрау. Сабақтың мақсатын түсіндіру: «Бүгін біз арқаға арналған жаттығулар жасап, денемізді күшейтеміз!» Балалармен қысқаша әңгімелесу: «Арқамыз денеміздің маңызды бөлігі, оны күтуіміз керек. Арқаны	Қажетті материалдар: Қағаз беті немесе тақта Түсті қарындаштар, маркерлер Үлгі ретінде дайындалған сызықтар мен пішіндер (бастапқыда қағаз бетіне салып көрсетуге болады) 3.Дене тәрбиесі (29.10.2024 №319) Міндеті: Аяққа арналған жаттығулар: аяқтың ұшына көтерілу, қолды алға созып, жартылай отырып-тұру (2-3 рет); қолды тізеге қойып отырып-тұру; аяқтың ұшымен ұсақ заттарды жылжыту. 1. Кіріспе (5 минут) Мақсаты: Балаларды сабаққа дайындап, аяққа арналған жаттығуларды таныстыру.
---	--	---	--	--

Балалар шеңбер құрып тұрады. Тәрбиеші балалардың алдына шығып, "Бата беріндер" деп сұрайды. Әр бала кезекпен үлкендерден естіген бата сөздерін айтып, бір-біріне жақсы тілектер айтады. Мысалы: "Әрқашан бақытты бол, көп оқы!" деген сияқты. 6. Қорытынды (3 минут) Балаларға сұрақтар қойып, сабақта үйренгендерін сұрау: "Қонақ келгенде не істейміз?" "Наурыз мерекесін қалай қарсы аламыз?" "Бата беру не үшін	дәстүрлеріне байланысты орындалатын әуендер. Әр би әуенін тыңдатып, оның ерекшеліктері мен мазмұнын түсіндіру. Мысалы: "Қара жорға": би әуені, оның ырғақтары мен қозғалыстарын түсіндіру. Балаларға осы би әуенінің негізінде қандай қимылдар жасалатынын айту. "Шашу": көңілді әуендерді тыңдау кезінде көңіл-күйдің көтерілгенін сезіндіру. 3. "Би әуендерін тыңда, би қимылдарын тап!" ойыны (8 минут) Балаларға бірнеше қазақ би әуендерін тыңдату. Әр әуенге сәйкес би қимылдарын жасау тапсырмасын беру. Мысалы:	арақашықтығын сақтап орналастыру. Үшбұрыш: үш нүктені пайдаланып, олардың арасындағы арақашықтықты сақтап орналастыру. Дөңгелек: нүктелерді шеңберге орналастырып, пішін құру. 3. Ойын "Нүктеден пішіндер құрастыру" (7 минут) Балаларға бір-бірінен арақашықтықты сақтай отырып, нүктелерді орналастыру тапсырмасын беру. Тәрбиеші балаларға бірнеше пішіндермен (шаршы, үшбұрыш, дөңгелек) үлгі көрсетеді. Балалар нүктелерді өздері орналастырып, пішіндерді құруға тырысады. Мысалы,	қалай дұрыс жаттықтырамыз?» деп сұрау. 2. «Тауықтар мен қояндар» ойыны (5 минут) Балаларды орындықта отырғызу, бірақ олардың арқаларын тік ұстауын қадағалау. Балаларға «Қояндар» немесе «Тауықтар» болып әрекет етуін сұрау: Қояндар: отырып, артқа еңкеп, аяқтарын түзу ұстау, артқа, алға еңкейтін жаттығу орындау. Тауықтар: алдымен қолдарын жоғары көтеріп, артқа еңкейіп, басын төмен түсіру. Бұл ойын жаттығуларды қызықты етіп көрсетіп, баланың денесінің икемділігін арттырады. 3. Арқаға арналған стретчинг жаттығулары (7 минут) Стретчинг жаттығуларын орындау үшін балаларды біртіндеп созылуға шақыру:	Ұйымдастыру кезеңі: Балалармен амандасу, сабақтың мақсатымен таныстыру: "Бүгін біз аяқтарға арналған жаттығулар жасап, ойын түрінде көңілді уақыт өткіземіз. Осы жаттығулар арқылы біз аяқтың күшін және икемділігін арттырамыз!" Балаларды шеңбер жасап тұруға шақыру. Түсіндіру: Мұғалім балаларға жаттығулардың қандай екенін түсіндіріп, қандай пайда әкелетінін айтады: Аяқтың ұшына көтерілу. Қолды алға созып жартылай отырып-тұру. Қолды тізеге қойып
--	--	---	---	---

маңызды?" Сабақтың соңында балаларды мадақтап, қазақ халқының салт-дәстүрлерін үйрену әрі оны құрметтеу қажеттігін тағы бір рет еске салу. 4.Музыка Міндеті: Қазақ халқының әндері мен би әуендерінің үздік үлгілерін тыңдауға баулу. 1. Ұйымдастыру кезеңі (3 минут) Балаларды жылы қарсы алып, сабақты таныстыру. Балалардың көңіл-күйін сұрау, сабақтың тақырыбымен таныстыру. Балаларға қазақ халқының салт-дәстүрлерінің маңызды екенін түсіндіру. 2. Жаңа материалды	"Қара жорға" биінің әуені: балаларға аяқтарын қағып, шеңбер жасап жүруді ұсыну. "Шашу" биінің әуені: қолдарын көтеріп, айнала билеуге шақыру. Әуеннің қарқынына және түріне сәйкес би қимылдарын орындау. Бұл балалардың би әуендерін сезінуіне және оларды көңілді түрде қайталауға көмектеседі. 4. "Қазақ биі" ойыны (5 минут) Балаларды екі топқа бөліп, әр топқа белгілі бір би әуенін таңдап, сол әуенмен би қимылдарын көрсетуді сұрау. Мысалы, бір топ "Қара жорға" әуенін, екінші топ "Шашу" әуенін билейді. Әр топтың би қимылдарын орындап болған соң, оларды	балаларға бір параққа төрт нүкте қойып, соларды шаршыға айналдыруды сұрау. Оларды арақашықтықты сақтай отырып, пішіндердің дұрыс әрі әдемі болуын қадағалау. 4. "Нүкте бойынша жазу" ойыны (7 минут) Балаларға үлгі ретінде бір пішін беріледі. Мысалы, төрт нүкте арқылы шаршы, үш нүкте арқылы үшбұрыш, немесе бес нүкте арқылы пішін құру. Балалар осы үлгі бойынша нүктелерді жазып, солардан пішіндер құрастыруы керек. Балаларға тапсырмаларды бірнеше рет қайталауға мүмкіндік беру,	Алға созылу: Отырып, аяқтарды түзу қойып, қолды алға созу. Бұл жаттығу арқаның жоғарғы бөлігін созады. Артқа еңкею: Тік тұрып, қолды артқа созып, денені артқа еңкейту. Арқаның төменгі бөлігін созуға көмектеседі. Балаларға әр жаттығуды 5-6 рет қайталауға мүмкіндік беру. Олар кезекпен жаттығуларды орындап, әрқайсысына дұрыс демалу мен тыныс алуды үйрету. 4. «Етпетінен еңбектеу» ойыны (7 минут) Балаларға етпетінен жатып, қолдарын пайдаланып, 3 метр жерге еңбектеп өту тапсырмасын беру. Балалар бір-бірінен қатар тұрған күйде етпетінен жатып, қолмен қозғалуға бастайды. Әр бала қолдарын итеріп, денесін қолдың көмегімен артқа және алға жылжытады. Бұл жаттығу арқаның және қолдың күшін дамытуға көмектеседі.	отырып-тұру. Аяқтың ұшымен ұсақ заттарды жылжыту. Әр жаттығуды жеке-жеке көрсетіп, балаларға оны дұрыс орындау жолын түсіндіреді. 2. Негізгі бөлім (15 минут) Мақсаты: Балаларға жаттығуларды көрсету және оларды ойын түрінде орындауға мүмкіндік беру. Аяқтың ұшына көтерілу (5 минут): Балалардан аяқтарын бірге қойып, аяқтың ұшына көтерілу сұралады. Мұғалім жаттығуды көрсетіп: "Балалар, біз қазір аяқтың ұшына көтерілеміз. Дұрыс
--	--	---	---	--

түсіндіру (7 минут) Балаларға қазақ халқының маңызды салт-дәстүрлерінің кейбірін түсіндіру. Түсіндірген кезде әрбір дәстүрге байланысты қысқаша әңгіме айту: Құда түсу: Құда түсу қазақ халқында үлкен салт, бұл екі отбасының бір-бірімен қарым-қатынасын нығайту үшін жасалады. Той жасау: Қазақ халқы тойды ерекше маңызды күн деп санайды. Той жасау — қуаныш пен бақытты бөлісу деген сөз. Бата беру: Қазақтарда үлкендердің жастарға бата беруі өте маңызды. Бата адамға берекет, молшылық әкеледі	мадақтап, қазақ биінің әдемілігін атап өту. 5. "Әуенді сезініп билеу" ойыны (5 минут) Балаларға қазақ биінің әуенін тыңдатып, әуенге сәйкес өз қимылдарын жасауға мүмкіндік беру. Әр бала жеке немесе топпен әуенге еркін билей алады. Әуеннің ырғақтарын сезініп, қимылдарын еркін жасауға мүмкіндік беру. Әр бала би әуендерін тыңдап, оның мазмұнын өз қимылдары арқылы жеткізеді. 6. Қорытынды (2 минут) Балалармен бірге бүгінгі сабақтың қорытындысын шығару. «Қандай би әуендері ұнады?» деп сұрау.	олардың шығармашылық қабілеттерін дамыту. 5. "Өз пішініңді жаса!" ойыны (5 минут) Балаларға қағазға тек нүктелер қойып, өздерінің пішіндерін жасауды сұрау. Олар өздері қалаған пішінді (шаршы, үшбұрыш, дөңгелек, т.б.) жасайды, бірақ әр нүкте арасындағы арақашықтықты сақтап, оны жазып көрсетуі керек. Балаларға еркіндік беру, бірақ оларды дұрыс пішіндер мен арақашықтықты сақтауға бағыттау. 6. Қорытынды (3 минут) Сабақтың соңында балалардың жасаған пішіндерін көрсету. Әр бала өз пішінін	Ойын кезінде балалардың тыныс алуын бақылап, дұрыс жаттығуларды орындауын қадағалау. 5. «Қозғалысқа қосыл!» ойыны (5 минут) Балаларға әртүрлі дене қимылдарын орындауды ұсыну. Мысалы: Қолды жоғары көтеріп, алдымен оңға, сосын солға бұрылу. Алға қарай еңкейіп, қолмен жерді ұстап, артқа еңкею. Бұл жаттығулар балалардың икемділігін арттырып, арқа бұлшықеттерін нығайтуға көмектеседі. Бұл жаттығуды көңілді әрі белсенді ету үшін түрлі қимылдар мен қозғалыстарды араластырып орындау. 6. Қорытынды (3 минут) Сабақтың соңында балалармен бірге тыныс алу жаттығуларын орындау.	тұрып, бір сәтте жоғары көтерілуіміз керек. Ол үшін алдымен тізені сәл бүгіп, сосын бірден көтеріліп, бір сәт тұру керек!" Балалар жаттығуды орындағаннан кейін, мұғалім олардың орындауын қадағалап, дұрыс жасап жатқандарын мадақтайды. Бұл жаттығуды 2-3 рет қайталап орындау ұсынылады. Қолды алға созып жартылай отырып-тұру (5 минут): Балаларға қолдарын алға созып, жартылай отырып-тұруды көрсету. "Ал енді біз қолымызды алға созып, біртіндеп жартылай отырып-тұрамыз. Сіздің мақсатымыз – денеңізді
---	---	--	---	---

	деп сенген. Қонақжайлылық: Қазақ халқы қонақтарды өте жақсы қарсы алады. Қонаққа арналған сыйлықтар, дастарқан жайылуы — бұл қонақжайлылықтың белгісі. Ұлыстың ұлы күні — Наурыз: Наурыз — қазақ халқының ең басты мерекелерінің бірі. Бұл күні халық жаңару мен жаңа жылды қарсы алады. 3. Ойын "Салт- дәстүрлерді тап!" (7 минут) Тәрбиеші балаларға қазақ халқының салт-дәстүрлеріне қатысты сұрақтар қойып, оларды дұрыс жауап беруге шақырады. Мысал: Тәрбиеші: "Бұл салт бойынша жастарға	«Қазақ би әуендерінің әуені қандай?» деп сұрау. Балаларды мадақтап, қазақ халқының би әуендеріне деген қызығушылығын арттыру.	сипаттап, нүктелердің арақашықтығын қалай сақтағанын айтып берсін. Балаларды мадақтап, пішіндерді құру барысында қандай қиындықтар болғанын және қалай шешкенін сұрау. "Бүгін біз не үйрендік?" деп сұрау, балалардың сабақтан алған әсерлерін тыңдау. 4.Дене тәрбиесі (29.10.2024 №319) Міндеті: Арқаға арналған жаттығулар: отырып алға, артқа еңкею (5–6 рет), стретчинг элементтері бар жаттығуларды орындау, қолдың көмегімен етпетінен жатып еңбектеу (3 метр). 1. Ұйымдастыру кезеңі (3 минут)	Тыныс алып, қолды жоғары көтеріп, дем шығару арқылы қолды төмен түсіру. Балалармен сабақтың қалай өткенін сұрау: «Бүгін қандай жаттығуларды орындадық? Қандай жаттығулар ұнады?» деп сұрау. Балаларды мадақтау және сабақты жақсы өткізу үшін алғыс айту. Қосымша кеңестер: Балаларға жаттығуларды дұрыс орындауды қадағалап, оларды жай ғана қимылдап қана қоймай, әрбір жаттығуды дұрыс жасауға ынталандыру. Сабақ кезінде балаларға мүмкіндігінше демалуға және жаттығулар арасында тыныс алу техникасына көңіл бөлуге жағдай жасау. Егер балалардың біреуі қиындық туғызса, оған жеке көмек көрсету. Бұл сабақ балалардың арқа бұлшықеттерін дамытуға көмектесіп, олардың денсаулығын жақсартады, сонымен қатар ойын түрінде	дұрыс ұстап, арқаны тік ұстау!" Балалар 2-3 рет жаттығуды орындап, әрқайсысына жеке кеңес беріледі. Қолды тізеге қойып отырып-тұру (5 минут): Балаларға қазір тізелерін қолдарымен ұстап, отырып-тұру жаттығуын жасау ұсынылады. Мұғалім: "Қазір біз тізені ұстап отырып- тұрамыз. Денеңізді тік ұстап, аяқтарыңызды тік ұстауды ұмытпаңыз!" Балалар 2-3 рет қайталап орындап, жаттығуды дұрыс жасауға тырысады. Аяқтың ұшымен ұсақ заттарды жылжыту (5 минут):
--	--	---	---	--	--

	үлкендер жақсы тілектер айтады. Бұл не?" Балалар: "Бата беру!" Тәрбиеші: "Қазақта қонақ келгенде не істейміз?" Балалар: "Қонақжайлылық танытамыз!" Бұл ойын арқылы балалар қазақ халқының дәстүрлерін тез әрі қызықты түрде есте сақтайды. 4. "Қонаққа бару" ойыны (8 минут) Балаларды екі топқа бөлу. Бір топ — қонақтар, екінші топ — үй иелері. Қонақтар үйге келіп, үй иелерінен түрлі қазақ салт-дәстүрлері бойынша сыйлық алады. Мысалы: Қонақтар келгенде үй иелері оларды жақсы қарсы алады. Үй иелері		Балаларды жылы қарсы алып, олардың көңіл-күйін сұрау. Сабақтың мақсатын түсіндіру: «Бүгін біз арқаға арналған жаттығулар жасап, денемізді күшейтеміз!» Балалармен қысқаша әңгімелесу: «Арқамыз денеміздің маңызды бөлігі, оны күтуіміз керек. Арқаны қалай дұрыс жаттықтырамыз?» деп сұрау. 2. «Тауықтар мен қояндар» ойыны (5 минут) Балаларды орындықта отырғызу, бірақ олардың арқаларын тік ұстауын қадағалау. Балаларға «Қояндар» немесе «Тауықтар» болып әрекет етуін сұрау: Қояндар: отырып, артқа еңкеп, аяқтарын түзу	өткізу арқылы оларды қызықтырады.	Балаларға ұсақ заттар (мысалы, қағаз, доп, кішкене ойыншықтар) беріледі. "Қазір біз аяқтың ұшымен ұсақ заттарды жылжытамыз. Ол үшін бір затты жерге қойып, аяғыңыздың ұшымен сол затты жылжытыңыз!" Мұғалім балаларды бақылап, олардың аяқтарының ұшымен ұсақ заттарды жылжытуын қадағалайды. Балалар бұл жаттығуды түрлі бағытта жасап көреді. 3. Қорытынды бөлім (5 минут) Мақсаты: Сабақты қорытындылап, балалардың жасаған жұмыстарын бағалау. Балалардың жасаған жаттығуларын бағалау:
--	--	--	---	--	---

	қонақтарға бата береді. Қонақтар дастарқаннан дәм татып, жақсы тілектер айтып қайтады. Балалар бұл ойын арқылы қазақтың қонақжайлылық дәстүрін үйренеді. 5. "Бата беру" ойыны (5 минут) Балалар шеңбер құрып тұрады. Тәрбиеші балалардың алдына шығып, "Бата беріңдер" деп сұрайды. Әр бала кезекпен үлкендерден естіген бата сөздерін айтып, бір-біріне жақсы тілектер айтады. Мысалы: "Әрқашан бақытты бол, көп оқы!" деген сияқты. 6. Қорытынды (3 минут) Балаларға сұрақтар қойып, сабақта		ұстау, артқа, алға еңкейтін жаттығу орындау. Тауықтар: алдымен қолдарын жоғары көтеріп, артқа еңкейіп, басын төмен түсіру. Бұл ойын жаттығуларды қызықты етіп көрсетіп, баланың денесінің икемділігін арттырады. 3. Арқаға арналған стретчинг жаттығулары (7 минут) Стретчинг жаттығуларын орындау үшін балаларды біртіндеп созылуға шақыру: Алға созылу: Отырып, аяқтарды түзу қойып, қолды алға созу. Бұл жаттығу арқаның жоғарғы бөлігін созады. Артқа еңкею: Тік тұрып, қолды артқа созып, денені артқа еңкейту. Арқаның төменгі бөлігін созуға көмектеседі.		Мұғалім әр баланың орындаған жаттығуларын мадақтап, олардың күш-жігерін бағалайды. "Жақсы, өте жақсы орындадыңыздар! Аяқтарыңызды дұрыс ұстап, барлық жаттығуларды жақсы орындадыңыздар." Балаларға сұрақ қойып, сабақ туралы қысқаша әңгіме жүргізу: "Бүгін біз не үйрендік?", "Қай жаттығу ең қызықты болды?", "Келесіде қандай жаттығулар жасағымыз келеді?" деп сұрау. 4.Мүсіндеу Міндеті:Қазақ халқының түрлі ыдыс-аяқтарын (қазан, астау, табақ, тостаған, керсен, ожау, күбі торсық және т.б.), тұрмыстық заттарын (керует, үстел, ер-тұрман, ошақ, кебеже, диірмен
--	--	--	---	--	---

	үйренгендерін сұрау: "Қонақ келгенде не істейміз?" "Наурыз мерекесін қалай қарсы аламыз?" "Бата беру не үшін маңызды?" Сабақтың соңында балаларды мадақтап, қазақ халқының салт-дәстүрлерін үйрену әрі оны құрметтеу қажеттігін тағы бір рет еске салу. Қосымша кеңестер: Ойын барысында балаларға салт-дәстүрлер туралы қысқаша бейнероликтер немесе суреттер көрсету. Балаларға ұлттық киімдер мен заттар көрсету арқылы дәстүрлердің маңызын көрсетіңіз. Бұл сабақ балалар		Балаларға әр жаттығуды 5-6 рет қайталауға мүмкіндік беру. Олар кезекпен жаттығуларды орындап, әрқайсысына дұрыс демалу мен тыныс алуды үйрету. 4. «Етпетінен еңбектеу» ойыны (7 минут) Балаларға етпетінен жатып, қолдарын пайдаланып, 3 метр жерге еңбектеп өту тапсырмасын беру. Балалар бір-бірінен қатар тұрған күйде етпетінен жатып, қолмен қозғалуға бастайды. Әр бала қолдарын итеріп, денесін қолдың көмегімен артқа және алға жылжытады. Бұл жаттығу арқаның және қолдың күшін дамытуға көмектеседі. Ойын кезінде балалардың тыныс алуын бақылап, дұрыс		және т.б), зергерлік бұйымдарымен (білезік, сырға, сақина, тұмар, шашбау және т.б.), туған өлкедегі мәдени мұра ескерткіштерімен таныстыру, аталған заттардан қалауы бойынша мүсіндеу және оларды ою-өрнектермен және қосымша заттармен (моншақ, дән және т.б.) безендіру, жұмыс барысында әртүрлі пішінді кескіштерді қолдану, олардың бетіне бедерлер жасау 1. Кіріспе (5 минут) Мақсаты: Балаларды сабаққа қызықтырып, қазақ халқының ыдыс-аяқтары мен олардың безендірілуі туралы түсінік беру. Ұйымдастыру кезеңі:
--	---	--	---	--	---

	үшін өте қызықты әрі танымдық болады, олар қазақ халқының салт-дәстүрлерін түсініп, құрметтеуді үйренеді. Вы сказали: Қазақ халқының әндері әуендерінің үздік үлгілерін тыңдауға баулу.Ойын түрінде ұйымдастырылған іс-әрекет сабақ 25 минут.5 жас ChatGPT сказал: ChatGPT 5 жасар балаларға қазақ халқының әндерін, әуендерін тыңдауға баулып, олардың мәдени мұрасын түсінуге бағытталған ойын түрінде ұйымдастырылған іс-әрекет сабағының жоспары келесідей болуы мүмкін. Бұл сабақта балалар		жаттығуларды орындауын қадағалау. 5. «Қозғалысқа қосыл!» ойыны (5 минут) Балаларға әртүрлі дене қимылдарын орындауды ұсыну. Мысалы: Қолды жоғары көтеріп, алдымен оңға, сосын солға бұрылу. Алға қарай еңкейіп, қолмен жерді ұстап, артқа еңкею. Бұл жаттығулар балалардың икемділігін арттырып, арқа бұлшықеттерін нығайтуға көмектеседі. Бұл жаттығуды көңілді әрі белсенді ету үшін түрлі қимылдар мен қозғалыстарды араластырып орындау. 6. Қорытынды (3 минут) Сабақтың соңында балалармен бірге тыныс		Балалармен амандасу, сабаққа дайындықты бастау. Балаларға сұрақ қою: "Қазақ халқының қандай ыдыс-аяқтарын білесіңдер?" Балалардан жауап күтіледі. (Қазан, астау, табақ, тостаған, керсен, ожау, күбі, торсық және т.б.) Мұғалім қазақ халқының дәстүрлі ыдыс-аяқтарын көрсетіп, олардың тарихы мен қолданылуын түсіндіреді. Түсіндіру: "Бүгін біз қазақ халқының ыдыс-аяқтарын безендіреміз. Ол үшін біз әртүрлі пішінді кескіштер мен құралдарды қолданамыз. Ыдыс-аяқтардың бетіне қандай суреттерді, бедерлерді жасауға
--	--	--	--	--	--

	қазақ халқының әуендері мен әндерінің сұлулығын және маңызын сезініп, көңіл күйін көтеретін болады. Сабақтың мақсаты: Балаларды қазақ халқының әндерімен таныстыру. Қазақ халқының әндерінің әуендерін тыңдату және оларды көңіл-күймен қабылдауға баулу. Ән арқылы балалардың тыңдау қабілетін дамыту және музыкалық қиялын арттыру. Қазақ мәдениетін құрметтеуге тәрбиелеу. Сабақтың құрылымы: 1. Ұйымдастыру кезеңі (3 минут) Балаларды жылы қарсы алу, сабақты		алу жаттығуларын орындау. Тыныс алып, қолды жоғары көтеріп, дем шығару арқылы қолды төмен түсіру. Балалармен сабақтың қалай өткенін сұрау: «Бүгін қандай жаттығуларды орындадық? Қандай жаттығулар ұнады?» деп сұрау. Балаларды мадақтау және сабақты жақсы өткізу үшін алғыс айту.		болады деп ойлайсыңдар?" Қарапайым пішіндермен жұмыс жасау (жұлдыз, гүл, толқындар, геометриялық пішіндер) туралы айту. 2. Негізгі бөлім (15 минут) Мақсаты: Балаларға ыдыс-аяқтарды безендіру, кескіштермен жұмыс жасауды үйрету. Ыдыс-аяқтарды безендіру және бедер жасау (10 минут): Балаларға әртүрлі кескіштер мен құралдар беріледі (пластилин, жұмсақ балшық, кескіштер). Мұғалім балаларға ыдыс-аяқтардың бетіне түрлі бедерлер жасау үшін пластилинді пайдалану тәсілдерін көрсетеді.
--	--	--	---	--	---

	бастамас бұрын балалардың көңіл-күйін сұрау. Тақырыпқа қызығушылық тудыру үшін қазақтың белгілі әндерінің бірін тыңдату (мысалы, «Атамекен» немесе «Аққұстар»). «Қазақтың әндері қандай әдемі!» деп айтып, бүгінгі сабақтың мақсатын түсіндіру. 2. Қазақ халқының әндерімен таныстыру (5 минут) Балаларға қазақ халқының танымал әндері туралы қысқаша әңгіме айту. Мысалы, "Атамекен" әнінің мағынасы: туған жер, Отан туралы ой қозғау. "Балқадіша" немесе "Елім-ай" әндерін таныстыру.				Мысалы: "Енді біз осы табақтың бетіне әдемі гүлдер немесе жұлдыздар жасай аламыз. Кескіштерді пайдаланып, пластилинге бедерлер саламыз." Балалар әртүрлі пішіндер жасап көреді: жұлдыз, гүл, толқын, геометриялық пішіндер. Ыдыс-аяқтың бетіне бедерлер жасау (5 минут): Балалар өздеріне берілген пластилиндермен ыдыс-аяқтардың бетіне бедерлер жасайды. Әр балаға жеке көмек көрсетіледі. "Балалар, өз ойларыңызша қандай бедерлер жасап, ыдыс-аяқтың бетіне орналастырғыңыз келеді? Бұл бедерлер қазақтың
--	--	--	--	--	--

	Әндердің қазақ халқының тарихы мен мәдениетіндегі орнын түсіндіру. Әндердің әуендері арқылы балаларға жақсы көңіл күй мен эмоция беру. 3. Ойын "Әнді тыңда, қайда екенін тап!" (7 минут) Балаларға белгілі бір қазақ әнінің үзіндісін тыңдату. Әнді тыңдағаннан кейін балаларға сұрақ қою: "Бұл әннің сөзінде не айтылған?" "Бұл ән қандай сезімді оятады?" «Бұл ән қай жерде орындалады?» деп сұрау (мысалы, туған жерге деген махаббат немесе достық туралы). Әндерді балалардың әртүрлі көңіл-күйде тыңдауы үшін әуендерді жайлап немесе көтеріңкі				ұлттық ою-өрнектеріне ұқсай ма?" Әр бала өз шығармашылық жұмысын жасайды, мұғалім олардың жасалған жұмыстарын мадақтайды. 3. Қорытынды бөлім (5 минут) Мақсаты: Балалардың жұмыстарын бағалап, сабақтың нәтижелерін талқылау. Балалардың жұмыстарын бағалау: Балалардың жасаған жұмыстарын талқылап, әр балаға жеке тоқталып өтеді. "Міне, бұл бала керемет жұлдыз жасады! Ал бұл бала гүл бейнесін өте жақсы жасапты." Балалар өз жұмыстарын ортаға шығарып, бір-
--	--	--	--	--	---

	әуенмен қоюға болады. 4. "Әннің бөлігіне би" ойыны (8 минут) Балаларға белгілі қазақ әндерінің әуендеріне билеуге тапсырма беру. Мысалы, "Қазақ вальсі" немесе "Аққу" сияқты әуендерді тыңдап, балалар оны сезіммен билейді. Әр бала әуеннің әдемілігін сезініп, денесімен билеп, қазақ әндерінің әуенін тыңдаудан ләззат алады. 5. "Кім бірінші тауып айтады?" ойыны (5 минут) Балаларға қазақ халқының әндерінен белгілі бір шумақтарды тыңдатып, сол әннің атауын немесе қандай сезімде айтылып жатқанын табуды сұрау.				бірінші жұмыстарын бағалайды. Сабақтың қорытындысы: Мұғалім балалардан сұрайды: "Бүгін біз не жасадық? Қазақ халқының қандай ыдыс-аяқтарын таныдық? Әртүрлі пішіндермен жұмыс істегенде қандай сезімде болдыңдар?" деп сұрау. Сабақтың соңында балалардың шығармашылығын мадақтап, олардың жасаған жұмыстарын көркемдеп бағалайды. Қажетті материалдар: Пластилин немесе жұмсақ балшық Кескіштер, түрлі пішінді құралдар (жұлдыз, гүл, геометриялық пішіндер) Қағаз, картон немесе пластик ыдыс-аяқтардың үлгілері
--	--	--	--	--	--

Мысалы:
«Өннің атауы
қандай?» деп сұрау,
мысалы:
"Атамекен" немесе
"Жаңа жұлдыз"
әндерін тыңдату.
«Бұл ән қандай
сезімді білдіреді?»
деп сұрау.
Балалар жауап
бергенде, олардың
дұрыс жауаптарын
күптап, қазақ
әндерінің
маңыздылығын
тағы да айта кету.
6. Қорытынды (2
минут)
Балалармен бірге
бүгінгі сабақтың
қорытындысын
шығару.
"Қандай әндер
ұнады?" деген
сұраққа жауап алу.
«Қазақтың
әндерінде қандай
әдемі сөздер бар?»
деп сұрау.
Балаларды мадақтап,
қазақ халқының
әуендері мен

	мәдениетіне деген қызығушылықтарын арттыру.				
Серуенге дайындық	Киіну: жүйелілік, серуендеуге шығу. Серуендеуге деген қызығушылықты ынталандыру. (Өзіне-өзі қызмет) «Қысқы табиғат» тақырыбында жеке әңгімелер.				
Серуен	Табиғаттың қыстық ерекшеліктері мен бақылау Мақсаты: Қыстың ерекшеліктерін байқау, табиғаттың өзгерістерін түсіну. Ойын: «Қар ізін бақылау» Балалар қармен жабылған жерлерде із қалдырып, түрлі жануарлардың іздерін іздейді (қоян, түлкі, құстар, т.б.). Әр іздің ерекшеліктерін байқап, қай жануарға тиесілі екенін болжау. Сұрақтар: «Қарға неше түрлі іздер қалғанын көрдіңдер?» «Қар қандай? Соғылған немесе жұмсақ па?»	Қысқы ойындар Мақсаты: Балаларды дене шынықтыруға және қыстық ойындармен таныстыру. Ойын: «Қармен ойнау» Балалар таза қарды жинап, түрлі пішіндер (шар, мүсін) жасау үшін қолдарын пайдаланады. Қармен жарыс ұйымдастыру: «Қарды кім бірінші жинап болады?» Ойын: «Қарлы қақпа» Әр баланың алдында қардан «қақпа» жасалады. Бала допты қардың ішінен өткізетін етіп допты тебуге тырысады.	Қысқы жануарлар мен құстарды бақылау Мақсаты: Балаларға қыста жануарлар мен құстардың өмірін түсіндіру. Ойын: «Қыстағы құстар» Балалар қыстағы құстарды бақылап, олардың қалай өмір сүретінін талқылайды. Құстардың тамақ іздегенін, ұясында қалай сақталып тұрғанын көру. Сұрақтар: «Қандай құстарды көрдіңдер? Олар қайда ұшады?» «Қыста құстарға қандай көмектесуге болады?»	Қысқы ауа-райы туралы зерттеу Мақсаты: Қыстың ауа-райының ерекшеліктерін танып-білу. Ойын: «Ауа-райын болжау» Балалар қыста ауа-райын бақылап, оның өзгерісін болжауға тырысады. Көкжиектегі бұлттарды, желдің бағытын, ауа температурасының өзгерісін байқайды. Сұрақтар: «Бүгінгі ауа-райы қандай?» «Қысқы күнде қандай киімдер кию керек?».	Қысқы табиғаттағы тыныштықты тыңдау Мақсаты: Қыстың тыныштық атмосферасын тыңдап, сезіну. Ойын: «Қысқы тыныштықты тыңдау» Балалар сыртта тыныштықты тыңдайды, ауадағы дыбыстарды байқайды. Қардың астында жүрген кішкентай жануарлардың дыбыстары, желдің қалай үргенін тыңдайды. Сұрақтар: «Қандай дыбыстарды естідіңдер?» «Қыс кезінде табиғат тыныш па?»
Серуенне оралу	Балалардың киімдерін жүйелі түрде шешу, өлеңдерді, әндерді үйрену, жұмбақтарды шешу, жаңылтпаштар, санау және т. б. (көркем, тәуелсіз ойын әрекеті) «Табиғатты қорғайық» - табиғи ресурстарға ұқыпты қарауды қалыптастыру (Біртұтас тәрбие)				
Балалардың деңгейі	Баяу қимылды ойындар Мақсаты: Балалардың қимыл-қозғалыс дағдыларын	Үстел үсті ойындары Мақсаты: Балалардың логикалық ойлауын	Бейнелеу әрекеті Мақсаты: Балалардың шығармашылық	Жеке шығармашылық әрекеттер	Өзіндік ізденіс әрекеттері

әрекеті (баяуқимылд ыойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеуәреке ті, кітаптар қараужәнетағ ыбасқа әрекеттер)	дамыту, денсаулығын жақсарту. Ойын: «Қысқы серуен» Балалар бөлмеде орындықтар мен басқа да заттарды қойып, қыстың көрінісін жасауға тырысады (жолдар, ағаштар, қар). Олар жай ғана бір-біріне кедергі келтірмей, баяу жүріп өтеді. Ойын арқылы балалардың үйлесімді қозғалыс дағдылары дамиды. Ойын: «Қарды жинау» Балалар үстел үстінде кішкентай ақ қағаздан қиылған қарды жинайды. Қағаздың әр бөлігін бір-бірден жинау керек, қозғалыс барысында балалардың зейінін арттыруға көмектеседі.	дамыту, зейін мен қиялын жетілдіру. Ойын: «Лото» Балалар суреттер мен цифрлардан тұратын лото ойынын ойнайды. Әр бала карточкасын алып, сол карточкадағы суретке немесе цифрға сәйкес келетін бейнені іздейді. Ойын барысында балалар түстерді, пішіндер мен санды танып, оларды есте сақтауға үйренеді. Ойын: «Құрастырма пазл» Балалар пазл құрастыру арқылы кеңістіктік ойлау дағдыларын дамытады. Қысқы табиғат, жануарлар немесе ертегі кейіпкерлері бейнеленген пазлдар	қабілеттерін дамыту, өз ойын көркем түрде жеткізу. Ойын: «Қар суретін салу» Балалар қағазға қардың суретін салып, оны түрлі түстермен әшекейлейді. Бұл әрекет арқылы балалар қыстың түсін, табиғатты, қардың ерекшеліктерін өз көзқарастары бойынша бейнелейді. Ойын: «Қысқы пейзаж» Балалар түрлі материалдарды пайдалана отырып, қысқы пейзаждарды жасайды (мақта, қағаз, түсті стикерлер). Суреттің негізінде табиғаттың қыстық көрінісі болуы керек: ағаштар, мұз, қар, балалар мен жануарлар.	Мақсаты: Балалардың дербес шешімдер қабылдауына ықпал ету, шығармашылық белсенділігін арттыру. Ойын: «Қысқы аппликация» Балалар қағаздан қар, ағаш, жануарлар, қысқы элементтерді қиып, аппликация жасайды. Осылайша олар жапсырмалар мен қиынды материалдар арқылы өз шығармашылықтарын іске асырады. Ойын: «Қарлы адам жасау» Балалар түрлі материалдарды (материалдар, түсті қағаз, түймелер, жіптер) пайдаланып, қысқы адамды (қарлы адам) жасайды. Ойын арқылы олар пішіндерді танып, қол моторикасын дамытады.	Мақсаты: Балалардың дербес шығармашылық ізденісін дамыту. Ойын: «Табиғаттан қандай нәрселерді табуға болады?» Балалар қыстың табиғатынан жапырақтар, мұз қабыршақтары, қардың түрлерін жинап, оларды зерттейді. Бұл әрекет балалардың қоршаған ортаға деген қызығушылығын арттырады.
--	--	--	---	---	--

		таңдалады.			
Балалармен жеке жұмыс	Эмоционалды даму мен өзін-өзі бағалау Мақсаты: Баланың эмоциялық жағдайын бақылау, өзін-өзі бағалау қабілетін дамыту. Жүзеге асыру әдісі: Баланың эмоцияларын тану және оларды сөзбен білдіруіне көмектесу. Эмоционалдық тұрақтылықты дамыту үшін тыныштандыратын жаттығулар мен ойындар ұйымдастыру. Баланың өзін-өзі бағалау деңгейін арттыру үшін оның жетістіктерін мадақтап, қолдау көрсету. Мысал: Балаларға түрлі эмоционалдық күйді бейнелейтін суреттер көрсетіп, сол жағдайлардағы эмоцияларды сипаттап беру.	Қол моторикасы мен жазуға дайындық Мақсаты: Баланың қол моторикасын дамыту, жазуға дайындау. Жүзеге асыру әдісі: Жазу үшін қажетті жаттығулар: түзу және қисық сызықтарды салу, әріптер мен сандарды жазу. Қолдың ұсақ моторикасын дамыту үшін түрлі материалдармен жұмыс жасау (қаламсаппен жазу, құмда жазу). Мысал: Балаларға әріптер мен сандарды дұрыс жазу бойынша тапсырмалар беру. Қорытынды: Жазуға дайындық үшін балаға әртүрлі жазу жаттығуларын беру,	Қиял мен шығармашылықты дамыту Мақсаты: Баланың шығармашылық қабілеттерін дамыту, қиялын жетілдіру. Жүзеге асыру әдісі: Баланың қиялын дамытатын шығармашылық ойындар мен тапсырмалар ұсыну. Бейнелеу өнері, қолөнер және шығармашылық жұмыс арқылы өзін-өзі білдіруге мүмкіндік беру. Балаларға ертегілер мен әңгімелер құрастыруға тапсырма беру. Мысал: Балаларға бейнелеу құралдарын беріп, олардан қиялдарын пайдаланып	Әлеуметтік дағдыларды дамыту Мақсаты: Баланың өзара қарым-қатынас жасау, басқа балалармен жұмыс істей білу дағдыларын қалыптастыру. Жүзеге асыру әдісі: Топтық жұмыстарда баланың қатысуын бақылау, жеке тапсырмаларды орындауға көмек көрсету. Әлеуметтік ойындар арқылы баланың дұрыс мінез-құлық көрсетуіне ықпал ету. Баланы топтық ойындарға қатыстыру арқылы өзін-өзі тануға және өзара әрекет ету дағдыларын дамыту. Мысал: Баланы басқа балалармен бірге «Құрылысшы»	Ойлау және логикалық дағдыларды дамыту Мақсаты: Баланың зейінін, есте сақтау және ойлау қабілетін арттыру. Жүзеге асыру әдісі: Логикалық тапсырмалар мен жұмбақтар шешу. Баланы сурет бойынша әңгіме құрастыруға үйрету. Құрылымдық ойлауды дамыту үшін суреттерден әңгімелер құрастыру. Мысал: Баланың алдына бірнеше түрлі сурет қойып, «Бұл қандай жануар?» немесе «Бұл қайда орналасқан?» деген сұрақтар қою. Қорытынды: Баланың ойлау қабілетін дамыту үшін оны өз бетінше тапсырмалар орындауға ынталандыру.

	Қорытынды: Баланың эмоционалдық интеллектін дамыту үшін оның сезімдерін танып, дұрыс бағалай білу дағдыларын қалыптастыру.	қол моторикасын дамыту.	сурет салуды сұрау (мысалы, «Менің армандарым»).	ойынына қатыстырып, оларға бірлесіп жұмыс жасау тапсырмасын беру.	
			Қорытынды: Баланың шығармашылық қабілеттерін дамыту үшін оған жаңа идеялар мен шығармашылық жұмыстар орындауға мүмкіндік беру.	Қорытынды: Баланың әлеуметтік дағдыларын қалыптастыру үшін әртүрлі ситуацияларда өзара әрекет ету мүмкіндіктерін дамыту.	
Балалардың үйге қайтуы	Өнегелі 15 минут» «Өнегелі қадамдар» ойыны: Балаларды шеңберге жинап, әрбір баланың қолында қызыл, жасыл немесе көк карточка болатындай етіп, оларды үш топқа бөліңіз. Ойыншының алдында бір ситуация болады (мысалы, «Сен біреуге көмек көрсетіп жатырсың», «Сен досыңа қолдау көрсетпей, оны ренжітіп жатырсың», «Сен басқа балалармен бөлісіп отырсың»). Балалар ситуацияны тыңдап, өздерінің жауаптарын карточкалармен көрсетеді. Мысалы: Егер ситуация жақсы мінез-құлықты білдірсе, балалар жасыл карточка көрсетеді. Егер ситуация жаман мінез-құлықты көрсетсе, қызыл карточка көрсетіледі. Егер ситуация не жақсы, не жаман екені анық емес болса, көк карточка көрсетіледі. Әр ситуациядан кейін балаларға түсіндірулер жасалып, дұрыс мінез-құлықты ұстану маңыздылығын айтып өтіңіз. (Біртұтас тәрбие.)				

Тәрбиелеу - білім беру үдерісінің циклограммасы

Балалардың жастары: 5 жастағы

Жоспарлау күні: 27.01-31.01.2024-2025 оқу жылы

Күн тәртібі	Дүйсенбі 27.01	Сейсенбі 28.01	Сәрсенбі 29.01	Бейсенбі 30.01	Жұма 31.01
Балаларды қабылдау.	Мұғалімнің балалармен қарым-қатынасы: отбасы дәстүрлері туралы жеке әңгімелесу, қарым-қатынас және көтеріңкі көңіл-күй орнатуға ойындар ұйымдастыру. Жағымды жағдай орнату Күй күмбірі: Ақжелең (күй) https://lmusic.kz/mp3/asylbek-ensepov-akzhelen/149846 (Біртұтас тәрбие)				
Ата-аналармен әңгімелесу, кеңес беру	Ата-аналармен балалардың денсаулығы, ауа-райы бойынша киім-кешек, балалардың көңіл-күйі, демалыс күндері туралы әңгімелесу				

Балалардыңде рбесәрекеті (баяуқимылд ыойындар, үстелүстіойын дары, бейнелеуәреке ті, кітаптар қараужәнетағ ыбасқа әрекеттер)	ҚР мемлекеттік әнұраны	"Көкпар" "Тоғызқұмалақ" Мақсаты: Балалардың есептеу қабілетін дамыту, логикалық ойлауды жетілдіру. Ойынның тәртібі: Бұл ойын сандықпен ойнауға негізделген, оның ішінде 81 ұяшық пен бірнеше құмалақ бар. Ойыншылар кезекпен құмалақтарды санап, қарсыласын ұтып алуға тырысады. Дидактикалық маңызы: Бұл ойын математикалық қабілеттерді, логиканы, стратегияларды ойлауды дамытады. Ұлттық ойын-ұлт қазынасы Біртұтас тәрбие	"Ұйқас тап" Мақсаты: Баланың сөздік қорын молайту, қазақ тілінің дыбыстық ерекшеліктерін түсіндіру. Ойынның тәртібі: Балаларға бір сөз беріледі, олар осы сөзге ұйқас сөздер табуға тырысады. Бұл ойын топпен немесе жұппен ойналуы мүмкін. Дидактикалық маңызы: Ойын баланың тілдік қоры мен дыбыстық танымын жақсартады. Тілдік қарым-қатынас	«Табиғаттағы өзгерістер» ойыны Мақсаты: Балалардың табиғаттағы өзгерістерді бақылау және түсіну қабілетін дамыту. Ойын жетекшісі табиғаттағы жыл мезгілдерінің өзгерістерін, табиғаттағы көріністерді сипаттайды. Балалар сол өзгерістерді картадағы суреттер арқылы табуы керек. Мысалы, көктемде гүлдер гүлдейді, күзде ағаштардың жапырақтары түспек сияқты. Ойын соңында балалар табиғаттың әр мезгіліндегі ерекшеліктерін талқылайды.. Экологиялық білім беру және экологиялық мәдениет	"Сақина тастау" Мақсаты: Балалардың қол қозғалысын дамыту, ойынның мәнін түсіну. Ойынның тәртібі: Ойыншылар сақинаны немесе басқа да ұсақ затты тандалған нысанға дәл тастауға тырысады. Бұл ойынға балалар бірнеше топқа бөлініп қатысады. Әр бала кезекпен сақинаны жәшікке немесе басқа да орынға түсіруге тырысады. Дидактикалық маңызы: Балалар қолдың нәзік қимылдарын үйреніп, сенімділік пен төзімділікті дамытады. Ұлттық құндылық Біртұтас тәрбие
Ұйымдастыр ылған іс-	Біртұтас тәрбие: Қаңтар айы – «Заң және тәртіп» айы Апта дәйексөзі: «Тәртіпсіз ел болмайды.»				

әрекеке дайындық	«Табиғат қорғаушысы» ойыны Мақсаты: Экологиялық таза өмір салтын қалыптастыру. Ойыншыларға экологиялық таза өмір сүрудің түрлі аспектілері бойынша сұрақтар беріледі. Әрбір дұрыс жауап үшін ұпай беріледі. Мысалы: «Су үнемдеудің қандай тәсілдерін білесіз?», «Қалай тұрмыстық қалдықтарды азайтуға болады?» деген сұрақтар қойылады. Ойын соңында әрбір ойыншы өздерінің экологиялық мәдениетін арттыру үшін нені өзгерту керек екендігін талқылайды. Қоршаған ортамен танысу	«Тіл — тапқырлар» ойыны Мақсаты: Балалардың сөздік қорын молайту және сөздермен жұмыс істей білу қабілетін дамыту. Ойын жетекшісі балаларға бірнеше сурет көрсетеді, және оларды сәйкестендіру керек. Мысалы, суреттердің арасында «сәбіз», «үй», «апта» сөздері бар болса, балалар осы сөздермен сөйлем құрауы тиіс. Балалар әр сөзді дұрыс қолдана отырып, өз сөйлемдерін құрап, дыбыстар мен әріптердің қатысын меңгереді. Сөйлеуді дамыту	«Уақытты таны» ойыны Мақсаты: Уақытты түсіну, сағатты оқу дағдыларын дамыту. Жүрісі: Балаларға уақытты көрсететін карталар немесе сағаттардың суреттері беріледі. Ойын жетекшісі балаларға белгілі бір уақытты сұрайды, мысалы, «10 сағат 30 минут». Балалар сағатты қарап, көрсетілген уақытты айтады немесе көрсетеді. Бұл ойын балалардың уақыт ұғымын, сағатпен жұмыс істеу дағдыларын дамытуға көмектеседі. Математика негіздері	«Қалай болады?» ойыны Мақсаты: Оқиғаларды болжау және шығармашылық ойлауды дамыту. Ойын жетекшісі белгілі бір шығарма немесе ертегіден үзінді оқиды және оқиғалардың жалғасын болжауды сұрайды. Мысалы, «... және ақылды қасқыр орманда адасып кетті, енді не болады?» Балалар өз болжамдарын айтады, әртүрлі нұсқаларды ұсынады. Бұл ойын балалардың қиялдау қабілеттерін дамытып, әдеби шығармалардың құрылымын түсінуге көмектеседі. Көркем әдебиет	«Қандай дыбыс?» ойыны Мақсаты: Балалардың дыбыстарды дұрыс есту және ажырату дағдыларын дамыту. Ойын жетекшісі балаларға белгілі бір дыбыстарды немесе сөздерді айтады. Балалар сол дыбысты немесе дыбыс тобын дұрыс тануы керек. Мысалы, «С» дыбысын тыңдап, балалар оған сәйкес сөздер табады (сабақ, сүт, сәби). Ойын балалардың дыбыстық сауаттылығын арттырады. Сауат ашу негіздері
--------------------------------	--	--	--	--	--

Кестеге сәйкес Ұйымдастырылған іс-әрекет	1.Математика негіздері Міндеті: Геометриялық фигуралар (дөңгелек, сопақша, үшбұрыш, шаршы, тіктөртбұрыш) мен денелерді (шар, текше, цилиндр) дұрыс атап, оларды ажырата білуге жаттықтыру. 1. Ұйымдастыру кезеңі (3 минут) Балаларды қарсы алып, бүгінгі сабақты түсіндіру. Әр балаға сәлемдесіп, көңіл-күйлерін сұрау. 2. Жаңа материалды түсіндіру (5 минут) Геометриялық фигуралар туралы қысқаша әңгімелесу.	1.Математика негіздері Міндеті: Геометриялық фигуралар (дөңгелек, сопақша, үшбұрыш, шаршы, тіктөртбұрыш) мен денелерді (шар, текше, цилиндр) дұрыс атап, оларды ажырата білуге жаттықтыру. 1. Ұйымдастыру кезеңі (3 минут) Балаларды қарсы алып, сабақтың мақсатын түсіндіру. Оқушыларға көңіл-күйін сұрап, топқа бөлу (мысалы, «шар», «цилиндр», «текше» деп үш топқа бөлу). 2. Жаңа материалды түсіндіру (5 минут) Шар: Қарапайым шары бар ойыншықтарды немесе фигураларды көрсетіп, шардың барлық жағынан тең екенін және дөңгелек екенін айтып түсіндіру.	1.Математика негіздері Міндеті: Геометриялық фигуралар (дөңгелек, сопақша, үшбұрыш, шаршы, тіктөртбұрыш) мен денелерді (шар, текше, цилиндр) дұрыс атап, оларды ажырата білуге жаттықтыру. 1. Ұйымдастыру кезеңі (3 минут) Балаларды қарсы алып, сабақтың тақырыбымен таныстыру. Балалармен көңіл-күйді сұрау, сабаққа дайын екендерін анықтау. Балаларға қызығушылық туғызу үшін геометриялық фигуралар мен денелердің бейнелерімен немесе ойыншықтармен таныстыру. 2. Жаңа материалды түсіндіру (5 минут)	1.Көркем әдебиет Міндеті: Жұмбақ шешу өнеріне баулу. 1. Ұйымдастыру кезеңі (3 минут) Балаларды жылы қарсы алып, көңіл-күйлерін сұрау. Сабақтың мақсатын түсіндіру: «Бүгін біз жұмбақтарды шешіп, тапқыр болуды үйренеміз!» деп айту. Сабақтың басында жұмбақ шешудің қызықты екенін балаларға жеткізу. 2. «Жұмбақтарды тыңда!» ойыны (7 минут) Тәрбиеші балаларға жұмбақтарды оқиды, ал балалар жауапты тауып, шешуге тырысады. Жұмбақ 1: «Алты аю бір ауыз сөзбен Ән айтады, ол не?»	1.Сөйлеуді дамыту Міндеті: Қазақ халқының салт-дәстүрлерімен таныстыруды жалғастыру, «асар», «сүйінші сұрау» дәстүрлерінің мәнін түсіндіру, балаларды бір-біріне көмек қолын созуға, бірлесіп ойнауға, тапсырманы орындауға, бір-бірінің қуанышына ортақтаса білуге, бір-біріне қамқор болуға баулу. Ұйымдастыру кезеңі (3 минут) Балалармен амандасу, сабақты бастау. Сабақтың тақырыбы мен мақсатын түсіндіру: «Бүгін біз қазақ халқының жақсы дәстүрі — «асар» дәстүрін қайталаймыз. Бұл дәстүрдің маңызы қандай?»
---	--	--	--	---	---

	Дөңгелек: Барлық жағынан тең арақашықтықта болатынын түсіндіру. Сопақша: Ұзын және қысқа жағы бар фигура екенін көрсету. Үшбұрыш: Үш қабырға мен үш бұрышы бар екенін айтып, мысалдар келтіру. Шаршы: Төрт қабырғасы тең болатын төртбұрыш екенін түсіндіру. Тіктөртбұрыш: Екі жұп қабырғасы тең болатынын айтып көрсету. 3. Ойын "Қандай фигура?" (10 минут) Балаларға әртүрлі геометриялық фигуралардан жасалған карточкалар немесе	Текше: Текше пішіні бар ойыншық немесе денені көрсету (мысалы, кубиктер) және оның төртбұрышты беттері бар екенін айтып, түсіндіру. Цилиндр: Цилиндр пішіні бар денені көрсету (мысалы, банка, шайқалғыш стакан), оның екі дөңгелек беті және бір түзу беті бар екенін түсіндіру. 3. "Денені тап!" ойыны (7 минут) Балаларға әртүрлі денелердің суреттері немесе ойыншықтары беріледі. Тәрбиеші белгілі бір денені сипаттап, балалар сол денені дұрыс табуға тырысады. Мысалы: Тәрбиеші: «Бұл дене екі дөңгелек бетке ие және түзу бүйірі бар» деп цилиндрді сипаттайды.	Геометриялық фигуралар: Дөңгелек: Барлық жағынан бірдей қашықтықта болатынын түсіндіру. Сопақша: Ұзын және қысқа жағынан ерекшеленетінін көрсету. Үшбұрыш: Үш бұрышы және үш қабырғасы бар екенін айту. Шаршы: Төрт қабырғасы тең болатын фигура. Тіктөртбұрыш: Екі жұп қабырғалары тең болатын төртбұрыш. Геометриялық денелер: Шар: Барлық жағынан бірдей болатынын түсіндіру (мысалы, допты көрсету).	(Жауабы: «Тауық») Жұмбақ 2: «Ақ күміс шығып тұр, Әр жерде бір ойнап тұр.» (Жауабы: «Қар») Жұмбақ 3: «Әрі тәтті, әрі қышқыл, Алма, жеп көр, не қылар?» (Жауабы: «Алма») Әр жұмбақты шешкен соң балаларды мадақтап, олардың жауаптарын түсіндіріп, дұрыс жауапты қалай тапқанын сұрау. 3. «Жұмбақтың қақпағын аш!» ойыны (7 минут)	Балалардан сұрақтар қою: «Сендер «асар» дегенді естігендерің бар ма?» «Асар деген не?» Балалар өз ойларын айтып, мұғалім қосымша түсінік береді. 2. Таныстырылым және қайталау (5 минут) «Асар» дәстүрі туралы еске түсіру: «Асар» — бұл қазақ халқының бірлесіп жұмыс істеу дәстүрі. Бір адам жұмыс істей алмай жатса, оған ауылдастар көмектесіп, бірігіп жұмыс істейді. Мұғалім балаларға бірнеше нақты мысалдар келтіріп, оларды түсіндіреді: «Мысалы, бір адам үй салу керек болса, оған көршілері мен туыстары көмекке келеді.
--	--	--	--	---	---

ойыншықтар көрсету. Тәрбиеші фигураның атын атаған кезде балалар сол фигураны дұрыс көрсете білуі керек. Мысалы: Тәрбиеші: "Бұл — үшбұрыш. Ал, енді мен дөңгелек көрсетемін!" Балалар фигураны табу үшін уақыт алады, содан соң тәрбиеші тексеріп, дұрыс жауапты құптайды. 4. "Фигураларды тап!" ойыны (7 минут) Балаларға бөлмеде немесе аулада түрлі геометриялық фигуралар орналасқан суреттер таратып, оларды табуды сұрау.	Тәрбиеші: «Бұл дене төртбұрышты беттерден тұрады және оның барлық беті бірдей» деп текшені сипаттайды. Тәрбиеші: «Бұл дене барлық жағынан дөңгелек және ұшы жоқ» деп шарды сипаттайды. 4. "Геометриялық денелерді құрастыр!" ойыны (8 минут) Балаларға әртүрлі денелерді көрсету үшін оларды қағаздан немесе басқа материалдардан (мысалы, пластилиннен, ағаштан) құрастыруға мүмкіндік беру. Балалар тапсырма бойынша шар, текше және цилиндрден денелер құрады. Осы арқылы олар денелердің сипаттамаларын жақсырақ түсінеді. 5. Қорытынды (5 минут)	Текше: Төртбұрышты беттерден тұратынын айту (мысалы, кубикті көрсету). Цилиндр: Екі дөңгелек беті мен түзу беті бар екенін көрсету (мысалы, банка, құтыны көрсету). 3. Ойын "Фигураны тап!" (7 минут) Балаларға түрлі геометриялық фигуралар мен денелердің суреттерін көрсету немесе үлгілерін қолдарына беру. Тәрбиеші фигураның немесе дененің сипаттамасын айтқанда балалар оны табуға тырысады. Мысалы: Тәрбиеші: «Бұл фигураның үш бұрышы бар және үш қабырғасы	Бұл ойынның мақсаты – жұмбақтың шешімін тез табуға жаттықтыру. Тәрбиеші жұмбақтың басын айтады, ал балалар оның шешімін табуға тырысады. Жұмбақтың басы: «Түсі қызыл, қабығы қалың...» Балалар жауап беру үшін жұмбақтың соңын күтеді. Жауап: «Қауын». Жұмбақтың басы: «Ұшып жүр, суға сүңгіп, топырақта да жүреді...» Жауабы: «Құтан». Бұл кезеңде балалар дұрыс жауап беру үшін зейін қойып тыңдап, жұмбақтың	Осылайша олар көп жұмыс істеп, үйді тез салып бітіреді.» «Егін егу, мал бағу немесе үй шаруашылығымен айналысу кезінде де адамдар бір-біріне көмек көрсетеді.» Балалармен бірге «асар» дәстүрінің не үшін қажет екенін талқылау: «Неліктен адамдар бір-біріне көмектеседі?» «Бұл адамдардың бірлігі мен достығын көрсетеді.» 3. Ойын түріндегі тапсырмалар (15 минут) Ойын 1: «Асарды көрсету» (5 минут) Балаларды бірнеше топқа бөлу.
---	---	--	--	--

Әр бала өзіне берілген фигураларды тауып, қайсысы дөңгелек, қайсысы шаршы екенін айтып көрсетеді. Бұл ойын балалардың фигураларды ажыратып, тануын дамытуға көмектеседі. 5. Қорытынды (5 минут) Балаларды алған білімдерін сұрау: "Қай фигураның бұрышы бар?", "Шаршының қандай қасиеті бар?" деген сұрақтар қою. Балалардың геометриялық фигураларды қайталауға көмектесу үшін әр фигураны бірге атайды.	Балаларды орындарына шақырып, соңғы рет әр денені бірге атап шығу. «Қай дене қандай пішінде?» деген сұрақтар қойып, жауаптарын тыңдау. Мысалы: «Шардың қандай пішіні бар?» деп сұрау. «Цилиндрде қандай беттер бар?» деп сұрау. Сабақтың соңында балаларды мадақтап, оларды тағы да осы денелерді дұрыс атай білуге ынталандыру. 2.Көркем әдебиет Міндеті: Жаңылтпаш айту өнеріне баулу. 1. Ұйымдастыру кезеңі (3 минут) Балаларды жылы қарсы алу, сабақтың мақсатын түсіндіру.	бар» — балалар үшбұрышты табады. Тәрбиеші: «Бұл дене екі дөңгелек беті мен бір түзу беті бар» — балалар цилиндрді табады. 4. "Фигураларды салыстыру" ойыны (7 минут) Балалар екі фигураны немесе денені салыстырады және олардың айырмашылықтары мен ұқсастықтарын анықтайды. Мысалы, шар мен текшені салыстыру: «Шардың беті дөңгелек, текшеде төртбұрышты беттер бар» деген сияқты. Сопақша мен тіктөртбұрышты салыстыру: «Сопақшаның бір жағы ұзын, тіктөртбұрыштың	мағынасын түсінуге тырысады. 4. «Жұмбақ ойла!» ойыны (5 минут) Балаларды екі топқа бөлу. Әр топқа жұмбақ ойлап табу тапсырмасы беріледі. Топтар өздері жасаған жұмбақты басқа топқа ұсынады. Қай топ дұрыс жауап тапса, сол топ ұтқан болады. Топтар бір-біріне жұмбақ ұсынып, оларға жауап іздеуге мүмкіндік береді. 5. «Жұмбақ шешуші тапқыр» ойыны (5 минут) Балаларға жұмбақтың шешімдерін тез табуға арналған ойын. Тәрбиеші әртүрлі жұмбақтар оқиды, ал балалар бірден жауап береді. Мысалы:	Әр топқа нақты тапсырма беру: Бір топқа «үй салу» тапсырмасы беріледі. Екінші топқа «егін егу» тапсырмасы беріледі. Үшінші топқа «малшыларға көмек көрсету» тапсырмасы беріледі. Әр топ бірлесіп, өз тапсырмаларын орындап, ойын түрінде көрсете отырып, «асар» дәстүрін көрсетеді. Мұғалім балаларды бағыттап, оларды бір-біріне көмек көрсетуге ынталандырады. «Үй салу үшін көп адам көмектескенде, жұмыс тез аяқталады!» «Егін егуде адамдар бір-біріне көмек көрсету арқылы өнімді көп алады!»
--	---	--	--	---

2.Қазақ тілі Міндеті : Сөздерді жіктеп, тәуелдеп, септеп қолдана білуді, интонациясы бойынша сөйлемдерді (хабарлы, сұраулы, лепті) ажыратып, сөйлегенде қолдана білуді жетілдіру. 1. Ұйымдастыру кезеңі (3 минут) Оқушылармен амандасу, сабақтың мақсатымен таныстыру. Сабақтың қызықты әрі ойын түрінде өтетінін айту, оқушылардың назарын сабаққа аудару. 2. Таныстырылым және түсіндіру (5 минут) Сөздерді жіктеу: «Сөздер әр түрлі	Балалардың көңіл-күйін сұрап, «Бүгін біз жаңылтпаш айтып үйренеміз!» деп сабақтың тақырыбын таныстыру. Балаларға жаңылтпаштың не екенін түсіндіру: «Жаңылтпаш дегеніміз – сөздердің жылдам айтылуы қиын, бірақ көңілді әрі қызықты болып келетін өлеңдер». 2. Жаңылтпаштармен таныстыру (5 минут) Балаларға бірнеше қарапайым жаңылтпаштарды оқып, олардың мағынасы мен айтылуы туралы түсіндіріп беру. Мысалы: «Алтыншы қабаттағы алтыншы қазанға алтыншы айда алтыншы бұрышқа алтыншы ағашты орнатайық!» «Табақта тұрған тамақта таңдайды тақтайдан тауып	екі жұп қабырғасы тең» деп айтуларын сұрау. 5. Қолданбалы ойын "Геометриялық денелер мен фигураларды жинау" (5 минут) Балалар бөлмеде немесе жұмыс үстелінде геометриялық фигуралар мен денелерді жаттығу арқылы жинайды. Мысалы, текшелерден үй құрау, цилиндрді қосып машинаны жасау, үшбұрыштан шатыр жасау. Бұл ойын арқылы балалар фигуралардың қасиеттерін және олардың нақты өмірдегі қолданыстарын көріп, үйренеді. 6. Қорытынды (3 минут)	«Бірде-бір, екі емес, үш бұрыш бар...» Жауабы: «Үшбұрыш». «Құс, бірақ құс емес...» Жауабы: «Ұшақ». Балаларға уақыт шектеуі беріледі, сол арқылы жылдамдықты дамытуға көмектеседі. 6. Қорытынды (3 минут) Сабақтың соңында балалармен жұмбақтардың қандай түрлері туралы қысқаша талқылау жүргізу. «Бүгін қандай жұмбақтарды шештік?» деп сұрау. Балаларды жақсы жұмыс істегені үшін мадақтап, сабақты аяқтау. 2.Сауат ашу негіздері Міндеті: Әртүрлі бағыттағы тігінен, көлденең, қысқа, ұзын, толқынды, ирек сызықтарды, нүктелерді, тамшы тәрізді пішіндерді олардың	Ойын 2: «Асар дәстүрі бойынша көмек көрсету» (5 минут) Балаларға бірнеше жағдай беріледі, олар әрбір жағдайда «асар» дәстүрі бойынша көмек көрсетуі қажет: «Сенің досың жаңа үй салуда көмек сұрады. Сен не істейсің?» «Біреу егінін егіп жатқанда көмек сұрады. Сен не істейсің?» Балалар кезекпен өз жауаптарын айтады: «Мен досыма көмек көрсету үшін үй салуға барамын!» «Мен егін егуге көмектесемін!» Мұғалім балаларға көмек көрсетудің маңыздылығын түсіндіріп, олардың өздерінің ынтымақтасып
--	--	--	---	--

	болады. Мысалы, біз 'жүремін', 'жүр' деп айтамыз. Бұл сөздер 'жүру' деген сөзден шығады, бірақ әртүрлі болып айтылады. Бұл — сөздің өзгеруі.» Сөйлемдер интонациясы: Хабарлы сөйлем: Оқушыларға жай сөйлемдер оқытып, оларды хабарлы сөйлем деп түсіндіру. Мысалы: «Мен ойын ойнаймын.» Сұраулы сөйлем: Сұрақ қою арқылы сөйлемдер құрастыру. Мысалы: «Сен ойын ойнағың келе ме?» Лепті сөйлем: Қуаныш немесе таңданыс білдіретін сөйлемдер. Мысалы: «Керемет! Сен жеңдің!»	алған таңқурай тұра алмай тұр!» Әр жаңылтпаштың бір-екі рет айтылуына мүмкіндік беру, балаларға тыңдату. 3. Ойын "Жаңылтпаш айт!" (7 минут) Балаларды бірнеше топқа бөліп, әр топқа жаңылтпаштың бір бөлігін беру. Әр топ сол бөлікті толықтырып, жаңылтпашты дұрыс әрі тез айтып беру керек. Мысалы, бір топқа жаңылтпаштың бірінші бөлігі беріледі: «Алтыншы қабаттағы...», екінші топқа: «Табақта тұрған...». Жаңылтпаштарды көңілді, жылдам айтуға тырысу, балалар бір-біріне күле отырып көмектеседі. 4. "Жаңылтпаш жарысы" ойыны (7 минут)	Балаларды тағы да геометриялық фигуралар мен денелерді атай отырып, қай фигураның қай денеге сәйкес келетінін сұрау. Сабақта қандай жаңа ақпарат алғандарын сұрау: «Шардың қандай ерекшелігі бар?», «Текше мен цилиндрдің айырмашылығы неде?» деген сұрақтар қою. 2.Сөйлеуді дамыту Міндеті: Қазақ халқының салт-дәстүрлерімен таныстыруды жалғастыру, «асар», «сүйінші сұрау» дәстүрлерінің мәнін түсіндіру, балаларды бір-біріне көмек қолын созуға, бірлесіп ойнауға, тапсырманы орындауға, бір-бірінің қуанышына ортақтаса	арасындағы арақашықтықты сақтап, алдымен үлгі бойынша және кейіннен өзбетінше жазуға мүмкіндік беру. 1. Кіріспе (5 минут) Мақсаты: Балаларға сабақтың тақырыбын таныстыру және қызығушылықтарын арттыру. Ұйымдастыру кезеңі: Балалармен амандасу, оларды сабаққа дайындау. Балаларға сұрақ қою: "Кімдеріміз тамшының пішінін білесіздер?" деген сияқты жеңіл сұрақтар қойып, оларды тақырыпқа тарту. Тақтаға немесе үлкен қағаз бетіне үлкен «тамшы» пішінін салып, оның қалай көрінетінін көрсету.	жұмыс істегендерін мақтайды. Ойын 3: «Асар дәстүрі арқылы жұмыс істеу» (5 минут) Балалар топта «асар» дәстүрін іс жүзінде көрсетеді. Бұл жолы балалар бірлесіп, үлкен қорапты тасып, басқа орынға қою керек. Әр бала өз кезегінде тапсырманы орындап, өз міндетін атқарып, жұмыс істейді. Мұғалім: «Көмек көрсету — бұл «асар» дәстүрінің негізгі мақсаты. Бірлесіп жұмыс істегенде, біз көп нәрсеге қол жеткізе аламыз!» Балалар тапсырманы аяқтап, бірге жұмыс істеу арқылы қуаныштарын бөліседі.
--	---	--	--	--	---

	3. Ойын түріндегі тапсырмалар (15 минут) Ойын 1: «Сөйлем құрастыру» (7 минут) Балаларға бірнеше сөз беріледі (мысалы: «құстар», «көтеріледі», «жоғары», «ұшады»). Оқушылар осы сөздермен хабарлы, сұраулы және лепті сөйлемдер құрастыруы керек. Мысалы: Хабарлы сөйлем: «Құстар жоғары ұшады.» Сұраулы сөйлем: «Құстар жоғары ұша ма?» Лепті сөйлем: «Құстар қандай керемет ұшады!» Әр бала өз сөйлемін айтады, қалғандары	Балаларды кезекпен шақырып, белгілі бір жаңылтпашты айтуға тапсырма беру. Әр бала жаңылтпашты жылдам әрі анық айтып, мағынасын дұрыс түсініп айтуы керек. Мысалы: «Қарлығаш қарды қарша атып, қарбықтап кетті!» «Көк тауық көкшіл көкке ұшып кетті» деп жаңылтпаш айту. Әр бала жаңылтпашты орындап болған соң, басқа балалар да жаңылтпашты қайталайды. Бұл жаттығулар тілдің жылдамдығын арттырады. 5. "Жаңылтпашты көрсет!" ойыны (5 минут) Балаларға бірнеше жаңылтпашты оқып көрсеткеннен кейін, оларды сол жаңылтпашты	білуге, бір-біріне қамқор болуға баулу. 1. Ұйымдастыру кезеңі (3 минут) Балалармен амандасу, сабақтың мақсатын түсіндіру. «Бүгін біз қазақ халқының салт-дәстүрлерімен танысатын боламыз, соның ішінде «асар» дәстүрі туралы әңгімелесеміз. Алдымен, сендер «асар» дегенді естігендерің бар ма?» деп сұрау. Балаларға өз ойларын айтуға мүмкіндік беру. 2. Таныстырылым және түсіндіру (5 минут) «Асар» дәстүрі туралы түсінік: «Асар» — бұл қазақ халқының ұжымдық еңбекті ұйымдастыру	Түсіндіру: "Бүгін біз тамшы тәрізді пішіндермен жұмыс істейміз. Біз оларды бір-бірінен бірдей арақашықтықпен орналастырамыз. Әуелі үлгі бойынша жасаймыз, кейін өзіміз өз ойымызбен орналастырамыз." 2. Негізгі бөлім (15 минут) Мақсаты: Балаларға арақашықтықты сақтап пішіндермен жұмыс істеуді үйрету. Үлгі бойынша жұмыс (7 минут): Балаларға үлгі көрсетіледі: бірнеше тамшы пішіндері бір қатарда және олардың арасында бірдей арақашықтық бар. Мұғалім үлгі бойынша пішіндерді орналастырып, арақашықтықты көрсетеді: "Міне, осы пішіндер бірдей	4. Сабақты қорытындылау (2 минут) Оқушылардан сабақ туралы сұрақтар қою: «Бүгін біз қандай дәстүрмен таныстық?» ««Асар» дегенді қалай түсіндіңдер?» «Неліктен көмек көрсету маңызды?» Балалар өз ойларын айтып, сабақты қорытындылау: «Бір-бірімізге көмек көрсету керек, өйткені бірлесіп жұмыс істегенде бәрі жақсы болады!» Қорытынды: Сабақ барысында балалар «асар» дәстүрінің маңыздылығын түсініп, бірлесіп жұмыс істей отырып, ынтымақтастық пен достықтың
--	--	--	---	---	---

тыңдап, қандай сөйлем екенін анықтайды. Ойын 2: «Интонацияны ажырат» (8 минут) Мұғалім әртүрлі сөйлемдер оқиды, ал балалар оларды тыңдап, сөйлемнің түрін ажыратады. Мысалы: Мұғалім: «Мен алаңда ойнаймын.» (Хабарлы сөйлем) Мұғалім: «Сен алаңда ойнайсың ба?» (Сұраулы сөйлем) Мұғалім: «Керемет! Біз жеңдік!» (Лепті сөйлем) Балалар дауыс көтеріп немесе төмен түсіріп, әр сөйлемді тыңдап, қандай интонация екенін айтулары керек.	дене қимылдары арқылы көрсетуді сұрау. Мысалы, балалар жаңылтпашты айтып жатып, қимылмен көрсетеді: біреуі қолдарын көтеріп, біреуі орындыққа отырып, тағы біреуі қол шапалақтап жаңылтпашты көрсетеді. Бұл ойында балалар жаңылтпаштың сөздері мен мағынасын дене қимылдары арқылы есте сақтайды. 6. Қорытынды (3 минут) Сабақтың соңында балаларға сұрақтар қою: «Қандай жаңылтпаштар ұнады?» немесе «Қандай жаңылтпашты тез айттыңыз?» деген сұрақтар қойып, балалардың жаңылтпаштарды қайталауға деген ынтасын арттыру.	дәстүрі. Егер бір адамға үй салу, егін егу, малшыларға көмек керек болса, ауылдастар бірлесіп, бір-біріне қол ұшын береді. Мысалы, бір адамның үй салуына немесе басқа жұмысына көмек көрсету үшін ауыл адамдары бірігіп, «асар» ұйымдастырып, көп адам жұмыс істейді. «Асардың» негізгі мақсаты — адамдардың бір-біріне көмек көрсетуі, сол арқылы бірлік, ынтымақты күшейту. Асар дәстүрін балаларға түсіндіру: «Бір адам жұмыс істеп жатқанда, басқа адамдар оған көмекке келеді. Олар бірге жұмыс істеп, жұмысты тез бітіреді. Бұл —	арақашықтықта тұр. Біз де осылай жасаймыз!" Балалармен бірге үлгі бойынша бірнеше тамшы пішіндерін салу. Мұғалім әр пішіннің арақашықтығын түсіндіріп, балаларды байқампаздыққа шақырады. Өз бетінше жұмыс (8 минут): Балаларға өз бетінше жұмыс істеуге мүмкіндік беріледі. Олар қағаз бетіне бірнеше тамшы пішіндерін салып, арақашықтықты сақтап, орналастыруы керек. Мұғалім әр балаға жеке көмек көрсетіп, олардың пішіндерді дұрыс орналастыруына көмектеседі. Осы кезеңде балалар өз қиялдары мен шығармашылығын қолдана отырып, пішіндермен түрлі комбинацияларды жасап көреді.	маңыздылығын тәжірибе арқылы көрді. Ойын түрінде ұйымдастырылған сабақ балалардың осы дәстүрге деген қызығушылықтарын арттырды. 2.Сауат ашу негіздері Міндеттері: Әртүрлі бағыттағы тігінен, көлденең, қысқа, ұзын, толқынды, ирек сызықтарды, нүктелерді, тамшы тәрізді пішіндерді олардың арасындағы арақашықтықты сақтап, алдымен үлгі бойынша және кейіннен өзбетінше жазуға мүмкіндік беру. 1. Кіріспе (5 минут) Мақсаты: Балаларды сабаққа қызықтырып, сызықтар мен пішіндердің түрлерін түсіндіру.
---	--	--	---	--

Ойын 3: «Қуаныш немесе таңдану» (5 минут) Балаларға қандай да бір жағдай немесе оқиға туралы айтылады. Олар сол жағдайға байланысты лепті сөйлемдерді дауыстап айтады. Мысалы: «Сенің жақсы сурет салғаныңды көріп тұрмын!» Балалар: «Керемет! Сен әдемі салдың!» Немесе: «Кішкентай мысық қуып келе жатыр!» Балалар: «Ой, мысық қандай шапшаң!» 4. Сабақты қорытындылау (2 минут) Оқушыларға «Бүгін біз не туралы сөйлестік?» деп сұрақ қойып, сабақты қорытындылау.	Ойын 3: «Қуаныш немесе таңдану» (5 минут) Балаларға қандай да бір жағдай немесе оқиға туралы айтылады. Олар сол жағдайға байланысты лепті сөйлемдерді дауыстап айтады. Мысалы: «Сенің жақсы сурет салғаныңды көріп тұрмын!» Балалар: «Керемет! Сен әдемі салдың!» Немесе: «Кішкентай мысық қуып келе жатыр!» Балалар: «Ой, мысық қандай шапшаң!» 4. Сабақты қорытындылау (2 минут) Оқушыларға «Бүгін біз не туралы сөйлестік?» деп сұрақ қойып, сабақты қорытындылау.	Балаларды мадақтап, олардың жаңылтпаш айтудағы жетістіктерін атап өту. 3.Қазақ тілі Міндеті:Сөздерді жіктеп, тәуелдеп, септеп қолдана білуді, интонациясы бойынша сөйлемдерді (хабарлы, сұраулы, лепті) ажыратып, сөйлегенде қолдана білуді жетілдіру 1. Ұйымдастыру кезеңі (3 минут) Оқушылармен амандасу, сабақтың мақсатымен таныстыру. Сабақтың қызықты әрі ойын түрінде өтетінін айту, оқушылардың назарын сабаққа аудару. 2. Таныстырылым және түсіндіру (5 минут) Сөздерді жіктеу: «Сөздер әр түрлі болады. Мысалы, біз 'жүремін', 'жүр' деп айтамыз. Бұл сөздер 'жүру'	достықтың, көмек көрсету мен бірліктің белгісі.» 3. Ойын түріндегі тапсырмалар (15 минут) Ойын 1: «Асар ұйымдастыру» (5 минут) Балаларды бірнеше топқа бөлу. Әр топқа әртүрлі тапсырмалар беріледі: Бір топқа «Үй салу», Екінші топқа «Егін егу», Үшінші топқа «Малшыларға көмек көрсету» тапсырмалары беріледі. Әр топ «асар» дәстүрін орындап, жұмысты бірлесіп атқарады. Олар тапсырманы орындап жатқанда, бір-	3. Қорытынды бөлім (5 минут) Мақсаты: Балалардың жұмыстарын бағалау, сабақты қорытындылау. Балалардың жұмыстарын талқылау: Мұғалім балалардың жасалған жұмыстарын қарап, әр балаға жеке тоқталып өтеді: "Міне, бұл бала тамшы пішіндерін өте жақсы орналастырған, арақашықтықты сақтап отыр!". Балалар бір-бірінің жұмыстарын көреді, пікірлер айтады. Сабақтың қорытындысы: Сабақта не үйренгені туралы қысқаша әңгіме. Балалардан сұрақтар қойылады: "Бүгін біз не үйрендік?", "Тамшы пішіндерін орналастыру қаншалықты қиын болды?".	Ұйымдастыру кезеңі: Балалармен амандасып, сабаққа дайындықты бастау. Балаларға: "Бүгін біз әртүрлі сызықтар мен пішіндермен жұмыс істейміз. Сызықтар мен пішіндер неше түрлі болады деп ойлайсыңдар?" деп сұрақ қою арқылы сабақтың тақырыбын ашу. Түсіндіру: Мұғалім тақтада әртүрлі сызықтар мен пішіндерді (тігінен, көлденең, қысқа, ұзын, толқынды, ирек сызықтар, нүктелер мен тамшы тәрізді пішіндер) көрсетіп, олардың әрқайсысының қалай көрінетінін түсіндіреді. Мысалы: Тігінен сызық: "Бұл сызық жоғарыдан
--	--	---	--	--	--

	Әр баладан «Сен қандай сөйлемдер құрастырдың?» деп сұрау. Сабақтың нәтижесі бойынша, балалардың сөздерді жіктеп қолдану және сөйлемдердің интонациясын ажырату дағдыларын тексеру. Қорытынды: Балалар ойын арқылы сөздерді дұрыс қолдануды және сөйлемдердің интонациясын ажыратуды үйренді. Сабақтың ойын түрінде өтетіндігі балалардың белсенділігін арттырып, сөйлеу дағдыларын дамытуға көмектесті. 3.Қоршаған ортамен танысу Міндеті: Қазақ халқының салт-дәстүрлерін білу және	деген сөзден шығады, бірақ әртүрлі болып айтылады. Бұл — сөздің өзгеруі.» Сөйлемдер интонациясы: Хабарлы сөйлем: Оқушыларға жай сөйлемдер оқытып, оларды хабарлы сөйлем деп түсіндіру. Мысалы: «Мен ойын ойнаймын.» Сұраулы сөйлем: Сұрақ қою арқылы сөйлемдер құрастыру. Мысалы: «Сен ойын ойнағың келе ме?» Лепті сөйлем: Қуаныш немесе таңданыс білдіретін сөйлемдер. Мысалы: «Керемет! Сен жеңдің!» 3. Ойын түріндегі тапсырмалар (15 минут) Ойын 1: «Сөйлем құрастыру» (7 минут) Балаларға бірнеше сөз беріледі (мысалы:	біріне көмек көрсету керек. Әр топ тапсырманы орындаған соң, нәтижесін баяндайды: «Біз үй салуға көмектестік, енді үй дайын!», «Біз егінді ектік, енді өнім күтеміз!». Ойын 2: «Асармен көмек көрсету» (5 минут) Балаларға әртүрлі жағдайлар беріледі, олар «асар» дәстүрі арқылы бір-біріне көмек көрсетуі қажет: «Сенің досың үйін салу үшін көмек сұрады. Сен не істейсің?» «Біреу егінін егіп жатқанда көмек сұрады. Сен не істейсің?»	Сабақтың соңында балаларды ынталандырып, оң пікірлер айту. Қажетті материалдар: Қағаз беті немесе тақта Түсті қарындаштар немесе маркерлер Үлгі ретінде дайындалған тамшы пішіндері (бастапқыда қағаз бетіне салынған немесе дайын жапсырмалар) 3.Қоршаған ортамен танысу Міндеті: «Өлі табиғат» ұғымымен таныстыру (су, ауа, мұз сүңгілері, күн, бұлт, қар, тастар, жел, жаңбыр); өлі табиғат заттарын адамның қолымен жасалған заттардан ажырата білу. 1. Ұйымдастыру кезеңі (3 минут) Балаларды жылы қарсы алып, көңіл-күйлерін сұрау.	төменге қарай тартылады." Көлденең сызық: "Бұл сызық солдан оңға қарай созылады." Толқынды сызық: "Бұл сызық теңіз толқындары сияқты." Ирек сызық: "Бұл сызық кішкентай жұлдыздар сияқты бұралып кетеді." 2. Негізгі бөлім (15 минут) Мақсаты: Балаларға үлгі бойынша сызықтарды жазу және пішіндерді орналастыруды үйрету. Үлгі бойынша жұмыс (7 минут): Мұғалім тақтаға әртүрлі сызықтар мен пішіндердің үлгілерін салады:
--	--	---	--	---	--

кұрметтеу. 1. Ұйымдастыру кезеңі (3 минут) Балаларды жылы қарсы алып, сабақты таныстыру. Балалардың көңіл-күйін сұрау, сабақтың тақырыбымен таныстыру. Балаларға қазақ халқының салт-дәстүрлерінің маңызды екенін түсіндіру. 2. Жаңа материалды түсіндіру (7 минут) Балаларға қазақ халқының маңызды салт-дәстүрлерінің кейбірін түсіндіру. Түсіндірген кезде әрбір дәстүрге байланысты қысқаша әңгіме айту:	«құстар», «көтеріледі», «жоғары», «ұшады»). Оқушылар осы сөздермен хабарлы, сұраулы және лепті сөйлемдер құрастыруы керек. Мысалы: Хабарлы сөйлем: «Құстар жоғары ұшады.» Сұраулы сөйлем: «Құстар жоғары ұша ма?» Лепті сөйлем: «Құстар қандай керемет ұшады!» Әр бала өз сөйлемін айтады, қалғандары тыңдап, қандай сөйлем екенін анықтайды. Ойын 2: «Интонацияны ажырат» (8 минут) Мұғалім әртүрлі сөйлемдер оқиды, ал балалар оларды тыңдап, сөйлемнің түрін ажыратады.	Балалар кезекпен өз жауаптарын айтады. «Мен досыма көмек көрсетіп, жұмысқа кірісемін!» «Мен егін егуге көмектесемін!» Балалар осы тапсырмалар арқылы бір-біріне көмектесудің маңыздылығын түсінеді. Ойын 3: «Асар дәстүрін көрсету» (5 минут) Мұғалім балаларға «асар» дәстүрін көрсету үшін, барлық балалар бірлесіп, бір жұмысты орындауға тырысады. Мысалы, балалар топ болып үлкен жастықты көтеріп, ортаға апарады. Бұл әрекет олардың бірлесіп жұмыс істеу дағдыларын көрсетеді.	Сабақтың тақырыбын хабарлау: «Бүгін біз табиғаттағы өлі заттармен танысамыз. Олар қандай екен? Оларды қалай ажыратуға болады?» Балалармен әңгіме жүргізу: «Өлі табиғат деп не айтамыз? Оған қандай заттар жатады?» деп сұрап, балалардың жауаптарын тыңдау. 2. «Өлі табиғат заттарын топтастыру» ойыны (7 минут) Балаларға әртүрлі заттар (судың суреті, мұз сүңгілері, күн, бұлт, қар, тастар, желдің суреті, жаңбырдың суреті, адамның қолымен жасалған заттар – ойыншық, үстел, кітап, т.б.) көрсетіледі. Тәрбиеші балаларға осы заттарды екі топқа бөлу керек екенін түсіндіреді: Өлі табиғат заттары (су, ауа, мұз, күн, бұлт, қар, тастар, жаңбыр, жел).	Тігінен және көлденең сызықтар. Қысқа және ұзын сызықтар. Толқынды және ирек сызықтар. Нүктелер мен тамшы тәрізді пішіндер. Балаларға әртүрлі сызықтардың үлгілерін көру, оларды түсіну және қайталай алу үшін бірнеше минут беріледі. Мұғалім әр сызықтың немесе пішіннің қалай жасалатынын көрсетіп, арақашықтықты сақтау қажеттігін түсіндіреді. Балалар үлгілерді мұқият көшіріп жазып шығады. Бұл кезеңде мұғалім балаларға көмек көрсетеді, дұрыс жазылуы үшін бағыт береді. Өз бетінше жұмыс (8 минут):
---	---	--	--	---

Құда түсу: Құда түсу қазақ халқында үлкен салт, бұл екі отбасының бір-бірімен қарым-қатынасын нығайту үшін жасалады. Той жасау: Қазақ халқы тойды ерекше маңызды күн деп санайды. Той жасау — қуаныш пен бақытты бөлісу деген сөз. Бата беру: Қазақтарда үлкендердің жастарға бата беруі өте маңызды. Бата адамға берекет, молшылық әкеледі деп сенген. Қонақжайлылық: Қазақ халқы қонақтарды өте жақсы қарсы алады. Қонаққа арналған сыйлықтар, дастарқан жайылуы	Мысалы: Мұғалім: «Мен алаңда ойнаймын.» (Хабарлы сөйлем) Мұғалім: «Сен алаңда ойнайсың ба?» (Сұраулы сөйлем) Мұғалім: «Керемет! Біз жеңдік!» (Лепті сөйлем) Балалар дауыс көтеріп немесе төмен түсіріп, әр сөйлемді тыңдап, қандай интонация екенін айтулары керек. Ойын 3: «Қуаныш немесе таңдану» (5 минут) Балаларға қандай да бір жағдай немесе оқиға туралы айтылады. Олар сол жағдайға байланысты лепті сөйлемдерді дауыстап айтады. Мысалы: «Сенің жақсы сурет салғаныңды көріп тұрмын!»	Балалар мұны «асар» дәстүрі ретінде орындайды, бір-біріне көмек көрсетіп, жұмыс нәтижесіне бірге қол жеткізеді. 4. Сабақты қорытындылау (2 минут) Оқушылардан «Бүгін біз не туралы білдік?» деген сұрақ қойып, әр бала өз ойын айтады. «Асар» дәстүрінің маңызы туралы пікірлерін тыңдап, қорытынды жасалады. «Асар дәстүрі — бұл көмек көрсету мен бірліктің белгісі. Біз бір-бірімізге көмек көрсете отырып, көп жұмыс істей аламыз.» Қорытынды: Сабақ барысында балалар қазақ	Адамның қолымен жасалған заттар (ойыншықтар, жиһаздар, көлік, т.б.). Балалар осы заттарды топтап, оларды дұрыс категорияларға орналастыруы керек. Әр топтың қандай заттардан тұратынын айтып, талқылау жүргізу. 3. «Өлі табиғаттан не көріп отырмыз?» ойыны (8 минут) Балаларға сыртқы ортаға қарай отырып, өлі табиғаттың элементтерін табу тапсырмасын беру. Мысалы, балаларға сұрақ қою: «Күн көлеңке жасап тұрма?» немесе «Бұлттар аспанда көрінеді ме?» деп, олардың айналасындағы табиғат көріністерін сипаттауды сұрау. Әр бала өз көргенін сипаттап, өлі табиғаттың элементтерін атап береді.	Балаларға өз бетінше жұмыс істеуге мүмкіндік беріледі. Олар қағаз бетіне төмендегі тапсырмаларды орындауы тиіс: Әртүрлі бағыттағы сызықтарды (тігінен, көлденең, қысқа, ұзын, толқынды, ирек) жазу. Тамшы тәрізді пішіндерді арақашықтықты сақтап салу. Нүктелер мен сызықтарды әртүрлі комбинациямен орналастырып, өздігінен композиция жасау. Балалар өз қиялдары мен шығармашылықтарын пайдаланып, сызықтар мен пішіндермен түрлі комбинацияларды жасап көреді.
--	---	---	---	---

— бұл қонақжайлылықтың белгісі. Ұлыстың ұлы күні — Наурыз: Наурыз — қазақ халқының ең басты мерекелерінің бірі. Бұл күні халық жаңару мен жаңа жылды қарсы алады. 3. Ойын "Салт-дәстүрлерді тап!" (7 минут) Тәрбиеші балаларға қазақ халқының салт-дәстүрлеріне қатысты сұрақтар қойып, оларды дұрыс жауап беруге шақырады. Мысал: Тәрбиеші: "Бұл салт бойынша жастарға үлкендер жақсы тілектер айтады. Бұл не?" Балалар: "Бата беру!"	Балалар: «Керемет! Сен әдемі салдың!» Немесе: «Кішкентай мысық қуып келе жатыр!» Балалар: «Ой, мысық қандай шапшаң!» 4. Сабақты қорытындылау (2 минут) Оқушыларға «Бүгін біз не туралы сөйлестік?» деп сұрақ қойып, сабақты қорытындылау. Әр баладан «Сен қандай сөйлемдер құрастырдың?» деп сұрау. Сабақтың нәтижесі бойынша, балалардың сөздерді жіктеп қолдану және сөйлемдердің интонациясын ажырату дағдыларын тексеру. Қорытынды: Балалар ойын арқылы сөздерді дұрыс қолдануды және сөйлемдердің	халқының «асар» дәстүрі туралы мағлұмат алды. Ойын түрінде ұйымдастырылған сабақ арқылы балалар бірлесіп жұмыс істей отырып, көмек көрсету мен ынтымақтастықтың маңыздылығын түсінді. 3.Сауат ашу негіздері Міндеті: Әртүрлі бағыттағы тігінен, көлденең, қысқа, ұзын, толқынды, ирек сызықтарды, нүктелерді, тамшы тәрізді пішіндерді олардың арасындағы арақашықтықты сақтап, алдымен үлгі бойынша және кейіннен өзбетінше жазуға мүмкіндік беру. 1. Ұйымдастыру кезеңі (3 минут)	Тәрбиеші балалардың жауабын толықтырып, дұрыс түсінік қалыптастырады. 4. «Табиғаттың құпиясы» ойыны (5 минут) Балаларға өлі табиғат элементтері туралы қысқаша бейнемазмұн немесе сурет көрсетіледі (су, ауа, мұз, күн, т.б.). Тәрбиеші әр элемент туралы сұрақтар қойып, балаларға олардың қандай қасиеттері бар екенін анықтауға көмектеседі: «Су қандай?» (сұйық, салқын, ағатын, т.б.) «Күн не істейді?» (жарық береді, жылытады, т.б.) «Желдің қандай қасиеттері бар?» (ұшатын, жылжытатын, т.б.) 5. «Кім жылдам?» ойыны (5 минут) Балалар екі топқа бөлініп, әр топқа өлі табиғат пен адам	Мұғалім әр балаға жеке көмек көрсетіп, олардың жұмыстарын бағалайды. 3. Қорытынды бөлім (5 минут) Мақсаты: Сабақты қорытындылап, балалардың жұмыстарын бағалау. Балалардың жұмыстарының талқылануы: Мұғалім әр баланың жұмысын қарап, бірнеше баланың жұмыстарын тақтаға шығарып көрсетеді. "Бұл бала өте жақсы тігінен сызықтарды жазды, ал бұл бала толқынды сызықтарды тамаша жасады!" деген сияқты оң пікірлер айтылып, балалар ынталандырылады. Сабақтың қорытындысы:
---	---	---	---	---

Тәрбиеші: "Қазақта қонақ келгенде не істейміз?" Балалар: "Қонақжайлылық танытамыз!" Бұл ойын арқылы балалар қазақ халқының дәстүрлерін тез әрі қызықты түрде есте сақтайды. 4. "Қонаққа бару" ойыны (8 минут) Балаларды екі топқа бөлу. Бір топ — қонақтар, екінші топ — үй иелері. Қонақтар үйге келіп, үй иелерінен түрлі қазақ салт-дәстүрлері бойынша сыйлық алады. Мысалы: Қонақтар келгенде үй иелері оларды жақсы қарсы алады. Үй иелері қонақтарға	интонациясын ажыратуды үйренді. 4.Музыка Міндеті: Қазақ халқының әндері мен би әуендерінің үздік үлгілерін тыңдауға баулу. 1. Ұйымдастыру кезеңі (3 минут) Балаларды жылы қарсы алу, сабақтың тақырыбын таныстыру. Қазақ халқының би әуендері туралы қысқаша айтып, олардың өнердегі маңызын түсіндіру. «Қазақтың би әуендерін тыңдайық, олар қандай әдемі!» деп сабақтың мақсатын атап өту. 2. Қазақ би әуендерімен таныстыру (7 минут) Балаларға қазақ халқының би әуендеріне қатысты қысқаша түсінік беру:	Балаларды жылы қарсы алу, сабақтың мақсатын түсіндіру. «Бүгін біз нүктелерден пішіндер құрастырып, өзіміз жаңа пішіндер жазамыз!» деп сабақтың тақырыбын таныстыру. Балалармен бірге нүктелерді дұрыс орналастыруды үйренудің қызықты әрі маңызды екенін айту. 2. Нүктелермен таныстыру (5 минут) Балаларға нүктелердің маңыздылығын түсіндіру. Мысалы: «Нүктелер – бұл пішіндерді құратын кішкентай элементтер. Біз оларды бір-біріне дұрыс орналастырып, әдемі пішіндер жасаймыз». Балаларға үлгі ретінде қарапайым пішіндер	жасаған заттарды атайтын карточкалар беріледі. Тәрбиеші «өлі табиғат» деген сөз айтқан кезде балалар тек өлі табиғат заттарын атайды. Ал «адам жасаған» деген кезде тек адамның жасаған заттарын атайды. Ойынның мақсаты – балалардың белсенділігін арттырып, олардың дұрыс жауап беруін қадағалау. 6. Қорытынды (2 минут) Сабақтың соңында балаларға «Бүгін біз не үйрендік?» деген сұрақ қойып, сабақта өткен негізгі ұғымдарды қайталау. «Өлі табиғат қандай заттардан тұрады?» деп сұрау арқылы балалардың сабақтан алған білімдерін тексеру. Балаларды жақсы жұмыс істегені үшін мадақтау.4.Дене тәрбиесі (29.10.2024 №319)	Мұғалім балалардан сұрайды: "Бүгін біз қандай сызықтарды жасадық?", "Неліктен сызықтарды арақашықтықты сақтап жазу маңызды?". Сабақ туралы қысқаша әңгіме жүргізіліп, балалардың алған білімдері бекітіледі. Қажетті материалдар: Қағаз беті немесе тақта Түсті қарындаштар, маркерлер Үлгі ретінде дайындалған сызықтар мен пішіндер (бастапқыда қағаз бетіне салып көрсетуге болады) 3.Дене тәрбиесі (29.10.2024 №319) Міндеті: Аяққа арналған жаттығулар: аяқтың ұшына көтерілу, қолды алға созып, жартылай отырып-тұру (2-3 рет); қолды тізеге қойып
--	--	--	---	--

бата береді. Қонақтар дастарқаннан дәм татып, жақсы тілектер айтып қайтады. Балалар бұл ойын арқылы қазақтың қонақжайлылық дәстүрін үйренеді. 5. "Бата беру" ойыны (5 минут) Балалар шеңбер құрып тұрады. Тәрбиеші балалардың алдына шығып, "Бата беріндер" деп сұрайды. Әр бала кезекпен үлкендерден естіген бата сөздерін айтып, бір-біріне жақсы тілектер айтады. Мысалы: "Әрқашан бақытты бол, көп оқы!" деген сияқты.	"Қара жорға" биінің әуені: бұл қазақтың ең танымал биінің бірі, оның әуені қатты ырғақты, қуанышты. "Шашу" биінің әуені: бұл әуен қуаныш пен мереке сәттерінде орындалады, көңілді әуені бар. "Тарихи би әуендері": қазақтың батырлық дәстүрлеріне байланысты орындалатын әуендер. Әр би әуенін тыңдатып, оның ерекшеліктері мен мазмұнын түсіндіру. Мысалы: "Қара жорға": би әуені, оның ырғақтары мен қозғалыстарын түсіндіру. Балаларға осы би әуенінің негізінде қандай қимылдар жасалатынын айту. "Шашу": көңілді әуендерді тыңдау кезінде көңіл-күйдің көтерілгенін сезіндіру.	көрсетіп, оларды нүктелер арқылы қалай құруға болатынын көрсету: Шаршы: төрт бұрышты пішін, төрт нүкте қолданып, олардың арақашықтығын сақтап орналастыру. Үшбұрыш: үш нүктені пайдаланып, олардың арасындағы арақашықтықты сақтап орналастыру. Дөңгелек: нүктелерді шеңберге орналастырып, пішін құру. 3. Ойын "Нүктеден пішіндер құрастыру" (7 минут) Балаларға бір-бірінен арақашықтықты сақтай отырып, нүктелерді орналастыру тапсырмасын беру. Тәрбиеші балаларға бірнеше пішіндермен	Міндеті: Арқаға арналған жаттығулар: отырып алға, артқа еңкею (5–6 рет), стретчинг элементтері бар жаттығуларды орындау, қолдың көмегімен етпетінен жатып еңбектеу (3 метр). 1. Ұйымдастыру кезеңі (3 минут) Балаларды жылы қарсы алып, олардың көңіл-күйін сұрау. Сабақтың мақсатын түсіндіру: «Бүгін біз арқаға арналған жаттығулар жасап, денемізді күшейтеміз!» Балалармен қысқаша әңгімелесу: «Арқамыз денеміздің маңызды бөлігі, оны күтуіміз керек. Арқаны қалай дұрыс жаттықтырамыз?» деп сұрау. 2. «Тауықтар мен қояндар» ойыны (5 минут) Балаларды орындықта отырғызу, бірақ олардың арқаларын тік ұстауын қадағалау.	отырып-тұру; аяқтың ұшымен ұсақ заттарды жылжыту. 1. Кіріспе (5 минут) Мақсаты: Балаларды сабаққа дайындап, аяққа арналған жаттығуларды таныстыру. Ұйымдастыру кезеңі: Балалармен амандасу, сабақтың мақсатымен таныстыру: "Бүгін біз аяқтарға арналған жаттығулар жасап, ойын түрінде көңілді уақыт өткіземіз. Осы жаттығулар арқылы біз аяқтың күшін және икемділігін арттырамыз!" Балаларды шеңбер жасап тұруға шақыру. Түсіндіру:
--	--	---	---	--

6. Қорытынды (3 минут) Балаларға сұрақтар қойып, сабақта үйренгендерін сұрау: "Қонақ келгенде не істейміз?" "Наурыз мерекесін қалай қарсы аламыз?" "Бата беру не үшін маңызды?" Сабақтың соңында балаларды мадақтап, қазақ халқының салт-дәстүрлерін үйрену әрі оны құрметтеу қажеттігін тағы бір рет еске салу. 4.Музыка Міндеті: Қазақ халқының әндері мен би әуендерінің үздік үлгілерін тыңдауға баулу. 1. Ұйымдастыру кезеңі (3 минут)	3. "Би әуендерін тыңда, би қимылдарын тап!" ойыны (8 минут) Балаларға бірнеше қазақ би әуендерін тыңдату. Әр әуенге сәйкес би қимылдарын жасау тапсырмасын беру. Мысалы: "Қара жорға" биінің әуені: балаларға аяқтарын қағып, шеңбер жасап жүруді ұсыну. "Шашу" биінің әуені: қолдарын көтеріп, айнала билеуге шақыру. Әуеннің қарқынына және түріне сәйкес би қимылдарын орындау. Бұл балалардың би әуендерін сезінуіне және оларды көңілді түрде қайталауға көмектеседі. 4. "Қазақ биі" ойыны (5 минут) Балаларды екі топқа бөліп, әр топқа белгілі бір	(шаршы, үшбұрыш, дөңгелек) үлгі көрсетеді. Балалар нүктелерді өздері орналастырып, пішіндерді құруға тырысады. Мысалы, балаларға бір параққа төрт нүкте қойып, соларды шаршыға айналдыруды сұрау. Оларды арақашықтықты сақтай отырып, пішіндердің дұрыс әрі әдемі болуын қадағалау. 4. "Нүкте бойынша жазу" ойыны (7 минут) Балаларға үлгі ретінде бір пішін беріледі. Мысалы, төрт нүкте арқылы шаршы, үш нүкте арқылы үшбұрыш, немесе бес нүкте арқылы пішін құру. Балалар осы үлгі бойынша нүктелерді	Балаларға «Қояндар» немесе «Тауықтар» болып әрекет етуін сұрау: Қояндар: отырып, артқа еңкеп, аяқтарын түзу ұстау, артқа, алға еңкейтін жаттығу орындау. Тауықтар: алдымен қолдарын жоғары көтеріп, артқа еңкейіп, басын төмен түсіру. Бұл ойын жаттығуларды қызықты етіп көрсетіп, баланың денесінің икемділігін арттырады. 3. Арқаға арналған стретчинг жаттығулары (7 минут) Стретчинг жаттығуларын орындау үшін балаларды біртіндеп созылуға шақыру: Алға созылу: Отырып, аяқтарды түзу қойып, қолды алға созу. Бұл жаттығу арқаның жоғарғы бөлігін созады. Артқа еңкею: Тік тұрып, қолды артқа созып, денені артқа еңкейту. Арқаның төменгі бөлігін созуға көмектеседі.	Мұғалім балаларға жаттығулардың қандай екенін түсіндіріп, қандай пайда әкелетінін айтады: Аяқтың ұшына көтерілу. Қолды алға созып жартылай отырып-тұру. Қолды тізеге қойып отырып-тұру. Аяқтың ұшымен ұсақ заттарды жылжыту. Әр жаттығуды жеке-жеке көрсетіп, балаларға оны дұрыс орындау жолын түсіндіреді. 2. Негізгі бөлім (15 минут) Мақсаты: Балаларға жаттығуларды көрсету және оларды ойын түрінде орындауға мүмкіндік беру. Аяқтың ұшына көтерілу (5 минут):
---	---	--	--	---

	Балаларды жылы қарсы алып, сабақты таныстыру. Балалардың көңіл-күйін сұрау, сабақтың тақырыбымен таныстыру. Балаларға қазақ халқының салт-дәстүрлерінің маңызды екенін түсіндіру. 2. Жаңа материалды түсіндіру (7 минут) Балаларға қазақ халқының маңызды салт-дәстүрлерінің кейбірін түсіндіру. Түсіндірген кезде әрбір дәстүрге байланысты қысқаша әңгіме айту: Құда түсу: Құда түсу қазақ халқында үлкен салт, бұл екі отбасының бір-бірімен қарым-қатынасын нығайту үшін жасалады. Той жасау: Қазақ	би әуенін таңдап, сол әуенмен би қимылдарын көрсетуді сұрау. Мысалы, бір топ "Қара жорға" әуенін, екінші топ "Шашу" әуенін билейді. Әр топтың би қимылдарын орындап болған соң, оларды мадақтап, қазақ биінің әдемілігін атап өту. 5. "Әуенді сезініп билеу" ойыны (5 минут) Балаларға қазақ биінің әуенін тыңдатып, әуенге сәйкес өз қимылдарын жасауға мүмкіндік беру. Әр бала жеке немесе топпен әуенге еркін билей алады. Әуеннің ырғақтарын сезініп, қимылдарын еркін жасауға мүмкіндік беру. Әр бала би әуендерін тыңдап, оның мазмұнын өз қимылдары арқылы жеткізеді.	жазып, солардан пішіндер құрастыруы керек. Балаларға тапсырмаларды бірнеше рет қайталауға мүмкіндік беру, олардың шығармашылық қабілеттерін дамыту. 5. "Өз пішініңді жаса!" ойыны (5 минут) Балаларға қағазға тек нүктелер қойып, өздерінің пішіндерін жасауды сұрау. Олар өздері қалаған пішінді (шаршы, үшбұрыш, дөңгелек, т.б.) жасайды, бірақ әр нүкте арасындағы арақашықтықты сақтап, оны жазып көрсетуі керек. Балаларға еркіндік беру, бірақ оларды дұрыс пішіндер мен	Балаларға әр жаттығуды 5-6 рет қайталауға мүмкіндік беру. Олар кезекпен жаттығуларды орындап, әрқайсысына дұрыс демалу мен тыныс алуды үйрету. 4. «Етпетінен еңбектеу» ойыны (7 минут) Балаларға етпетінен жатып, қолдарын пайдаланып, 3 метр жерге еңбектеп өту тапсырмасын беру. Балалар бір-бірінен қатар тұрған күйде етпетінен жатып, қолмен қозғалуға бастайды. Әр бала қолдарын итеріп, денесін қолдың көмегімен артқа және алға жылжытады. Бұл жаттығу арқаның және қолдың күшін дамытуға көмектеседі. Ойын кезінде балалардың тыныс алуын бақылап, дұрыс жаттығуларды орындауын қадағалау. 5. «Қозғалысқа қосыл!» ойыны (5 минут)	Балалардан аяқтарын бірге қойып, аяқтың ұшына көтерілу сұралады. Мұғалім жаттығуды көрсетіп: "Балалар, біз қазір аяқтың ұшына көтерілеміз. Дұрыс тұрып, бір сәтте жоғары көтерілуіміз керек. Ол үшін алдымен тізені сәл бүгіп, сосын бірден көтеріліп, бір сәт тұру керек!" Балалар жаттығуды орындағаннан кейін, мұғалім олардың орындауын қадағалап, дұрыс жасап жатқандарын мадақтайды. Бұл жаттығуды 2-3 рет қайталап орындау ұсынылады. Қолды алға созып жартылай отырып-тұру (5 минут):
--	---	--	--	---	--

	халқы тойды ерекше маңызды күн деп санайды. Той жасау — қуаныш пен бақытты бөлісу деген сөз. Бата беру: Қазақтарда үлкендердің жастарға бата беруі өте маңызды. Бата адамға берекет, молшылық әкеледі деп сенген. Қонақжайлылық: Қазақ халқы қонақтарды өте жақсы қарсы алады. Қонаққа арналған сыйлықтар, дастарқан жайылуы — бұл қонақжайлылықтың белгісі. Ұлыстың ұлы күні — Наурыз: Наурыз — қазақ халқының ең басты мерекелерінің бірі. Бұл күні халық жаңару мен жаңа жылды қарсы	6. Қорытынды (2 минут) Балалармен бірге бүгінгі сабақтың қорытындысын шығару. «Қандай би әуендері ұнады?» деп сұрау. «Қазақ би әуендерінің әуені қандай?» деп сұрау. Балаларды мадақтап, қазақ халқының би әуендеріне деген қызығушылығын арттыру.	арақашықтықты сақтауға бағыттау. 6. Қорытынды (3 минут) Сабақтың соңында балалардың жасаған пішіндерін көрсету. Әр бала өз пішінін сипаттап, нүктелердің арақашықтығын қалай сақтағанын айтып берсін. Балаларды мадақтап, пішіндерді құру барысында қандай қиындықтар болғанын және қалай шешкенін сұрау. "Бүгін біз не үйрендік?" деп сұрау, балалардың сабақтан алған әсерлерін тыңдау. 4.Дене тәрбиесі (29.10.2024 №319) Міндеті: Арқаға арналған жаттығулар: отырып алға, артқа еңкею (5–6 рет), стретчинг	Балаларға әртүрлі дене қимылдарын орындауды ұсыну. Мысалы: Қолды жоғары көтеріп, алдымен оңға, сосын солға бұрылу. Алға қарай еңкейіп, қолмен жерді ұстап, артқа еңкею. Бұл жаттығулар балалардың икемділігін арттырып, арқа бұлшықеттерін нығайтуға көмектеседі. Бұл жаттығуды көңілді әрі белсенді ету үшін түрлі қимылдар мен қозғалыстарды араластырып орындау. 6. Қорытынды (3 минут) Сабақтың соңында балалармен бірге тыныс алу жаттығуларын орындау. Тыныс алып, қолды жоғары көтеріп, дем шығару арқылы қолды төмен түсіру. Балалармен сабақтың қалай өткенін сұрау: «Бүгін қандай жаттығуларды орындадық? Қандай жаттығулар ұнады?» деп сұрау.	Балаларға қолдарын алға созып, жартылай отырып-тұруды көрсету. "Ал енді біз қолымызды алға созып, біртіндеп жартылай отырып-тұрамыз. Сіздің мақсатымыз – денеңізді дұрыс ұстап, арқаны тік ұстау!" Балалар 2-3 рет жаттығуды орындап, әрқайсысына жеке кеңес беріледі. Қолды тізеге қойып отырып-тұру (5 минут): Балаларға қазір тізелерін қолдарымен ұстап, отырып-тұру жаттығуын жасау ұсынылады. Мұғалім: "Қазір біз тізені ұстап отырып-тұрамыз. Денеңізді тік ұстап, аяқтарыңызды тік ұстауды ұмытпаңыз!"
--	--	---	---	---	--

	алады. 3. Ойын "Салт-дәстүрлерді тап!" (7 минут) Тәрбиеші балаларға қазақ халқының салт-дәстүрлеріне қатысты сұрақтар қойып, оларды дұрыс жауап беруге шақырады. Мысал: Тәрбиеші: "Бұл салт бойынша жастарға үлкендер жақсы тілектер айтады. Бұл не?" Балалар: "Бата беру!" Тәрбиеші: "Қазақта қонақ келгенде не істейміз?" Балалар: "Қонақжайлылық танытамыз!" Бұл ойын арқылы балалар қазақ халқының дәстүрлерін тез әрі қызықты түрде есте сақтайды. 4. "Қонаққа бару" ойыны (8 минут)		элементтері бар жаттығуларды орындау, қолдың көмегімен етпетінен жатып еңбектеу (3 метр). 1. Ұйымдастыру кезеңі (3 минут) Балаларды жылы қарсы алып, олардың көңіл-күйін сұрау. Сабақтың мақсатын түсіндіру: «Бүгін біз арқаға арналған жаттығулар жасап, денемізді күшейтеміз!» Балалармен қысқаша әңгімелесу: «Арқамыз денеміздің маңызды бөлігі, оны күтуіміз керек. Арқаны қалай дұрыс жаттықтырамыз?» деп сұрау. 2. «Тауықтар мен қояндар» ойыны (5 минут) Балаларды орындықта отырғызу, бірақ олардың	Балаларды мадақтау және сабақты жақсы өткізу үшін алғыс айту. Қосымша кеңестер: Балаларға жаттығуларды дұрыс орындауды қадағалап, оларды жай ғана қимылдап қана қоймай, әрбір жаттығуды дұрыс жасауға ынталандыру. Сабақ кезінде балаларға мүмкіндігінше демалуға және жаттығулар арасында тыныс алу техникасына көңіл бөлуге жағдай жасау. Егер балалардың біреуі қиындық туғызса, оған жеке көмек көрсету. Бұл сабақ балалардың арқа бұлшықеттерін дамытуға көмектесіп, олардың денсаулығын жақсартыды, сонымен қатар ойын түрінде өткізу арқылы оларды қызықтырады.	Балалар 2-3 рет қайталап орындап, жаттығуды дұрыс жасауға тырысады. Аяқтың ұшымен ұсақ заттарды жылжыту (5 минут): Балаларға ұсақ заттар (мысалы, қағаз, доп, кішкене ойыншықтар) беріледі. "Қазір біз аяқтың ұшымен ұсақ заттарды жылжытамыз. Ол үшін бір затты жерге қойып, аяғыңыздың ұшымен сол затты жылжытыңыз!" Мұғалім балаларды бақылап, олардың аяқтарының ұшымен ұсақ заттарды жылжытуын қадағалайды. Балалар бұл жаттығуды түрлі бағытта жасап көреді. 3. Қорытынды бөлім (5
--	---	--	--	--	--

	Балаларды екі топқа бөлу. Бір топ — қонақтар, екінші топ — үй иелері. Қонақтар үйге келіп, үй иелерінен түрлі қазақ салт-дәстүрлері бойынша сыйлық алады. Мысалы: Қонақтар келгенде үй иелері оларды жақсы қарсы алады. Үй иелері қонақтарға бата береді. Қонақтар дастарқаннан дәм татып, жақсы тілектер айтып қайтады. Балалар бұл ойын арқылы қазақтың қонақжайлылық дәстүрін үйренеді. 5. "Бата беру" ойыны (5 минут) Балалар шеңбер құрып тұрады. Тәрбиеші балалардың алдына шығып, "Бата беріндер" деп		арқаларын тік ұстауын қадағалау. Балаларға «Қояндар» немесе «Тауықтар» болып әрекет етуін сұрау: Қояндар: отырып, артқа еңкеп, аяқтарын түзу ұстау, артқа, алға еңкейтін жаттығу орындау. Тауықтар: алдымен қолдарын жоғары көтеріп, артқа еңкейіп, басын төмен түсіру. Бұл ойын жаттығуларды қызықты етіп көрсетіп, баланың денесінің икемділігін арттырады. 3. Арқаға арналған стретчинг жаттығулары (7 минут) Стретчинг жаттығуларын орындау үшін балаларды біртіндеп созылуға шақыру: Алға созылу: Отырып, аяқтарды түзу қойып, қолды алға созу. Бұл		минут) Мақсаты: Сабақты қорытындылап, балалардың жасаған жұмыстарын бағалау. Балалардың жасаған жаттығуларын бағалау: Мұғалім әр баланың орындаған жаттығуларын мадақтап, олардың күш-жігерін бағалайды. "Жақсы, өте жақсы орындадыңыздар! Аяқтарыңызды дұрыс ұстап, барлық жаттығуларды жақсы орындадыңыздар." Балаларға сұрақ қойып, сабақ туралы қысқаша әңгіме жүргізу: "Бүгін біз не үйрендік?", "Қай жаттығу ең қызықты болды?", "Келесіде қандай жаттығулар жасағымыз келеді?" деп
--	---	--	--	--	--

	сұрайды. Әр бала кезекпен үлкендерден естіген бата сөздерін айтып, бір-біріне жақсы тілектер айтады. Мысалы: "Әрқашан бақытты бол, көп оқы!" деген сияқты. 6. Қорытынды (3 минут) Балаларға сұрақтар қойып, сабақта үйренгендерін сұрау: "Қонақ келгенде не істейміз?" "Наурыз мерекесін қалай қарсы аламыз?" "Бата беру не үшін маңызды?" Сабақтың соңында балаларды мадақтап, қазақ халқының салт- дәстүрлерін үйрену әрі оны құрметтеу қажеттігін тағы бір рет еске салу.		жаттығу арқаның жоғарғы бөлігін созады. Артқа еңкею: Тік тұрып, қолды артқа созып, денені артқа еңкейту. Арқаның төменгі бөлігін созуға көмектеседі. Балаларға әр жаттығуды 5-6 рет қайталауға мүмкіндік беру. Олар кезекпен жаттығуларды орындап, әрқайсысына дұрыс демалу мен тыныс алуды үйрету. 4. «Етпетінен еңбектеу» ойыны (7 минут) Балаларға етпетінен жатып, қолдарын пайдаланып, 3 метр жерге еңбектеп өту тапсырмасын беру. Балалар бір-бірінен қатар тұрған күйде етпетінен жатып, қолмен қозғалуға бастайды. Әр бала қолдарын итеріп, денесін қолдың көмегімен артқа және		сұрау. 4.Мүсіндеу Міндеті:Қазақ халқының түрлі ыдыс-аяқтарын (қазан, астау, табақ, тостаған, керсен, ожау, күбі торсық және т.б.), тұрмыстық заттарын (керует, үстел, ер-тұрман, ошақ, кебеже, диірмен және т.б), зергерлік бұйымдарымен (білезік, сырға, сақина, тұмар, шашбау және т.б.), туған өлкедегі мәдени мұра ескерткіштерімен таныстыру, аталған заттардан қалауы бойынша мүсіндеу және оларды ою-өрнектермен және қосымша заттармен (моншақ, дән және т.б.) безендіру, жұмыс барысында әртүрлі пішінді кескіштерді қолдану, олардың бетіне бедерлер жасау 1. Кіріспе (5 минут)
--	---	--	---	--	--

	Қосымша кеңестер: Ойын барысында балаларға салт-дәстүрлер туралы қысқаша бейнероликтер немесе суреттер көрсету. Балаларға ұлттық киімдер мен заттар көрсету арқылы дәстүрлердің маңызын көрсетіңіз. Бұл сабақ балалар үшін өте қызықты әрі танымдық болады, олар қазақ халқының салт-дәстүрлерін түсініп, құрметтеуді үйренеді. Вы сказали: Қазақ халқының әндері әуендерінің үздік үлгілерін тыңдауға баулу.Ойын түрінде ұйымдастырылған іс-әрекет сабақ 25 минут.5 жас ChatGPT сказал:		алға жылжытады. Бұл жаттығу арқаның және қолдың күшін дамытуға көмектеседі. Ойын кезінде балалардың тыныс алуын бақылап, дұрыс жаттығуларды орындауын қадағалау. 5. «Қозғалысқа қосыл!» ойыны (5 минут) Балаларға әртүрлі дене қимылдарын орындауды ұсыну. Мысалы: Қолды жоғары көтеріп, алдымен оңға, сосын солға бұрылу. Алға қарай еңкейіп, қолмен жерді ұстап, артқа еңкею. Бұл жаттығулар балалардың икемділігін арттырып, арқа бұлшықеттерін нығайтуға көмектеседі. Бұл жаттығуды көңілді әрі белсенді ету үшін түрлі қимылдар мен		Мақсаты: Балаларды сабаққа қызықтырып, қазақ халқының ыдыс-аяқтары мен олардың безендірілуі туралы түсінік беру. Ұйымдастыру кезеңі: Балалармен амандасу, сабаққа дайындықты бастау. Балаларға сұрақ қою: "Қазақ халқының қандай ыдыс-аяқтарын білесіңдер?" Балалардан жауап күтіледі. (Қазан, астау, табақ, тостаған, керсен, ожау, күбі, торсық және т.б.) Мұғалім қазақ халқының дәстүрлі ыдыс-аяқтарын көрсетіп, олардың тарихы мен қолданылуын түсіндіреді. Түсіндіру:
--	--	--	--	--	---

	ChatGPT 5 жасар балаларға қазақ халқының әндерін, әуендерін тыңдауға баулып, олардың мәдени мұрасын түсінуге бағытталған ойын түрінде ұйымдастырылған іс-әрекет сабағының жоспары келесідей болуы мүмкін. Бұл сабақта балалар қазақ халқының әуендері мен әндерінің сұлулығын және маңызын сезініп, көңіл күйін көтеретін болады. Сабақтың мақсаты: Балаларды қазақ халқының әндерімен таныстыру. Қазақ халқының әндерінің әуендерін тыңдату және оларды көңіл-күймен қабылдауға баулу.		қозғалыстарды араластырып орындау. 6. Қорытынды (3 минут) Сабақтың соңында балалармен бірге тыныс алу жаттығуларын орындау. Тыныс алып, қолды жоғары көтеріп, дем шығару арқылы қолды төмен түсіру. Балалармен сабақтың қалай өткенін сұрау: «Бүгін қандай жаттығуларды орындадық? Қандай жаттығулар ұнады?» деп сұрау. Балаларды мадақтау және сабақты жақсы өткізу үшін алғыс айту.		"Бүгін біз қазақ халқының ыдыс-аяқтарын безендіреміз. Ол үшін біз әртүрлі пішінді кескіштер мен құралдарды қолданамыз. Ыдыс-аяқтардың бетіне қандай суреттерді, бедерлерді жасауға болады деп ойлайсыңдар?" Қарапайым пішіндермен жұмыс жасау (жұлдыз, гүл, толқындар, геометриялық пішіндер) туралы айту. 2. Негізгі бөлім (15 минут) Мақсаты: Балаларға ыдыс-аяқтарды безендіру, кескіштермен жұмыс жасауды үйрету. Ыдыс-аяқтарды безендіру және бедер жасау (10 минут): Балаларға әртүрлі кескіштер мен құралдар
--	---	--	---	--	---

	Ән арқылы балалардың тыңдау қабілетін дамыту және музыкалық қиялын арттыру. Қазақ мәдениетін құрметтеуге тәрбиелеу. Сабақтың құрылымы: 1. Ұйымдастыру кезеңі (3 минут) Балаларды жылы қарсы алу, сабақты бастамас бұрын балалардың көңіл-күйін сұрау. Тақырыпқа қызығушылық тудыру үшін қазақтың белгілі әндерінің бірін тыңдату (мысалы, «Атамекен» немесе «Аққұстар»). «Қазақтың әндері қандай әдемі!» деп айтып, бүгінгі сабақтың мақсатын түсіндіру. 2. Қазақ халқының әндерімен таныстыру (5				беріледі (пластилин, жұмсақ балшық, кескіштер). Мұғалім балаларға ыдыс-аяқтардың бетіне түрлі бедерлер жасау үшін пластилинді пайдалану тәсілдерін көрсетеді. Мысалы: "Енді біз осы табақтың бетіне әдемі гүлдер немесе жұлдыздар жасай аламыз. Кескіштерді пайдаланып, пластилинге бедерлер саламыз." Балалар әртүрлі пішіндер жасап көреді: жұлдыз, гүл, толқын, геометриялық пішіндер. Ыдыс-аяқтың бетіне бедерлер жасау (5 минут): Балалар өздеріне берілген пластилиндермен ыдыс-аяқтардың бетіне бедерлер жасайды. Әр
--	--	--	--	--	---

	минут) Балаларға қазақ халқының танымал әндері туралы қысқаша әңгіме айту. Мысалы, "Атамекен" әнінің мағынасы: туған жер, Отан туралы ой қозғау. "Балқадиша" немесе "Елім-ай" әндерін таныстыру. Әндердің қазақ халқының тарихы мен мәдениетіндегі орнын түсіндіру. Әндердің әуендері арқылы балаларға жақсы көңіл күй мен эмоция беру. 3. Ойын "Әнді тыңда, қайда екенін тап!" (7 минут) Балаларға белгілі бір қазақ әнінің үзіндісін тыңдату. Әнді тыңдағаннан кейін балаларға сұрақ қою: "Бұл әннің сөзінде не айтылған?"				балаға жеке көмек көрсетіледі. "Балалар, өз ойларыңызша қандай бедерлер жасап, ыдыс-аяқтың бетіне орналастырғыңыз келеді? Бұл бедерлер қазақтың ұлттық ою-өрнектеріне ұқсай ма?" Әр бала өз шығармашылық жұмысын жасайды, мұғалім олардың жасалған жұмыстарын мадақтайды. 3. Қорытынды бөлім (5 минут) Мақсаты: Балалардың жұмыстарын бағалап, сабақтың нәтижелерін талқылау. Балалардың жұмыстарын бағалау: Балалардың жасаған жұмыстарын талқылап,
--	---	--	--	--	---

	"Бұл ән қандай сезімді оятады?" «Бұл ән қай жерде орындалады?» деп сұрау (мысалы, туған жерге деген махаббат немесе достық туралы). Әндерді балалардың әртүрлі көңіл-күйде тыңдауы үшін әуендерді жайлап немесе көтеріңкі әуенмен қоюға болады. 4. "Әннің бөлігіне би" ойыны (8 минут) Балаларға белгілі қазақ әндерінің әуендеріне билеуге тапсырма беру. Мысалы, "Қазақ вальсі" немесе "Аққу" сияқты әуендерді тыңдап, балалар оны сезіммен билейді. Әр бала әуеннің әдемілігін сезініп, денесімен билеп, қазақ әндерінің				әр балаға жеке тоқталып өтеді. "Міне, бұл бала керемет жұлдыз жасады! Ал бұл бала гүл бейнесін өте жақсы жасапты." Балалар өз жұмыстарын ортаға шығарып, бір-бірінің жұмыстарын бағалайды. Сабақтың қорытындысы: Мұғалім балалардан сұрайды: "Бүгін біз не жасадық? Қазақ халқының қандай ыдыс-аяқтарын таныдық? Әртүрлі пішіндермен жұмыс істегенде қандай сезімде болдыңдар?" деп сұрау. Сабақтың соңында балалардың шығармашылығын мадақтап, олардың жасаған жұмыстарын көркемдеп бағалайды. Қажетті материалдар:
--	--	--	--	--	--

	әуенін тыңдаудан ләззат алады. 5. "Кім бірінші тауып айтады?" ойыны (5 минут) Балаларға қазақ халқының әндерінен белгілі бір шумақтарды тыңдатып, сол әннің атауын немесе қандай сезімде айтылып жатқанын табуды сұрау. Мысалы: «Әннің атауы қандай?» деп сұрау, мысалы: "Атамекен" немесе "Жаңа жұлдыз" әндерін тыңдату. «Бұл ән қандай сезімді білдіреді?» деп сұрау. Балалар жауап бергенде, олардың дұрыс жауаптарын құптап, қазақ әндерінің маңыздылығын тағы да айта кету. 6. Қорытынды (2 минут)				Пластилин немесе жұмсақ балшық Кескіштер, түрлі пішінді құралдар (жұлдыз, гүл, геометриялық пішіндер) Қағаз, картон немесе пластик ыдыс-аяқтардың үлгілері
--	--	--	--	--	---

	Балалармен бірге бүгінгі сабақтың қорытындысын шығару. "Қандай әндер ұнады?" деген сұраққа жауап алу. «Қазақтың әндерінде қандай әдемі сөздер бар?» деп сұрау. Балаларды мадақтап, қазақ халқының әуендері мен мәдениетіне деген қызығушылықтарын арттыру.				
Серуенге дайындық	Киіну: жүйелілік, серуендеуге шығу. Серуендеуге деген қызығушылықты ынталандыру. (Өзіне-өзі қызмет) «Қысқы табиғат» тақырыбында жеке әңгімелер.				
Серуен	Табиғаттың қыстық ерекшеліктері мен бақылау Мақсаты: Қыстың ерекшеліктерін байқау, табиғаттың өзгерістерін түсіну. Ойын: «Қар ізін бақылау» Балалар қармен жабылған жерлерде із қалдырып, түрлі жануарлардың іздерін іздейді (қоян, түлкі, құстар, т.б.). Әр іздің ерекшеліктерін байқап, қай жануарға тиесілі екенін болжау. Сұрақтар:	Қысқы ойындар Мақсаты: Балаларды дене шынықтыруға және қыстық ойындармен таныстыру. Ойын: «Қармен ойнау» Балалар таза қарды жинап, түрлі пішіндер (шар, мүсін) жасау үшін қолдарын пайдаланады. Қармен жарыс ұйымдастыру: «Қарды кім бірінші жинап болады?» Ойын: «Қарлы қақпа»	Қысқы жануарлар мен құстарды бақылау Мақсаты: Балаларға қыста жануарлар мен құстардың өмірін түсіндіру. Ойын: «Қыстағы құстар» Балалар қыстағы құстарды бақылап, олардың қалай өмір сүретінін талқылайды. Құстардың тамақ іздегенін, ұясында қалай сақталып тұрғанын көру. Сұрақтар:	Қысқы ауа-райы туралы зерттеу Мақсаты: Қыстың ауа-райының ерекшеліктерін танып-білу. Ойын: «Ауа-райын болжау» Балалар қыста ауа-райын бақылап, оның өзгерісін болжауға тырысады. Көкжиектегі бұлттарды, желдің бағытын, ауа температурасының өзгерісін байқайды. Сұрақтар:	Қысқы табиғаттағы тыныштықты тыңдау Мақсаты: Қыстың тыныштық атмосферасын тыңдап, сезіну. Ойын: «Қысқы тыныштықты тыңдау» Балалар сыртта тыныштықты тыңдайды, ауадағы дыбыстарды байқайды. Қардың астында жүрген кішкентай жануарлардың дыбыстары, желдің қалай үргенін тыңдайды. Сұрақтар:

	«Қарға неше түрлі іздер қалғанын көрдіңдер?» «Қар қандай? Соғылған немесе жұмсақ па?»	Әр баланың алдында қардан «қақпа» жасалады. Бала допты қардың ішінен өткізетін етіп допты тебуге тырысады.	«Қандай құстарды көрдіңдер? Олар қайда ұшады?» «Қыста құстарға қандай көмектесуге болады?»	«Бүгінгі ауа-райы қандай?» «Қысқы күнде қандай киімдер кию керек?».	«Қандай дыбыстарды естідіңдер?» «Қыс кезінде табиғат тыныш па?»
Серуенне оралу	Балалардың киімдерін жүйелі түрде шешу, өлеңдерді, әндерді үйрену, жұмбақтарды шешу, жаңылтпаштар, санау және т. б. (көркем, тәуелсіз ойын әрекеті) «Табиғатты қорғайық» - табиғи ресурстарға ұқыпты қарауды қалыптастыру (Біртұтас тәрбие)				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер)	Баяу қимылды ойындар Мақсаты: Балалардың қимыл-қозғалыс дағдыларын дамыту, денсаулығын жақсарту. Ойын: «Қысқы серуен» Балалар бөлмеде орындықтар мен басқа да заттарды қойып, қыстың көрінісін жасауға тырысады (жолдар, ағаштар, қар). Олар жай ғана бір-біріне кедергі келтірмей, баяу жүріп өтеді. Ойын арқылы балалардың үйлесімді қозғалыс дағдылары дамиды.	Үстел үсті ойындары Мақсаты: Балалардың логикалық ойлауын дамыту, зейін мен қиялын жетілдіру. Ойын: «Лото» Балалар суреттер мен цифрлардан тұратын лото ойынын ойнайды. Әр бала карточкасын алып, сол карточкадағы суретке немесе цифрға сәйкес келетін бейнені іздейді. Ойын барысында балалар түстерді, пішіндер мен санды	Бейнелеу әрекеті Мақсаты: Балалардың шығармашылық қабілеттерін дамыту, өз ойын көркем түрде жеткізу. Ойын: «Қар суретін салу» Балалар қағазға қардың суретін салып, оны түрлі түстермен әшекейлейді. Бұл әрекет арқылы балалар қыстың түсін, табиғатты, қардың ерекшеліктерін өз көзқарастары бойынша бейнелейді. Ойын: «Қысқы пейзаж»	Жеке шығармашылық әрекеттер Мақсаты: Балалардың дербес шешімдер қабылдауына ықпал ету, шығармашылық белсенділігін арттыру. Ойын: «Қысқы аппликация» Балалар қағаздан қар, ағаш, жануарлар, қысқы элементтерді қиып, аппликация жасайды. Осылайша олар жапсырмалар мен қиынды материалдар арқылы өз шығармашылықтарын іске асырады.	Өзіндік ізденіс әрекеттері Мақсаты: Балалардың дербес шығармашылық ізденісін дамыту. Ойын: «Табиғаттан қандай нәрселерді табуға болады?» Балалар қыстың табиғатынан жапырақтар, мұз қабыршақтары, қардың түрлерін жинап, оларды зерттейді. Бұл әрекет балалардың қоршаған ортаға деген қызығушылығын арттырады.

	Ойын: «Қарды жинау» Балалар үстел үстінде кішкентай ақ қағаздан қиылған қарды жинайды. Қағаздың әр бөлігін бір-бірден жинау керек, қозғалыс барысында балалардың зейінін арттыруға көмектеседі.	танып, оларды есте сақтауға үйренеді. Ойын: «Құрастырма пазл» Балалар пазл құрастыру арқылы кеңістіктік ойлау дағдыларын дамытады. Қысқы табиғат, жануарлар немесе ертегі кейіпкерлері бейнеленген пазлдар таңдалады.	Балалар түрлі материалдарды пайдалана отырып, қысқы пейзаждарды жасайды (мақта, қағаз, түсті стикерлер). Суреттің негізінде табиғаттың қыстық көрінісі болуы керек: ағаштар, мұз, қар, балалар мен жануарлар.	Ойын: «Қарлы адам жасау» Балалар түрлі материалдарды (материалдар, түсті қағаз, түймелер, жіптер) пайдаланып, қысқы адамды (қарлы адам) жасайды. Ойын арқылы олар пішіндерді танып, қол моторикасын дамытады.	
Балалармен жеке жұмыс	Эмоционалды даму мен өзін-өзі бағалау Мақсаты: Баланың эмоциялық жағдайын бақылау, өзін-өзі бағалау қабілетін дамыту. Жүзеге асыру әдісі: Баланың эмоцияларын тану және оларды сөзбен білдіруіне көмектесу. Эмоционалдық тұрақтылықты дамыту үшін тыныштандыратын	Қол моторикасы мен жазуға дайындық Мақсаты: Баланың қол моторикасын дамыту, жазуға дайындау. Жүзеге асыру әдісі: Жазу үшін қажетті жаттығулар: түзу және қисық сызықтарды салу, әріптер мен сандарды жазу. Қолдың ұсақ моторикасын дамыту	Қиял мен шығармашылықты дамыту Мақсаты: Баланың шығармашылық қабілеттерін дамыту, қиялын жетілдіру. Жүзеге асыру әдісі: Баланың қиялын дамытатын шығармашылық ойындар мен тапсырмалар ұсыну.	Әлеуметтік дағдыларды дамыту Мақсаты: Баланың өзара қарым-қатынас жасау, басқа балалармен жұмыс істей білу дағдыларын қалыптастыру. Жүзеге асыру әдісі: Топтық жұмыстарда баланың қатысуын бақылау, жеке тапсырмаларды	Ойлау және логикалық дағдыларды дамыту Мақсаты: Баланың зейінін, есте сақтау және ойлау қабілетін арттыру. Жүзеге асыру әдісі: Логикалық тапсырмалар мен жұмбақтар шешу. Баланы сурет бойынша әңгіме құрастыруға үйрету. Құрылымдық ойлауды дамыту үшін суреттерден әңгімелер құрастыру.

	жаттығулар мен ойындар ұйымдастыру. Баланың өзін-өзі бағалау деңгейін арттыру үшін оның жетістіктерін мадақтап, қолдау көрсету. Мысал: Балаларға түрлі эмоционалдық күйді бейнелейтін суреттер көрсетіп, сол жағдайлардағы эмоцияларды сипаттап беру. Қорытынды: Баланың эмоционалдық интеллектін дамыту үшін оның сезімдерін танып, дұрыс бағалай білу дағдыларын қалыптастыру.	үшін түрлі материалдармен жұмыс жасау (қаламсаппен жазу, құмда жазу). Мысал: Балаларға әріптер мен сандарды дұрыс жазу бойынша тапсырмалар беру. Қорытынды: Жазуға дайындық үшін балаға әртүрлі жазу жаттығуларын беру, қол моторикасын дамыту.	Бейнелеу өнері, қолөнер және шығармашылық жұмыс арқылы өзін-өзі білдіруге мүмкіндік беру. Балаларға ертегілер мен әңгімелер құрастыруға тапсырма беру. Мысал: Балаларға бейнелеу құралдарын беріп, олардан қиялдарын пайдаланып сурет салуды сұрау (мысалы, «Менің армандарым»). Қорытынды: Баланың шығармашылық қабілеттерін дамыту үшін оған жаңа идеялар мен шығармашылық жұмыстар орындауға мүмкіндік беру.	орындауға көмек көрсету. Әлеуметтік ойындар арқылы баланың дұрыс мінез-құлық көрсетуіне ықпал ету. Баланы топтық ойындарға қатыстыру арқылы өзін-өзі тануға және өзара әрекет ету дағдыларын дамыту. Мысал: Баланы басқа балалармен бірге «Құрылысшы» ойынына қатыстырып, оларға бірлесіп жұмыс жасау тапсырмасын беру. Қорытынды: Баланың әлеуметтік дағдыларын қалыптастыру үшін әртүрлі ситуацияларда өзара әрекет ету мүмкіндіктерін дамыту.	Мысал: Баланың алдына бірнеше түрлі сурет қойып, «Бұл қандай жануар?» немесе «Бұл қайда орналасқан?» деген сұрақтар қою. Қорытынды: Баланың ойлау қабілетін дамыту үшін оны өз бетінше тапсырмалар орындауға ынталандыру.
--	--	--	---	---	---

Балалардың үйге қайтуы	Өнегелі 15 минут» «Өнегелі қадамдар» ойыны: Балаларды шеңберге жинап, әрбір баланың қолында қызыл, жасыл немесе көк карточка болатындай етіп, оларды үш топқа бөліңіз. Ойыншының алдында бір ситуация болады (мысалы, «Сен біреуге көмек көрсетіп жатырсың», «Сен досыңа қолдау көрсетпей, оны ренжітіп жатырсың», «Сен басқа балалармен бөлісіп отырсың»). Балалар ситуацияны тыңдап, өздерінің жауаптарын карточкалармен көрсетеді. Мысалы: Егер ситуация жақсы мінез-құлықты білдірсе, балалар жасыл карточка көрсетеді. Егер ситуация жаман мінез-құлықты көрсетсе, қызыл карточка көрсетіледі. Егер ситуация не жақсы, не жаман екені анық емес болса, көк карточка көрсетіледі. Әр ситуациядан кейін балаларға түсіндірулер жасалып, дұрыс мінез-құлықты ұстану маңыздылығын айтып өтіңіз. (Біртұтас тәрбие.)
--------------------------------------	---